

Ingar Pareliussen

Hans Strøm og botanikken frå Sunnmøre, Hardanger og Eiker på 1700-talet

Gunneria 83 / 2023

Hans Strøm og botanikken frå Sunnmøre, Hardanger og Eiker på 1700-talet

Ingar Pareliussen

Gunneria is a periodical published by the NTNU University Museum at the Norwegian University of Science and Technology in Trondheim. The name Gunneria is in memory of Johan Ernst Gunnerus (1718-73), one of the founders of this institution.

Gunneria presents original work related to the museum's area of responsibility and academic areas, i.e. biology, archaeology and cultural history. All research papers are subjected to peer review.

Gunneria is published irregularly as an open access online journal (from issue 80) under a CC-BY 4.0 license and immediately available for anyone free of charge. There are no page charges for manuscripts accepted for publication.

Editors

Solveig Bakken, Solveig.Bakken@ntnu.no

Torkild Bakken, Torkild.Bakken@ntnu.no

Bernt Rundberget, Bernt.Rundberget@ntnu.no

Tommy Prestø (this volume), Tommy.Presto@ntnu.no

Vibekke Vange (this volume), Vibekke.Vange@ntnu.no

Instructions to authors

<http://www.ntnu.edu/museum/gunneria>

Previous issues

<http://www.ntnu.edu/museum/gunneria>

ISSN: 1894-7859

ISBN: 978-82-8322-376-7

Trondheim 2023

Forsideillustrasjonar:

På Framsida: Faksimile av handskrifta til Hans Strøm (Strøm 1759, s. 360),

Jungermannia epiphylla (Oeder 1766, Tab. 359) og *Lichen proboscideus* (Strøm 1795, s. 20).

På baksida: Blad av *Ranunculus platanifolius* (Oeder 1766, Tab. 111),

belegg av *Climacium dendroides* henta frå moserherbariet til Hans Strøm (Hassel 2023, TRH:B:107836/1), ein blome av *Othocallis siberica* (Weinmann et al. 1742, n. 587) og faksimile av Hans Strøm (Strøm 1792, s. 00). Alle CC-BY 4.0.

Grafisk design: NTNU Grafisk senter

Trykt av: NTNU Grafisk senter

INNHALD

Forord.....	5
Samandrag.....	7
Abstract.....	9
 Hans Strøm – liv og arbeid	11
Introduksjon	11
Hans Strøm sine botaniske verk.....	17
Hans Strøm, Linné og utviklinga av vitskaplege namn	23
Metode.....	27
Botanikaren Hans Strøm, og kva han fann	31
 Søndmørs beskrivelse	35
Andet Capitel om Søndmørs væxter med et Tillæg om Coraller og Søe-Træer.....	35
§1.....	35
§2.....	45
§3.....	137
 Hardangers beskrivelse	141
§11. Om Hardangers Urter	141
§12. Fortsættelse om Urterne.....	170
 Egers beskrivelse	175
§8 Om vildvoxende Urter.....	175
 Norske namn	223
 Vitskaplege namn	237
 Vitskaplege namn med autor	251
 Referansar	263

FORORD

I 1997 vart eg spurd av Harald B. Haram, ein lokalhistorikar frå Haram, om eg ville omsette nokre plantenamn Hans Strøm hadde brukt i omtalen av Haram prestegjeld i *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge*. Eg starta på arbeidet, men utan tilgang til originalverket, og med lite støttelitteratur tilgjengeleg, gav eg opp. Harald B. Haram fekk aldri plantelista, men skildringa av Haram prestegjeld vart publisert i Haram kultur-historiske skrift nr. 43 ([Strøm 1998/1766](#)).

Eg gløymde ikkje spørsmålet til Harald B. Haram, så i 2005 fekk eg tak i Hans Strøm sitt verk om Sunnmøre, og starta arbeidet med å omsette, ikkje berre plantenamna for Haram prestegjeld, men heile lista med planter i [Strøm \(1762\)](#).

Det første forsøket tok meg eit år, og eg hadde då kome meg igjennom ca. ein tredjedel av dei latinske namna på plantene han fann på Sunnmøre. Eg hadde lært ein del latin, men det vart tydelegare for meg at metoden min ikkje var bra nok, og at det vitskaplege haldet i det eg kom fram til, ikkje ville vere sterkt nok. Arbeidet vart derfor lagt bort nokre år.

Først i 2010 tok eg manuskriptet fram igjen, og med ein ny framgangsmåte starta eg på nytt. Det tok meg to år med den nye metoden å gå igjennom verket om Sunnmøre, og å fastslå relativt sikkert kva planter Hans Strøm hadde funne på Sunnmøre på midten av 1700-talet.

Kanskje skulle eg ha stoppa då og gitt ut boka, men eg vart nysgjerrig på to andre bøker som Hans Strøm hadde gitt ut: Skildringane av Hardanger og Eiker. Dei var ganske rett fram etter skildringa av Sunnmøre. Vidare har eg funne utvidingar og feilrettingar gjort av Hans Strøm, og desse er tatt med. Så har åra gått, administrative stillingar har ført til at forskingstida måtte finnast i fritida, og eg får seie med Hans Strøm: Lesaren får ha meg unnskyldt for at det har tatt så lang tid.

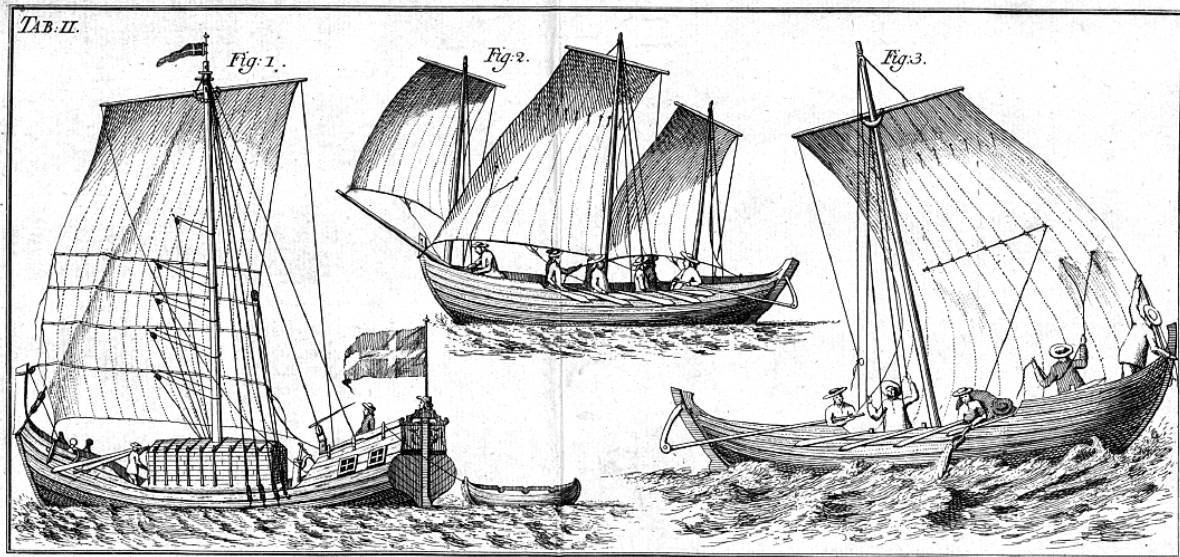
Eg vil takke Harald B. Haram for at han sette meg på idéen og seie meg lei for at han ikkje levde lenge nok til å sjå boka ferdig, for med dette arbeidet kunne han sjølv ha gjort arbeidet han ba meg om, både for Haram og for andre område dekkja av Hans Strøm sine verk.

Eg vil takke fagfellar for konstruktive tilbakemeldingar. Ein stor takk går òg til redaktørane i GUNNERIA, spesielt dei oppnemnde redaktørane for denne utgjevinga: Vibekke Vange og Tommy Prestø for gode tilbakemeldingar, positiv driv og mange gode forslag til å forbetre teksten. Takk til alle dei eg har diskutert boka med. Takk til Magne Mæhre for tolmod gjennom mange år.

Eg dediserer boka til Harald B. Haram sitt minne for det store arbeidet han har gjort for lokalhistoria på Sunnmøre.

Harald B. Haram 17. mai 1977. Foto: Knut Hallvard Ulla.

Hans Strøm var frå tidleg alder ein habil teiknar. Her har han teikna båtar frå Sunnmøre i *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge* ([Strøm 1762](#)).

SAMANDRAG

Hans Strøm var ein av dei viktigaste biologane på 1700-talet i Noreg. Han var fødd på Sunnmøre i 1726, fekk presteutdanning i København i 1743 og kom tilbake til Sunnmøre og arbeidde som kapellan i Borgund medan han la grunnlaget for og til slutt gav ut sitt største biologiske verk: *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge*. Verket gir i tillegg til planter, sopp, mosar og lav skildringar av geologi, vêr og dyr frå Sunnmøre. I tillegg skildrar han òg dagleglivet til folk i prestegjeldet. Strøm publiserer to andre tilsvarande verk frå Hardanger og Eiker.

Hans Strøm levde samtidig med Linné og følgde hans nomenklatur medan den vart utvikla. Dette gjer at verka hans har ein del inkonsistensar i namnebruk og ikkje er lette å tolke til moderne namnsetting.

Eg har gjort ein grundig gjennomgang av dei til saman 612 plantene han rapporterte å ha funne på Sunnmøre, i Hardanger og på Eiker. Ved å finne koplinga mellom Strøm si namnsetting, Linné sine artar og å følgje desse vidare til moderne namnsetting er nomenklaturen for alle artane oppdatert. Deretter har eg granska og tolka Strøm sine rapporterte artar for å finne ut kva Strøm fann. For mange artar har dette vore ganske enkelt, sidan namna har endra seg lite og artane som var rapportert av Strøm er vanlege artar i dei respektive områda òg i dag. Andre artar har vore meir utfordrande, og somme har det ikkje vore råd å avdekke kva Strøm eigentleg fann.

Dei tre verka er presentert slik Strøm skreiv dei, også med omsyn til ortografi og teiknsetting. Eg har fletta mine tolkingar innimellom der det var naudsynt for å vise korleis eg tolka arten og namnet til moderne nomenklatur og taksonomi.

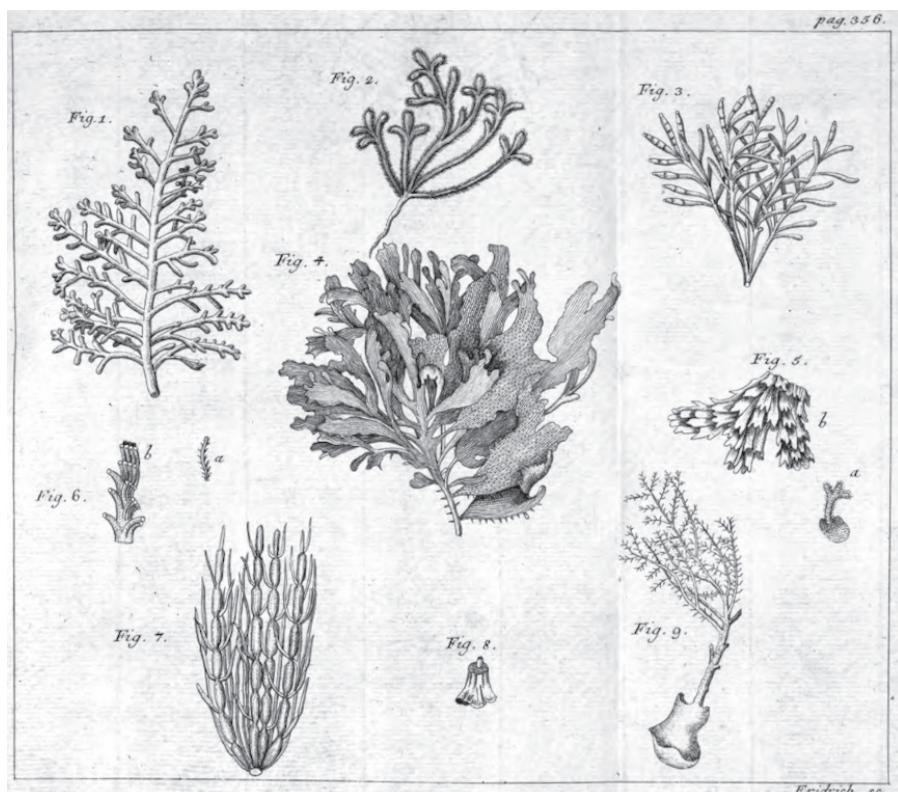
Ingar Pareliussen

ingar.pareliussen@gmail.com

Dronning Mauds Minne høgskole for barnehagelærerutdanning

Thrond Nergaards veg 7

7044 Trondheim

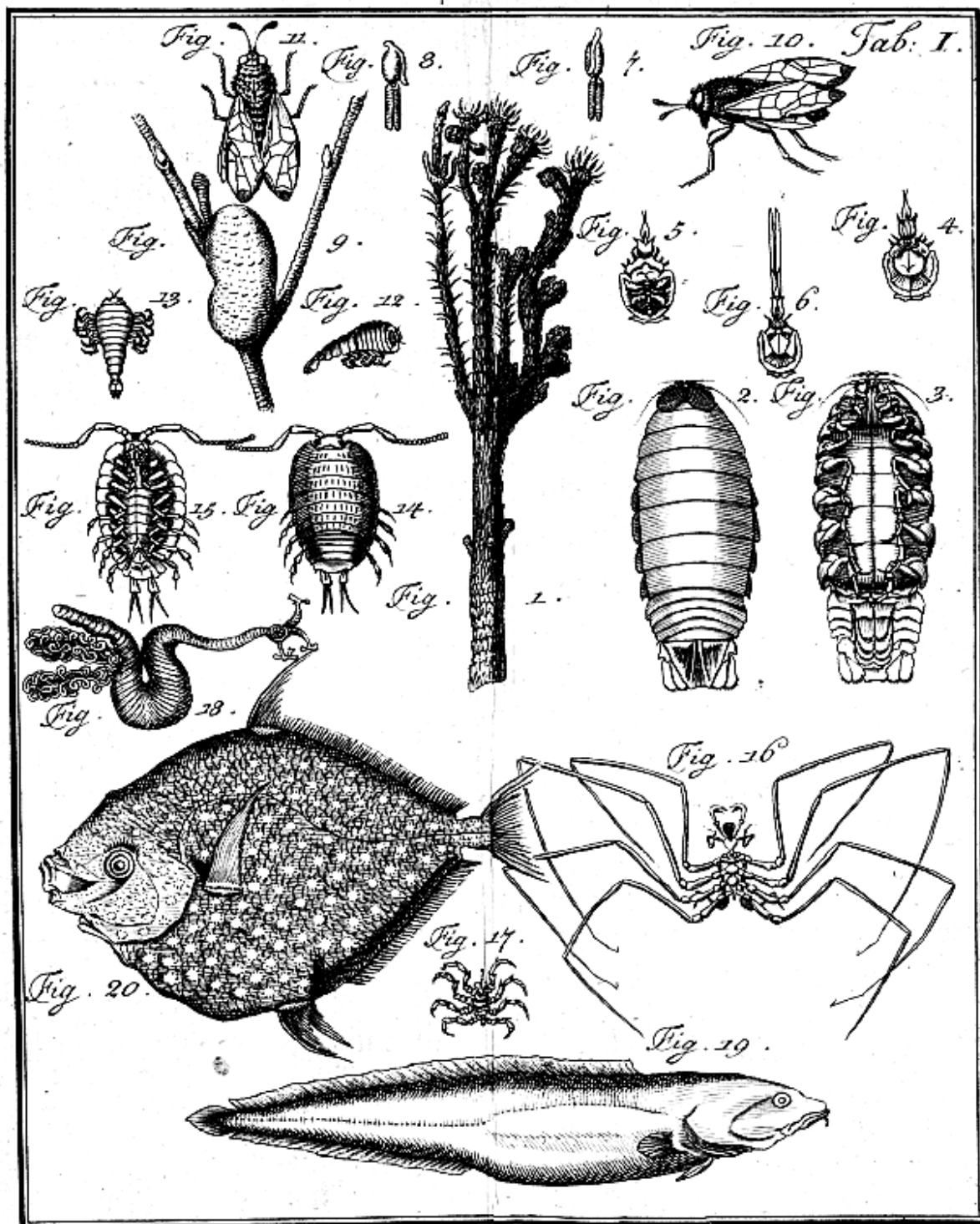
[Strøm](#) (1788b) sine teikningar frå *Fortegnelse over Norske Søvekster*.

ABSTRACT

Hans Strøm is one of the most influential botanists from the 18th century in Norway. He was born in Sunnmøre, on the western coast of Norway, in 1726. He finished his education in Copenhagen in 1743 and returns to Sunnmøre where he publishes his largest and most influential work on plants, fungi, mosses and lichens in that particular district. The work also includes geology, weather, plant life, animal life, both vertebrate and invertebrate. In addition, he describes the everyday life for the people of the districts and their culture. Later, he published another two similar works describing the district of Hardanger in the south-western part of Norway, and Eiker in the south-eastern part.

The lists and descriptions of plants, algae, mosses, fungi and lichen in the three mentioned works have been thoroughly reviewed, and interpreted to the most likely current species name. Hans Strøm was contemporary with Linné, and his works follows Linné's progression in taxonomy and nomenclature. In many cases the work was straight forward, as changes in names and taxonomy have been minor. However, in some cases the names were not easily converted to modern nomenclature and updated species list from the respective areas had to be conferred and combined with knowledge within ecology to interpret the species. Despite the efforts, some species listed by Strøm were not possible to uncover. These have been notified as "Ukjent" (unknown).

This book presents Strøm's text as he wrote it, with my comments and interpretations of the species and names in between Strøm's text.

Hans Strøm hadde eit godt auge for detaljar og var interessert i både planter og dyr. Her er ulike dyr som Strøm teikna frå Sunnmøre i *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge* (Strøm 1762).

HANS STRØM – LIV OG ARBEID

Introduksjon

Hans Strøm levde og hadde sitt virke samtidig med Erik Pontoppidan den yngre og Johan Ernst Gunnerus ([Sandmo 2015](#)), som er gode eksempel på geistlege som fremma vitskap og blant anna la grunnlaget for tanken om eit fritt Noreg. I ettertid har mange av dei opplysningsinteresserte prestane fått merkelappen «potetprest». Om det var positivt å vere potetprest er nok avhengig av auget som ser. Potetprestane fekk rykte om at dei var meir opptatte med å få bøndene til å dyrke poteter enn å frelse dei same bøndene. Hans Strøm var prest i opplysningstida, og sjølv om han var opptatt med folkeopplysing og naturfag var han ikkje blant dei som vart rekna som potetprestar ([Brandt 1973](#), s. 27). Noko av grunnen var at Strøm òg publiserte mykje om kyrkjeliv og tru, og dei vitskaplege interessene omfatta så mykje meir enn poteter og utvikling av landbruket. For han var orden og forsyn i naturen eit teikn på Guds kjærleik ([Strøm 1792](#), s. 721-744), og han såg nok ingen motsetnad mellom sitt vitskaplege virke og prestegjeringa. Han vende òg opplysningsverksemda utover kyrkjelydane, og meinte at naturen i Noreg var lite kjent i samtida, spesielt i København:

«Beveget af disse Betragtninger, Aller naadigste Konge! har jeg vovet et Forsøg, som her i Landet noget nær kan kaldes det første i sit Slags, til en Beskrivelse over et af de Norden-fieldske Districter, der i mange Ting er adskilt fra den Deel af Norge, som Deres Majestet Selv har taget i Allernaadigst Øiesyn, og som formedelst sin vanskelige Beliggenhet ikke saa let kan haabe at nyde sin Monarchs Nærværelse» ([Strøm 1762](#), s. VI).

Samtidig er han kjend, særleg frå tida i Volda, som føregangsmann når det gjeld utdanning i kyrkjelydane ([Riste 1926](#)). Med det store verket *Tilskueren paa Landet* dreiv han folkeopplysing i stor skala i kyrkjelydane, men dei tema han tok opp, var meir andeleg og handla meir om naturen, enn om reint jordbruk og introduksjon av potet i Noreg ([Strøm 1775b](#); [Strøm 1775a](#)). Slik er det nok rett å seie at han ikkje var potetprest, men han var heilt klart ein prest som verka i opplysningstida sin ande. [Løvlie](#) (2021) reknar han som ein av dei opplysningsinteresserte geistlege som såg det som sitt kall å føre kyrkja nærmare folk sin kvardag.

Strøm si kjensle for Noreg og for å bygge kunnskap om Noreg, i Noreg, kom fram då han jobba for å få kongen sin gunst for det som vart *Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab*. I Strøm sine seinare år kom det kanskje enno meir tydeleg fram då han jobba for å etablere eit universitet i Noreg ([Apelseth & Døssland 1999](#), s. 57). Dei som er interesserte i ei lengre utgreiing om Hans Strøm si plassering i tid og rom som prest og vitskapsmann, kan lese [Apelseth](#) (1995) sin kommenterte biografi om Strøm. Strøm var ein svært produktiv forfattar, og på same måte som andre prestar i opplysningstida heldt han på med mange ulike vitskapar. I ettertida har kanskje verka om fisk, tang og tare vore dei mest kjente, fordi desse verka var nybrottsarbeid.

Eit blad frå Strøm sitt moseherbarium: Broddtranemose *Trematodon ambiguus* ([Hassel 2023](#), TRH:B:107762/1).

Utover den tydelege historiske interessa Hans Strøm inviterer til, var han òg ein føregangsmann som samla og publiserte nokre av dei første større biologiske undersøkingane som er gjort i Noreg. Hans Strøm har aldri vore gløymd, forskarar frå [Gunnerus](#) (1766-72) til [Løvlie](#) (2021) har brukt hans skrifter. Ingebrigt [Hagen](#) (1897, s. 28) skriv at Hans Strøm er «uden sammenligning den mest fremragende norske naturforsker i det forrige århundrede». Likevel er dei store gjennombrytande verka hans, spesielt i botanikk, lite brukt dei siste hundre åra. Mykje av grunnen er nok at dei har vore vanskeleg tilgjengelege fordi nomenklaturen og taksonomien har endra seg sidan 1700-talet. Artar har blitt delt i to nye artar, artar har blitt slått saman til ein art, artar har bytta namn eller blitt flytta til ei anna slekt eller ein annan familie. I dei mest innfløkte eksempla kan eit namn i Strøm sine verk vere likt ein annan art sitt namn i dag.

At Hans Strøm sitt herbarium forsvann etter at han testamenterte det til den Deichmanske stiftelse ([Hagen 1897](#), s. 37) var ei stor ulykke for det norske botanikkfaget. Ingebrigt Hagen fann Strøm sitt moseherbarium ved Kristiania Katedralskole på starten av 1900-talet:

«Hans herbarium er imidlertid nu kommet til rette. Under eksamen på Kristiania Katedralskole for nogen år siden fik hr. inspektør Kaalaas kundskap om, at der blandt skolens samlinger fandtes et gammelt mosherbarium, og ved eftersyn viste dette sig at være Hans Strøms. Dets historie er nu forståelig. Det Deichmanske bibliotek blev i slutningen av det 18de århundrede indkvarteret på Kristiania Katedralskole og forblev

der indtil for omkring 20 år siden, da det fik eget lokale; ved flytningen kom herbariet ikke med, enten nu årsaken var den, at man ikke var vitende om dets tilværelse, eller at man fandt, at det passet bedre blandt skolens samlinger end i et offentlig bibliotek» ([Hagen 1913](#), s. 3).

I dag er dette moseherbariet del av dei vitenskaplege samlingane til NTNU Vitenskapsmuseet (Tommy Prestø, pers. medd.). Eg har spurt Deichmanske bibliotek, og Christiania Kathedralskoles Bibliothek, om dei har informasjon om karplanteherbariet til Strøm. Deichmanske bibliotek fann eitt herbarium på «1980-tallet og som ble overført til Botanisk museum på Tøyen. Det var imidlertid et herbarium fra 1661 med opphavsmann Petrus fra Padua» (Ole Skimmeland, pers. medd.). Frå Christiania Kathedralskoles Bibliothek fekk eg eit lengre svar:

«Jeg regner det som trolig at Deichmanskes naturalier ble værende ved skolen da biblioteket flyttet ut i 1846, men har ingen sikre opplysninger. Det er òg høyst uklart hva som skjedde med Deichmanskes samlinger av mynter og oldsaker, som ikke var helt verdiløse.

Da skolen i 1869 flyttet fra Treschowgården til en ny bygning i Akersgata 73, ble det ryddet i gjenstandssamlingene. På dette tidspunktet var det ingen undervisning i naturhistorie, og de delene av skolens naturalsamling som stod til å redde, ble visstnok overført til Universitetet, uten at jeg har sett noen fortegnelse over materialet» (Ernst Bjerke, pers. medd.).

Eg har òg vore i kontakt med Naturhistorisk Museum ved UiO, og dei har ikkje kjennskap til herbariet. Det er truleg at karplanteherbariet har blitt borte i løpet av 1800-talet. Kunnskapen om Hans Strøm sine verk og naturen på 1700-talet, ville vore meir heil om ein hadde herbariet som han og medhjelparane samla. Ein veit ikkje kor stort herbariet til Strøm var, men eg veit at han samla *naturalier* og sende nokre av desse til sine samtidige ([Amundsen 1976](#), s. 97). Det er grunn til å tru at han hadde eigne eksemplar òg. Vidare veit eg at Schnabel etterlet seg eit herbarium på alle artane som er skildra i Hardanger ([Schnabel & Strøm 1781](#), s. 31). Det er ikkje umogleg at herbariet hans derfor var på mange hundre eksemplar. Ein kan undre seg om Hans Strøm ville vore autor på fleire artar om ein hadde hatt herbariet hans, og om ettermålet ville vore som ein av dei store vitenskapsmennene i Noreg på 1700-talet. Erttertida har likevel bøkene han skreiv, og eg vonar at denne boka kan løfte fram igjen Hans Strøm som ein av dei store norske botanikarane.

I dag er det ofte spørsmål om korleis naturen har endra seg, og korleis den kjem til å endre seg. Lange tidsseriar og gamle kjelder er mangelvare, og derfor vonar eg at denne boka kan inspirere til å lage nye oversikter over kor ting veks. Områda Hans Strøm dekte var store, og informasjonen han gir oss er ikkje komplett. Likevel er Strøm vår beste kjelde til korleis naturen var i Sunnmøre, Hardanger og Eiker på slutten av 1700-talet. Sidan informasjonen er grovkalibra kan eg berre avdekke store endringar i samansettinga av artar. Likeeins kan eg ikkje seie at ein art har kome inn etter 1700-talet berre fordi arten ikkje er med i Strøm sine verk. På den andre sida er det eit tydeleg signal om viktige endringar, dersom artar har blitt borte.

Denne boka dokumenterer òg den etymologiske endringa av norske og lokale namn på ulike artar. Hans Strøm ser ut til å ha teke med alle namn han fekk høyre på ulike planter. Eg vonar at oversynet over populærnamn frå 1700-talet kan hjelpe tolkingar av andre tekstar om planter frå den tida. Det er lagt mykje arbeid i å lage namneregister slik at ein med hjelp frå norske namn, Linné sine namn eller moderne vitenskaplege namn på ein rask måte kan finne ut om Hans Strøm har rapportert desse plantene og kor han har funne dei.

I denne monografien ønskjer eg å sette Hans Strøm sine vitskapelege arbeid innan botanikken inn i ei moderne vitskapleg ramme som kan gjere arbeidet hans tilgjengeleg for nye generasjonar med forskarar. Samtidig ønskjer eg å vise korleis nomenklaturen og kunnskapen om verda har endra seg med Hans Strøm sitt arbeid som eksempel.

Livet og arbeidet til Hans Strøm er kjent frå to samtidige kjelder: [Strøm](#) (1796) sin korte sjølvbiografi utgiven i tidsskriftet *Magazin for Religionslærere* og [Wille](#) (1799) sin lengre «Sørge-Tale over Hans Strøm» som kom ut rett etter hans død. Wille sin sørgetale verkar i stor grad å vere basert på sjølvbiografien, med mange av dei same opplysingane, men med mange fleire ord.

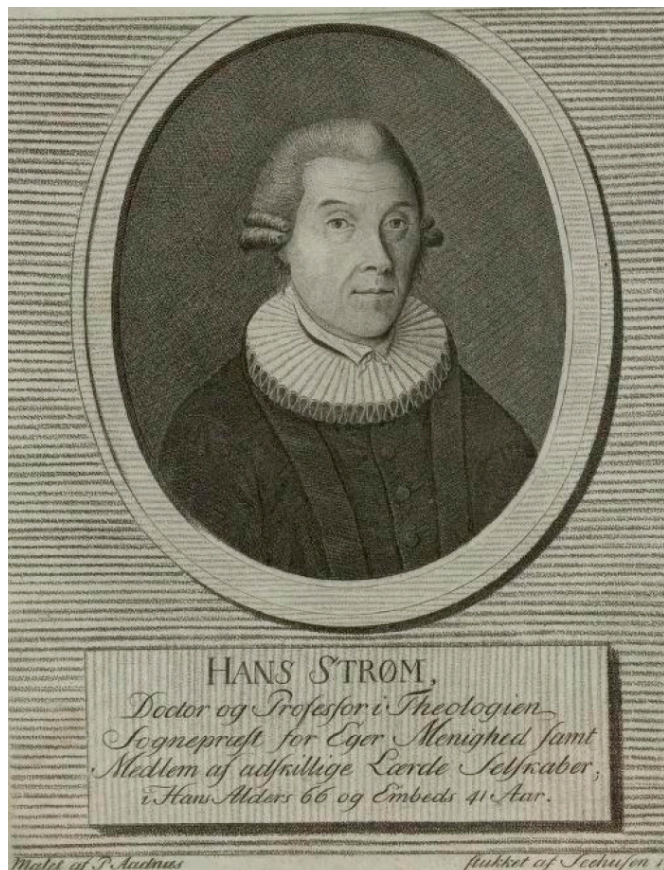
Den mest detaljerte biografien i nyare tid om Hans Strøm har [Apelseth](#) (1995) gitt oss. I tillegg til desse har [Larsen](#) (2001) i innleiinga til nytutgjevinga av *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge* (heretter *Søndmørs beskrivelse*). gitt oss ei oversikt over kven som har skrive om Hans Strøm som vitskapsmann, og dermed eit innblikk i kven Strøm sitt vitskapelege arbeid påverka i ettertida. Vidare har [Jørgensen](#) (2007a) og [Jørgensen](#) (2010) gitt oss ei innføring i Hans Strøm sitt virke som botanikar.

Livet til Hans Strøm. Hans Strøm var fødd i Borgund på Sunnmøre 25. januar 1726, og var son til prosten Peder Olsen Strøm og Gunhild Sunniva Strøm f. Hagerup ([Strøm 1796](#), s. 634). Han var tvilling, og han og tvillingbroren Ole hang saman som erteris til etter studietida. I tillegg hadde han ei eldre søster og ein yngre bror.

[Wille](#) (1799, s. 16) skriv at Strøm i sin barndom hadde lite til overs for pugging, men at han var interessert i vitskap og kunnskap. Strøm sjølv skriv:

«Men imens jeg saaledes stod tilbage i Studeringer, fattedes mig dog ikke paa Videlyst og Virksomhed; thi saa ofte min Fader talede med Andre om historiske og udenlandske Ting, stillede jeg mig altid hen i en Krog for at høre derpaa, og maatte for den Skyld taale en og anden Snibbe af mine Meddisciple, fordi jeg forlod deres Selskab» ([Strøm 1796](#), s. 635).

I barneåra er teikning Hans Strøm sin hovudsyssel, og det var ikkje før Knud Sandshavn vart tilsett som lærar at Strøm si lærelyst i teoretiske fag vart vekt ([Strøm 1796](#), s. 635). Då Strøm var 14 år gammal, døydde far hans. Året etter, i 1740, dreg han til Bergen for å fortsette utdanninga si ved Bergen Katedralskole under rektor Steensen ([Wille 1799](#), s. 23). Etter eitt år i Bergen blir han og broren Ole sende til Universitetet i København der han tek teologisk eksamen etter to år ([Strøm 1796](#), s. 637).

Eit av få bilete av Hans Strøm. Bilete er henta frå *Prædikener over alle Søn- og Festdages Evangelier til Andagtsøvelse for Almuen* ([Strøm 1792](#)).

Strøm og tvillingbroren Ole returnerer til mor si i Borgund på Sunnmøre. Broren Ole blir lærar til den yngre broren Jens Henrich og blir med han tilbake til København når han startar å studere ([Strøm 1796](#), s. 637). Ole tek juridisk doktorgrad i 1748, og arbeider i Danmark fram til han dør i 1782 ([Apelseth 1995](#), s. 13).

I tida etter at Hans Strøm kjem heim frå København, kan det verke som han er i villreie om kva han skal bli. Han brukar tida til sjølvstudium med hjelp av faren sitt bibliotek, og han underviser og øver seg på å preike. Han skriv sjølv:

«Men da jeg til dette sidste [øvede mig i Prædikestolen] ikke fandt mig synderlig oplagt, var det min fulde Agt, at besøge Akademiet igjen for at forsætte mine Studeringer, som vist hadde skeet, hvis ikke min Faders Eftermand, Hr. Augustinus Meldal, havde kaldet mig til Capellan» ([Strøm 1796](#), s. 638).

Han ser denne kallinga som frå Gud, og det er ikkje ein ulempe at han kan fortsette å bu heime og ta seg av mor si ([Strøm 1796](#), s. 638). Han takkar derfor ja til å vere kapellan i Borgund prestegjeld i ein alder av 25 år i 1750 ([Wille 1799](#), s. 27). Han fortset som kapellan, mykje lengre enn det som er vanleg. Han er kapellan i 14 år, og reiser rundt og vitjar kyrkjelydar og gardar rundt i Borgund og på Sunnmøre. Strøm skriv slik om tida som prest i Borgund:

«Den gamle Prost Meldal hadde som Capellan i Kaldet været meget flittig i at forrette de i Loven anbefalede Huusbesøg: det samme forlangede han og af mig; og fordi jeg ansaa det min Pligt, gjorde jeg det ikke een men flere Gange, saa der er ingen Gaard i dette vidtløftige Kald, hvor jeg jo [ikke] i dette Ærinde har været to, og paa nogle tre Gange, og har endnu til Beviis en Fortegnelse, som da blev taget over alle Siele» ([Strøm 1796](#), s. 638).

I 1762 gir han ut første del av *Søndmørs beskrivelse*, som han haustar stor ære for både frå Linné og frå *Det Kiøbenhavnske lærde Selskab* ([Wille 1799](#), s. 34). Hans Strøm vart òg innlemma i *Det Kongelige Norske Videnskabers Selskab* (DKNVS) i 1763 som første medlem utanfor Trondheim ([Wille 1799](#), s. 34). At tankane til DKNVS om å byggje kunnskapsinstitusjonar i Noreg vart Hans Strøm sine eigne, kan ein sjå i fortalen til Kongen i andre band av *Søndmørs beskrivelse*, året før DKNVS fekk kongeleg stadfesting av statuttane i 1767. Hans Strøm skriv:

«Uagtet Norge er et af de største Riger i Europa, har det dog havt denne besynderlige Skiebne frem for dem alle, at det hidindtil ei har kundet fremvise noget Slags Akademie, eller Stiftelse til nyttige Konstere og Videnskabers Forfremmelse, ja ikke engang et offentlig Bibliothek. Indtil disse Mangler afhielpes, vil vort Lands Beskrivelse formodentlig altid blive tør og maver, eller i det mindste ei saa accurat og interessant, som den kunde og burde være. Det staaer til Deres Kongelige Majestet alene, at raade Bod paa disse og fleere Mangler; er det sandt, at man i Almindelighed udretter meget med en god Villie, da maae for en Monark, som vil, ikkun faa Ting vare umuelige» ([Strøm \(1766, s. II\)](#)).

Boka vart møtt med mykje merksemd og vart derfor viktig for Strøm sitt vidare virke. Det var ifølgje Strøm sjølv *Søndmørs beskrivelse* som gjorde at han vart i kapellanstillinga i Borgund lengre enn han trong ([Strøm 1796](#), s. 639), medan Wille skriv at han fekk soknepreststillinga i Volda i 1764 fordi utgivinga av *Søndmørs beskrivelse* i København fekk så stor merksemd:

«Like saasnart er Voldens Kald paa Sundmør blevet ledigt, ikke saasnart har vor Strøm nedsendt sin Ansøgning derom til det danske Cancellie, førend Mæcenat Hielmstjerne belægger den med vor Strøms Mesterverk, iiler til Monarkens Trone, taler der hans Sag, og August paaskønner Fortienester, og skienker ham Levebrød» ([Wille 1799](#), s. 35).

Begge forteljingane kan sjølvsagt vere sanne; det tok nok lang tid å samle empirien til bøkene, og det gjorde nok at han nedprioriterte å søke om å bli sokneprest for å kunne fortsette sitt sjølvstudium. Då han så endeleg søkjer stillinga som sokneprest får han framsnakk frå Hielmstjerne som gjer at han får kallet. I mai 1764, tre månader etter han blir sokneprest i Volda, døyrr mor hans 76 år gammal i Borgund ([Wille 1799](#), s. 62).

I 1766 gir han ut andre del av *Søndmørs beskrivelse* som har tatt han noko lengre tid å slutføre enn han rekna med, noko han ikkje åleine vil ta på seg ansvaret for. Han skriv:

«Det er og alene i Tillid paa Publici Godhed, at jeg nu vover at udgive denne Anden Part af Søndmørs Beskrivelse, som efter Løfte strax skulle have fulgt paa den Første. At dette ikke er skeet, maae ei tilskrives min Forsømmelse, men adskillige uventede og ganske tilfældige Aarsager, blant hvilke jeg ikkun vil Nævne den store Urigtighed, som i nogle Aar ere indløbne med de fleeste til og fra mig gaaende Breve, uagtet de ere afsendte med den ordentlige Post, hvorover jeg kunde have Føie at besvære mig paa et andet Sted, end her. Denne mislige Brev-Vexling har baade foraarsaget en Stands i Trykningen, og maaskee tillige en Deel Feil og Urigtigheder i Skriftet, som ellers kunde have været forekomne, og som intet uden Publici Godhed kan undskylde» [Strøm](#) (1766, s. II).

I Volda gifter han seg med Helene Dorothea Grave, enka etter Morten Mejer [Meyer], den førre soknepresten. Dei får tre barn, men ingen voks opp ([Strøm 1796](#), s. 641). I 1775 gir han ut *Tilskueren paa Landet*, eit folkeopplysingsverk i to band på tilsaman 840 sider ([Strøm 1775b](#); [Apelseth 1995](#), s. 97). [Riste](#) (1926, s. 244) nemner dette verket, som Strøm donerer eitt eksemplar av til kvar av dei fire skulekrinsane i soknet, som døme på kor viktig folkeopplysing og god skulegang var for Hans Strøm den tida han verka i Volda. Eit anna døme på dette er at han alt første året etter at han kom til Volda, oppretta ein ny skulekrins ([Riste 1926](#), s. 243). Folkeopplysingsarbeidet som Strøm gjer i Volda desse åra, legg grunn for oppsvinget i kunnskap som distriktet seinare fekk med t.d. Sivert Årflot og Ivar Aasen ([Riste 1926](#), s. 252).

Den 25. november 1778 får han kallet til Eiker prestegjeld ([Wille 1799](#), s. 36), og han buset seg på Haug prestegard i Hokksund. Kvifor han får tilbodet om Eiker prestegjeld er uklart, men det kan verke som det er krefter utanfrå som gjer at han får tilbodet. Strøm skriv sjølv: «1779 fik jeg Tilbud av det Kongel. Cancellie, at imodtage Eger Sognekalder i Aggerhuus Stift, hvortil jeg og lod mig overtale, endskiønt jeg vist havde foresat mig, at ende mine Dage i Wolden» ([Strøm 1796](#), s. 641). Frå ministerialboka ser det ut til han held sin første messe i Haug kyrkje 3. oktober 1779 ([Strøm 1779](#)). Helene, kona til Strøm, hadde vokse opp på Haug prestegard ([Christophersen 1980](#), s. 21), og det er vel mogeleg at ho hadde eit ønske om å flytte heim sjølv om far hennar var død. Det var òg andre personlege bindingar til Drammens-distriktet; den yngre broren til Hans, Jens Henrich, hadde flytta til Bragernes i 1775 som borgarmeister ([Christophersen 1980](#), s. 21).

Marcus Schnabel vart overflytta frå Hardanger som kapellan til Lier 10. mars 1779 ([Wille 1799](#), s. 55), og etter Schnabels død tok Strøm over papira og herbariet Schnabel etterlet seg i 1780 ([Schnabel and Strøm 1781](#), s. 6). Berre eitt år seinare, i 1781, publiserer Strøm *Udkast til en Beskrivelse over Hardanger i Bergens Stift i Norge* (heretter *Hardangers beskrivelse*).

Etter at han kom til Eiker, kom han nærare makta i Oslo, og han fekk ein meir framstående posisjon. Han var med på å opprette *Det topografiske selskab* i Oslo, og møtte den dansk-norske kronprinsen då han var på reise i Noreg ([Bergsgaard 1947](#), s. 20). Berre seks år etter at han kom til Eiker, i 1784, publiserte Strøm *Physisk-Oeconomisk Beskrivelse over Eger-Præstegjæld i Aggershuus-Stift i Norge* (heretter *Egers beskrivelse*) ([Strøm 1784b](#)). Tida på Eiker var ei produktiv tid for Strøm, men det vart aldri til at han gav ut fleire topografiske verk. Til gjengjeld gav han ut mange ulike tekstar, som i tillegg til preiker og

kristne småstykke, dekka bregner, mose, fossil, reiseskildringar, og andre naturalia og kuriosa. [Apelseth](#) (1995, s. 98-111) rapporterer at han i perioden på Eiker gav ut i alt 99 ulike tekstar. Før han kom til Eiker, skreiv han berre 17, men storleiken på dei ulike tekstene sprikar mykje. Hans Strøm døydde 1. februar 1797 på Eiker prestegjeld i ein alder av 71 år ([Wille 1799](#), s. 45).

Hans Strøm sine botaniske verk

Eg har tatt utgangspunkt i hans tre mest omfangsrike botaniske verk som er knytte til dei tre *Physisk-Oeconomiske* skildringane han laga over Sunnmøre, Hardanger og Eiker. I tillegg har eg brukt 15 andre tekstar av Strøm sine 116 lange og korte tekstar ([Apelseth 1995](#)) for å greie ut om kva artar han fann. Blant artane til Strøm er ein del underartar og varietear, samt at artane kan ha endra seg over tid, eg bruker derfor her ordet taksa for å vise at det er artar i brei forstand eg meiner her, med underartar og varietetar.

Eg har på den måten kunne skildra tilsaman 694 unike taksa frå dei tre områda. Skildringane frå Sunnmøre omfattar 646 taksa, Hardanger 330 taksa og Eiker 411 taksa. Frå Sunnmøre er 83 av desse hageplantar, medan alle taksa frå Hardanger og Eiker er viltveksande. Taksa dekkar soppar, algar, lavar, mosar og høgre planter. Utviklinga i tekstane viser at Strøm vart flinkare i kryptogamar etterkvart. Ingebrigt [Hagen](#) (1897) rekna ut at i alle Strøm sine skrifter er det skildra tilsaman 112 moseartar, og slik er han den som har skildra flest moseartar i Noreg på 1700-talet ([Hagen 1897](#), s. 37). Av desse mosane vart 70 funne for første gong i Noreg. Ved å bruke alle tre verka saman har dei kunne opplyse kvarandre. Når ein art kunne vere skildra i eit verk og ikkje i eit anna kan ein bruke skildringa for begge områda. Kva områder Strøm fann arten har hjelpt meg å velje rett art når tolkinga stod mellom to artar som har ulik utbreiing i Noreg.

[Wille](#) (1799, s. 31) skriv at Strøm hadde lese Pontoppidan sitt *Første forsøg paa Norges naturlige historie* ([Pontoppidan 1752](#)) og at den og arbeida av Linné var ein inspirasjon for Hans Strøm då han gav ut sin *Søndmørs beskrivelse*. [Sandmo](#) (2015) held fram at brevet frå Kong Christian VI i 1743 med 43 spørsmål til norske embetsmenn om natur, historie, økonomi og levevis var inspirasjon til dei mange fysisk-økonomiske verka på siste halvdel av 1700-talet i Noreg. Det kan godt vere at brevet var utløysande for utviklinga av sjangeren, men det er usikkert om Strøm kjente til brevet som vart sendt ut medan han studerte i København og dermed før han vart embetsmann. Strøm nemner ikkje brevet i *Søndmørs beskrivelse*, sjølv om han seier at Majesteten sin interesse for vitskap var til inspirasjon ([Strøm 1762](#), s.3). Kongen han sender verket til, og som han skriv er til inspirasjon, er Christan VII, ikkje Christan VI som skreiv brevet i 1743.

Søndmørs beskrivelse var stor og omfattande og kom ut i to band med fire års mellomrom. [Wille](#) (1799, s. 33) skriv at Strøm brukte 14 år på å samle og skrive *Søndmørs beskrivelse*. I sjølvbiografien avslører Strøm litt om kvifor han gav seg i kast med arbeidet:

«Saaledes holdt jeg det ud i 14 Aar, altsaa længre, end jeg havde havt nødig, hvilket Mange maaskee ville undre over, indtil jeg fortæller dem Aarsagen dertil, som var denne. Vor daværende Biskop, siden Prokanzler Pontoppidan, udgav i 1752 sin Norges Naturhistorie, som først opvakte min Opmærksomhed og siden min Lyst at vove et ligesaadant Forsøg. Endeel af Linnæi skrifter, som min Broder anskaffede mig fra Kiøbenhavn, opflammede saa meget mere min Lyst, som jeg nu fattede det Haab, at jeg ved hielp af disse Skrifter kunde veilede mig selv; fort at sige, der paakom mig en Enthusiasme for denne Videnskab, som jeg aldri i mine Dage har følt Lige til, og den samme kom mig til at glemme Promotion og alt andet, som før var mig vigtig,...» [Strøm](#) (1796, s. 639).

Verket *Søndmørs beskrivelse* representerer noko nytt, det er breiare i tema enn *Norges naturlige historie* av Pontoppidan. I bøkene skildrar Hans Strøm geografi, måler opp landskap og teiknar kart, samlar planter og dyr. Han skildrar òg levevis, folkedrakt, folkelynne, båtar og alt anna han kjem på å ta med om folks liv og miljøet dei bur i. Denne heilskaplege måten å sjå eit område på samsvarar godt med økologiske teoriar om korleis natur og kultur heng saman. Men slike overgripande vitskaplege sjangrar fall fort ut av bruk. [Olafsen \(1912, s. 72\)](#), som gav ut ei kommentert utgåve av Strøm og Schnabel si skildring av Hardanger, skriv:

«Det er en Misforstaaelse af en topografisk Beskrivelse at fylde den med Naturhistorie. Det er da ikke Dyreriget og Planteriget, som skal beskrives, men Bygden, Landet og dens Beboere. Men det kunde ikke være anderledes. Naturhistorie interesserede man sig for og kjendte noget til, Landet selv derimod var et „*ukjendt Land*” som Afrikas Indre. Historie interesserte man sig ikke for og kjendte heller ikke synderlig til, Sæder, Skikke, Overtro o.s.v. havde Oplysningstidens Mænd ingen Forstaaelse af; alt saadant saa de ned paa med et overlegent Smil. I Fædrelandets Sprog var de fleste af disse Mænd aldeles ukyndige. Hvorledes kunde de saa levere en virkelig topografisk Beskrivelse? Nei, det kunde de ikke; alle Forudsætninger og Hjælpemidler manglede. En Bygd eller Landsdel, som ikke er kartlagt, kan heller ikke nøiagtig beskrives» ([Olafsen, et al. 1912, s. 72](#)).

Olafsen gjer ei forenkling her: Naturhistoria er viktig for Strøm, og den er eit nybrotsarbeid. Samtidig er tanken og omfanget mykje større, han skal fange ein heil sivilisasjon frå dei naturgitte grunnlag for menneske til kultur, historie og folkelynne. Det er som dette smeltar saman i tekstane og blir til ein hyllest av naturen, av landet, og av Gud. Dette at naturen er til Guds ære, kjem tydeleg til syne i eitt anna av Strøm sine verk: *Prædikener over alle Søn- og Festdages Evangelier til Andagtsøvelse for Almuen, tilligemed en Tilskrift til Eger-Menighed i Norge, samt en tilføjet Anviisning for Almuen til at kiende Gud af hans Gierninger i Naturen*. Særleg i den siste delen, «*Tilføjet Anviisning*», kjem det tydeleg fram at Strøm ønsker å vise korleis naturen bør lesast som eit uttrykk for eit guddommeleg forsyn og som ei heilag skrift:

«Var jeg derfor lykkelig nok til at sette min forehæfte Materie i sit rette Lys, tvivler jeg ikke paa, at den jo vilde tiene, om ikke Alle, saa dog Mange, endog blant Almuen til Eftertanke og Forbedring. For da at vove et nyt Forsøg, setter jeg dette forud, som unægtligt, og noget enhver sund Menneskeforstand kan begribe, at Gud har aabenbaret sig saavel i Naturen som Skriften, og bør derfor kiendes af begge. Den hellige Skrift begynder med Skabelsens Historie, fordi den Artikel om Skabelsen og Forsynet er Grunden for al Religion; den vei leder os derfor selv til Naturens Betragtning, og følgelig til Gud, som har skabt og opholder den; den viser os, at Gud vil kiendes ei alene af Skriften, men og af Naturen; han havde jo ellers i denne sidste antændt et Lys for os, som vi ikke maatte bruge» ([Strøm 1792, s. 721](#)).

Skrivefeil, rettingar og tillegg til tekstane. På 1700-talet tok det lang tid frå manuskriptet vart levert til boka vart trykt og det var dyrt å endre trykkjeblokkene. Strøm hadde derfor tillegg og rettingar som vedlegg i andre bøker han gav ut, og nokre gav han ut som egne bøker og skrifter. Døme på dette kan ein sjå i *Søndmørs beskrivelse*. Rettingar kjem i slutten av første band ([Strøm 1762, s. 571](#)) og i starten av andre ([Strøm 1766, s. X](#)). Ein del år seinare hadde han funne ut meir om Sunnmøre og funne fleire feil og tilføyningar. Han gav då ut boka «*Anmerkinger Til Søndmørs Beskrivelse*» ([Strøm 1784a](#)). I denne teksten kjem han med rettingar og nye opplysingar om artar og vekseplassar og økologi. Eg har òg tatt med informasjon som Strøm gir i *Beskrivelse over Ti Norske Sæ-væxter* ([Strøm 1770](#)) som har både rettingar og utvidingar om tang og tare for Sunnmøre. Nye artar og rettingar er tatt med og sette inn i teksten i alfabetisk ordning og med litteraturtilvising i den ordning eg trur Strøm ville ha nytta dersom han kunne ha gitt ut verket på nytt.

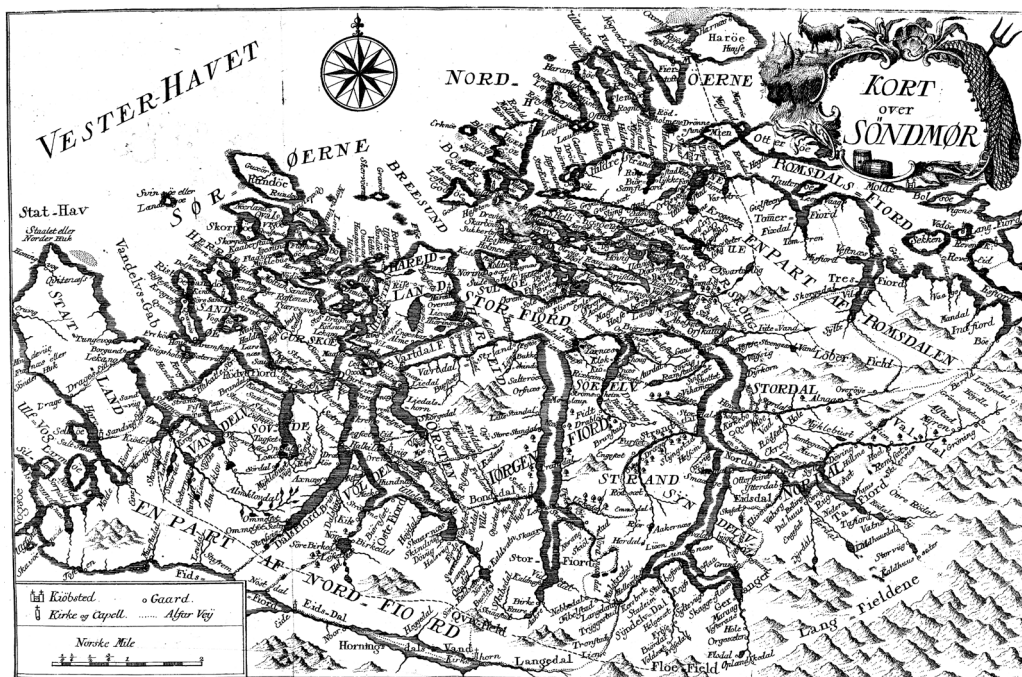
Skrivefeil og andre feil som Strøm har retta opp i sine ulike errata, er retta utan markering i min tekst ettersom det ikkje påverkar den vitskaplege tolkinga av artane utover å opplyse kva Strøm meinte. Det er likevel eitt unntak der rettinga endrar tolkinga av arten og eg meiner originalteksten er rett: [Strøm](#) (1766, s. 14) skriv «[side] 84 [linje] 19. cucubals s. Behen album voxer alene ved Stranden.», originalen er «Smelle-Græs; voxer allevegne i Agrene og ved Strandbredderne» ([Strøm 1762](#), s. 84). Teksten skildrar planta engsmelle som godt kan vekse i åker og eng, men sjeldan på stranda. Strandsmelle er ein nærskyld art, som veks på stranda, men denne skildrar han rett etter. Sidan det er truleg at rettinga er feil, har eg halde fast på originalteksten i denne boka.

For *Hardangers beskrivelse* er det tatt med tillegg og rettingar Strøm gav i *Egers beskrivelse* ([Strøm 1784b](#), s. 285-287). Berre ei av rettingane omhandla ein planteart, og rettinga er gjort løpande i teksten og gitt litteraturtilvising. Verket om Hardanger kom ut året etter at Marcus Schnabel døydd og det kan hende at arbeidet har gått vel fort for Strøm. Det er påfallande mange fleire skrivefeil i verket om Hardanger samanlikna med verka for Sunnmøre og Eiker.

For Eiker er det tillegg og rettingar på to plassar i sjølve boka ([Strøm 1784b](#), s. 273-285, 287-288) og seinare i fleire bøker med tillegg og rettingar ([Strøm 1787](#), [Strøm 1788a](#), [Strøm 1793](#)).

I alle verka har eg følgd originalutgåva tett, også med omsyn til ortografi og teiknsetning. Eg har merkt med [sic] der eg meiner det er tydelege feilskrivingar. Eg har ført på manglande slektsnamn og andre tilføyningar i hake-parentesar. Eg har løpande i teksten kommentert artane eg fann krevjande å tolke i ein moderne taksonomi, eller som av andre grunnar trong ein lengre kommentar.

Søndmørs beskrivelse. *Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge* (heretter *Søndmørs beskrivelse*) er Hans Strøm sitt største vitskaplege verk. Han teiknar her eit så komplett oversyn over Sunnmøre som han klarar. Han hadde med seg notatbøker på sine reiser rundt om på Sunnmøre. Tre slike notatbøker, eller Annotations-bøker, er kjente og har overlevd fram til i dag. Den eine er transkribert og gitt ut i [Strøm et al.](#) (1997/1756). Den andre er

Kart som Strøm teikna over Sunnmøre i *Søndmørs beskrivelse* ([Strøm 1762](#)).

digitalisert men er berre på nokre få sider. Den tredje er digitalisert og oppføringane om insekt og fisk transkribert ([Strøm 1759](#), [Strøm & Strøm 2022](#)). Elin Strøm skriv òg at det er 43 planter nemnt i den siste [Strøm & Strøm](#) (2022, s. 28). Annotations-bøkene er handskrivne og vanskelege å lese for andre enn ekspertar på handskrift frå 1700-talet. Eg har lese igjennom boka som er transkribert og gitt ut i 1997. Denne gir lite ny botanisk informasjon fordi Strøm har tatt med omtrent all informasjon i *Søndmørs beskrivelse*, så sant han ikkje i annotations-boka skriv at han er svært usikker. Strøm viser at han er usikker i annotations-boka, men ikkje i *Søndmørs beskrivelse*. Ein grunn til at Strøm etterkvart blir sikrare kan vere at han har fått hjelp frå andre til å sette namn på artane. Det kan òg vere at han har fått fleire erfaringar med desse plantene. Ein tredje grunn kan vere at han vel å dølje at han er usikker.

Strøm er audmjuk over eige arbeid, slik skikken var. Han gir likevel eit bilete av at arbeidet har vore krevjande og til tider vanskeleg, særleg det biologiske arbeidet:

«Af mig som en *Autodidactos* og som den første, der har søgt at tillægge vore Norske Naturalier Systematiske Navne, kunde vel ingen bedre Prøve ventes, end den jeg har givet i dette Skriffs første Part; og naar jeg ikke altid har været lykkelig i at udfinde de rette *Synonyma*, maae det som oftest tilskrives, deels mine Exemplarers Ufuldkommenhed, deels *Authorum* urigtige, eller ufuldstændige og utydelige Beskrivelser. Overalt kan jeg forsikre, at det ofte har kostet mig meere Møie at tage Feil, end mange andre at skrive rigtig; og det eene med det andet kan overbevise baade Læseren og mig, at det ikke er eens men manges Arbeid, at bringe et Lands Natural Historie til sin rette Fuldkommenhed» ([Strøm 1766](#), s. XIII).

Han beklagar òg at boka har blitt så lang, men seier at det er lite andre tekstar å støtte seg på og vise til. Det var nok òg vanskeleg å systematisere den store mengda informasjon han samla inn, og uklart både korleis den skulle systematiserast, og korleis den skulle avgrensast. Hans Strøm arbeidde i minst ti år før første band kom ut, og etter det gjekk det fire år til før andre bandet blei gitt ut. Han skriv i starten av andre band om mottakinga første del hadde fått og om kjensla han har når andre del kom ut:

«Det gunstige Biefald, hvormed Læseren har behaget at optage den første Part af dette Skrift, har meget overgaaet min Formodning, og givet mig den kraftigste Opmuntring til at fare fort, og bringe et Verk til Ende, som nu i mange Aar har holdt mig i bestandigt Arbeide, og til sidst næsten overvundet al min Taalmodighed» ([Strøm 1766](#), s. II).

Frå eit biologisk standpunkt er første band av verket mest interessant. Der går han vitskapleg gjennom alle plantene og dyra han har funne på alle sine reiser. I den andre delen ([Strøm 1766](#)), som eg for det meste har sett bort frå her, går Strøm igjennom kyrkjekalla og skildrar dei inngåande. Her har han med dyr og planter som han fann på gardar og fjell han besøkte. Slik kan ein få meir detaljert økologisk og geografisk informasjon om kor plantene voks. Alle planter i det andre bandet er med i første bandet, og informasjon om funnplassar for sjeldne planter tok Strøm med i første del. Dei som er spesielt interessert i eitt kyrkjekall eller ein art kan bruke andre bandet saman med denne monografien for å gjere ei tolking av kva planter Strøm fann. Slik tenkte òg Strøm sjølv når han laga oversikta over artane:

«Hvad Ordenen angaar, da burde jeg vel have rettet mig etter den i hans *Systema sexuale* vedtagne; men at Fortegnelsen tillige kan de tiene som et Register, hvorefter Urterne kunde opsøges, har jeg heller villet følge den Alfabetske og vil samme have Læseren henviist, naar jeg paa andre Steder i dette Skrift anfører Urterne med forkortede Navne» ([Strøm 1762](#), s. 66).

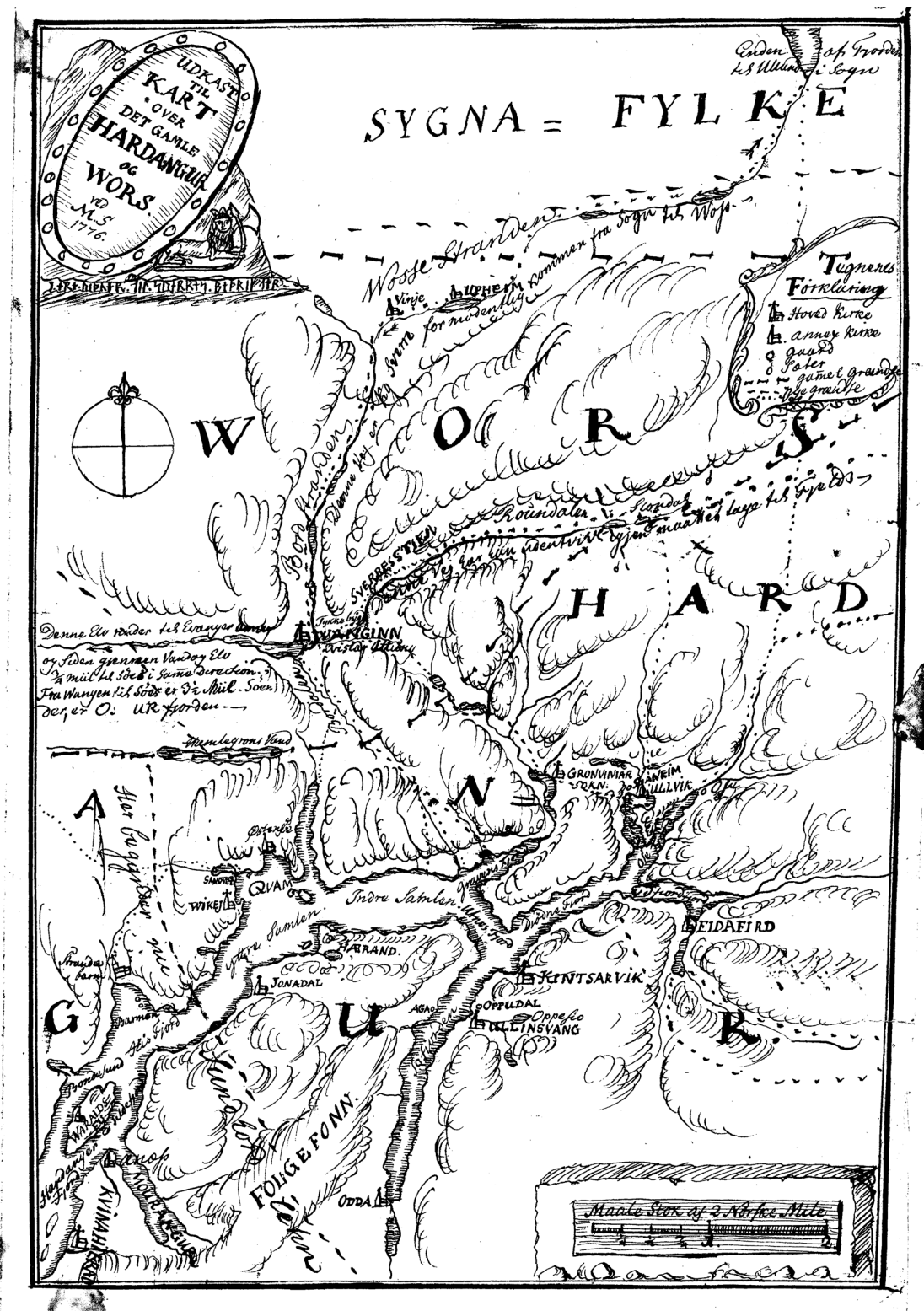
Hardangers beskrivelse. Marcus Schnabel var fødd i Ulvik i Hardanger i 1744 og kom inn på Bergens Skole i 1760. Han drog til København i 1762 og var der til 1767 då han returnerte til Ulvik og arbeidde som kapellan der fram til 1779, då han flytta til Eiker som kapellan i Lier ([Wille 1799](#)). I Ulvik jobba han med å samle saman informasjon til å skrive ein tekst om Hardanger, slik Strøm hadde skrive om Sunnmøre nokre år tidlegare. Han var på Eiker til han døyddde i 1780 ([Olafsen et al. 1912](#), s.69-70). Strøm kom til Eiker i 1779, og slik fekk dei omlag eitt år saman før Schnabel døyddde. Boka kjem ut berre eitt år etter Schnabels altfor tidlege bortgang.

Udkast til en Beskrivelse over Hardanger i Bergens Stift i Norge har Marcus Schnabel som hovudforfattar og Strøm som utgivar. Det er min påstand at dette likevel må reknast som eit av Strøm sine botaniske verk ([Schnabel & Strøm 1781](#)). Strøm skriv på tittelbladet at han har samla og samanskrive boka frå Schnabel sine etterlatne dokument ([Schnabel & Strøm 1781](#)). Ei tolking er at Schnabel har samla grunnlaget for boka og at observasjonane om levevis og skikkar er Schnabel sine. Når det gjeld plantene derimot verkar det som kunnskapen til Strøm er fremst. Strøm skriv:

«Paa Urtene kan jeg give en vidløftigere Fortegnelse, siden et af Forfatteren selv samlet *Herbarium vivium* er faldet mig i Hænderne, og han desuden ei forsømte, mens han boede i Hardanger, at tilsende mig Prøve af alt hvad der kunde ansees for nogenlunde rart, hvorfor jeg med desto større vished kan skrive derom» ([Schnabel & Strøm 1781](#), s. 31).

Slik er verket ein del av Strøm sine botaniske verk, sjølv om ein ikkje skal underslå Schnabel sitt arbeid med å samle og presse plantene. I tillegg til å skrive om urter skriv Schnabel òg om tre i Hardanger, men her hadde ikkje Strøm noko herbarium å gå til, og han seier at det einaste han har funne om tre, er at alm er mykje brukt i Hardanger på ulike måtar. Når treslaga i Hardanger får slik enkel omtale fordi Strøm ikkje har tilgang til eit herbarium, styrker det inntrykket av at omtalen av urtene er gjort med bakgrunn i herbariet som Schnabel har samla, og at Strøm har tolka og namnsett artane. Ein ting som kan tale imot dette er at dei vitskaplege namna har mange fleire feilskrivingar enn dei andre verka til Strøm, men dette kan òg forklarast med Strøm sitt hastverk med å publisere boka. Det er vanskeleg å vite nøyaktig kor mykje av teksten Strøm har skrive og kor mykje Schnabel har skrive, men med denne bakgrunnen har eg tatt med Hardanger som eitt av Strøm sine verk, utan å underslå arbeidet Marcus Schnabel gjorde for å samle plantene.

Dei som ønskjer å lese originalteksten bør bruke 1781-versjonen og ikkje [Olaf Olafsen \(1912\)](#) sin nyutgåve av *Hardangers beskrivelse*. Denne er svært mangelfull, delar av teksten er feilsitert, eller «retta opp», slik at den skil seg frå originalen. Olafsen hoppar òg over det meste av urtene i si utgåve, truleg for å spare plass.

Kart som Schnabel teikna over Hardanger i *Hardangers beskrivelse* (Schnabel & Strøm 1781). Kartet er mykje enklare utført enn Strøm sine eigne kart frå Sunnmøre og Eiker.

Egers beskrivelse. Hans Strøm vart sokneprest på Eiker i 1780, og berre fire år seinare gav han ut *Physisk-Oeconomisk Beskrivelse over Eger-Præstegjæld i Aggerhuus-Stift i Norge* ([Strøm 1784b](#)). I fortalen til skriftet klagar han over sin høge alder, han var 58, samtidig som han seier at desse fire åra på Eiker var hans beste læreår. Strøm har fått fleire botaniske verk når han skriv dette verket, blant anna refererer han til *Flora Danica* ([Paulli 1648](#)) og *Flora Norvegica* ([Gunnerus 1766-72](#)). Han refererer òg til andre som lagar «*Physisk-Oeconomiske Beskrivelse*», slik som Wilse frå Spydeberg ([Wilse & Schwach 1779](#)) og Wille (1786) frå Seljord.

Eg bruker den moderne forma Eiker i dag, sjølv om Eger på Strøm si tid var noko anna enn Eiker i dag. [Kraft \(1845, s. 239\)](#) skriv at prestegjeldet Eger grenser «mod Nord til Sigdal og Modum, mod Øst til Lier og Skouger Præstegjæld, mod Syd og Sydvest til Sandsvær samt mod Vest til Flesberg Præstegjæld». Det vil i dag utgjere Øvre og Nedre Eiker, Fiskum og Bakke, så Strøm sitt Eger utgjør berre ein del av dagens Eiker prosti. Eg gjengir òg kartet Strøm teikna over Eger prestegjæld.

Hans Strøm utgir *Anmærkinger og Tillæg til Egers Naturhistorie* tre år seinare ([Strøm 1787](#)). Året etterpå, og seks år etterpå, gir Strøm ut tillegg til [Gunnerus](#) (1766-72) sin *Flora Norvegica* som òg inneheld planter frå Eiker ([Strøm 1788a](#), [Strøm 1793](#)).

Frå dei seinare verka til Strøm er opplysingane og dei nye artane som tydeleg omhandlar Eiker fletta inn i den originale teksten til *Egers beskrivelse* og gitt litteraturtilvising. Slik er teksten endra, men det er mogeleg å sjå kva som er gjort, og kor det kjem frå. Dei opplysingane Strøm rapporterer frå Telemark eller på Toten har eg ikkje tatt med. [Strøm \(1788a, s. 349\)](#) oppgir to nye verk han har brukt: [Haller \(1742\)](#) og [Weber \(1778\)](#) som begge har gitt han lyst og kunnskap til å arbeide med kryptogamar. Dei mange kryptogamane som er med i desse verka er vanskelege å omsetje til moderne namn. Eg har utelate dei sidan Hagen ([1897](#); [1913](#)) har dekt desse artane betre enn det eg kan gjere på nytt. Totalt er det 65 sider med kryptogamar i desse to verka ([Strøm 1788a](#), [Strøm 1793](#)).

Hans Strøm, Linné og utviklinga av vitskaplege namn

Hans Strøm var aktiv i vitskapen og var ikkje isolert frå andre vitskapsfolk. Han skreiv brev og hadde dei fremste vitskaplege verka i botanikken. Han abonnerte òg på ulike tidsskrift og refererer flittig til dei i materialet sitt når det gjeld bruk og kunnskap om artane frå ulike verk. Strøm skriv at han brukte *Flora Lapponica* ([Linné 1737](#)), *Flora Svecica* andre utgåve ([Linné 1755](#)) og *Species Plantarum* ([Linné 1753](#)). Dei lange latinske namna i *Søndmørs beskrivelse* er for det meste henta frå desse verka. Strøm nemner òg Linné sitt *Systema sexuale* som første gong kom ut i boka *Systema Naturae* ([Linné 1735](#)), men som vart utvida og brukt i dei seinare verka til Linné. Det kan vere at Strøm viser til *Flora Lapponica* eller *Flora Svecica*, heller enn *Systema Naturae*.

«Flere Slutninger af dette Slags overlader jeg til de bedre Kyndige at gjøre sig selv, og begiver mig nu til den belovede Fortegnelse over Søndmørs Vildvoxende Urter, følgende, i hensende til deres Benævnelse, Hr. Caroli Linnæi *Flora Svecica* af den anden Stokholmske Edition 1755, men ogsaa hist og her, naar jeg der ei har fundet dem, samme berømmelige Autors *Flora Lapponica* og *Species Plantarum*» ([Strøm 1762](#), s. 66).

Strøm sitt kart over Eiker prestegjeld i Egers beskrivelse ([Strøm 1784b](#)).

Midt på 1700-talet var det stor fagleg usemje om ein skulle legge vekt på artar eller på slekter som hovudstammen i taksonomien. Linné heldt på slekta som det samanbindande og brukte *systema sexuale* som det grupperande system ([Linné 1735](#)). Andre, til dømes Oeder, meinte at artane var det grunnleggjande og burde vere grunnstamma for taksonomien. [Friis](#) (2019) har greidd ut om Oeder og Linné si usemje meir grundig. Mi vurdering er at Strøm ikkje er ein aktør på dette planet. Han følgde med på diskusjonane, men konsentrerte seg om artane og kjenneteikn på dei. Strøm skriv i *Til læseren*:

«Det andet Capitel giver en Prøve paa de her forekommende Væxter, hvilken, hvor ringe den end maatte synes, dog har kostet større Møie, end Leseren ved første Øiekast kan forestille sig. Jeg frygter vel for, at mange ville ansee Beskrivelserne og Anmærkningerne over Urterne at være alt for korte; men disse maa erindre sig, at jeg ikke har skrevet en Lære-Bog eller System, og at de Latinske Navne, som alle ere tagne af Linnæi Skrifter, sige virkelig mere end en anden vidtløftig Beskrivelse, som for Kiendere vilde være overflødig, og for de ukyndige kun lidet nyttig» ([Strøm 1762](#), s. III).

I populærkulturen er det ofte sagt at Carl von Linné fann opp dei latinske namna på artar, men dette er ikkje heilt korrekt. Linné sitt store arbeid var å samle fysiske eksemplar av artane, skildre desse, samanlikne og samordne latinske namn frå ulike verk innanfor botanikken, og i tillegg lage eit felles taksonomisk system. Dette arbeidet var så grundig at [Linné](#) (1753) er rekna som startpunktet for all namnsetting av dei fleste planter, algar, sopp og torvmosar. For andre mosar kom ikkje startpunktet før i 1801 med Hedwig sin *Species muscorum frondosorum* ([Turland et al. 2018](#), Article 13).

For planter som formeirer seg med frø baserte Linné seg på kjønnsdelane. På denne måten var det lettare å avdekke kva artar som var duplikat av kvarandre, det vil seie den same arten, men med ulike namn, og kva som var nye artar. Kryptogamane, dvs. planter som formeirer seg med sporar og ikkje frø, algar og sopp har ikkje kjønnsdelar som Linné kunne bruke for å skilje dei ulike slektene frå kvarandre. Linné brukte i staden skildringar av reine morfologiske trekk. Han samla framleis inn eksemplar og tok så godt vare på dei som han kunne for å samanlikne nye eksemplar med. Likevel er det tydeleg at taksonomien og kunnskapen om artane i desse gruppene var mykje dårlegare enn for karplantane. Det var i stor grad andre botanikarar som stod for utviklinga på dette feltet, og dei fleste var aktive først på 1800-talet.

Det er tydeleg at det er først når Strøm får [Haller](#) (1742) og [Weber](#) (1778) sine verk at han får interesse og kunnskap nok til å ta for seg kryptogamane, og det er først i dei to siste verka Strøm tek med mange av desse artane. For algane har Strøm fleire frå Sunnmøre enn frå Hardanger og Eiker. Truleg hadde Strøm tilgang til fleire algar frå Sunnmøre. Strøm utgir òg to tekstar om tang og tare der mykje er nybrottsarbeid. Den eine er tydeleg knytt til Sunnmøre, og dermedher inkludert i *Søndmørs beskrivelse*.

I bokverket *Species Plantarum, Exhibentes Plantas Rite Cognitas Ad Genera Relatas Cum Differentiis Specifiicis* koplar [Linné \(1753\)](#) saman dei ulike tidlegare latinske namna til dei binomiale vitskaplege namna i det seksuelle systemet. For å kunne vite kva art ein skildra laga han eitt herbarium (lektotype) av alle plantene, slik at ein kunne samanlikne nye forslag til artar med dei som var omtalt frå før. Linné dyrka òg planter frå frø, slik at han kunne samanlikne dei under likt miljø ([Amundsen 1976](#), s. 129).

Linné var ikkje den første med binomiale namn, eller den første med seksuell inndeling av plantene, men Linné var svært flittig og systematisk. Han skreiv korte og gode skildringar som konsentrerte seg om skilnadane mellom artane, og han skreiv mange. Når han så plasserte artane inn i *systema sexuale*, som i stor grad deler planteartane opp etter kjønnsdelane i blomen, hadde han den fordel at det er lite seleksjon på mengd, storleik eller generell morfologi på arr og pollenberar. Kjønnsdelane var derfor gode for å samle artar i slekter, som seinare viste seg å ha same stamtre, det biologien kallar fylogeni.

Dei fleste planteartar kan ein derfor følgje tilbake til skildringa av første lektotype, mange av dei er skildra av Linné. Det er òg heldig at mange av Linné sine eksemplar er teke vare på og tilgjengelege for gransking ([Linnean Society 2022](#)). Den binominale måten å skrive artsnamnet på og å kople arten opp mot ein autor som hadde skildra lektotypen til arten først, er derfor ei arv etter Linné ([Jørgensen 2007b](#)).

Strøm brukte ikkje det nye binominale systemet til Linné i verket om Sunnmøre, men gjorde det i verka om Hardanger og Eiker. Det er usikkert kvifor han ikkje nytta det nye systemet i det første verket, sidan *Species Plantarum* kom ut ni år før *Søndmørs beskrivelse*. Strøm bruker artsepitet, det vil seie den siste delen av det vitskapelege namnet, sporadisk i verket om Sunnmøre, og i verka om Eiker og Hardanger har han gått over til det binominale systemet. I *Søndmørs beskrivelse* bruker Strøm «s.» framfor artsepitet, som ei forkorting for *species*. Som oftast er desse henta frå Linné sitt binominalesystem. Nokre få av desse «s. namna» kjem ikkje frå Linné, til dømes *Lonchitis aspera* (*Blechnum spicant* bjønnekam). Strøm gir ikkje lesaren indikasjonar på kor han har henta namna frå, men dei er ofte henta frå eldre botaniske verk og er namn som ser ut å vere godt innarbeidde.

Mange som har lese Strøm sine tekstar, ser ut til å tru at dei lange latinske namna er Strøm si skildring av plantene han har funne. Desse lange latinske namna, til dømes «*Campanula foliis ovato-lanceolatis, caule simplicissimo tereti, floribus solitariis pedunculatis*», er Linné sine namn på arten frå før dei vart korta ned til binominale vitskapelege namn. Dei er ei skildring av arten, men kan ikkje tolkast separat frå Linné sitt arbeid sidan dei skildrar skilnadane frå liknande artar. Strøm skriv likevel lengre tekstar på latin når han meiner han har funne ein ny art. Då skriv han til dømes:

«*Tremella sphaerica, pendula granis viridibus sparsis repleta*. En Søe-Væxt af Størrelse og Skabning som en liden rund Plomme, men af Blankhed og Materie som en *Gelée*, samt inden til opfyldt med meget smaa og gronne Gryn, hvilke give den hele Væxt en grøn Anseende. Den sees her hængende under *Confervis* i Søen; men da jeg ikke har kundet finde den nogenstads beskrevet, har jeg taget mig den Frihed at ophitte foranførte Latinske Navn eller Beskrivelse, som af de bedre Kyndige kan forskydes eller forandres efter Behag» ([Strøm 1762](#), s. 131).

eller

«*Veronica floribus solitariis, foliis digitato-partitis, pedunculo longioribus*. Den voxer paa tørre Stæder, saasom Klipper og Huus-Tage, og forekommer allevegne af følgende Skikkelse: *Caulis palmaris, erectus, inferné ramosus. Folia pleraqve lanceolatolinearia, sessilia, alterne, integerrima; infima autem, unde rami propullulant, cordato-ovato, majora & profundé incisa; omnia uná cum caule hirsuta. Flores alares sessiles. Corolla minima cærulea*» ([Strøm 1762](#), s. 135).

I kommentarane i teksten har eg løpande skrive når Strøm gir skildringar av artar som ikkje var skildra i litteraturen han hadde tilgang til. Av og til er det mogeleg å vite kva han meinte, men ofte er det vanskeleg ettersom ein ikkje har eit herbarium etter han å kontrollere opp mot, og han ikkje nødvendigvis skildra det ein treng for å skilje artane frå kvarandre i dag. Eg ser òg at han av og til tek feil slekt, mellom anna når han skildrar ein art som *Tremella*, når den bør vere *Ulva* etter Gunnerus eller *Fucus* etter Linné. *Tremella sphaerica*, som er mitt første eksempel, er truleg knapptang *Himanthalia elongata*. Sjå meir utførlig kommentar om denne arten i *Søndmørs beskrivelse*.

Metode

Ein god botanikar kan lese verka om Hardanger og Eiker og få eit ganske godt inntrykk av artsmangfaldet. Verket om Sunnmøre er vanskelegare å nytte på same vis sidan Strøm der bruker dei lange latinske namna på artane. Sjølv for Hardanger og Eiker kan ein ikkje underslå at nomenklaturen har endra seg mykje frå 1700-talet, og det er fallgruver som gjer at ein kan konkludere med feil art. Det er derfor nødvendig med ein del tolking for å kunne føre dei skildra artane til moderne nomenklatur og taksonomi.

Det er ei utfordring at nomenklaturen og taksonomien har endra seg sidan 1700-talet. Artar har blitt delt, slått saman, dei har bytta namn eller blitt flytta til ei anna slekt eller ein annan familie. Dette er brot i kontinuiteten, og ein må derfor nytte andre kunnskapskjelder for å kome fram til kva Strøm fann. I dei mest innfløkte eksempla kan eit namn i Strøm sine verk vere likt ein annan art sitt namn i dag. Eg vil her i metodedelen vise den prosedyren eg har nytta for å kome fram til dei ulike artane, og korleis dei ulike kunnskapskjelder grip inn i tolkingane.

Dei fleste artsnamn Strøm nyttar kjem frå [Linné](#) (1753), og ein kan ofte ta dei vidare til moderne namn. Der eg har vore sikker på det moderne namnet, har eg skrive det i ein margnotis utanfor oppføringa til Strøm, saman med sidetalet til artsnamnet i *Species Plantarum*. I dei fleste høve har eg gjort dette utan å skildra korleis eg kom fram til det moderne namnet fordi tolkinga er opplagt. Der eg har vore usikker har eg skrive tolkinga av arten til moderne nomenklatur innimellom teksten til Strøm. Til slutt har eg ført opp alle vitskaplege namn med autor slik at namna er eintydige. Eg har nytta Artsdatabanken sin Artsnamnebase som kjelde for moderne nomenklatur, slik den såg ut 30. mars 2023.

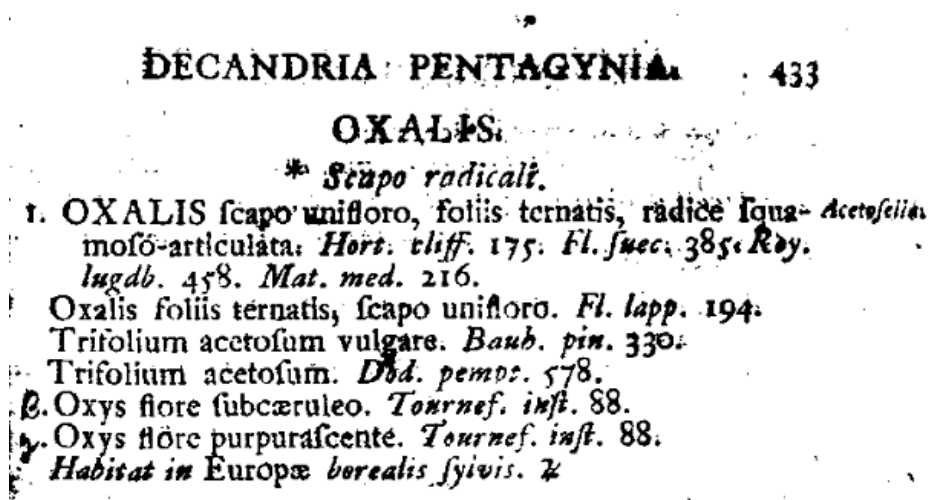
Etter at eg kom fram til kva moderne namn som er synonym til Linné sitt namn, har eg starta tolkinga av kva Strøm fann. For kjente artar som veks i mengde, var tolkinga for det meste enkel. Det er eksempel, slik som hårfrytle og storfrytle, der Strøm manglar vanlege nærskyldte artar som gjer at skildringa til Strøm måtte undersøkast grundigare. På same måte krev meir sjeldne artar, artar som ikkje veks i området eller i Noreg i det heile, grundigare undersøkingar. Då har eg brukt Strøm si skildring av planta på dansk og det lokale dansk/norske namnet der han har oppgitt det og halde det saman med det moderne vitskaplege namnet. Her har eg brukt min eigen kunnskap om dei ulike plantene sin habitus, økologiske krav og kunnskap om gamle plantenamn for å verifisere at den danske skildringa til Strøm stemte med det namnet eg hadde kome til.

Om eg framleis har vore usikker, har eg nytta nettressursen *Artskart* ([Artsdatabanken 2019](#)) og leita etter herbariebelegg frå området der Strøm samla arten. Der herbariebelegg mangla, har eg sett etter i *Artsobservasjonar* frå området. Eg har lagt vekt på observasjonar med bilete for å kunne kontrollere funna sjølv. Eg kunne òg sjå om det var herbariebelegg frå nærliggande område, for å avdekke om det kunne vere ein underrapportert art.

Eksempel på bruk av metoden. Her er eit eksempel på korleis eg har arbeidd med ein enkel art der eg kan spore arten til [Linné](#) (1753) og vidare til ein moderne art frå *Søndmørs beskrivelse*:

«*Oxalis scapo uniflora, foliis terminatis, s. Acetosella*. Denne kaldes her Nat-Svæve, fordi den folder sine Blade sammen om Aftenen efter Solens Nedgang, og tiener altsaa til Rettesnor for dem, som gaae sildig ude i Marken i taaget Veir, da de af denne Urt kan see, om Solen er dalet eller ikke» ([Strøm 1762](#), s. 110).

I [Linné](#) (1753, s. 433) finn ein *Oxalis scapo unifloro, foliis ternatis*:

Faksimile av omtalen av *Oxalis acetosella* i *Species plantarum* av [Linné](#) (1753, s. 433).

Som ein ser i faksimilen over, gir [Linné](#) (1753) tettpakka informasjon for kvar art i *Species plantarum*. Eg vil derfor først forklare kort korleis ein les *Species plantarum*. I faksimilen har eg tatt med øvste del av side 433. Der står det DECANDRIA PENTAGYNIA, eller ti støvberarar og fem arr, som er plasseringa av *Oxalis* i Linné sitt seksualsystem. Deretter kjem slektsnamnet *Oxalis*. Under *Oxalis* kjem første avdeling av *Oxalis*, som er skildra slik: *Scapo radicali* som kan omsetjast til enkeltvis bladskot. Nokre sider seinare i *Species plantarum* kjem dei *Oxalis* som har blad spreidd oppetter stengelen: *Foliis caulinis alternis*.

Dette er første arten av *Oxalis* og arten har derfor fått eit 1-tal. Etter dette kjem det viktigaste, dvs. skildring av utsjånaden, eller morfologien, på latin: «*Oxalis scapo unifloro, foliis ternatis, radice Squamoso-articulata*» eller *Oxalis* som blømer enkeltvis på eigne skot, blad enkeltstående, skjella og ledda rot. Som margnotis står *Acetosella* som er det Linné kalla triviala (trivialnamn) og det botanikken i dag kallar artsepitet og som er andre del av det moderne, binominale vitskaplege namnet.

Deretter kjem ei liste med botaniske verk som nyttar denne skildringa (*Hort. cliff* 175. *Fl. Suec.* 385. osv.). Så kjem namn Linné meiner er synonym til denne arten, og dei botaniske verka han har funne desse i. Dei som er merkt med β og γ er namn som Linné meiner er variantar av arten med anna farge på blomen.

Til slutt står utbreiinga av arten Linné kjente til: Boreal skog i Europa, og teiknet for at arten er ei staude: 2.

I [Strøm](#) (1762, s. 110) er første delen av skildringa på latin omtrent lik med [Linné](#) (1753, s. 433), men det er to skilnader: Den første er at Strøm ikkje har tatt med «*radice Squamoso-articulata*». Strøm kutta stundom ned lengda på Linné sine skildringar, truleg for å spare plass. Dette endrar ikkje etter det eg har klart å avdekke tolkinga, ettersom Strøm alltid tok med tilstrekkeleg av namnet til å kunne skilje det frå andre artsnamn hjå Linné.

Den andre skilnaden er meir uvanleg sidan Strøm skreiv *terminatis* (avsluttande) i staden for [Linné](#) (1753, s. 433) sin *ternatis* (tredelt). Begge orda gir ei korrekt skildring av arten, og det er berre to bokstavar som skil dei. Det er ingen *Oxalis* som har *terminatis* i skildringa og Linné bruker heller ikkje *terminatis* andre stader i *Species plantarum* som eg har funne. Saman med margnotisen *Acetosella*, som er identisk med «s.-namnet» hjå Strøm, er eg sikker på at Strøm meinte denne arten i Linné, og at Strøm har skrive feil. Skriven på moderne binominalt vis blir Linné sin art: *Oxalis acetosella*.

I [POWO](#) (2022) står det følgjande om *Oxalis acetosella*: «*Oxalis acetosella* L. First published in Sp. Pl.: 433 (1753). This species is accepted». Då kan eg slå fast at nomenklaturen og taksonomien til gaukesyre *Oxalis acetosella* har vore uforandra frå Linné si tid. Dermed står det berre att å gjere ei økologisk vurdering om arten kan ha vore funnen på Sunnmøre av Strøm. Gaukesyre er ei vanleg art på Sunnmøre og det er derfor svært truleg at Strøm fann denne arten.

Det siste eg har vurdert er om Strøm si skildring på dansk er overeins med det eg veit om arten, i dette tilfellet gaukesyre *Oxalis acetosella*:

«Denne kaldes her Nat-Svæve, fordi den folder sine Blade sammen om Aftenen efter Solens Nedgang, og tiener altsaa til Rettesnor for dem, som gaae sildig ude i Marken i taaget Veir, da de af denne Urt kan see, om Solen er dalet eller ikke» ([Strøm 1762](#), s. 110).

Nat-svæve er ikkje eit namn brukt om gaukesyre i dag. Skildringa av nyktinasti, eller rørsle der blada faldar seg saman om natta, stemmer godt med gaukesyre. Sidan lokalnamn er omskiftelege legg eg ikkje vekt på at namnet ikkje er i bruk i dag. Hadde namnet vorte brukt på andre artar i dag ville eg vore meir på vakt. Eg legg vekt på den fysiologiske skildringa knytt spesifikt til arten, og her meiner eg skildringa på dansk høver for gaukesyre *Oxalis acetosella*.

Dei fleste artane har vore like enkle som vist i dette eksemplet. Det er dessverre ein del artar eg ikkje har greidd å spore til [Linné](#) (1753) og vidare til ein moderne art. Dei to vanlegaste årsakene er uklar taksonomi og at Strøm oppgir for lite informasjon til at eg kan gjere ei kvalifisert tolking av kva Strøm fann. Ofte har eg kome eit stykke på veg, slik som å finne ut kva Linné sitt namn var, men utan å kunne slå fast kva Strøm fann. Ved andre høve har eg vore sikker på slekt, men fordi taksonomien på 1700-talet var ufullstendig og mangla nærstående artar, har det vore uråd å slå fast kva art Strøm fann. Eg har tatt tolkinga så langt eg har vore sikker, og samtidig skildra det eg ikkje er sikker på. Dette kjem fram i kommentarane innimellom teksten til Strøm, og med konklusjonen gitt som margnotis.

Gunnerus og Wille sine herbarium. Gunnerus herbarium har eg nytta i noko mon. Det har vore tatt vare på og gjennomgått av mange personar opp igjennom tida, sist av [Jørgensen et al.](#) (2016). Strøm og Gunnerus hadde mykje kontakt, særleg i tida på Sunnmøre fram til Gunnerus dør i 1773. Det var ikkje alltid vanleg å skrive kven som samla materiale til herbariet, og sjeldan vart det skrive kor materialet var samla, så ein veit ikkje om herbariet til Gunnerus har materiale som kjem frå Strøm og Sunnmøre. Det eg veit, var at det var vanleg å sende eksemplar av naturalia for å bygge relasjonar på 1700-talet ([Amundsen 1976](#), s. 60, [Skuncke 2014](#), s. 84). Når det gjeld innhaldet i Gunnerus sitt herbarium, så var kvaliteten og fagkunnskapen varierende:

«En del av beleggene er overraskende gode (i mening representative for arten) og godt bevart. Andre er elendige rester, noen er ubestemmelige. Mye er feilbestemt; han har ofte forvekslet nærbeslektede arter, ikke bare én gang, men to eller flere. Enkelte arter eller grupper av arter lærte han tilsynelatende aldri, trass i gjentatte innsamlinger og granskinger av materialet. En del er helbom, så feilaktige at en kan spekulere på om bestemmelsene er rene feilbestemmelser eller skyldes feiletikettering og forvekslinger av ark og navn» ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 491).

Ein kan tenke seg at Strøm hadde tilgang til mykje av den same litteraturen, og kanskje gjorde mange av dei same feila som Gunnerus. Eg har derfor brukt informasjon frå Gunnerus sitt herbarium for vanskelege artar og grupper, særleg lav. Då har eg lagt vekt på kva som vart samla og kva namn som vart sett på det som var samla. Dette er gjort med varsemd, for herbariet er eksemplar Gunnerus samla og namnsette, og det kan vere noko anna enn det Strøm såg og fann. Likevel gir det ein peikepinn om kor mykje eg kan stole på ei namnsetjing. Dersom Gunnerus traff høveleg, styrkar det teorien om at Strøm kan ha gjort det same.

Eg har i mindre grad nytta meg av [Dahl](#) (1892) sin gjennomgang av Wille sitt herbarium. Wille var ein av Strøm sine kontaktar frå tida på Eiker, men eg er usikker på kor mykje Wille og Strøm samarbeidde om botanikk før *Egers beskrivelse* vart gjeve ut. Dessutan verkar kvaliteten på herbariet til Wille meir usikker enn herbariet til Gunnerus. Dessutan verkar gjennomgangen av Gunnerus sitt herbarium ([Jørgensen et al. 2016](#)) betre enn gjennomgangen av Wille sitt herbarium [Dahl](#) (1892). Eg meiner derfor at det er naudsynt med ein ny gjennomgang av Wille sitt herbarium for at ein skal kunne vere sikker på kva artar Wille fann, og først då kan det vere opplyssande for enkeltartar på Eiker.

Val av illustrasjonar. Eg har ønska å nytte illustrasjonar som opplyser og viser kva Strøm fann og meinte, gjerne illustrasjonar som Strøm hadde tilgang til. Slik er òg illustrasjonane ein del av argumentasjonen og innramminga av kva Strøm meinte.

I innleiinga har eg nokre illustrasjonar av dyr og båtar som Strøm har teikna, desse er med for å vise breidda av arbeidet til Strøm i *Søndmørs beskrivelse*. I skildringa av Sunnmøre og Eiker har eg kart frå områda teikna av Strøm, og eit kart over Hardanger teikna av Marcus Schnabel.

Når Strøm har referert til kjelder med illustrasjonar, eller der Strøm sjølv har kome med illustrasjonar, har eg tatt desse med så langt det har vore råd. I eit par tilfelle har eg tatt med moderne bilete av usikre artar så lesaren sjølv kan gjere seg opp ei meining om skildringa til Strøm kan passe.

Vurdering av metodekvalitet. Sidan eg har laga metoden sjølv, er det naturleg å knyte nokre ord til validitet, reabilitet og metodisk tryggleik. Validiteten til metoden, eller kor gyldige tolkingane av artane er, kjem frå at eg har nytta den taksonomiske litteraturen og databasar. Slik er namnsettinga mi basert transparent på den vitskaplege kunnskapen som til ei kvar tid har vore gyldig, heilt fram til i dag. Derfor meiner eg validiteten til metoden er god. Reabiliteten til metoden, eller kor sikker eg kan vere på kva artar Strøm fann, er meir utfordrande. Strøm gjorde tolkingar, som alle botanikarar, då han samla inn materiale. For mosar har eg kunne nytte [Hagen](#) (1913) sin gjennomgang av Strøm sitt moseherbarium, elles har eg ingen herbarium å gå tilbake til. Eg har òg gjort tolkingar, og brukt mitt økologiske skjønns når eg har følgd arten. Utan herbariet vil det alltid vere ein rest av reabiliteten som manglar. I metoden og skildringane løpande i teksten, har eg lagt vekt på å vere transparent slik at mitt skjønns kan vurderast av lesaren.

Det er ein metodisk veikskap å bruke dagens utbreiing for å sannsynleggjere at tolkinga av artsnamna er rett. Utbreiinga av artar er ikkje statisk, men endringar i utbreiing er likevel ikkje tilfeldig. Den følgjer trendar som i endring i bruk og klima. Artar oppstår heller ikkje spontant utan spreing. Her er min økologiske kunnskap viktig, og eg har nytta den for å unngå eit sirkelresonnement der eit artsnamn blir forkasta fordi arten ikkje er kjent frå området i dag. Eller det omvendte, at det må vere ein spesifikk art fordi arten er kjent frå området i dag. Eg har uansett ikkje forkasta artar berre fordi arten ikkje finst der i dag. I staden har eg skrive det vitskaplege namnet og kommenterer at arten ikkje er registrert frå området dersom det er mogleg at arten kan ha vore der. Slik er tolkingane gjort transparente, og lesarane kan sjølv vurdere om dei er einige i mi tolking eller ikkje.

Botanikaren Hans Strøm, og kva han fann

Strøm har gitt oss ein skatt av kunnskap om kva artar som eksisterte i tre områder i Noreg på 1700-talet. Verka dekkjer godt låglandsfloraen frå dei tre områda. Det er truleg enkelte sjeldne artar som ikkje er registrerte, og ein del fjellplanter glimrar òg ved sitt fråvær, men alt i alt gir oversikta ein god indikasjon på artane som voks i dei områda som Strøm undersøkte. Det ser ut til å vere flest hol i Hordaland sin oversikt sidan Strøm ikkje samla informasjonen sjølv, men måtte nytte Schnabel sitt herbarium. Karplanter, særleg dei tofrøblada, er godt dekte i materialet til Strøm, men av gras, siv og storr manglar fleire artar. Strøm har berre tatt med enkelte artar av lav, mosar, sopp og algar. På slutten av 1700-talet var mange av desse artane ikkje ferdig namnfesta på ein god måte. At taksonomien ikkje var ferdig ser ein blant anna av at Strøm av og til skildrar artar på latin fordi han ikkje har funne namn på artane. Særleg gjeld det artar frå mosar, lav og algar, men òg for familiar som gras, siv og storr har taksonomi og kunnskap utvikla seg sidan denne tida. Det same gjeld enkelte slekter som mjølker *Epilobium* spp., marikåper *Alchemilla* spp. og bjørnebær *Rubus* spp., for å nemne nokre.

Strøm var audmjuk og kalla seg sjølv ein *Autodidactus*. Strøm var forsiktig med å gå utover dei artane han fann i Linné sine botaniske verk, meir forsiktig enn det f.eks. Gunnerus var. Gunnerus skreiv mange brev til Linné og diskuterte funn og tolkingar av dei, også eksemplar som Strøm hadde samla ([Amundsen 1976](#)). Det er derfor grunn til å tru at Strøm syntes sjølv at han mangla den faglege pondusen til å diskutere med dei som han såg opp til.

Det er mi meining at Strøm var ein habil botanikar, og glimtvis ein habil økolog. Han var ein av dei første botanikarane som rapporterte at fjellplanter òg kunne vekse i fjøra ([Strøm 1762](#), s. 65). Han vart etterkvart ein habil kjennar av mosar, lavar, sopp og algar gitt føresetnadane på den tida, og hans arbeid med tang og tare var banebrytande. Eg veit at Strøm fann variasjon som han klarte å plassere inn i skildringane til Linné, men kor godt Strøm sine funn passar til Linné sine artar får eg aldri vite sidan eg ikkje har eksemplar frå Strøm. Gunnerus, der herbariet er bevart, bommar av og til ganske kraftig. Til dømes er alle skvallerkål-eksemplara, revidert av [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 161), tågebær *Rubus saxatilis*. Det er grunn til å tru at Strøm òg gjorde feil, men kor mykje veit eg ikkje. Det er likevel nokre raude flagg i materialet. Eit eksempel er trollurt *Circaea alpina* der han i *Søndmørs beskrivelse* seier at den veks på fjellet, og når han kjem til *Egers beskrivelse*, der trollurt er meir vanleg, rapporterer han stor trollurt *Circaea lutetiana*. Det er derfor grunn til å tru at han hadde brukt namnet trollurt feil, og at når han så kom ein plass der trollurt var vanleg, måtte han bruke stor trollurt på den. Likevel verkar det meste av skildringane til Strøm gode, og han hadde eit godt auge for detaljar, noko ein kan sjå på teikningane hans. Strøm viser òg når han er usikker, og det talar til hans fordel.

Strøm har truleg sett feil namn på ein del artar han fann, og desse feila kan ordnast i tre grupper. Den første gruppa av feil skuldast manglande taksonomisk kunnskap på 1700-talet, slik at arten ikkje var skildra i litteraturen, slik at morfologiske skilnader vart rekna som naturleg variasjon innoom same art. Eitt eksempel er borre *Arctium*, der Strøm bestemte alt til storborre *Arctium lappa*, som var skildra av Linné. Medan småborre *Arctium minus*, som er meir vanleg, ikkje var skildra av Linné og dermed ikkje tatt med av

Småborre *Arctium minus* var feil namnsett som storborre *Arctium lappa* i Gunnerus sitt herbarium ([NTNU 2023](#), TRH:V:234198).

Strøm. Eg trur at serviliteten til Strøm overfor Gunnerus og Linné førte til at han lettare gjorde denne feilen enn om han hadde stolt meir på eigne observasjonar.

Den andre gruppa av feil skuldast ønsket om å finne dei artane som er skildra i Linné sine verk. Strøm kan ha tolka naturlege skilnadar i morfologi til skilnadar innanfor ein art nytta til å skilje artar. Dei fleste botanikarar har lurt på kor stort eit blad må vere for å vere stort, kor raud ein blome må vere for å vere raud osv. på plante-individ som er kandidatar for å vere ein ny art for botanikaren. Ein av artane til Strøm som fell under denne gruppa, er ulvelav *Letharia vulpina*. Strøm rapporterer arten både frå Sunnmøre og Hardanger, der den i beste fall var svært sjeldan. Truleg har ikkje Strøm nokon gang sett ulvelav, men helst funne stry og skjeggjav, som han har overtydd seg sjølv om passa til Linné si skildringa av ulvelav.

Den tredje gruppa av feil skuldast at utbreiingane av artar var lite kjent og at ein visste lite om korleis miljøet påverkar morfologien. Dermed kunne same art ha vokse i ulike delar av Europa og sjå ulik ut berre fordi miljøet var ulikt. Linné kjente til at miljøet påverka korleis plantane såg ut og dyrka derfor ulike artar i hagen sin for å sjå om ulikskap i morfologi forsvann i likt miljø. Ei av dei evige utfordringane med å nytte morfologi for å skilje artar, er å vite kva som skuldast genetikk og kva som skuldast miljø. Ein slik art er *Saxifraga petraea*, som Strøm tek med frå Eiker. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 217 & 247) skildrar korleis Gunnerus òg slit med denne arten. Gunnerus diskuterte i fleire brev til Linné denne arten ([Amundsen 1976](#), s. 107 ff.). Kort oppsummert bestod problemet i om kor vidt *Saxifraga petraea*, som er ein art frå Alpane, er den same som trefingersildre *Saxifraga tridactylis* i dei norske fjella. Eit anna eksempel er når Strøm i *Søndmørs beskrivelse* skriv «*Acetosa montana Maxima*, som voxer til Fields». Det er truleg at Strøm meiner setersyre *Rumex arifolius* subsp. *lapponicus* som veks på fjellet og er litt kraftigare enn engsyre. Strøm bruker likevel *Acetosa montana Maxima* som er knytta til hage-kultivaren av engsyre, kalla spansksyre, som Linné meiner kjem frå sørlege fjell, men som Linné mistenker kan vere ein varietet av engsyre.

Utover feil namnsetting er det mange artar som er vanlege i dag, som heilt manglar hjå Strøm. Det kan skuldast at dei har kome inn seinare, men det er og grunn til å tru at Strøm gjekk forbi mange artar som voks i området. Eit eksempel på ein art som manglar, er lyssiv *Juncus effusus*. Grunnen er nok så enkel som at Strøm ikkje skilde mellom lyssiv og knappsiv, *J. conglomeratus*, sjølv om begge var skildra i Linné sine tekstar og Strøm har med knappsiv. På same måte er ikkje knappsiv tatt med frå Hardanger, og grunnen her er nok at Schnabel ikkje hadde samla så veldig mange planter i herbariet sitt. Andre eksempel er krattlodnegrass *Holcus mollis*, saueteig *Dryopteris expansa* og smørteig *Oreopteris limbosperma*. Slik kan ein ta for seg mange artar som er vanlege i dag, men som ikkje er med. Det kan sjølvstøtt vere at arten var sjeldan før, og auka med f.eks. bruk av kunstgjødsel eller annan miljøendring, men kausaliteten kan eg ikkje stadfeste frå dette materialet, og god økologisk kunnskap om artane vil kunne avgjere kor truleg ei endring i tal eller mengde av arten skuldast miljøgrunnar.

Arbeidet som er gjort og presentert gjennom denne boka, gjer det mogeleg å studere nøyare endringane av artssamansettinga i områda samanlikna med det Strøm fann. Dersom ein nyttar skildringa hans av prestegjelda på Sunnmøre, kan ein få ein ganske nøyaktig oversikt av kva artar som voks kor.

Det vil no òg vere mogleg å gå igjennom annotations-bøkene til Strøm med blikk på kva planteartar som er skildra der ([Strøm 2021](#)). Harald B. Haram skriv: «Den inneheld for det meste opplysningar og registreringar som gjeld dyr, planter, fisk og insekt på våre kantar og er ei slags naturkunne. Svært mykje av dette er på latin. Denne boka er på 414 sider og skriven i tida 1759 til 1780» ([Strøm et al. 1997/1756](#), s. VII). Desse annotations-bøkene er i mellomtida blitt digitalisert, og noko arbeid er gjort på å tyde insektdelen av dei ([Strøm & Strøm 2022](#)). Elin Strøm angir at 43 planter er med i boka ho

har arbeidd med. God kunnskap om handskrift frå 1700-talet er naudsynt for dette arbeidet ([Strøm & Strøm 2022](#), s. 28).

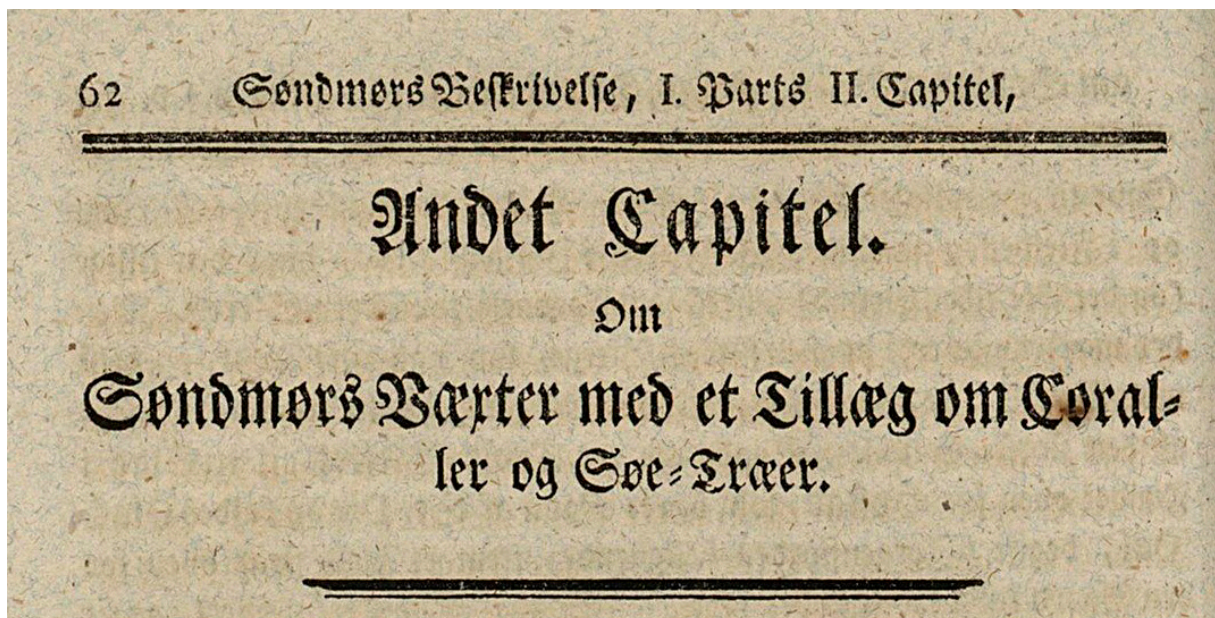
Artslistene kan styrke vår kunnskap om kva artar som kom til Noreg før 1800. Ein kan dessverre ikkje gjere det motsette, fordi arten kan ha vore der sjølv om Strøm ikkje skreiv om arten. Strøm gir meir informasjon om dei ulike artane i *Søndmørs beskrivelse* enn i dei andre verka, og derfor er det meir kunnskap om artane som både kan styrke og avkrefte uvanlege funn Strøm rapporterer. Eit eksempel her er filtkongslys *Verbascum thapsus* som Strøm ikkje finn på Sunnmøre, men som veks på Sunnmøre i dag. Eg veit at Strøm kjente filtkongslys frå verka om Hardanger og Eiker. Dersom han først vart kjent med filtkongslys etter han kom til Eiker, ville Strøm skrive at han oversåg den på Sunnmøre i sine seinare tekstar, slik han har gjort i fleire andre høve. Filtkongsllys er meir vanleg aust i landet og meir sjeldan på Vestlandet. På Vestlandet verkar den òg meir knytt til vegar, som kan peike mot at den er spreidd av menneske. Det er derfor truleg at filtkongslys *Verbascum thapsus* har kome til Sunnmøre etter Strøm si tid.

Strøm si skildring av hageplanter frå Sunnmøre inneheld òg ein del nytt. For det første ser det ut å vere den første skildringa av fjellflokk som hageplante. Det er ikkje så underleg sidan det i dag er ein vanleg og kjent hageplante. Ein annan ting å merke seg er at Strøm ser ut å rekne valurt både under hageplanter og ville urter, men det kan dreie seg om ulike artar av valurt. Funnet frå Nordal kan tolkast som den første kjente forvillinga av fôrvalurt i Noreg. Det er òg eit par spørsmål eg ikkje har funne svar på: Vart jordflatbelg *Lathyrus tuberosus* dyrka i hagane på Sunnmøre? Og brukte dei det frykta ugraset gullkrage, då kalla onde urter, som hageplante?

Utover å få fram kva artar Strøm skreiv at han fann i moderne taksonomi, bidreg arbeidet til å avdekke kva artar som Strøm faktisk fann. Det gir glimtvis innblikk i naturmangfald i endring over lang tid. Inntrykk eg sit igjen med er langsam endring over tid, utan dei store forskjellane. Det meste verkar kjent frå Strøm sine skildringar. Dette kan skuldast at observasjonane er grove, ein veit ikkje kva som er vanlege artar og kva som var sjeldne, utover når han skriv det eksplisitt. Ingen av dei artane han skriv var sjeldne, har vorte vanlege i dag. Det er likevel god grunn til å tru at endringar i driftsmåtar, kunstgjødsel, klimatisk endring og andre økologiske endringar har ført til at samansetninga har endra seg. I økologien snakkar ein ofte om motstand mot endring. Eit økosystem i balanse vil motstå endringar til motstandskrafta er brukt opp og då kan det raskt skje store endringar.

No følgjer dei tre *Physisk-Oeconomisk Beskrivelser* som Strøm skreiv, slik han skreiv dei, med mine kommentarar fortløpande. Bak i boka er eit register over norske/danske/lokale namn, vitskaplege namn og oversikt over autor til dei ulike vitskaplege namn, samt referansar.

SØNDMØRS BESKRIVELSE

Faksimile frå starten av andre kapittel om Sunnmøre sine vekstar i *Søndmørs beskrivelse* ([Strøm 1762](#)).

Andet Capitel om Søndmørs væxter med et Tillæg om Coraller og Søe-Træer

§1

[s. 62 i originalteksten]

Væxterne i et Land ere enten Vildtvoxende eller Have-Væxter, og disse sidste igjen enten Mad-Urter og Blomster eller Frugt-Træer. De Vildtvoxende, saasom de rette sig efter et Lands Clima, udkræve altid en vigtig Part i dets Beskrivelse; da de andre derimod tiene mere til Beviis paa Indbyggernes Flid, end paa Landets naturlige Fruktbarhet, men bør dog ei

ganske forbigaaes, saasom de om begge Dele kan give nogen Oplysning. Jeg vil derfor, førend jeg begiver mig til de Vildvoxende urters Beskrivelse, anføre en Fortegnelse over de hos os meest bekiendte og brugelige Have-Væxter, og det med saadanne Navne, som dem i Almindelighed tillegges, udeladende de Latinske, uden hvor de for at forekomme Tvetydighed bør tilføies, og henvisende dem, som forlange videre Underretning, til *Sim. Pauli Flora Danica*.

Strøm gir i innleiinga av *Søndmørs beskrivelse* ei liste over planter som ikkje veks vilt. Utover norske namn er informasjonen om artane sparsam, enkelte artar har eit vitskapleg namn knytt til seg, og ein del har fått ein litt lengre tekst som er til hjelp til å forstå kva art det er og kva variasjon Strøm såg. Mange av dei norske namna er truleg det same i dag som på Strøm si tid, andre har kanskje gått ut av bruk, og andre igjen er meir å rekne som namn på ei gruppe av artar.

De samme ere da i en alphabetiskt Orden følgende:

Abrodd <i>Artemisia abrotanum</i>	Abrod,
Akeleie <i>Aquilegia vulgaris</i>	Akeleye,
Alantrot <i>Inula helenium</i>	Alands-Rod (<i>Helenium</i>),
Asparges <i>Asparagus officinalis</i>	Asparres,
Agurk <i>Cucumis sativus</i>	Augurker, Truleg feilskriving av agurk.
Balsamkrage <i>Balsamita major</i>	Balsom,
Berberis <i>Berberis vulgaris</i>	Berberis,
Betonie <i>Betonica officinalis</i>	Betonie,
Lilje <i>Lilium sp.</i>	Brandgule-Lillier, Brannlilje <i>Lilium bulbiferum</i> er ein truleg art ut frå det norske namnet, men fleire gule liljer er kjent frå denne tida. Frå Trondheim i 1694 har Christian Gartner tatt med brandguul Henge-Lilie, som er blitt tolka til safranlilje <i>Lilium croceum</i> (Balvoll & Weisæth, 1994, s. 90). Sidan eg ikkje kan vite kva art det var Strøm fann, set eg liljeslekta.

Bringe-Bær eller hindbær (*Rubus idæus*),Bringebær *Rubus idaeus****Calmus*,**Kalmusrot *Acorus calamus***Cardobenedict,**Benediktinartistel *Centaurea benedicta****Chrysanthemum (Chrysanthemum Segetum)*,**Gullkrage *Glebionis segetum*

I Linné (1753, s. 889) finn ein *Chrysanthemum segetum*, som i dag er *Glebionis segetum* gullkrage. Gullkrage var eit frykta ugras på slutten av 1700-talet i Danmark, men sjeldan i Noreg. Hornemann (1821, s. 870) skriv blant anna at den berre er eit par eksemplar frå Eiker. Gartner nemner den i 1694 under sitt danske namn «Fattig Mands Trudsel » (Balvoll and Weisæth, 1994, s. 87). Baade (1768, s. 410) skriv «*Chrysanthemum segetum* Linn. Sp. pl 1254. Onde Urter, hist og her i haverne; har dog voxer i Agrene paa Glöshougen, men er maaskee kommet deri med Dansk Sædekorn».

Jørgensen et al. (2016, s. 267) har eit eksemplar frå Gunnerus sitt herbarium som er bestemt til gullkrage, og skriv at det var eit leit ugras. [Strøm](#) (1784b, s 85) skriv frå Eiker: «*Chrysantemum segetum*, de saa kaldte Onde Urter i Dannemark[sic], har jeg seet paa en Ekre, hvor den nok var kommen ved dansk Sæde-Korn, som her bruges af mange;». Det er merkeleg at Strøm nemner eit ugras blant hageplantene, men [Baade](#) (1768, s. 410) gjer det òg så det kan vere at det var ein plante som var likt i hagen, og uønskt i åkeren.

I hagebruk er gullkorg *Doronicum* spp. ein gamal staude som liknar på gullkrage. Arten var skildra i [Linné](#) (1753, s. 885). I England blir den rapportert som hageplante frå 1596 og forvilla frå 1777 ([Stroh et al.](#) 2020), men [Åsen](#) (2003a) skriv at gullkorg var brukt som hagestaude først på starten av 1900-talet, og eg har ingen kjelde på at den var nytta på 1700-talet i Noreg. Dessutan trur eg ikkje at Strøm ville forveksla artane, og at han ville ha skrive gullkorg om det var det han meinte. Både gullkorg og gullkrage er rapportert forvilla på Sunnmøre, mest frå dei seinaste åra ([Artsdatabanken 2022](#)). Eg set gullkrage som art, sidan det er konsistent mellom dei ulike verka til Strøm og i tråd med samtidige kjelder.

Commeelblom,Kamilleblom *Matricaria chamomilla***Consolide (*Consolida major*),**Valurt *Symphytum officinale* [s. 63]

Ville riddarsporar har i dag slektsnamnet *Consolida*, medan hageriddarsporar går under slektsnamnet *Delphinium*. [Baade](#) (1768, s. 395) har fire riddarspore-artar frå Trondheim, tre er *Delphinium* artar, men den eine riddarspore-arten han nemner er åkerriddarspore *Consolida regalis*. [Gartner](#) (1694) har òg *Consolida regalis*, men [Balvoll](#)

[& Weisæth](#) (1994) tolkar denne til edel riddarspore *Consolida ajacis*. Det kan vere ein av desse artane Strøm sikter til, men eg trur helst at det ikkje var ein riddarspore i det heile.

I [Balvoll & Weisæth](#) (1994) er *Consolida major* tolka til valurt *Symphytum officinale*. Strøm har *Symphytum foliis ovato-lanceolatis, flore rubro*, s. *Consolida major* seinare i teksten under dei ville plantene i Sunnmøre, så denne tolkinga gir mening. Her gir Strøm oss ein klar knyting mellom *Consolida major* og valurt *Symphytum officinale*.

Sypress *Cupressus* spp.

Cypres,

Ukjent

Damask-Blomster,

Christian Gartner kallar kvitfiol *Viola alba* for Damask-Blomster ([Balvoll & Weisæth](#), 1994), medan [Hornemann](#) (1821 s. 207) brukar namnet på stemorsblom *Viola tricolor*. Sidan Strøm (1762, s. 136) bruker Stivmors-Blomster som namn på *V. tricolor* er det lite truleg at han ville brukt damask-blomster i hagebruk. [Baade](#) (1768, s. 401) brukar namnet damaskes-blomster for dagfiol *Hesperis matronalis*. Eg kan ikkje vere sikker kva art som Strøm meinte, så eg set ukjent, sjølv om dagfiol er ein sterk kandidat.

Fennikel *Foeniculum vulgare*

Fennikel,

Fiken *Ficus carica*

Figen-Trær i Potter,

Ukjent

Fiolen-Blomster (*Leucoium luteum*),

I [Miller](#) (1754, s. 246) står det fleire *Leucoium luteum* som Miller kallar «the yellow wall flower». Slehta *Leucoium* er eit synonym for *Erysimum*, men arten *L. luteum* er ikkje eit kjent namn ([IPNI 2022](#)). Eg veit at det fins gule *Erysimum*, og ein art som passer er gyldenlakk *Erysimum cheiri*. Det passar òg med [Miller](#) (1754, s. 246) sitt engelske namn. [Balvoll & Weisæth](#) (1994, s. 90) omset Gartner sin *Leucoium* som levkøy *Matthiola incana*, men dei er sjeldan gule. Gyldenlakk er ein sterk kandidat, men det er for lite informasjon til å vere sikker.

Fløyelsblom *Tagetes* spp.

Fløyels Blomster,

Gulrot *Daucus carota*

Gule-Rødder,

Sitronmelisse *Melissa officinalis*

Hiertens-Fryd eller Melisse,

Jasmin-Trær,

Ukjent

Det er mange artar som har blitt kalla Jasmin, den eigentlege jasminen er *Jasminum polyanthum* og kan overleve som potteplante innandørs i Noreg. Jasmin er mest å rekne for ei slyngplante og den har ikkje treform, så det var nok ikkje denne Strøm meinte.

[Baade](#) (1768, s. 373) kallar *Jasminum officinale* for Sjersemin, og skriv vidare: «Findes een og andensteds at voxe i Urte-Potter.» Denne arten kan opptre som ein slyngande busk, og det kan vere denne arten Strøm meinte. [Baade](#) (1768, s. 373) har også *Jasminum odoratissimum* med under *Jasminum*, men denne er også meir slyngande og har gule blomar. [Miller](#) (1754, s. 148) skildrar mange *Jasminum*-artar som blir frakta frå Italia og Spania, og som vart dyrka som små tre i krukker.

[Åsen](#) (2005) oppgir at duftskjærsmine *Philadelphus coronarius* kom til Agder mellom 1550-1790, men gir ingen kjelde for tidfestinga. Duftskjærsmine er ein busk som klarar seg utandørs i store delar av Noreg og blir kalla sjasmin på Sunnmøre, i allefall i dag. Eg finn ingen norske kjelder frå 1700-talet som omtalar denne slekta i hagebruk. Ved Borgarøya handelstad i Ulsteinvik kommune, med hus frå 1700-talet, har eg sett eit kratt av duftskjærsmine, men eg veit ikkje kor gammalt det er.

I [Balvoll & Weisæth](#) (1994) har Gartner sin sjasmin frå 1694 blitt tolka til *Jasminum* sp., men Gartner har ikkje oppgitt eit latinsk namn. [Block](#) (1647, s. 62) i si danske hagebok har *Philadelphus coronarius* under det gamle namnet *Syringa alba* som hageplante i Danmark. I England er *Syringa alba* kjent frå [Miller](#) (1754, SY nr.2). Det er rart at norske kjelder som [Gartner](#) (1694) og [Baade](#) (1768) ikkje nemner arten.

Strøm gir oss litt lite informasjon for å kunne fastsette denne, dersom eg skal følgje dei samtidige kjeldene bør eg sette *Jasminum* spp., men eg kan òg velje å legge vekt på at Strøm skriv at arten har tre-vekst og då velje å tru at han meinte duftskjærsmine. For å vere på den sikre sida skriv eg ukjent på denne.

Jord-Nødder (*Glandes terrestres*),Jordflatbelg *Lathyrus tuberosus*

Det vil vere naturleg å tenke at Strøm tenker på jordnøtt *Conopodium majus*, men den har han med som *Bunium s. Bulbocastanum*.

[Paulli](#) (1648, s. 243) omtalar Jord-Nødder og glandes terrestres som ein *Lathyrus*. Dei fleste omset Simon Paulli sin Jord-Nødder til jordflatbelg *Lathyrus tuberosus*. [Schübeler](#) (1888, s. 578) skriv at den var anbefalt dyrka på slutten av 1700-talet i Sverige og Danmark, men han har berre sett den i Botanisk hage i Oslo i Noreg. Det er likevel ikkje heilt utenkeleg at det vart gjort forsøk å dyrke den i Noreg òg.

Kål <i>Brassica</i> spp.	Kaal, som nogle vandes med salt Vand og kommer derved des hastigere fort, er adskillige Slags, saasom Hviid-Kaal, der bliver til skiøn Hoved-Kaal, besønderlig naar jorden efter nogle Aars Forløb ombyttes, Blom-Kaal (<i>Brassica crispa</i>), Grøn og Blaae-Kaal, item Rod-Kaal eller Kaal-Rapi, Ulike kålsortar som kvitkål, hovudkål, blomkål, grønkål, rødkål og kålrabi.
Matkarse <i>Lepidium sativum</i>	Karse,
Kirsebær <i>Prunus</i> spp.	Kirsebær-Træer med røde og sorte Bær.
Kornblom <i>Cyanus segetum</i> Hill	Korn-Blomster (<i>Cyanus</i>),
Krusemynte <i>Mentha spicata</i> var. <i>crispa</i>	Kruse-Mynthe,
Hagekjørvel <i>Anthriscus cerefolium</i>	Kyrvel,
Lavendel <i>Lavandula angustifolia</i>	Lavendel,
Laurbær <i>Laurus nobilis</i>	Laurbær-Træer i Potter.
Lupin <i>Lupinus</i> spp.	Lupin,
Løpstikke <i>Levisticum officinale</i>	Løbstilk,
Lauk <i>Allium</i> spp.	Løg hviid og rød;
Malurt <i>Artemisia absinthium</i>	Malurt,
Matrem <i>Tanacetum parthenium</i>	Martrum,
Merian <i>Origanum majorana</i>	Merian (<i>Maiorana</i>),
Meisterrot <i>Peucedanum ostruthium</i>	Mesterurt,

Negliker dobbelte og enkelte,	Nellik <i>Dianthus</i> spp.
Næpe (<i>Napus</i>),	Nepe <i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>
Nøgne-Jomfruer (<i>Colchicum</i>),	Tidløs <i>Colchicum autumnale</i>
Paaske-Lillier,	Påskeliljer <i>Narcissus</i> spp.
Pastinakel-Rødder,	Pastinakk <i>Pastinaca sativa</i>
Peberod,	Peparrot <i>Armoracia rusticana</i>
Petersillie,	Persille <i>Petroselinum crispum</i>
Pintse-Lillie,	Pinseliljer <i>Narcissus</i> spp.
Pione,	Peonar <i>Paeonia</i> spp.
Plomme-Trær,	Plommer <i>Prunus</i> spp.
Pomerants-Trær i Potter,	Pomerans <i>Citrus × aurantium</i>
Portulak,	Portulakk <i>Portulaca oleracea</i>
Potatos (<i>Solanum tuberosum</i>) som en Deel hos os nyligen har begyndt å plante,	Potet <i>Solanum tuberosum</i>
Præste-Krave (<i>Bellis pratensis</i>), I dag har <i>Leucanthemum vulgare</i> fått namnet prestekrage, som gjør prestekrage til ein mogeleg art, men det er kanskje ein annan art Strøm meiner her: <i>Bellis perenne</i> er det latinske namnet på tusenfryd, og Paulli (1648, s. 1133) kallar tusenfryd <i>Bellis pratensis</i> <i>minor</i> . Strøm kutta av og til ned dei latinske namna når dei var eintydige, og Baade (1768, s. 410) skriv at den kvite forma av <i>Bellis</i> <i>perenne</i> vanlegvis gjekk under namnet præste-krave. Eg set derfor denne til tusenfryd <i>Bellis perennis</i> .	Tusenfryd <i>Bellis perennis</i>

Purre <i>Allium ampeloprasum</i> var. <i>porrum</i>	Purre-løg (<i>Porrum sectivum</i>),[sic]
Matreddik <i>Raphanus sativus</i> var. <i>sativus</i>	Radiis, Det er truleg at dette er Rodiis som Christian Gartner kallar matreddik <i>Raphanus sativus</i> var. <i>sativus</i> (Balvoll & Weisæth, 1994 , s.93).
Vinterreddik <i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i>	Reddike,
Raud og kvit rips <i>Ribes</i> spp.	Ribs (<i>Ribesium</i>) med røde og hvide Bær,
Ringblom <i>Calendula officinalis</i>	Ringblom (<i>Calendula</i>),
Roser <i>Rosa</i> spp.	Rose rød og hvid,
Vinrute <i>Ruta graveolens</i>	Rude (<i>Ruta hortensis</i>),
Rosmarin <i>Rosmarinus officinalis</i>	Rosmarin,
Raudbeter <i>Beta vulgaris</i>	Røde-Beder,
Hagesalat <i>Lactuca sativa</i>	Sallade,
Kryddersalvie <i>Salvia officinalis</i>	Salvie,
Sar <i>Satureja hortensis</i>	Sar (<i>Satureya</i>),
Svaleurt <i>Chelidonium majus</i>	Selidon (<i>Chelidonium majus</i>),
Selleri <i>Apium graveolens</i>	Sellerie,
Solbær <i>Ribes nigrum</i>	Solbær (<i>Ribes nigrum</i>),
Bandgras <i>Phalaris arundinacea</i> f. <i>picta</i>	Spansk-Græs (<i>Phalaris</i>), Baade (1768, s. 374) skildrar spansk-græs som bandgras <i>Phalaris arundinacea</i> f. <i>picta</i> .

Spansk-Peber i Potter,Chilipepar *Capsicum annum***Stiern-Hyacinther,**

[Balvoll & Weisæth](#) (1994, s. 89) har *Hyacinthus stellatus* som er eit passende latinsk namn for stiern-hyasinth, og denne arten er tolka til russeblåstjerne *Othocallis siberica*. [Weinmann et al.](#) (1742, n. 587) har bilete av russeblåstjerne undernamnet Stern-Hyasinth. Russeblåstjerne er nok den mest trulege arten.

Russeblåstjerne *Othocallis siberica***Stikkelbær,**Stikkelsbær *Ribes uva-crispa***Stok-Rose (*Malva sativa*),**

[Brandt et al.](#) (1887) fortel at namnet *Malva sativa* ser ut å komme frå Plinius den eldre, som deler slekta i dei som er dyrka (*sativa*) og dei som er i skogen (*sylvestris*). Linné brukar ikkje namnet *Malva sativa*, og det er ikkje noko meir hjelp i det latinske namnet. Christian Gartner nemner fire artar *Malva* i 1694 frå Trondheim: *Malva arborea*, *M. crispa*, *M. hortensis* og *M. rosea* ([Balvoll & Weisæth, 1994](#), s. 91). Sidan Strøm skriv Stok-Rose er det lett å tenke at han meiner praktstokkrose *Alcea rosea*, og [Baade](#) (1768, s. 402) kallar òg *A. rosea* Stok-roser, som underbygg denne tolkinga.

Praktstokkrose *Alcea rosea***Sukker-Erter,**Sukkerert *Lathyrus oleraceus***Sværd-Lillie (*Iris*),**Sverdlilje *Iris pseudacorus***Syring-Træer med blaa og hvide Blomstre,**Syrin *Syringa* spp.**Thimian,**Timian *Thymus* spp.**Tulipan**Tulipan *Tulipa* spp.**Tyrkiske-Bønner,**

I [Baade](#) (1768, s. 403) er Tyrkisk-bønne det eg dag kallar Hagebønne *Phaseolus vulgaris*.

Hagebønne *Phaseolus vulgaris***Valmue,**Valmue *Papaver* spp.**Valnødde-Træer,**Valnøtt *Juglans regia*

Stern-hyacinth i [Weinmann et al.](#) (1742, n. 587) i dag russeblåstjerne *Othocallis siberica*.

Æble-Træer,Eple *Malus domestica***item *Polemonium caeruleum* & *album* hvilke alle paa disse Steder kan komme fort, skjønt ikke alle Aar lige godt.**Fjellflokk *Polemonium caeruleum*
[s. 64]

Fjellflokk veks vilt i fjella i Noreg, og er ei gamal hageplante ([Åsen, 2003b](#)), men eg har ikkje funne i andre kjelder at den var brukt så tidleg som staude. Den finst i både blå og kvite former, og passer med skildringa. Det er derfor truleg at dette er den første kjente skildringa av fjellflokk som hageplante.

Dog er herved at mærke, at Haver og Have-Væxter især de saa kaldte grønne urter ere egentlig ikkun brugelige hos fornemme Folk; saa at, omendskiønt de saa kaldte Næpe-Reiter (det er, visse Stæder, hvor Roer plantes) ere hos Bønderne almindelige nok, og Æble-Haver mangesteds antræffes i Fiordene, tilligemed Kirsebær og andre slags Bær; saa veed de dog ikke endnu af Kaal og Rødder at sige, undtagen paa nogle faa Stæder i Borguns Sogn, hvor de nyelig have begyndt at plante dem.

§2

Hernæst komme de Vildtvoxende Urter i Betragtning, hvis Antal er langt større; men over dem maa ingen vente nogen fuldkommen Fortegnelse, eller saadan er en, som skulde indeholde alle Søndmørs Væxter, thi hertil udkrævedes, først at have løbt alle Fielde og Dale igiennem, hvilke var langt mere end min Tid og Leilighed har kundet tillade; dernæst at kiende alle Slags *Musci*, *Algæ* og *Fungi* indtil de mindste og fineste, hvilket overgaar min ringe Kundskab og vilde desuten i et Skrift af denne Nature falde alt for vidløftig. Men alligevel mener jeg dog herved at kunde give en Prøve, som baade kan kaldes tilstrækkelig, i henseende til at fornemmeste og nyttigste Urter deri findes anførte, saa og paalidelig og efterretlig, da enhver Urt nøie er prøvet og benævnet efter den fortræffelige Urtekiender *Linnæi Systema sexuale*, som efter mine Tanker er den sikkereste Vei man i saa Fald Kan følge. Nyttens af dette Capitel formoder jeg at kunde blive adskillig, ei alene Oeconomien og Medicinen, da jeg nøie har anmerket Urternes Nationale Navne, Kraft og Brug, hvor jeg har fundet dem, men og i henseende til Landets og Urternes egen desto nøiere Kundskab, da heraf sees I) at paa Sundmørske Bierge voxe samme Urter som paa de Schweitzerske, Pyrenæeske, Skotlandske og Laplandske, saasom *Alchimella alpina*, *Andromeda s. Erica folis sparsis linearibus*. *Angelica archangelica*. *Arbutus alpina*. *Bartsia*. *Betula foliis orbiculatis crenaris*. *Cerastium foliis ovato-lanceolatis*. *Epilobium foliis oppositis ovato-lanceolatis*. *Festuca spiculus vivparis*. *Gnaphalium alpinum*. *Hieracium foliis oblongis integris dentatis*. *Phleum Spica ovato-cylindrica*. *Ranunculus calycibus hirsutis*. *Rumex floribus hermaphroditis digynis*. *Salix foliis serratis glabris orbiculatis*. *Saxifraga foliis radicalibus aggregatis lingulatis*. *Saxifraga foliis serratis caule nudo ramoso*. *Saxifraga foliis radicatis aggregatis linearibus*. *Serratula calycibus hirsutis ovatis*. *Sonchus caeruleus*. *Stellaria foliis oblongis pendunculis subbifloris*.

[s. 65]

[s. 66]

Veronica corymbo terminali, og mange flere. 2) At det findes adskillige Urter i det Lave, som ellers høre hiemme paa de høieste Fielde og regnes for ægte Field-Urter. Saadanne ere: *Alchimella alpina*. *Anthericum filamentis glabris*. *Bartsia*. *Rhodiola*. *Rumex floribus hermaphroditis digynsis*. *Salix foliis ferratis glabris orbiculatis*. *Saxifraga foliis radicalibus aggregatis lingulatis*. *Sonchus cæruleus* og flere. Aarsagen, hvorfor disse Urter findes lave Stæder, er, hvad de fleste angaaer, ingen anden end denne, at deres Rødder føres ned fra Fieldene ved Snee- og Sten-Skreed og fæste sig siden i det Lave. Gaaer men videre og sammenligner denne min Fortegnelse med Urterne i Sverrig, som meest kommer overens med dette Land i henseende til Clima, da sees 3) at visse Urter, som *Linnæus* i sin *Flora Svecica* regner blandt Sverriges egne, findes ogsaa her i største Mængde, saasom *Andromeda s. Erica foliis sparsis linearibus*. *Arbutus caulibus procumbentibus*. *Betula foliis orbiculatis crenatis*. *Cratægus foliis ovatis inæqualiter serratis*. *Linnæa*. *Lobelia*. *Rubus chamæmorus norvegicus*. Men 4) at her findes Urter som deels i Sverrige ere ganske ubekiendte, saasom *Bunium*. *Digitalis*. *Ilex foliis ovatis acutis*. *Saxifraga foliis caulinis linearibus alternis ciliatis*, foruden en Deel *Fuci* og *Ulvæ*; deels rare og usædvanlige i Sverrig, skjønt de her alle vegne forekomme, saasom *Antherium filimentis lanatis*. *Asplenium s. Ruta muraria*. *Cochlearia*. *Cratægnus Fennica Kalmii*. *Ligusticum foliis biternatis*. *Lonicera s. Caprifolium*. *Osmunda frondibus lanceolatis pinnatedfidis*. *Pedicularis caule ramoso calycibus oblongis angulatis lævibus*. *Ranunculatus aconitifolius*. *Verbascum nigrum*, med flere: endskiønt det paa den andre Side er lett at slutte at det i et saa viidt begrepet Land, som Sverrig, maa findes mange Urter, som ere her ganske ubekiendte. Flere Slutninger af dette Slags overlader jeg til de bedre Kyndige at gjøre sig selv, og begiver mig nu til den belovede Fortegnelse over Søndmørs Vildvoxende Urter, følgende, i henseende til deres Benævnelser, Hr. *Caroli Linnæi Flora Svecica* af den anden Stokholmske Edition 1755, men ogsaa hist og her, naar jeg der ei har fundet dem, samme berømmelige Autors *Flora Lapponica* og *Species Plantarum*. Hvad Ordenen angaar, da burde jeg vel have rettet mig etter den i hans *Systema sexuale* vedtagne; men at Fortegnelsen tillige kande tjene som et Register, hvorefter Urterne kunde opsøges, har jeg heller villet følge den Alfabetske og vil samme have Læseren henviist, naar jeg paa andre Steder i dette Skrift anfører Urterne med forkortede Navne.

Ryllik *Achillea millefolium*
Species Plantarum s. 899

Achillea foliis duplicato-bipinnatis, flore albo & purpureo, s. Millefolium.
Røllik. Bruges af nogle i Thee; af andre kaages den i Rømme eller Smør, indtil den giver en Olie fra sig, som bruges at smøre paa Saar og store skader (saasom naar Creaturene have revet sig) og læger skjønt. Af en Deel sættes den og paa Øl som Humle.

Nyseryllik *Achillea ptarmica*
Species Plantarum s. 898

Achillea foliis lanceolatis acuminatis argute ferratis, vulgo Ptarmica.
Voxer i Mængde paa Ørens Preste-Gaard i Voldens Sogn.

Aconitum foliis palmatis multifidis villosis. Luse-Græs; voxer i Fiordene med blaae Blomster og optrykkes af Bønderne som et skadeligt Græs for Creaturene. Det Vand, hvori denne Urt bliver kaagt, er tienligt til at fordrive Luus saa vel hos Mennesker som Creature; og derfor kaldes den Luse-Græs.

Tyrihjeml *Aconitum septentrionale*

[s. 67]

I [Linné](#) (1753, s. 532) er dette *Aconitum lycoctonum*, ein art som ikkje er funne i Noreg. Dette er truleg tyrihjeml *Aconitum septentrionale* som er vanleg i fjordane, og har mange lokalamn som inneheld lus. Planta vart brukt til kreaturvask mot lus ([Høeg, 1974](#), s. 172).

Actæa racemo ovato fructibus baccatis s. Christophoriana. Troid-Bær; voxer i Fiordene med sorte Bær, hvilke etter *Sim. Pauli* Beretning af Bønderne i Dannemark kaldes Faare-Lorte, dem de og meest ligne, og beskrives af ham som ganske forgiftige.

Trollbær *Actæa spicata*
Species Plantarum s. 504

Ægopodium foliis caulinis summis ternatis. Skvaller-kaal; voxer som Ukrud i Haverne, men bruges dog at blande blant Kaal.

Skvallerkål *Aegopodium podagraria* Species
Plantarum s. 265

Æthusa. Vild-Petersillie, et forgiftigt Ukrud i Haverne, som let kan tages for den rette Pettersille og burde derfor kiendes af alle Huusholdersker.

Agaricus, Sopp, er mange Slags, af hvilke jeg kiender følgende.

Hundepersille *Aethusa cynapium* Species Plantarum
s. 256

Sopp-taksonomien på 1700-talet var uferdig, og få artar var skildra. Det betyr at sjølv om eg kan følgje eit vitskapeleg namn frå Linné til i dag, kan eg ikkje vere sikker på at det er den arten Strøm fann. Stort sett har eg følgd [Eckblad](#) (1978) sin gjennomgang av soppene til Hans Strøm, og tatt dei same atterhalda som han.

1) *Agaricus stiptatus, pileo plicato membranaceo, lamellis basi latioribus.* En ganske liden og hvid Sop, med tynd og gjennomsiktig Hat, som voxer i Skovene.

Torvnavlesopp
Lichenomphalia umbellifera
Species Plantarum s. 1175

Agaricus umbelliferus ([Linné 1753](#), s. 1175) er i dag tolka som torvnavlesopp *Lichenomphalia umbellifera* ([Robert et al. 2005](#)). Om det er den arten som Strøm fann er usikkert, men sidan torvnavlesopp er kjent frå Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)) skriv eg torvnavlesopp.

2) *Agaricus caulescens, pileo planiusculo lactescente margine deflexo, lamellis incarnato-pallidis.* En hvid og brunagtig Sop med flat hatt, hvoraf kan trykkes en Hoben Saft, som en Mælk. Voxer ligeledes i Skoverne.

Riske *Lactifluus* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1173) er dette *Agaricus piperatus*. [Eckblad](#) (1978) meiner det er ei riske *Lactarius* spp., i dag splitta til nye slekter bl.a. *Lactifluus*, og nemner to mogelege artar: Lodden kvitriske *Lactifluus vellereus* og kvit peparriske *Lactifluus piperatus*.

Beitesjampinjong *Agaricus* spp.

3) *Agaricus stiptatus pileo convexo squamato albido, lamellis rufis, s. Agaricus campestris*. Er en af de allmindeligste Sopper hos os, forsynet med røde lameller, og med hvidagtig og ligesom skiællet eller avnet Hat.

Arten beitesjampinjong *Agaricus campestris* er skildra av [Linné](#) (1753, s. 1173). Arten er her korrekt skildra av Strøm, bortsett frå at han hevda å ha funne den om våren. Fruktlekamen til beitesjampinjong utviklast frå tidlig sommar og utover hausten. Sopptaksonomien var veldig uferdig på Strøm si tid, og eg kan nok rekne dette som ein ei samlenemning om sjampinjongar.

Kantarell *Cantharellus cibarius* Species Plantarum s. 1171

4) *Agaricus stipitatus lamellis ramosis decurrentibus*. En meget smuk og brandguul Sop, med Greenagtige og langt ned paa Stilken løpende Lameller, som voxer i Skoverne.

Ukjent [s. 68]

5) *Agaricus stipitatus pileo campanulato striato pellucido, lamellis adscendentibus stipite nudo*. Er en liden graae Sop, med sribete gjennomsiktig og toppet eller Klokkeformig Hat, voxer paa Engene.

I [Linné](#) (1753, s. 1175) er dette *Agaricus campanulatus* i dag frynseflekkskivesopp *Panaeolus papilionaceus*. [Eckblad](#) (1978) skriv at det er umogleg å ta denne til art sidan Strøm ikkje tek med kjenneteikn på arten utover det latinske namnet, men Strøm har ei kort skildring av arten. Skildringa til Strøm passar fleire av flekkskivesoppar.

Ukjent

6) *Agaricus stipitatus pileo campanulato lacero, lamellis nigris lateraliter flexuosis, stipite fistuloso, s. Agaricus fimetarius*. Er og en graae Sop, med toppet Hat og sorte Bølgeagtige Lameller, som voxer på Møddinger.

I [Linné](#) (1753, s. 1174) er dette *Agaricus fimetarius* i dag matblekksopp *Coprinus comatus*. Sidan Strøm her kallar den ein liten grå sopp som veks på møddinger passar ikkje matblekksopp. Grå blekksopp *Coprinopsis atramentaria* er ein vanleg grå sopp som ikkje var skildra av Linné. Den har ein tydeleg topp på hatten og liker feit jord. men eg kan ikkje vere sikker på kva Strøm meinte ettersom det òg finst andre artar skildringa passar til.

Ukjent

7) *Agaricus stipitatus pileo hemiphærico sordido, umbilico prominente, lamellis albis, stipite longo cylindraceo albo*. En graae Sop, med meget Slimig Hat, men med hvide Lameller og Stilk.

I [Linné](#) (1753, s. 1174) er dette *Agaricus clypeatus*, i dag mørk raudsporesopp *Entoloma clypeatum*. [Eckblad](#) (1978) nemner mange ulike slekter denne arten kan tilhøyre, men kjem ikkje fram til ein enkelt art.

8) *Agaricus stipitatus pilei margine violaceo tomentoso, stipite*

cærulescente, lana ferruginea. Denne har sort Hat, blaae Lameller, og ligesom et Slags Jern-Rust på Stilken; voxer ved Trærne i Skoven.

Mørkfiolett slørsopp
Cortinarius violaceus Species
Plantarum s. 1173

I følge [Linné](#) (1753, s. 1173) er dette *Agaricus violaceus*, i dag mørkfiolett slørsopp *Cortinarius violaceus*. [Eckblad](#) (1978) skriv at jernrustfarga ull på stilken passar godt med slørsopp, og med blå lamellar er mørkfiolett slørsopp ein truleg art.

9) *Agaricus viscidus stipitatus, pileo purpurascente viscido, lemellis*

fusco-purpurascentibus. Denne voxer i Skoven med en rød og Slimig Hat og med Saffran-guul Stilk.

Rabarbrasopp
Chroogomphus rutilus
Species Plantarum s. 1173

[Eckblad](#) (1978) held fram at det kan vere rabarbrasopp, noko som òg passar med [Linné](#) (1753, s. 1173) sitt namn *Agaricus viscidus*.

10) *Agaricus stipitatus lamellis omnibus magnitudine æqualibus.* Er på Hatten snart mere snart mindre rød; men på Lameller og Stilk hvid som Alabast, og voxer overalt i Skovene. Efter *Linnæi* Beretning i *Flora Lapponica* pag. 367. bruges denne i sær af Findlapperne til at sette i Snarer som Lokke-Mad for Egernet (*Sciurus*) som skal finde særdeles Behag i dette Slags.

Kremle *Russula* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1171) er dette *Agaricus integer*, i dag mandelkremle *Russula integra*. [Eckblad](#) (1978) meiner det er ei raud kremle. Eg let derfor denne stå som kremle utan å ta det til ein art, men det kan godt vere mandelkremle som Strøm fann.

11) *Agaricus stipitatus lamellis dimidiatis solitariis, stipite volvato, apice dilatato, basi ovato.* Voxer hist og her paa tørre Enge, og er meget anseelig af sin hvide Stilk og røde Hat, som er besat med hvide knudrede Ophøielser. Efter *Linnæi* Beretning i *Fl. Lapp.* pag. 360. skiæres den i Stykker blandes med sød Mælk og settes saaledes hen for Fluer, som derved dræbes; hvilket Stadfæstes i Norg. Naturl. Hist. I. D. Pag. 239, hvor den kaldes Flue-Svamp.

Raud flugesopp *Amanita muscaria* Species Plantarum s. 1172

I [Linné](#) (1753, s. 1172) er dette *Agaricus muscarius* i dag raud flugesopp *Amanita muscaria*.

Agrostis panicula parte florente patentissima, petalo exteriore glabro terminato, arista tortili recurva. En alminnelig Græs-Art ved Hav- og Elve-Bredde.

Ukjent
[s. 69]

[Linné](#) (1753, s. 62) kallar denne arten *Agrostis rubra*, dette namnet er ikkje eit godtatt namn i dag. Belegget i Linné sitt herbarium er ein fjellkvein *Agrostis mertensii* [Linnean Society](#) (2022, LINN 84.10), som er vanleg på fjellet, men skildringa til Strøm passar ikkje.

Den einaste vanlege arten av kvein som ikkje er tatt med av Strøm, er krypkvein, men denne har ikkje snerpe, og sidan det latinske namnet røper at arten har ein *arista tortili recurva*, dvs. ei bøygde snerpe, kan det ikkje vere den. Det er berre tre artar med bøygde snerpe: fjellkvein, hundekvein og bergkvein. Den einaste arten ein kan seie er ganske vanleg på Sunnmøre i dag er hundekvein, men denne arten har Strøm med som neste art. [Strøm](#) (1784a, s. 124) rettar sjølv neste art til engkvein, men han rettar ikkje *Agrostis rubra* til hundekvein. Tvert i mot har han alle tre artane i *Egers beskrivelse*. Det er derfor ikkje mogeleg å kome lengre med denne arten. Dette illustrerer kor uferdig mykje av taksonomien for gras var på den tida. Kanskje var det naturlege økotypar Strøm såg og som han skildra som ulike artar basert på Linné sine skildringar av heilt andre artar.

Hundekvein *Agrostis canina*
Species Plantarum s. 62

Agrostis calycibus coloratis, petalorum arista dorsali recurva. Enge-Græs; en meget fiin Græs-Art og almindelig paa Engene, hvilke derover om høsten ser røde ud, og ligesom bedækkede med et rødt Klæde.

Engkvein *Agrostis capillaris*
Species Plantarum s. 62

Agrostis, Enge-Græs, er egentlig *Agrostis capillaris*, Species Plant. ([Strøm](#), [1784a](#), s. 124)

Den første er hundekvein *Agrostis canina*, men i [Strøm](#) (1784a, s. 124) rettar han arten til engkvein *Agrostis capillaris*. Begge artane er vanlege.

Blåtopp *Molinia caerulea*
Species Plantarum s. 63

Aira foliis planis, panicula coarctata, floribus pedunculatis muticis convuluto-subulatis. Ledeløs; saa kaldet, fordi den har ingen Leder paa Stilken, som andre Græs-Arter, og bruges derfor til at trekke Tobaks-piber igjennem, som behøve at renses.

Kjeldegras *Catabrosa aquatica* Species Plantarum s. 64

Aira foliis planis, panicula patente, floribus muticis lævibus calyce longibus, s. Aira aquatica. Voxer med bugtende Stilk i Sumpe og Vande.

Aira aquatica i [Linné](#) (1753, s. 64) er i dag kjeldegras, *Catabrosa aquatica*, ([Kew Gardens 2019](#)). Kjeldegras veks mange plassar på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2019](#)).

Sølvbunke *Deschampsia cespitosa* Species Plantarum s. 64

Aira foliis planis, panicula patente, petalis basi villosis aristatis, arista recta brevi. En rød, sølvfarget og høi Græs-Art, som har mange Blade ved Roden og voxer overalt paa Engene.

Ukjent

Aira foliis setaceis, culmis subnudis, panicula divaricata, pedunculis flexuosis. Eng-Havre; voxer hist og her paa Tuer, saa vel paa Fieldene som i det Lave, og har gule Blomstre, som ligner Havre-Korn.

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette smyle *Aira flexuosa*, i dag *Avenella flexuosa*. I Strøm si skildring av arten passar ikkje smyle så godt. Ut frå denne skildringa passar enghavre *Avenula pratensis*, mykje betre. Enghavre har [Linné](#) (1753, s. 80) skildra, men Strøm har ikkje tatt den med, sjølv om han har med både floghavre og hestehavre. Ein annan vanleg art Strøm ikkje har med er dunhavre *Avenula pubescens*. Den var heller ikkje skildra av Linné. Uansett er det rart at han sette denne under *Aira* og ikkje *Avena* dersom han meinte enghavre eller dunhavre.

Aira foliis setaceis, panicula angustata. En liden, men anseelig af sine purpurøde og Sølvfarvede Blomstre, og voxer paa Tuer og Huus-Tage.

Smyle *Avenella flexuosa*
Species Plantarum s. 65

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette fjellsmyle *Aira montana*, i dag *Avenella flexuosa* subsp. *corsica*. Det er liten grunn til å tru at Strøm skilde mellom fjellsmyle og smyle, og skildringa til Strøm stemmer godt med smyle. Smyle var òg skildra av Linné, men den arten hadde Strøm brukt til ein art han kalla Eng-Havre. Fjellsmyle er ikkje registrert på Sunnmøre.

Aira foliis subulatis, panicula densa &c. En meget rank og anseelig Urt, med smukke Sølvfarvede Blomstre, hvori mange andre Farver ere blandede. Den Voxer blandt Lyng og Krat.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette *Aira alpina*, i dag fjellbunke *Deschampsia alpina* (IPNI 2022). [Jørgensen et al.](#) (2016) skriv at den ikkje er i Gunnerus sitt herbarium og reiser tvil om det er denne arten sidan Gunnerus ikkje skriv at den har yngleknoappar. Linné kallar *A. alpina* Fjelltåtel, eit namn som 130 år seinare vart brukt for rypebunke *Vahlodea atropurpurea* ([Fries, 1880](#), s. 27), men i dag er brukt om *Deschampsia alpina*. Rypebunke passar betre med Linné sin skildring av hårete basis av småaksa og fordi Linné ikkje nemner yngleknoappar. I Linné sitt herbarium er det ingen eksemplar av *Aira alpina* frå Linné si hand, men to eksemplar av *Poa* sp. (frå Linné si hand) er avgjort til *A. alpina* i 1912, og dei er tydeleg eksemplar av *Deschampsia alpina* ut frå bileta ([Linnean Society, 2022](#), LIN 87.5 & 87.6). Så kan ein undre kvifor Linné skreiv *Poa* og ikkje *Aira* på desse. Det er ikkje råd å avgjere kva for art Linné tenkte på med *Aira alpina*.

Både rypebunke og fjellbunke er fjellplanter i Sør-Noreg og det er lite truleg det var dei Strøm fann på Sunnmøre. Strøm fann eit gras, med ein open topp, sølvfarga med rikt fargespel i lyng og kratt. Smyle *Avenella flexuosa* kan passe, men den har Strøm med som arten før denne. I *Egers beskrivelse* skriv han at den «ligner Smalven (*Festuca ovina*), og tages undertiden uriktig for samme;», uten at det er til hjelp sidan Strøm har tatt dei vanlege svinglartane under *Festuca*. Gras var tydeleg vanskeleg for Strøm. Med ein uferdig taksonomi var det lett å ta feil og kanskje tolke variasjon innanfor ein art for å vere fleire artar.

Ukjent

Aira foliis setaceis, folio summo spathaceo &c. Denne kan let skilles fra de andre ved det lange Blad, den har i Toppen, og som indfatter en Deel af Blomstrene ligesom en Skede, den er og mere lysegrøn end andre Græs-Arter.

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette *Aira canescens*, i dag sandskjegg *Corynephorus canescens* ([IPNI 2022](#)). Sandskjegg er sjeldan i Noreg, på Sunnmøre er det eit pressa eksemplar frå 1971 frå øya Runde ([Artsdatabanken 2022](#)). Det er blågrått og øvste slira er oppblåst med eit kort blad. Strøm si framstilling passar derfor ikkje, og Strøm gir heller ikkje meir informasjon enn at den har ei lysegrøn og oppblåst slire på det øvste bladet. Det er ikkje råd å avdekke kva art Strøm her tenkte på. Skildringa kan passe på fleire artar, men dei er med frå før.

Jonsokkoll *Ajuga pyramidalis*
Species Plantarum s. 561
[s. 70]

Ajuga tetragono-pyramidalis, s. Bugula. Jonsok-Koll; saa kaldet, fordi den blomster ved Jonsok, *Isl. Jonsvaka* det er *Vigilia S. Johannis* eller St. Hans Dag.

Marikåpe *Alchemilla* spp.
Species Plantarum s.123

Alchimella[sic] foliis palmatis. Mari-Kaabe; meget almindelig.

Fjellmarikåpe *Alchemilla alpina*
Species Plantarum s. 123

Alchimella[sic] foliis digitatis serratis s. alpina. En Field-Urt, som dog ofte findes i det Lave.

Ramslauk *Allium ursinum*
Species Plantarum s. 300

Allium scapo nudo semicylindraceo, foliis lanceolatis petiolatis, s. Allium ursinum. Rams. voxer mangestæds paa Fielderne og giver Mælken en viderlig Smag, naar den ædes af Køerne før St.Hans-Dag; men skal, som berettes, efter den tid miste sin Kraft.

Vill-lauk *Allium oleraceum*
Species Plantarum s. 299

Allium caule terteti bulbifero, foliis scabris semiteretibus subtus sulcatis. Vild-Løg ; voxer saa vel i Fiordene som paa Øerne, fornemelig paa den Gaard Roald på Vigerøen, hvorfor den og af nogle kaldes Roalds-Løg.

Knereverumpe *Alopecurus geniculatus*
Species Plantarum s. 60

Alopecurus culmo spicato-infracto. En almindelig Græs-Art paa fugtige stæder, som dog ofte sees paa tørre Huus-Tage.

I [Linné](#) (1753, s. 60) er dette knereverumpe *Alopecurus geniculatus*. Men når Strøm skriv at den finns både på fuktige plassar og i tillegg på hustak, kan det peike mot at han slo saman fleire ulike artar.

Vassarve *Stellaria media*
Species Plantarum s. 272

Alsine petalis bipartitis, foliis ovato-cordatis. Vas-arv; et almindeligt Græs i fugtige Gaards-Romme, Haver og Agre, item ved Strandbreddene.

Andromeda pedunculis aggregatis, corollis ovatis, foliis alternis lanceolatis revolutis. Forekommer allevegne i Lyng-Markene.

Kvitlyng *Andromeda polifolia*
Species Plantarum s. 393

Andromeda s. Erica pedunculis aggregatis, corollis ovatis, foliis sparsis linearibus obtusis planis. En Field-Urt, som er mig forekommen øverst op i Urkedalen i Jørgenfiords Sogn, saa og paa Daurmaal-Fieldet i Nordalens Sogn.

Blålyng *Phyllodoce caerulea*
Species Plantarum s. 393

Anemone seminibus acutis, foliolis incis, caule unifloro, s. Anemone nemorosa. Gede-Simmer. Denne bruger man undertiden at toe sig med, naar man er veirbrændt.

Kvitsymre *Anemona nemorosa* Species Plantarum s. 541

Angelica. α) foliorum impari lobato, som voxer i Mængde ved Strandbreddene paa Øerne.

Strandkvann *Angelica archangelica* subsp. *litoralis*
Species Plantarum s. 250 [s. 71]

β) ***Archangelica.*** Qvanne, Qvanne-Rod, voxer overflødig i de fleste Sæter-Dale og Fielde. Stilken, som hvert andet Aar udskyder og kaldes Joll, *Isl. Njöle*, ædes af Bønderne med Begierlighed; ja det har tilforn været brugeligt iblandt dem, at reise i samlede Flokke til Fields nyelig før St. Hans-Dag, blot for at æde Joll, ligesom til et Gæstebud. Roden tygges som Tobak, eller settes paa Bændeviin; af nogle gives den og Creaturene ind mot Vattersott. Iislænderne bruge den mod Bryst-Syge og andre indvortes Svagheder; samle dem og til Vinter-Forraad at æde som anden Mad. See Büschings Nachricht. I. B.4 St. Pag 394.

Fjellkvann *Angelica archangelica* subsp. *archangelica* Species Plantarum s. 250

Angelica foliolis æqualibus ovato-lanceolatis serratis. s. Angelica sylvestris. Joll, Gede-Joll item Sqvette ; voxer overalt paa fugtige Enge.

Sløkje *Angelica sylvestris*
Species Plantarum s. 251

Anthericum foliis ensiformibus, filaments lanatis, s. Gramen ossifragum. Voxer overalt paa paa myrene og kaldes her Val-Sax, uden Tvivel fordi Bladene ligger over hinanden som paa en Sax. Dens Forgiftighed for Faarene er vel ikke alle, men dog nogle hos os bekiendt, da en Deel Bønder gaae forbie den med Læen. At den efter *Sim. Pauli* Mening skulle blødgjøre Creaturenes Been, forkastes af *Linnæo* og er hos os ei videre bekient, end at en Deel anseer den som Aarsag til en vis Svaghed hos Creaturene, kaldet Krøkle, hvorved de blive ligesom lamme eller magtesløse i Benene.

Rome *Narthecium ossifragum*
Species Plantarum s. 311

Anthericum foliis ensiformibus, perianthiis trilobis, filaments glabris. En Field-Urt, som mig dog ingenstæds paa Fieldene er forekommen, men paa Gaarde Bierget og Myklebust paa Hellingsøen i Borgunds Sogn staaer den i Mængde.

Bjønbrodd *Tofieldia pusilla*
Species Plantarum s. 312

I [Linné](#) (1753, s. 311) er dette *Anthericum calyculatum* i dag myrlilje *Tofieldia calyculata*. Myrlilje er ikkje funnen i Noreg. I Linné sitt herbarium finst det ein *Anthericum calyculatum* som tydeleg er ein bjønnbrodd *Tofieldia pusilla*. Bjønnbrodd er ein vanleg art på Sunnmøre, men vart ikkje skildra før etter Strøm sin død.

Gulaks *Anthoxanthum odoratum* Species Plantarum s. 18

[s. 72]

Anthoxanthum spica ovato-oblonga, flosculis subpeduncularis arista longioribus. En meget almindelig Græs-Art, som oprinder tilig om Vaaren. I Schwed. Acad. Abhandl. 1745. 3. Qvart. meldes, at et Blad av denne Urt, lagt i en Snuus-Daase, giver Tobakken en behagelig Lugt.

Rundskolm *Anthyllis vulneraria* Species Plantarum s. 719

Anthyllis herbacea foliis pinnatis inæqualibus, capitulo duplicato, s. vulneraria. En rar Urt, som voxer i Mængder Sandbakkerne på Gaarden Roald med Gule Blomstre.

Lintorskemunn *Linaria vulgaris* Species Plantarum s. 616

Antirrhinum foliis lanceolato-linearibus confertis, caule erecto, s. Linaria. I Norg. Naturl. Historie kaldes den Torske-Mund og voxer hos os i Fiordene.

Mjølbaer *Arctostaphylos uva-ursi* Species Plantarum s. 395

[s. 73]

Arbutus caulibus procumbentibus foliis integerrimis. Miøl-Bær, Mølne-Bær; et almindelig paa tørre Bakker, besønderlig paa Fiertoften og andre Øer, og tages ofte i Munden i Stæden for Tyte-Bær, hvilken den aldeles ligner, men har intet i seg uden et smagløst Meel. Om denne har *Linnæus* skrevet en heel Afhandling i Schwed. Acad. Abhandl. 1743. 4. Qvart., visende deri, at den Urt Jackashapuck, som for nogen Tid siden er bragt fra Nord-Amerika til London og brugt til at blande i Tobak, er inte andet en Bladene av Meelbær, hvilke og efter *Linnæi* Vidnesbyrd smage og lugte ganske godt, naar de smøges; men var vel neppe bleven begierlig i Engelland, om man der havde veedst, at de findes paa hver Tue i Norge og Sverrig. I Slutning af samme Afhandling meddelesdenne vigtige Underretning, att Lægerne i *Montepellier* nyeligen have opdaget en særdeles Kraft hos denne Urts Blade til at lege Steen-Syge, saa at Stenen endog derved ganske skal knuses. Maaden at bruge den paa, er at tage ½ Qvintin af gangen i Hønse-Suppe om Morgen og dermed fare fort 10 til 14 Dage, da denne Svaghed ganske skal være leget. I den *Oeconom Journal* for Februarii Maaned 1758 under No. 7 læser man, at Corduan-Berederne i Bergen af denne Urts Blade og spæde Skud berede det for deres Haandverk sa uomgængelig fornødne Meel, som kaldes Schmack, og er tilforn med stor Bekostning hæntet fra Holland eller Spanien. *Linnæus* siger og om denne Urt: *Est Planta coriaria apud nos usitatissima* [Denne planta er blant våre nyttigaste].

Rypebær *Arctous alpinus* Species Plantarum s. 395

Arbutus caulibus procumbentibus, foliis rugosis serratis. Voxer mangestæds paa Fieldene, og kaldes Heste-Bær ; men skal paa andre Stæder i Norge, efter *Linnæi* Vidnesbyrd, kaldes Rype-Bær.

Arctium foliis cordatis inermibus petiolatis s. Bardana. Burre, Luse-Blad; er almindelig ved Ager-Rener og i Gaards-Romme, skjønt ingensteds så overflødig som på Strandbreddene paa Øerne i Harams Prestegjeld.

Borre *Arctium* spp. Species Plantarum s. 816

I [Linné](#) (1753, s. 816) er dette storborre *Arctium lappa*, men den meir vanlege småborre *A. minus* var ikkje skild ut som eigen art på denne tida. Eg kan ikkje hugse å ha sett borre på øyane i Haram, men det er eit eksemplar av småborre frå Lepsøya i 1975 [Artsdatabanken](#) (2022, UIB 265075), så det kan hende at arten har gått tilbake. Storborre er registrert på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)), sjølv om småborre er vanlegare. Sidan Strøm kan ha meint begge artane set eg denne til slekta borre.

Arenaria a) foliis filiformibus, stipulis membranaceis vaginantibus.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 423) er dette *Arenaria rubra* i dag tunbendel *Spergularia rubra*. Slik eg tolkar teksten har ikkje Strøm funne tunbendel på Sunnmøre, sidan han skriv at «Den første [denne arten] er mig ingensteds forekommen.» ([Strøm 1762](#), s. 73)

[Jørgensen et al.](#) (2016, s. 332) skriv om tunbendel i Gunnerus sin flora: «Belegg finnes ikke i herbariet. Tunbendel (en fremmed skrotemarksart) fantes neppe på Sunnmøre på Gunnerus' tid. Han (og Strøm) forveksler nok tunbendel med saltbendel *Spergularia salina* eller havbendel *Spergularia media*; begge vokser på strender».

Om ein ser nærare på kva Strøm skriv, forvekslar ikkje Strøm desse artane, men den uferdige taksonomien gjer at dei to artane blir rekna til same kompleks av Linné. På same måte skriv Gunnerus i sin flora: «likeledes var. β) maritima på stranden på øyer på Sunnmøre ifølge Strøm ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 332)», og β) er saltbendel *Spergularia marina* i [Linné](#) (1753, s. 423). Sidan Strøm berre skriv at han ikkje fann denne arten på Sunnmøre set eg den til ukjent.

β) ***foliis ovatis acutis carnosis.*** Den første er mig ingensteds forekommen, men den sidste overalt ved Strandbreddene paa øerne.

Strandarve *Honckenya peploides* Species Plantarum s. 423

Eg trur Strøm her har bytt om på denne og neste art i teksten, og handsamar dei slik den står, for *Arenaria foliis ovatis acutis carnosis* er ikkje β) -variteten under *Arenaria rubra*, β) -variteten er neste arten under: *Arenaria foliis linearibus longitudine intermediorum*.

Arenaria foliis ovatis acutis carnosis er i [Linné](#) (1753, s. 423) *Arenaria peploides*, i dag strandarve *Honckenya peploides*.

Arenaria foliis linearibus longitudine internodiorum[Sic]. Vokser ligeledes ved Øernes Strandbredde.

Havbendel *Spergularia media* Species Plantarum s. 423

I [Linné](#) (1753, s. 423) er dette *Arenaria rubra* var. *marina*, i dag saltbendel *Spergularia marina*. Saltbendel er vanleg på strandenger på Sunnmøre, men havbendel *Spergularia media* er òg vanleg på stranda på øyane på Sunnmøre. I *Hardangers beskrivelse* skriv Strøm at *Spegula pentandra* ikkje var funnen på Sunnmøre og ut frå økologien er det mest truleg at Strøm fann havbendel på Sunnmøre og at Schnabel hadde funne saltbendel i Hardanger. Sjå også utgreiinga i *Hardangers beskrivelse* under *Spergula pentandra*,

Sandarve *Arenaria serpyllifolia* Species Plantarum s. 423

Arenaria serpyllifolia, er en liden urt, som voxer paa tørre og biergagtige Stæder, men bleven forbigaaet i Fortegnelsen ([Strøm 1784a](#), s.124).

Solblom *Arnica montana* Species Plantarum s. 884

Arnica foliis ovatis integris. Heste-Soløye, Stok-Svæve, item Øll-konge, fordi den undertiden sættes paa Øl som Humle eller Malurt. Dens Blade, kaagte i gammelt Øl under lukt Laag, bruges imod Blod-Værk, eller at svede paa, som Prydsing, hvilket Slags Drik efter *Sim. Pauli* Mening og skal beredes af denne Urt.

Burot *Artemisia vulgaris* Species Plantarum s. 848

Artemisia foliis pinnatisidis planis incisus subtus tomentosis. Bue-Græs; er meget almindelig i Agrene. Det er her meget brugeligt bland Bønderne, at kaage dette Græs, og saaledes at legge det paa Barsel-Koners Liv. Frøet eller Blomstrene af denne Urt kaages og af nogle i Øl, og tages ind for Moder-Svagheder. Hvilket Brug stadfæstes og *Chomel* i hans *Abregé de l'histoire des plantes uselles*, hvor han regner denne Urt blandt *Plantes hystériques* og siger *Tom. I pag. 153. Edit. 5. "On emplît des Sachets d'Armoise pour les appliquer en maniere des cataplasme sur le nombril des femmes, qui se plaignent de suffocation de matrice."*

[s. 74]

Takrøyr *Phragmites australis* Species Plantarum s. 81

Arundo calycibus quinquefloris panicula laxa s. Phragmites. Er mig kun sielden forekommen.

Her skulle òg rørkveinane vore dersom Strøm hadde rapportert dei, men det gjer han ikkje. Skogrøyrkvein *Calamagrostis phragmitoides* er den mest vanlege, men skogrøyrkvein vart først skildra i 1832 ([IPNI 2022](#)). Linné hadde andre røyrkveinar som Strøm kunne ha valt. Ein kan lure om nokre av dei ukjende grasartane til Strøm eigentleg burde vore her som røyrkvein, særleg dei under *Agrostis* og *Aira*.

Myske *Galium odoratum* Species Plantarum s. 103

Asperula foliis octonis lanceolatis, s. Asperula odorata. Myske; er bekiendt af sin skønne Lugt, som den i sær giver fra sig, saa ofte Søndenvind eller Regn er i vente, og det længe efter at den er bleven tør. Den voxer mangededs i Fiordene, besynderlig paa Grebstrand i Voldens Sogn.

Svartburkne *Asplenium trichomanes* Species Plantarum s. 1080

Asplenium frondibus pinnatis, pinnis subrotundis crenatis, s. Adiantum rubrum. Almindelig i Bierg-Kløftene.

Asplenium frondibus alternatim decompositis, s. Ruta muraria.

Smaa-Blom; voxer i de fleste Sæter-Dale og paa Fieldene. Da hr. Prokansler Pontoppidan i Norg. Nat. Historie i P. page 210. har meldet om en Urt, kaldet Torboe eller Hestespreng, som hestene skal være en dødelig Forgift, og tillige har ladet samme aftegne; saa befandt jeg strax at det maatte være *Ruta muraria*, og er deri siden bleven bestyrket ved Samtale med hr. Professor Oeder, som selv har været paa de Stæder, hvor Torboe egentlig skal voxe, men intet fundet uden denne. Af forommeldte Virkning er den vel ikke hos os bekiendt; men da Hestene mangestæds paa vore Fielde ere et saadant Tilfelde underkadstede, som Hr. Pontopidan ommelder, og denne urt er hos os ganske almindelig, saa tvivler jeg ikkje paa, at den jo haar Skyld deri, skjønt Sygdommen tilskrives her en anden Aarsag, nemlig et Slags Insect, som skal sette sig ved Hestens Ører, og kaldes Troid (med hvilken Navn Sygdommen selv ofte betegnes) men er dog efter de fornuftigste Landmænds Mening intet andet end en Opblæelse, foraarsaget af en vist ubekiendt Græs; hvorom et og andet Beviis vil forekomme i det efterfølgende.

Murburkne *Asplenium ruta-muraria* Species Plantarum s. 1081

[Pontoppidan](#) (1752, No. 9) sitt bilete av torboe som Strøm forvekslar med murburkne *Asplenium ruta-muraria*. Pontoppidan meinte hestespreng *Cryptogramma crispa* ut frå skildringa hans.

[s. 75]

I [Linné](#) (1753, s. 1081) er dette murburkne *Asplenium ruta-muraria*. Strøm si lange utlgreining om hestespreng *Cryptogramma crispa* viser nok at eg meiner dette er ein samlesekk for ulike småbregner, sjølv om murburkne kan vere blant dei han såg.

Aster foliis lanceolatis integerrimis carnosus glabris, s. Tripolium.

Voxer overalt ved Strandbreddene.

Strandstjerne *Tripolium pannonicum* Species Plantarum s. 872

Atriplex caule herbaceo patulo, foliis subdeltoideo-lanceolatis calycibus feminum disco dentatis.

Voxer i store Mængde ved Strandbreddene og kaldes Svine-Kaal, fordi den ædes begierlig af Sviin og samles til Foder for Dem.

Melde *Atriplex* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1053) er dette svinemelde *Atriplex patula*. Strøm skriv at den «Voxer i store Mængde ved Strandbreddene», og tangmelde, *Atriplex prostrata*, er meir vanleg på stranda. Dei kan vere vanskelege å skilje, og det kan vere at det er tale om meir enn ein art.

Avena panicula patente, calycibus trifloris brevibus, flosculis basi pilosis, s. Avena fatua. Flug-Havre; et Skadeligt Ukrudt i Agrene, som dog ikkje hos

Floghavre *Avena fatua* Species Plantarum s. 80

os er meget almindeligt. For at udrydde samme pleier man at ombytte Sæde-Kornet og høstpløie Agrene.

Floghavre er ein sjeldan art på Sunnmøre i dag, og det er vanskeleg å sei kor vanleg den var på Strøm si tid. [Storhaugen](#) (1961) skriv at den var eit leitt ugras, særleg i innlandsbygdene på 1700-talet. Ein kan tenke seg at med dårleg såkorn var floghavre meir vanleg i tidlegare tider på Sunnmøre òg. Det er vanskeleg å vite ut frå tekstkjeldene sidan det kan ha skjedd ei forveksling av artar. I [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 152) sin gjennomgang av herbariemateriale frå Gunnerus var alle fire eksemplara av floghavre eigentleg dunhavre *Avenula pubescens*. Strøm har òg med ein annan art som kan vere dunhavre, *Avena panicula laxa*.... Strøm skriv at arten er ein av dei nyttigaste grasartane. Kan same art blitt tatt for ulike artar fordi den er ønska i enga, men ikkje i åkeren? Sidan Strøm skriv at å bytte såkorn verka mot den, talar det mot eit eittårig ugras slik floghavren er, framfor meir enn den fleirårige dunhavren.

Hestehavre *Arrhenatherum elatius* Species Plantarum s. 79

Avena calycibus bifloris, flosculo hermaphrodito mutico masculo aristato. Voxer paa nogle Stæder i Mængde ved Strandbreddene, saasom Gaarden Ratvig i Borgunds Sogn, Kierstad Prestegaard i Harams Sogn og flere Stæder.

Dunhavre *Avenula pubescens*

Avena panicula laxa, calycibus trifloris brevibus, flosculis omnibus aristatis. Denne Urt kaldes paa nogle Stæder hos os Heste-Havre og er næst foregaaende meget liig, men har mere nedslagne Blomstre, 3 i hver Knop. Den findes paa forbemeldte Gaard Ratvig, saa vel som Dimmesund Præstegaard og flere Stæder; men er rar i Sverrig, hvor hr. Kalm ikkun har fundet den paa et Par Stæder, og gjør Forslag om at saae den som en af de nyttigste Græs-Arter.

I [Linné](#) (1753, s. 80) er dette gullhavre *Trisetum flavescens*. Gullhavre er eit eittårig ugras og stemmer ikkje med skildringa som Strøm gir. Ein art som kan passe er dunhavre *Avenula pubescens* som har 2-4 blomster i småaksa. Dunhavre var ikkje skildra av Linné.

Greplyng *Kalmia procumbens* Species Plantarum s. 151

Azalea procumbens, en urt, som voxer paa vore fleste Fielde, men ligeledes forbigaaet ([Strøm 1784a](#), s.124). Andre har jeg fundet efter Udgivelsen deraf, saasom *Azalea procumbens*, som jeg antraf paa alle Fjeld, men aldrig i Blomster, (da den blomstrer tilig), hvorfor jeg ikke med Vished kunde bestemme den [Schnabel & Strøm](#) (1781, s. 35).

Svartopp *Bartsia alpina* Species Plantarum s. 602

Bartsia foliis oppositis cordatis obtuse serratis. Voxer saa vel paa Fieldene som i det Lave paa sidlændte Marke. See Schwed. Acad. Abhandl. 1746. I Qvart. Pag 67.

Bjørk *Betula pubescens* Species Plantarum s. 982
[s. 76]

Betula a) foliis ovatis acuminatis serratis. Birk

I ([Linné 1755](#), s. 982) er dette *Betula alba*, i dag vanleg bjørk *Betula pubescens*.

β) **Folio rotundiores ramis propendentibus.** Steen-Birk, som voxer paa Biergagtige Stæder, og fornemmelig adskilles fra den første ved sine hængende Grene. Dette er meget almindelig og tillige meget nyttig Træ, tienligt til Brænde- og Gavn-Veed >: Gavn-Tømmer, saasom til Baade, Slæder, Plove &c., besynderligt naar Barken er afpillet, da det bliver meget haardt. Birkens uderste tynde Bark, kaldes Næver, lægges altid under Torvet paa de hos os brugelige Torv-Tage. De fineste Hinder af Næveren lægges som et kølende Plaster paa aabne Fod-Saar. Dens tykke og Brune Bark bruges altid at berede Læder med. Dens *Tophi crispi*, som her kaldes Rekke, bruges for sin Haarheds og Smukheds Skyld meget til Skoe-Hæle, Tolleknivs Skafter og andet deslige. Mare-Riis [heksekost] kaldes her *Plicæ betulinæ*, hvilke sidde undertiden i Hobe-Tal paa dette Træes Grene, og see ud som smaa Fugle-Reder. I Hullene efter afbrukne Grene voxer Tønder, som bruges til Ild-Staal; og paa gamle Birke-Trær voxer Knøsk [knusk] (*Boletus fomentarius*) hvorom meldes strax herefter. Af unge Birke-Qviste gøres ei alene Vidje-Baand, men og sammenflettes et slags store Kurve, som bæres paa Ryggen og klades Kaser. Af træets Stamme kan udtappes en ikkje ubehagelig Saft, naar man borer Hul i Træet og sette en Pind derfor, indtil Vædsken har samlet sig. Med Birke-Løv eller Birke-Blade sættes guul Farve paa Ulden-Tøi, saa vel som paa Linnet, blot at man tager Bladene ved St. Hans Dag Tider, da de ere meest friske, og kaager dem tillige med Tøiet i Vand. Dersom tøiet først lægges i Alun-Vand, og siden tørres, førend det farves, da bliver Fargen desbedre og bestandigere. Af Birke-Aske beredes den beste Luud og Sæpe.

Hengjebjørk *Betula pendula*

I [Linné](#) (1745, s. 283) er dette varietet β) og han refererer til [Linder](#) (1728, s. 5) der den står skildra som: «Biörk med rundachtiga blad och hängiande qwistar, Lokbiörk». Saman med skildringa frå Strøm er eg sikker på at Strøm meinte hengjebjørk *Betula pendula*.

Betula foliis orbicularis crenatis. Birke-Pors; et lidet deiligt Slags Træe, som voxer øverst op paa Fieldene, hvor anden Skov aflader.

Dvergbjørk *Betula nana*
Species Plantarum s. 983

Betula pendunculis ramosis. α) ***Alnus rotundifolia glutinosa viridis.*** Orre eller Svart-Or

Svartor *Alnus glutinosa*
Species Plantarum s. 983
[s. 77]

β) ***Alnus folio incano.*** Aare eller Aare-Træe. Det første Slags er her nesten lige saa rart, som det sidste er almindeligt. Aare-Bark eller Barken af Aare-Træet bruges her overaltdt til at sætte rødbruun Farve paa Ulden-Tøi, da man blot kaager Barken tillige med Tøiet i Vand. Bladene af Aare-Træet lægges undertiden i Skoene, naar man i stærk Gang og Sved vil forebygge, at huden ei skal gaa af Fødderne.

Gråor *Alnus incana* Species
Plantarum s. 983

At Aare-Qviste lagt i Meel, bevare det for Mid, har jeg selv erfaret; giøres Træerne, hvori Meelet forvares, af samme slags træ, har dette ligeledes god Virkning. Deraf giettede jeg, at et Decoct af samme Træ eller dets Bark maatte være tienligt at toe sig udi for Klaae og Fnæt, som meest skal komme af *Acaris* eller midder (see Norske Seldskabs Skrifter 3D. 431 S.), og har siden fundet samme Meening stadfæstet af Høgstr. Laplands Beskriv. tyske Udgave, 181 S., hvor man læser, at Lapperne toe deres Børn deri for Skab og Fnæt. Ellers pleier man og, paa visse Stæder her i Landet, at toe sit Haar dermed, for at fordrive Møll eller Mid ([Strøm 1784a](#), s. 124).

Ukjent

Boletus stipitatus pileo glabro pulvinato marginato, s. Boletus bovinus.

Denne kaldes Sop, ligesom *Agaricus*, men er deri fornemmelig af adskilt fra samme, at den har ingen Folder. Der er vel mange Slags af den; men denne her benævnte er dog den almindeligste og meest bekiendte, da den ædes med Begierlighed af Creaturene, og opsøges ofte af dem langt borte, men skal efter vore efter vore Bønders Erfaring udtørre deres Melk.

I [Linné](#) (1753, s. 1177) er dette seig kusopp *Suillus bovinus*. [Eckblad](#) (1978) meiner at det heller er ein annan av dei større rørsoppene, men den kan òg passe på mange ulike artar og slekter.

Knuskkjuke *Fomes fomentarius* Species Plantarum s. 1177

Boletus acaulis pulvinatus inæqualis obtus, s. Boletus fomentarius.

Knøsk. En almindelig Væxt paa gamle Bierke-Træer, som bruges overalt i Stædet for Tønder, og beredes ved at kaages stærkt i Luud og bankes, indtil den bliver mør.

Knivkjuke *Piptoporus betulinus* Species Plantarum s. 1176

Boletus acaulis pulvinatus albus lævis, poris acutis difformibus. Hvid-Knøsk, saa kaldet, fordi den er hvid, ligesom den foregaaende er bruun, bruges her undertiden til propper i Stæden for Kork; men falder dog til saadant Brug noget for myk eller blød.

Åkerkål *Brassica rapa* subsp. *campestris* Species Plantarum s. 666

Brassica radice cauleqve tenui, foliis caulinis uniformibus cordatis sessilibus, s. campestris. Voxer som Ukrudt i Haverne

Hjartegras *Briza media* Species Plantarum s. 70

Briza spiculis ovatis, calyce flosculis brevior. Det er en artig Græs-Art, hvis Blomstre see ud som hængende Perler, og findes hist og her paa Biergagtige og tørre Stæder.

Faks *Bromus* spp. [s. 78]

Bromus panicula patente, spiculis ovatis, aristis rectis; item β) Festuca graminea glumis hirsutis. Havre-Græs. Er almindelig ved Ager-Renerne og paa igjenlagte Agre.

I [Linné](#) (1753, s. 76) er dette rugfaks *Bromus secalinus*. Eg er usikker om Strøm har rett art. Sjølv om rugfaks kan vere rett, kan Strøm òg ha slått saman fleire artar.

Bryum antheris erectis, caule erecto, ramis lateralibus brevibus fertilibus.

Et slags Mosse med hvit Loddenhed, som voxer paa Marken og flate Stene, hvor den ligger som store ophøiede Dyner, og bruges meget til at legge mellom Tømmer-Stokkene i husene, for at gjøre Væggerne tette, ligesom *Hypnum* og *Sphagnum*.

Gråmose *Racomitrium* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1119) er dette *Bryum hypnoides*. [Frisvoll](#) (1983, s. 12) har i sin monografi om taksonomien til heigråmose *Racomitrium lanuginosum* følgte arten bak igjennom historia og funne *Bryum hypnoides* som eit synonym for *Racomitrium lanuginosum*. [Hagen](#) (1913, s. 7) kom i sin gjennomgang av Strøm sitt moseherbarium fram til at det som var samla som *Bryum hypnoides* var ein blanding av duskgråmose *Racomitrium microcarpon*, knippegråmose *Racomitrium fasciculare* og sandgråmose *Racomitrium canescens*.

Bunias siliculis ovatis lævibus ancipitibus. Kunde med Rette kaldes Vild-Reddike, da den er til Aanseende ligesom en reddike. Den voxer mangestæds ved Strandbreddene ved Øerne, fornemmelig på Kierstad Præstegaard i Harams Kald.

Strandreddik *Cakile maritima*
Species Plantarum s. 670

Bunium s. Bulbocastanum. Linn. Spec. Plant. Jord-Nødder. Er meget Almindelig paa Græsrigge Enge og bekiendt af sin rundagtige Rod, der smager som en Castanie og lader seg meget vel spise. Den voxer i feed Jord og tillige meget dybt, saa at Roden ei kan faaes op, med mindre man skiærer en Tørve op rundt den. Da den, som mig er berettet, ei skal voxer Søndenfjeldske Deel af Norge, og den ikke heller finnes nogenstæds i Sverrig, saa anseer jeg den for en av dette Lands rareste Urter. Den anføres ellers i Rami Norges Beskrivelse under Navn af *Bulbo Castanum*.

Jordnøtt *Conopodium majus*

Illustrasjonen av *Bunium Bulbocastanum* i [Paulli](#) (1648, Tab 220) som Strøm forvekslar med jordnøtt *Conopodium majus*.

I [Linné](#) (1753, s. 243) er dette knollkarve *Bunium bulbocastanum*. Knollkarve har aldri vore rapportert frå Sunnmøre. Ut frå skildringa er det meir truleg jordnøtt *Conopodium majus*, først skildra i 1773 av Antonie Gouan under namnet *Bunium majus* ([IPNI 2022](#)).

Vasshår *Callitriche* spp.

Callitriche foliis superioribus ovalibus. Voxer allevegne i Sumpe.

Der vart ikkje skild mellom dei ulike artane av vasshår *Callitriche* spp. i Strøm si tid. I [Linné](#) (1753, s. 969) er det berre ein *Callitriche*: *C. palustris*, småvasshår. Denne er vanleg, men dikevasshår, klovasshår og sprikjevasshår er òg vanlege. Eg vel derfor heile slekta vasshår her.

Soleihov *Caltha palustris*
Species Plantarum s. 558

Caltha palustris. Er Almindelig og bekiendt under navn af Sol-Øye, skjønt den og af sine Blades Figur kaldes Heste-Hove.

Blåklokke *Campanula rotundifolia* Species Plantarum s. 163

[s. 79]

Campanula foliis radicalibus reniformibus caulinis linearibus. Blaae-Klokke, Blaae-Bielde; er meget almindelig paa tørre Enge. For at farve lidt Hør- eller Uld-Garn blaaet, tager man dens Blomstre og valker dem tillige med Garnet imellem Hænderne; men kaager man Gørn[Garn] eller andet Tøi dermed i Vand, bliver det lysegrønt som af Spansk-Grøn.

Storklokke *Campanula latifolia* Species Plantarum s. 165

Campanula foliis ovato-lanceolatis, caule simplicissimo tereti, floribus solitariis pedunculatis &c. med blaae blomstre; item *Campanula maxima foliis latissimis flore albo*. Den første voxer hist og her, fornemmelig paa de høie Strandbreddene i Fiordene; men den sidste har jeg i sær fundet paa de 2 Gaardene Haahiem og Ekrol i Skoue-Sogn.

Engkarse *Cardamine pratensis* Species Plantarum s. 656

Cardamine foliis pinnatis, foliolis radicalibus subrotundis caulinis lanceolatis. Vild-Karse; almindelig at see paa fugtige Stæder.

Vegtistel *Cirsium vulgare* Species Plantarum s. 821

Carduus foliis decurrentibus hastato-pinnatis, laciniis divaricatis, calceibus ovatis spinosis villosis, caule piloso. Tistel eller Tidsel; voxer paa tørre og Bieragtige Stæder.

Krusetistel *Carduus crispus* Species Plantarum s. 821

Carduus foliis sinuatis decurrentibus margine spinosis, foliis consertis terminalibus nutantibus, s. Carduus crispus. Juttel-Troft eller Tistel; voxer allestædes i Agerne, hvor den ei udryddes; hvilket skeer tilig om Sommeren førend den har saaet sig, og det uden stor Umage, da den kun har en liden Rod, uagtet den voxer til et Menneskes høide og derover.

Myrtistel *Cirsium palustre* Species Plantarum s. 822

Carduus foliis linearibus dentatis decurrentibus margine spinosis, floribus racemosis erectis &c. Tistel ; voxer på fugtige Stæder.

Carduus caule subunifloro, calyce inermi acuto, foliis integris

laciniatisqve. Denne kaldes Ulve-Liin, item Hvid-Blad, fordi dens Blade er Kridthvide paa den underste Side. Den voxer her overalt og bruges som det allerbeste Raad for skaaret og hugget Saar, da man kun kryster Saften af dens Blade og drypper den i Saaret, eller og først blander den med Fransk Brændeviin. Samme Saft smøres og paa aabne Fod-Saar, da den tager Værk og Svie bort; men Bladene selv blandes af Bønderne med Tobak og røges.

Kvitbladtistel *Cirsium heterophyllum* Species Plantarum s. 824

[*Carex spp.*]

Mange vanlege artar blant storr *Carex spp.* manglar og taksonomien var uferdig på Strøm si tid. Eg går derfor ut frå at han tok mange ulike artar for å vere ein og same art og at det kan hende han leita utan hell i Linné sin Flora for å finne artane han fann på Sunnmøre. Sjå for eksempel kor mykje han slit med å forklare variasjonen han ser ut frå Linné sin *Carex nigra verna vulgaris*.

Carex spica simplicis dioica,

Særbustorr *Carex dioica* Species Plantarum s. 972

item Carex spica simplicis androgyna. ere 2 smaa Græs-Urter, som voxer allevegne paa Mosse-Marke, næsten af Anseende som FindSkægget (*Scirpus culmo striato nudo*) men mindre, skjøndt deres Ax ere større.

Loppestorr *Carex pulicaris* Species Plantarum s. 972
[s. 80]

Skildringa til Strøm passar godt på særbustorr og loppestorr. Begge artane er vanlege på Sunnmøre. Strøm nemner ikkje sveltstorr *Carex pauciflora* ein annan art som kan passe til skildringa. Årsaka er nok at sveltstorr ikkje vart skildra før i 1777 av John Lightfoot ([IPNI 2022](#)). Derfor kan ein nok sjå på denne arten til Strøm som ei samlenemning på små artar i storrfamilien.

Carex spica composita, spiculis androgynis, s. Carex arenaria. Voxer i Overflødighed paa den Østre Strand-Side af Gidskeøe i den tørre Sand, og er ligesom en Deel flere Urter af Naturen beskikket til at dæmpe Flyve-Sand.

Sandstorr *Carex arenaria* Species Plantarum s. 973

Sandstorr er vanleg på Giske og Vigra ([Artsdatabanken 2022](#)).

Carex spica composita, spiculis ovatis sessilibus approximatis. Er almindelig paa Mosse-Marke.

Harestorr *Carex leporina* Species Plantarum s. 973

Carex spiculis subovatis sessilibus distinctis androgynis, capsulis acutis divergentibus spinosis. Har Ax i toppen af Skikkelse af Stierner, og er ligeledes at see paa Mosse-Marke.

Stjernestorr *Carex echinata*

Piggstorr *Carex muricata* har hannblomane øvst i toppakset medan [Oeder](#) (1766, Tab. 284) har tegna hannblomane nedst.

I [Linné](#) (1753, s. 974) er dette piggstorr *Carex muricata*. Denne arten veks i fjordane på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2019](#)). [Oeder](#) (1766, Tab. 284) har ei teikning av *C. muricata*. På denne teikninga er hannblomane tydeleg nedst i toppakset, piggstorr har dei øvst. Det viser at på denne tida var ikkje taksonomien og dei morfologiske kjenneteikna til storrslekta godt kjent. Det kan vere at Strøm har funne stjernestorr *Carex echinata*, som er ein mykje vanlegare art på Sunnmøre. Den har dessutan hannblomane nedst i toppakset. Stjernestorr vart først skildra nokre år seinare av [Murray](#) (1770, s. 76). [Mackenzie](#) (1923) som gjekk inn i herbarium-belegg og skildringar frå 1700-talet hevdar òg at Linné blanda dei to artane, og at dei fleste botanikarane på denne tida brukte derfor *Carex muricata* òg om *C. echinata*. Begge artane veks på Sunnmøre, men stjernestorr er meir vanleg.

Ukjent

Carex spicis subovatis sessibus remotis androgynis, capsulis ovatis teretiusculus muticis divaricatis. Er forige ganske liig, men har ei saa hvasse Ax.

I [Linné](#) (1753, s. 974) er dette nubbestorr *Carex loliacea* som aldri er registrert på Sunnmøre. Den er vanleg aust i Noreg, og er registrert på Lesja og i Sunndalen, men er sjeldan. Derfor meinte truleg Strøm ein annan art her. Det er fleire artar som kan minne om nubbestorr som veks på Sunnmøre.

Gulstorr *Carex flava* Species Plantarum s. 975

Carex spicis consertis sessilibus mascula lineari, capsulis acutis recurvis. Kiendes let af sine trende Ax og tvende udstaaende Blade i Toppen; den er og mere guul end de andre baade paa Ax og Blade.

Dette må ein nok regne som gulstorr-gruppa: Gulstorr, beitestorr, nebbstorr, jemtlandsstorr, evjestorr, grønstorr og engstorr. Artane er vanskelege å skilje og dei dannar ofte kryssingar med kvarandre. Dessutan var ikkje taksonomien utgreidd på Strøm si tid og Strøm har berre med gulstorr frå gruppa. Under tvil set eg gulstorr sidan det er arten i Linné.

Bleikstorr *Carex pallescens* Species Plantarum s. 975

Carex spicis pendulis, mascula erecta, fæmineis ovatis imbricatis, capsulis consertis obtusis. Den har i toppen 3 gule Ax, og smale Blade, som beklæde Stilken og ere høiere end samme.

I [Linné](#) (1753, s. 975) er dette bleikstorr *Carex pallescens*. Bleikstorr har smale blad, og kan ha to til tre ho-aks, men ein må legge godviljen til for å kalle dei gule, eg ville ha kalla dei bleikgrøne.

Fargar er subjektive og sidan bleikstorr er ein vanleg art set eg bleikstorr på denne.

Carex spicis pedunculatis erectis remotis, fæmineis linearibus, capsulis inflatis. Kiendes fornemmelig deraf, at Ax-Kornene (*Capsulæ*) ere mere rundaktige og adskilde end sedvanlig, og er temmelig almindelig.

Kornstorr *Carex panicea*
Species Plantarum s. 977

Carex spicis masculis pluribus, fæmineis pedunculatis, capsulis inflatis acuminatis. Skiæne. Er en meget stor Græs-Art, som voxer mangestæds i vore færske Vande og undertiden indhøstes. Findlapperne hakke dens Blader i Stykker og lægge dem i sine Skoe, om Vinteren for Kulde og om Sommeren for Sveds Skyld, og derfor kaldes denne i Urt i Sverrig Lapskoe-Græs. Strilerne ved Bergen skal, som mig er berettet, altid bruge et Slags Græso sine Hud-Skoe, hvilket maaske er det selv samme.

Sennegras *Carex vesicaria*
Species Plantarum s. 979
[s. 81]

Carex spicis masculis pluribus, fæmineis subsessilibus, capsulis obtusiusculis.

α) ***Carex maxima spicis pluribus remotis longis.***

Carex spp.

β) ***Carex nigra verna vulgaris.*** Den første voxer ved Vand og Elve-Bredde og er henimot 1 Alen høi; men den sidste overalt paa Mosse-Marke, ikkun een Finger høi, og ansees dog begge af *Linnæo* for eet *Species*. Og da denne er blandt alle *Carices* den almindeligste, saa kunde den i sær tillægges det Navn *Star*, som ellers er for alle andre tilfælles.

Slåttestorr *Carex nigra* sensu lato
Species Plantarum s. 978

I [Linné](#) (1753, s. 978) er dette to variantar av *Carex acuta*. α) er *Carex acuta* var. *ruffa* og β) er *C. acuta* var. *nigra*.

Carex acuta er i dag kvasstorr, ein art austleg art, og sjeldan på Vestlandet og på Sunnmøre. Det finst ein passasje om *Carex acuta* var. *ruffa* som fortel at sonen til Linné oppgir den som synonym for *Carex gracilis* ([White 1791](#), s. 199). Denne *Carex gracilis* er eit synonym til *Carex acuta* kvasstorr. Sidan mange av dei meir vanlege store storr artane manglar, slik som t.d. flaskestorr *Carex rostrata* og trådstorr *Carex lasiocarpa*, er det nok grunn til å tru at Strøm i α) har ei samling av store storr som veks i ope vatn.

[Mackenzie](#) (1923) meiner arten Linné skildra som « β) *Carex acuta* var. *nigra* » er *Carex goodenowii* basert på [Linné](#) (1737) sin *Flora Lapponica*, dvs. den arten som i dag er vanleg slåttestorr. Dette er òg databasen *The Plant List* einig i ([Anonymous 2019](#)). Slåttestorr med undervariantar er formrik. Teksten viser at Strøm såg stor formrikdom og det kan hende Strøm berre rapporterte denne variasjonen som α) *Carex acuta* var. *ruffa* og β) var. *nigra*. Det er truleg at stivstorr *Carex bigelowii* òg er ein del av denne variasjonen.

Karve *Carum carvi* Species Plantarum s. 263

Carum s. Carvi. Karvi, paa dansk Kummen; voxer overalt, besønderlig i Fiordene, hvorfra den sælges, og bruges overalt som Krydderie paa Mad.

Fagerknoppurt *Centaurea scabiosa* Species Plantarum s. 913

Centaurea calcyibus ciliatis, foliis pinnatifidis, laciniis lanceolatis. Voxer i Mængde paa den Gaard Roald paa Vigerøen.

Svartknoppurt *Centaurea nigra* Species Plantarum s. 912

Centaurea erectum squamosis, foliis lanceolatis, s. Jacæa nigra. Voxer paa Gaarden Hasund i Ulvstens Sogn.

Vanleg arve *Cerastium fontanum*

Cerastium erectum villos-viscosum. Voxer overalt paa tørre Stæder og faaer undertiden en unaturlig og forunderlig Skikkelse, i det dens Knoppe blive sammenkrøllede og usedvanlig store; hvilke efter Hr. *Linnæi* Anmærkning forårsages af det Insect, som han i sin *Fauna Svec.* §695 kalder *Chermes cerastii*. Øverst op paa Sule-Fieldet, i Borgunds Sogn, har jeg fundet denne Urt temmelig forandret, da Stilken var tykkere, og Bladene større end sædvanlig; Farven paa begge var og ganske mørkegrøn, med en glændsende loddenhed.

I [Linné](#) (1753, s. 437) er dette *Cerastium viscosum*. I dag er dette eit forkasta namn, derfor må ein lese skildringa og tolke Strøm. Det er ein arve som er vanleg og veks tørt. Mange arvar kan bli utsette for gallemugg som kan gi det resultatet Strøm skildrar. Økotypen som Strøm skildrar frå Sulefjellet, er heller ikkje til hjelp. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 244) meiner det meste i herbariet til Gunnerus under dette namnet er vanleg arve *Cerastium fontanum*. Det kan òg vere storarve *Cerastium arvense*, men vanleg arve er meir vanleg på Sunnmøre og veks gjerne litt tørt. Det er fleire underartar av vanleg arve, men eg har ikkje grunnlag til å gå vidare.

Fjellarve *Cerastium alpinum* Species Plantarum s. 438
[s. 82]

Cerastium foliis ovato-lanceolatis, caule diviso, capsulis oblongis. Denne har jeg fundet øverst paa bemeldte Sule-Fieldet af følgende Skikkelse: *Caulis digitalis, procumbens, folia verticaliter ovata, radicalia sparsa, superiora opposita; flos unicus magnus erectus niveus, corolla calyce major; tota planta hirsuta & inprimis margine foliorum villosa.*

Hundekjeks *Anthriscus sylvestris* Species Plantarum s. 258

Chærophyllum caule striato, geniculis tumidiusculis. Hunde-Slænge ; almindelig i feed Jord.

Melde

Chenopodium foliis triangularibus subdentatis, racemis confertis strictissimis. Melde, voxer hist og her i Haverne.

I [Linné](#) (1753, s. 218) er dette *Chenopodium urbicum* i dag bymelde *Oxybasis urbica*. Taksonomien var lite utvikla i Strøm si tid og meldene er vanskelege å ta til art utan godt materiale. Eg trur

derfor at dette er melde i brei forstand og kan like godt vere ein *Chenopodium* spp. som ein *Oxybasis* spp.

Chenopodium foliis rhomboideo-triangulis erocis postice integris; summis oblongis, racemis erectis. Kaldes af nogle Melde, ligesom den forige, og voxer ved Haver og Møddinger.

Meldestokk *Chenopodium album* Species Plantarum s. 219

Circæa caule adscendente, racemo unico. Voxer paa Fieldene saa vel som paa Biergagtige Stæder i det Lave.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 9) er dette trollurt *Circaea alpina*. Trollurt er ikkje ei typisk fjellplante, eller ei plante som veks på berg. Den veks vanlegvis i tett lauvskog i god moldjord ([Lid & Lid, 2005](#)). Sjå også utgreiinga om stor trollurt i *Egers beskrivelse*. Truleg er dette ein annan art.

Clavaria ramis ramosissimis inæqualibus. En smuk guul Mosse, af Skabning som et Coral-Træe, voxer blandt anden Mosse paa Stene og Klipper.

Gul småfingersopp
Clavulinopsis corniculata
Species Plantarum s. 1183

I [Linné](#) (1753, s. 1182) er dette *Clavaria muscoides*, eit synonym for gul småfingersopp *Clavulinopsis corniculata*. At den veks på stein og klipper meiner [Eckblad](#) (1978) òg peiker mot gul fingersopp.

Clinopodium capitulis subrotundis hispidis, bracteis setaceis. Voxer paa de høie Strandbredderne i Fiordene

Kransmynte *Clinopodium vulgare* Species Plantarum s. 587

Cochleria foliis radicalibus subrotundis caulinis oblongis subsinuatis, s. Cochlearia officinalis. Cochleare, Voxer ved Strandbreddene, fornæmmelig paa smaae Holme.

Skjørbusurt *Cochlearia officinalis* Species Plantarum s. 647

Comarum palustre. Voxer overflødig i Sumpe og Vande,

Myrhatt *Comarum palustre* Species Plantarum s. 502

Conferva maritima filiformis longissima fusca, ramis alternis simplicibus pallidis. Den opkastes af Søen og ligger ligesom lange Tråde på Stranden.

Perlesli *Pylaiella littoralis* Species Plantarum s. 1165

I [Linné](#) (1753, s. 1165) er dette *Conferva littoralis*. I dag er dette perlesli *Pylaiella littoralis*.

Conferva marina capillacea ramosissima fusca. Saaledes kalder jeg en rødbrun Søe-Væxt, som ligger allevegnei Stranden og sidder ofte fast til *Fucus nodosus*. Den bestaar af mange fine Grene som en Busk, og er oven til jævn eller lige som afklippet

Ukjent
[s. 83]

Denne arten står i [Linné](#) (1755, s. 436) men det er vanskeleg å følgje Linné sin art til moderne nomenklatur. Strøm si skildring kan passe på tanglo *Elachista fucicola*.

Rekeklo-art *Ceramium diaphanum*

Conferva marina articulata capillaceae ramosissima pallida geniculatis purpureis. Er den næst foregaande temmelig liig, men længre og derhos ei saa breed og udslagen. Farven er smuk rød, og naar man holder Grenene mod lyset, sees de at bestaae af lutter røde Leder eller *Geniculis*.

Denne arten står i [Agardh](#) (1828, s. 150) som rekeklo-arten *Ceramium diaphanum*. Den er funnen på Sunnmøre, men har ikkje norsk namn.

Liljekonvall *Convallaria majalis* Species Plantarum s. 314

Convallaria scapo nudo, s. Lillium convallium. Lillie-Conval; Kaldes ellers af Bønderne Nyse-Blad, fordi dens Blade tørres og stødes til Nyse-Snuus. *Ol. Borrichius* recommenderer Nyse-Snuus, beredet af denne Urts Blomstre (ikke af Bladene som her) som et godt middel mot Hoved-Pine. *vide Usum plantarum indigenarium in Medicina. pag. 14.*

Kranskonvall *Polygonatum verticillatum* Species Plantarum s. 315

Convallaria foliis verticillatis. Voxer mangestæds under høie Fielde, fornemmelig paa Gaarden Lassehoug i Skoue Sogn. Slingstad-Ødegaard i Vatne-Sogn, og Saude i Rødve-Sogn, i Mængde. Denne er paa de fleste Stæder i Verden rarere enn den egentlig saa kaldete *Sigillum Salomonis*, som dog paa visse Stæder ei er mig forekommen.

Kantkonvall *Polygonatum odoratum* Species Plantarum s. 315

[*Convallaria*] Polygonum[sic] Sigillum Salomonis, ([Strøm 1784a](#), s. 126)

Maiblom *Maianthemum bifolium* Species Plantarum s. 316

Convallaris foliis cordatis, s. Unifolium. Er almindelig blandt Krat-Skov.

Skrubbær *Chamaepericlymenum suecicum* Species Plantarum s. 118

Cornus herbacea ramis binis. Skrubbe, Skrubbe-bær; er almindelig og vel bekiendt

Hassel *Corylus avellana* Species Plantarum s. 998

Corylus stipulis ovatis obtusis. Hatl. Hassel. Dette Slags Træ voxer overflødig i Fiordene, hvorfor of derfra aarlig føres en Mængde Nødder og Baand-Stager til Trondhiem.

Bergasal *Aria rupicola*

[s. 84]

Cratægus, sc. β) Cratægus foliis ovatis inæqualiter serratis subtus tomentosus. Selje-Asal, saa kaldet, fordi den er Selje-Træet temmelig liig. Den voxer hist og her i Fiordene, fornemmelig ved Strandbreddene i Syndelv-Fiorden, hvor den voxer i hundre Tal og ligesom i smaa Skove; skiønt jeg og i nogen Mængde har fundet den paa Gaarden Saude i Rødve-Sogn, som ligger temmelig nær ved Havet. Bærene ædes her med begierlighed, og i Fogderiet Nordfiord siges Bønderne at plante dette Træet i sine Haver.

γ) ***Cratægus Fennica Kalmii***,

som til Forskiel fra den første kaldes Rogn-Asal, og er her nesten lige så almindelig, skjønt Bærene ere ringere af Smag. Paa denne finder man en god Aftegning i Hr. Pontoppidans Norg. Nat. Historie, og en Beskrivelse over den i *Flora Svecica*, hvor *Linnæus* siger, at den er meget rar i Sverrig, og at Han kun har seet dens Blade, som Ham fra Finland bleve tilbragte ved Hr. Kalm. Blomstrene ere ellers af eens Beskaffenhed hos dem begge, nemlig ret som Rønne-Blomstre, men større, *filamenta viginti, styli duo*.

Rognasal *Hedlundia hybrida*

I [Linné](#) (1753, s. 475) er β) sølvasal *Aria edulis*. Med utgangspunkt i namnet *Selje-Asal* er det meir truleg at arten var bergasal *Aria rupicola*. Bergasal var ikkje kjent for Linné eller Strøm og er meir vanleg enn bergasal på Sunnmøre. γ) *Cratægus Fennica Kalmii* er rognasal *Hedlundia hybrida* basert på skildringa og bilete i [Pontoppidan](#) (1752).

Illustrasjonen av *Cratægus Fennica Kalmii* i *Forsøg paa Norges naturlige Historie* av [Pontoppidan](#) (1752, No. 9).

***Cratægus foliis obtusis bitrifidis*.**

Hage-Torn. Voxer i Fiordene, fornemmelig i Gieranger, og deraf forarbeides Tre-Skeer og andre smaa Redskabe.

Hagtorn *Crataegus* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 477) er dette *Crataegus oxyacantha*, i dag begerhagtorn *Crataegus rhipidophylla*. Ein annan art Strøm kan ha funne er vanleg hagtorn *Crataegus monogyna*, som først vart skildra i 1775 av Nicolaus Jacquin. Eg har ikkje grunnlag til å gå vidare enn til slekta hagtorn *Crataegus* spp.

***Cucubalus acaulis*,**

en kort urt, der voxer som en Mosse paa nøgne Bierge lige ud mod Havet, og har deels røde, deels hvide eller blege Blomster ([Strøm 1784a](#), s. 125). *Cucubalis acaulis* paa et Sted lige ud for Havet paa den Øe Lepsøe, der vel laa høit, men kunde dog ikke regnes for et Fjeld ([Schnabel & Strøm, 1781](#), s. 35)

Fjellsmelle *Silene acaulis*
Species Plantarum s. 415

Engsmelle *Silene vulgaris*
Species Plantarum s. 414

Cucubalus calcycibus subovatis glabris reticulo-venosis s. Behen album.
Smelle-Græs; voxer allevegne i Agrene og ved Strandbredderne. I Fogderiet Sogn kaldes det Guste-Græs, og bruges der overalt mod Gust (en Svaghed, hvorom er meldet noget i det faaregaaende første og efterfølgende tiende Capitel) da man tager Frøe-Husene, tørrer dem og støder dem til Pulver, hvilket blot strøes paa de Lemmer som med Gust ere befængte.

Strandsmelle *Silene uniflora*
Species Plantarum s. 414

β) *Lychnis maritima repens.* Voxer ligeledes i Agrene og ved Strandbreddene, men er mindre og har smalere Blade.

Neslesnikjetråd *Cuscuta europaea* Species Plantarum s. 124

Cuscuta floribus sessilibus. Voxer i Agrene ind til Fiordene

I [Linné](#) (1753, s.124) er dette nesle-snikjetråd, *Cuscuta europaea*. Strøm si skildring kan stemme, sidan den snyltar på nesle som kan vekse i åkerkantane. Det er vanskeleg å vite om dette er ein art som har gått ut fordi det er blitt mindre nesle, eller om Strøm meinte ein annan art. Neslesniketråd er funnen i Sognefjorden, og kan òg ha vokse i fjordane på Sunnmøre.

Hundegras *Dactylis glomerata* Species Plantarum s. 71

Dactylus[sic] panicula secunda glomerata. En haard og uduelig Græs-Art, som voxer i alle Haver og ved Strandbræddene.

Revebjølle *Digitalis purpurea* Species Plantarum s. 621 [s. 85]

Digitalis calicinis foliolis ovatis acutis, corollis obtusis. Spec. Plant.
Finger-Hat, Ræve-bielde. Voxer her overalt ved Gierder og Veie, og findes dog hverken i Dannemark eller Sverrig vildvoxende. Den er her bekiendt af sin Kraft til at læge Finger-Saar, og da dens Blade ere grønne hele Vinteren igjennem, kan den kaldes et *Remedium præsentissimum*. At den i Italien anvendes til Samme Brug, viser det Italienske Ordsprog: *Aralda tutte piage salda*, det er, Finger-Urt heter og leger alle Saar; hvilken anføres i *Sim. Pauli Flora Danica*, men med en alvorlig Advarsel, som viser at Curen er farlig, hvorom *Chomel* dog intet melder. Her paa Stædet har jeg havt et Exempel, som meget bestyrker *Sim. Pauli* Andmærking, da et Fod-Saar, som med denne Urts Blade skulde læges, blev derved ligesom forgiftet.

Lodnerublom *Draba incana* Species Plantarum s. 643

Draba foliis caulinis numerosis incanis, filiculis obliquis. Er meget rank og anseelig af sine Blade, som voxe op ad Stilken i Form af en Pyramide; den forekommer hist og her paa Biergagtige Stæder, men ikke almindelig. Paa den Gaard Ratvig i Borgunds Sogn findes nok af den.

Rundsoldogg *Drosera rotundifolia* Species Plantarum s. 281

Drosera scapis radicatis, foliosis orbiculatis, s. Rossolis. Ringorm-Græs, saa kaldet, fordi man om Vaaren tager dens hvide Dug eller Vædske, og dermed besmører Ringorme, hvilke og derved skal fordrives. Andre bestryge svage Øine med denne Vædske, og kalder derfor Urten Øien-Græs.

Anmærkninger s125: At Vædsken af denne Urt fordriver Ringorme, har jeg selv erfaret og befundet riktig; men at den skulde bruges til at smøre svage Øine med, bliver nok en uriktig Beretning.

Elvela pileo deflexo adnato lobato diformi. Et slags underlig Sopp med lang hvid Stilk, hvortil er fæstet en Hat, der seer ud som en tynd bruun Hinde og er snoet om Stilken. Denne Urt har jeg fundet paa Sulefieldet i Borgunds Sogn.

Morkel *Helvella* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1180) er dette *Elvela mitris*. Linné sin art er ein morkel *Helvella* spp. som eg ikkje har lykkast å følgje til ein moderne art. [Eckblad](#) (1978) meiner det kan vere lys høstmorkel *H. crispa*, men eg har ikkje grunnlag til å stadfeste det.

Elymus foliis mucronato-pungentibus, s. Elymus arenarius. Rug-Græs eller Strand-Rug; voxer allevegne ved Sandige Strandbredde ved Havet. Den kaldes ogsaa Vippe-Græs, fordi den bindes sammen til Vipper eller smaa Qvaste, som man dypper i Vand og bestryger Flatbrød med, naar det steges, at det ei skal blive for meget melet.

Strandrug *Leymus arenarius*
Species Plantarum s. 83
[s. 86]

Empetrum procumbens, s. Erica baccifera. Kræke-Bær; er almindelig.

Krekling *Empetrum nigrum*
Species Plantarum s. 1022

Epilobium foliis sparsis lineari-lanceolatis, s. Epilobium angustifolium. Giedske eller Geedskoe-Græs (uden Tvivl fordi dens Blomstre ligne Gede-Klover) item Mielke-Græs; er almindelig ved Steen-Dynger. I Agrene er den meget skadelig, da Fuglene kan sidde på den og opæde Kornet; hvorfor den og der flittig udrenses. I dens lange Skaalmer indeholdes et Slags Bomuld, som med Fordel kunde blandes med den rette Bomuld og spindes, hvilket man endog kunde lære at vore smaa Børn, som undertiden tvinde Toug deraf til fine smaa Skibe.

Geitrams *Chamaenerion angustifolium* Species Plantarum s. 347

Epilobium foliis oppositis ovatis dentatis. Forekommer ofte paa Fieldene og Biergagtige Stæder.

Krattmjølke *Epilobium montanum* Species Plantarum s. 348

Epilobium foliis oppositis lanceolatis. α) *foliis linearibus*. som voxer på vaade Marke. β) *foliis lanceolatis ramose florens*, som findes paa Biergagtige Stæder. Den første forekommer ofte, den sidste kun sielden.

Mjølke *Epilobium* spp.

Mjølken var lite utgreidde på denne tida. [Linné](#) (1753, s. 347) har denne arten som stormjølke *Epilobium hirsutum*. Strøm deler mjølken opp i fleire artar, men kva artar det er snakk om er vanskeleg å vite. Stormjølke er sjeldan og derfor er det truleg at Strøm fann ei anna stor mjølke. Stormjølke er rapportert i Ålesundsområdet i 2018, men er truleg ein nyare tilkomst til floraen på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2019](#)).

Dvergmjølke *Epilobium anagallidifolium* Species Plantarum s. 348.

2–22cm lang

[s. 87]

Epilobium foliis oppositis ovato-lanceolatis integerrimis, siliquis sessilibus, caule repente. En Urt, som undertiden er 1 Spand, undertiden kun 1 Finger lang, og findes i temmelig Mængde paa Sule-Fieldet; men med taggedede Blade, saa den enten maa være en Varietet af denne, eller og en anden Urt, hvilket sidse jeg dog meget tvivler paa. For Visheds Skyld vil jeg beskrive den saaledes som den her forekommer. *Caulis simplex, magnitudine varians, procumbens, rubescens; folia opposita, inferiora minora ovata, superiora magis oblonga, dentata feré omnia; flores duo aut tres, caulem terminantes, petalis emarginatis purpureis.* Endnu maa ogsaa agtes, at Bladene (i sær de øverste) ere paa den ene Side grønne, men paa den anden ganske røde liksom Stilken; men om denne Ægenskab er bestandig hos dæm, kan jeg ikke sigge med Vished.

Dvergmjølka som Linné kallar *E. alpinum*, dekker òg truleg fleire moderne artar ut frå skildringa Strøm gir med for eksempel taggete blader.

Skogsnelle *Equisetum sylvaticum* Species Plantarum s. 1061

Equisetum caule spicato, frondibus compositis, s. Equisetum sylvaticum. Voxer i Skovene.

Åkersnelle *Equisetum arvense* Species Plantarum s. 1061

Equisetum scapo fructificante nudo, s. Equisetum arvense. Kierring-Rok, Heste-fivel. En almindelig og vel bekiendt Urt, som tilig om Vaaren er af anden Andseende end om Sommeren.

Dette er nok ei samle-nemning der engsnelle *Equisetum pratense* inngår òg. Engsnelle vart først skildra i 1784 ([IPNI 2022](#)).

Myrsnelle *Equisetum palustre* Species Plantarum s. 1061

Equisetum caule angulato, frondibus simplicibus; item β) *Equisetum palustre minus polystachion* . Kiendes let av sin bugtede Stilk, men er ei almindelig.

Elvesnelle *Equisetum fluviale* Species Plantarum s. 1062

Equisetum caule striato, frondibus subsimplicibus. Voxer alle vegne i Vandene, og ansees af nogle som et skjønt Græs for Creaturene; hvilket stadfæstes af *Linnæo* som siger: at dette Græs skiæres til Foder for køerne, paa det de derefter kan give des mere Mælk; item at det er ubehageligt for Hesterne, men at Reensdyrene, som ellers ikke æde høe, tage dog mod dette.

Skjefte *Equisetum hyemale* Species Plantarum s. 1062

Equisetum caule nudo scabro basi subramoso. Skjefte, Skur-Græs; voxer paa adskillige Stæder, men mest på Gaarden Garsoel i Ulvssteens Sogn.

Røsslyng *Calluna vulgaris* Species Plantarum s. 352

Erica antheris bicornibus inclusis s. vulgaris, flore rubro & albo. Lyng. Voxer overalt, dog mere i Fiordene end paa Øerne, og bruges til Brænde, hvor ingen Skov er.

Erica antheris bicornibus inclusis, corollis subglobosis aggregatis calyce longioribus &c. Er ei rar, men dog ikke almindelig, som den forige.

Klokkelyng *Erica tetralix*
Species Plantarum s. 353

Erigeron pedunculis alternis unifloris. Forekommer paa Fieldene og i Field-Dalene

Snøbakkestjerne *Erigeron uniflorus* Species Plantarum s. 863

Eriophorum culmo folioso tereti, foliis planis, s. Linagrostis. Myr-Lop, Myr-Skiæne. Voxer alle vegne, men fornemmelig i Field-Dalene, og det i den Mængde, at den fylder hoved-Puder dermed i Stæden for Fier. Paa Island bruges den deels til Tave eller Vege i Lamper, deels til Dvæle i Saar. See Büschings Nachr. 1. B.4 St.Pag 348.

[s. 88]
Duskull *Eriophorum angustifolium* Species Plantarum s. 53

Her følger Strøm *Flora Svecica* ([Linné 1745](#), s. 16) der dette er β-varianten av arten. I [Linné](#) (1753, s. 53) blir den omtala som *Eriophorum polystachion*, og i 1753 er det berre ein variant. *Eriophorum polystachion* er eit tidlegare namn på duskull *E. angustifolium*. [Strøm](#) (1784a, s. 125) tar med torvull i sine Anmærkninger, og skriv at den: «voxer deels paa Fieldene, deels i Følge med *Erioph. Linagrostis s. polystachion*. Denne sidste, som egentlig kaldes Myr-Lop, tiener Qvæget til god Føde om Foraaret, førend andet Græs oprinder, da de oprykker den af Myrene og æde den tillige med Rødderne.» Derfor må ein kunne slå fast at arten Strøm meinte var duskull. Strøm kunne sjølvsagt òg ha sett den meir sjeldne breiull *Eriophorum latifolium*, men den vart først skildra etter at Strøm var død ([IPNI 2022](#)) og er mindre vanleg enn duskull på Sunnmøre.

Eriophorum vaginatum, voxer deels paa Fieldene, deels i Følge med *Erioph. Linagrostis s. polystachion*. Denne sidste, som egentlig kaldes Myr-Lop, tiener Qvæget til god Føde om Foraaret, førend andet Græs oprinder, da de oprykker den af Myrene og æde den tillige med Rødderne ([Strøm 1784a](#), s.125).

Torvull *Eriophorum vaginatum* Species Plantarum s. 52

Erysimum siliquis spicæ appressis. Almindelig paa Huus-Tage og andre tørre Stæder.

Berggull *Erysimum virgatum* Species Plantarum s. 660

Erysimum foliis integris lanceolatis. Sees hist og her ved Agrene.

Åkergull *Erysimum cheiranthoides* Species Plantarum s. 660

Åkergull er ikkje vanleg på Sunnmøre, men ein kan ikkje sjå bort frå at det var ei ugrasplante spreidd med såkornet.

Euphorbia umbella quinquefida trifida dichoroma &c. s. Esula. Sees af og til i Haverne.

Åkervortemjolk *Euphorbia helioscopia* Species Plantarum s. 456

I [Linné](#) (1753, s. 456) er dette åkervortemjolk *Euphorbia helioscopia*, ein art rapportert frå Sunnmøre ([Artsdatabanken, 2022](#)). Det blir

meir komplisert med trivialnamnet s. *Esula*. Det kan bety at Strøm meinte vegvortemjolk *Euphorbia esula*, ein framand art i Noreg. Vegvortemjolk står i [Linné](#) (1753, s. 461) som *Euphorbia umbellata multifida: dichoroma*. Dei vitskapleg namna er nokså like, og ein kan tenke seg at Strøm har blanda *trifida* og *multifida*. Eg trur helst at Strøm fann åkervortemjolk ut frå skildringa.

Augnetrøyst *Euphrasia* spp.

Euphrasia foliis ovatis argute dentatis. Øyen-Trøst. Voxer overalt på Engene.

I [Linné](#) (1753, s. 604) er dette *E. officinalis*, men artane var ikkje godt utgreidde, og er vanskelege å skilje, så eg går ikkje lengre enn augnetrøyst *Euphrasia* spp.

Sauesvingel *Festuca ovina*
Species Plantarum s. 73

Festuca panicula secunda coarctata aristata, s. ovina. Voxer overalt på Huus-Tage og de Tørreste Bakker, og er det af *Linnæo* saa kaldte Faar-Græs, da samme efter Hans Anmerkning skal være det allerbedste Foder for Faarene, og kunde derfor med Nytte saaes paa alle tørre Stæder, hvor baade Faarene helst opholde sig og dette Græs helst voxer.

Geitsvingel *Festuca vivipara*
Species Plantarum s. 73

β) *Festuca spiculis viviparis*. Er den første temmelig liig, men dog mere blød og guulagtig; voxer mangfoldig i Urkedalen i Jørgenfiorden og ventelig paa mange andre Stæder blandt Fieldene.

Raudsvingel *Festuca rubra*
Species Plantarum s. 74

Festuca panicula secunda scabra spiculis septifloris aristatis. Voxer overalt paa tørre Enge.

I [Linné](#) (1745, s. 33) er arten gitt sju blomar, «*septifloris*» og i [Linné](#) (1753, s. 74) seksblomar, «*sexflores*» men det er same arten, og talet på blomar i kvart småaks kan variere hjå raudsvingelen. Uansett er begge to raudsvingel *Festuca rubra* sjølv om Linné endra talet på blomar i beskrivinga.

Knegras *Danthonia decumbens* Species Plantarum s. 75

Festuca panicula erecta, spiculis subovatis muticis, calyce flosculis majore. En Græs-Art, som voxer hist og her, men kun enkelte Straae.

Engsvingel *Lolium pratense*
Species Plantarum s. 75
[s. 89]

Festuca panicula secunda erecta, spiculis subaristatis, exterioribus teretibus. En høi og skjønn Græs-Art, som (i Følge Schwed. Acad. Abhandl. 1746. I Qvart. Pag. 69.) med Nytte kunde saaes. Den voxer her i temmelig Mængde ei alene ved Strandbreddene, men og overalt i feed Jord.

I [Linné](#) (1753, s. 75) er dette *Festuca elatior*, i dag strandsvingel *Lolium arundinaceum*. Strandsvingel er historisk ein særleg art i Noreg, og det var lite av den på Sunnmøre før den vart nytta i frøblandingar. Den finst historisk i kyststrøk på Aust- og Vestlandet sør for Stadt, men er knytt til strandvegetasjon.

Det er truleg at *Festuca elatior* blei brukt på denne tida om både strandsvingel og engsvingel *Lolium pratensis*, først skildra som *Festuca pratensis* av Hudson i 1762. Sidan den siste er mest vanlege i Noreg meiner eg det er mest truleg denne Strøm fann.

Festuca panicula ramosa erecta, spiculis subsessilibus teretibus muticis.
Er det i Dannmark saa kaldte Manna-Græs, hvorad de skønne Manna-Gryn faaes, og voxer her i alle Sumpe.

Mannasøtgras *Glyceria fluitans* Species Plantarum s. 75

Fragaria flagellis reptans.

Jord-Bær. Naar disse Bær settes hen i en Kobber-Kiedel, give de en Vædske fra sig, som skal være meget tienlig til at fortære dødt Kiød.

Markjordbær *Fragaria vesca* Species Plantarum s. 494

Fraxinus foliolis serratis.

Ask. Dette Træ findes her deels plantet deels vildvoxende (saasom paa Humløen i Borgunds Sogn) og deraf beredes den bekiendte Aske-Smilt saaledes: Først kløves Aske-Træet i smaa Stykker og tørres vel, i Fald Træet ei tilforn er udtørret; dernæst tages to Gryder, af hvilke den ene sættes ned i et til den Ende opgravet Hul i Jorden og bedækkes med et Træ-Laa fuldt af smaa Huller (bestaaer Laaget af Blik, er det saa meget bedre) men den anden fyldes ganske med bemeldte kløvede Træe-Stykker og hvælves over den nedgravede Gryde og Laaget; derpaa klines de begge vel sammen med Leer rundt omkring, saa at intet bliver opstaaende, undtagen den øverste Grydes Bund, paa hvilken lægges Ild. Og da Fedmen i Træet trækkes ud ved Varmen, saa rinder den ned igjennem det hullede Laag i den underste Gryde; men Asken af det forbrændte Træe bliver liggende paa Laaget. Denne af Aske-Træet distillerede Salve kaldes Aske-Smilt eller Smult, og er et almindeligt Huus-Middel mod udvortes Skader, i sær Beenbrud.

Ask *Fraxinus excelsior* Species Plantarum s. 1057

[*Fucus* spp.]

Strøm var ikkje nøgd med korleis *Fucus* var handsama i *Søndmørs beskrivelse*, og han utgir nokre år seinare ein tekst med meir grundig skildring av artane. [Strøm](#) (1770, s. 250) skriv: «Det bliver og meget uvist, om de sammesteds [*Søndmørs beskrivelse*] anførte *Synonyma*, tagne af Linnæi Syst. Naturæ, ere allesteds riktige trofne; og er denne Uvisshed saa meget større, som det kommer mig for, at bemeldte system i intet Fag behøver mere Forbedring, end just i dette». Sidan eg kan føre ein del av artane og figurane i [Strøm](#) (1770) tilbake til enkelt artar her, har eg tatt med skildringane for å hjelpe lesaren. [Strøm](#) (1788b) kom ein del år seinare med endå fleire tangartar, men desse har eg ikkje tatt med sidan Strøm ikkje knyt artane til Sunnmøre og slik ikkje kan opplyse om artane i *Søndmørs beskrivelse*, eller utvide kunnskapen om tang og tare på Sunnmøre.

Sagtang *Fucus serratus*
Species Plantarum s. 1158
[s. 90]

Fucus fronde plana serrata versus apicem tuberculata s. Fucus serratus. Voxer overalt ved Strandbreddene og kaldes, ligesom en Deel af de efterfølgende *Fuci*, Tang; men har bredere Blade en de øvrige Tang-Arter, og bør derfor kaldes Tare.

Blæretang *Fucus vesiculosus*
Species Plantarum s. 1158

Fucus fronde dichotoma integra, caule medium folium transcurrente, vesiculis verrucosis terminalibus. Er en almindelig Tang-Art, som kiendes let af sine runde Blærer, hvilke give et Knald, naar de krystes i tu.

Kaurtang *Fucus spiralis*
Species Plantarum s. 1159

Fucus fronde dichotoma integra, caule medium folium transcurrente, inferne nudo, vesiculis verrucosis terminalibus. Er en af de alminnelige Tang-Arter og kiendes deraf, at dens Blade ere omsnoede eller ligesom omdreiede; hvorfor den og kaldes *Fucus spiralis*.

Grisetang *Ascophyllum nodosum*
Species Plantarum s. 1159

Fucus caule compresso dichotomo, medio ramorum in vesiculam dilatato, s. Fucus nodosus. Kaldes i Særdeleshet Tang, elder Knoppe-Tang og er mest bekiendt af sit Brug, da den overalt hos os føres sammen i Dynger for at raadne, og bredes siden udover Agrene til Gødning. Naar den om Sommeren ligger i pytterne ved Søen, trekker Solen ud af den en rød Vædske, som undertiden sees flydende paa Søen ligesom en Rømme eller tyk Fløde, blandet med Tang og andet; Og da det er bekiendt, at man i gamle Dage af visse Slags Tang, som kaldes *Roccellæ* har beredt Purpur-Farve, saa Slutter jeg, at denne Tang-Art tillige med flere (thi de fleste Slags Tang blive røde, naar de ligger udsatte for Solen) maaske kunde henhøre til samme Classe. Heraf synes det og at kunde gøres nogenlunde begripeligt, hvorledes den saa kaldte Tare-Torsk kan (som vore Fiskere berette) blive rødaktig paa Skindet af den Tang og Tare, hvori den oppholder sig.

Skolmetang *Halidrys siliquosa*
Species Plantarum s. 1160

Fucus caule tereti ramosissimo, pendunculis alternis, vesiculis oblongis acuminatis, s. Fucus siliquosus. Denne voxer mest med ved Hav-Kanten eller ud mod Havet, og skilles fra andre Tang-Arter ved sine lange og spidse Blærer, der see ud som lange Skalmer.

Svartkluft *Furcellaria lumbricalis*
Species Plantarum s. 1162
[s. 91]

Fucus dichotomus ramosissimus teres uniformis fastigiatus. Denne bør ligeledes henføres til Tang-Artene og voxer i Mængde paa Biergene under Knoppe-Tanget. Den bestaaer af smale og trinne Grene, hvilke i Toppen udbrede sig ligesom Fingre paa en udstrakt haand, og er meget liig den næstfølgende, nemlig:

Sauetang *Pelvetia canaliculata*
Species Plantarum s. 1159

Fucus dichotomus linearis axillis divaricatis. Spec. Plant. Sviin-Tang, som voxer overalt paa Biergene ved Søen og ædes med Bierlighed af Sviin. Fra Roden af skyder den sig ud i mange Grene, ligesom en Busk 1 Finger høi. Alle Grene er todelte, smale og concave (*rami canaliculati*) og vige neden til, hvor de samles, mere fra hinanden end oven til. Øverst i Toppen bærer hver Green 2 smaa aflange, knudrete og rødaktige Blærer. Af hvilke

beskrivelse de bedre Kyndige let kan dømme, om jeg i Benævnelsen har taget Feil eller ikke.

Disse ere da de almindligeste og hos os bekiendte Tang-Arter, hvilke bør adskilles fra Tare, som har større og bredere Blade, og hvoraf jeg har fundet følgende Slags:

Fucus cartilagineus, caule teretiusculo compresso, frondibus supradecompositis pinnatis, laciniis linearibus coloratis. Spec. Plant.

Tannskøring *Odonthalia dentata*

Er en liten Tare-Art, neppe 1 Finger høi [ca. 2 cm], rød af Farve, og af skikkelse som *Fucus serratus*, da den bestaar af mange dybt inskaarne og temmelig smale Blade. Den er ellers rar at see, og findes kun undertiden opkastet blandt anden Tang og Tare på Stranden.

Under denne Figur forestilles en liden Tareart, der rettere kand kaldes et enkelt Blad, end en Væxt, skjønt den undertiden seer ud, som den bestod af to eller fleere slige sammensatte Blade. Den har en langagtig-oval Skikkelse, og er paa begge Sider dybt indskaaren saaledes, at derved dannes nye Blade eller Greene, hvilke alle følge ordentlig i Rad efter hinanden, og ere nesten lige vidt adskilte, ilten ingensteds saa fuldkommen modsatte, at de jo paa den ene Side staae noget høyere op, eller dybere ned, end paa hin Side; og da de fleeste af disse Side-greene ere to eller tre Gange indskaarne paa selvsamme Maade, som Hovedbladet, faa er den hele Væxt paa begge Sider fuld af Tagger og Jndskærelser. I Henseende til Fasthed og Tykkelse kand denne Væxt lignes med et blødt og tyndt Skind; men er ellers overalt glat, og af Farve rødbruun. Dette er den 8de *Fucus*, som i Søndm. Beskr. findes anført; men om den samme steds har faaet sit rette Synonymon, det tør jeg ikke forsikre ([Strøm, 1770](#), s. 254).

I [Linné](#) (1753, s. 1161) er dette kamskøring *Plocamium cartilagineum*. Skildringa til Strøm passer ikkje heilt med arten til Linné. Strøm er dessutan usikker på om han har fått rett namn. Skildringa til Strøm, særleg at den kan likne sagtang, og figuren i [Strøm](#) (1770) peiker mot tannskøring *Odonthalia dentata*.

Fucus frondibus planis palmatis. Spec. Plant. Dette Navn mener best skulde passe sig til en liden Tare-Art, som mig ingenstæds er forekommen, uden paa den Øe Ristøe i Sandøe Sogn, hvor den voxer i stor Mængde. Den skyder sig fra Roden af adskillige Blade, som ere omtrent 1 spand lange [ca. 20 cm], 1 tomme brede og ved Siderene krusede. Midt igjennem Bladene løber en stilk eller liden Green, som igjen har mange mindre og parallel gaaende Grene paa begge sider hen til Kanterne, ligesom paa en Fier eller paa visse Trærs Blade; hvilke tillige med dens hørøde Farve gjør den meget behagelig.

Eikeveng *Phycodrys rubens*

[s. 92]

Den *Fucus*, som her forestilles, er i Søndm. Beskr. den 9de i Tallet. Den bestaaer af adskillige langagtig ovale Blade, som staae fastede til hinanden ved temmelig lange Stilke; og diste fortsættes da hele Bladet igiennem, lige som paa Træers Blade, med mange smaa Seener eller Sidegreene, strækkende sig hen til Bladenes yderste Omkreds, hvor de atter faae en

[Strøm](#) (1770) sin illustrasjon av *Fucus frondibus planis palmatis* i *Beskrivelse over Ti Norske Søe-væxter*, truleg i dag arten krusflik *Chondrus crispus*.

Deel mindre Biegrene, som ey sees nær ved Stilken eller Hovedgreenen. I øvigt ere Bladene af sædvanlig Tykkelse, paa Fladen glatte, men i Kanten krusede, ujævne, og indskaarne i mange Parter, som neden til vige meere fra hinanden, end oven til. Farven paa denne Væxt er høyrød. Paa den Søndmørske øe Ristøe findes denne Tareart voxende overalt i Stranden, og det ikke allene i usædvanlig Mængde, men og af usædvanlig Størrelse, og med meere langagtige Blade, end det Exemplar, hvorefter Tegningen er giort; thi dette er taget længere ind i Landet, hvor den ikkun treffes af en Hændelse, og befindes aldrig faa stor, som længere ud og nærmere ved Havkanten, hvor den, saa at sige, lever under sit rette Climat. Maaskee den er *Ulva Lactuca* Linnæi ([Strøm 1770](#), s. 254).

I [Linné](#) (1753, s. 1162) er dette søl *Palmaria palmata*. Teikninga i [Strøm](#) (1770) minner om eikeveng *Phycodrys rubens*, og sidan skildringa òg gjer det, ser eg liten grunn til å tvile på denne. Strøm roter mykje med søl, og det gjer dei fleste av hans samtidige i Noreg. Sjå for eksempel skildringa til Strøm om sukkertare der han òg blandar inn *Islandske søl*. Forskjellen han ser mellom individ i fjordane og ut med kysten kan òg vere forskjellige artar.

Krusflik *Chondrus crispus*

I [Strøm](#) (1770, s. 255) presenterer han ein ny *Fucus frondibus planis palmatis* sidan han trur den første var feil namnsett. Denne arten er ut frå figuren og skildringa mest truleg krusflik *Chondrus crispus*. Han skildrar i tillegg det han trur er variasjonar av denne arten, men som eg trur er andre artar:

«Den Væxt, som her forestilles, synes at være *Fucus frondibus planis palmatis* Linnæi. Spec. Plant. Den bestaaer af mange, temmelig tykke, og meget dybt indssaarne Blade, der neden til samles ved en klumpagtig Rod, men udbrede sig oven til som en Busk, ved det de fra Roden af tiltage alt meere og meere i Bredde, og slaee sig derefter ud paa begge Sider i mange store og smaa Greene, hvilke dog alle gemeenlig ere brede, fornemmelig i Toppen, hvor de og have smaa Indskærelser og Ujævnheder. Den er af en rødbruun Farve, og voxer overalt paa Steene og Klipper ved Strandbræddene. Ellers findes her endnu to andre Søevæxter, omtrent af samme Beskaffenhed som denne, ja saa lige, ar de neppe kand ansees for andet end Udarter eller Varieteter deraf. Den eene findes gemeenlig, efter er foregaaende Stormvæyr, opkastet paa Strandbrædden, og adskiller sig allene derved, at Bladene eller Greenene ere noget tykkere, i Toppen meere spidse, og af Farve Græs-grønne. Den anden, som jeg har funder fast siddende til Kurve-Tarens Stammer, er tynd som Papiir, i Toppen af Bladene meere oval-rund, og af Farve bleegrød, men i øvrigt saadan, som Figuren viser.» ([Strøm 1770](#), s. 255)

Fucus caule tereti ramoso, frondibus oblongis undulatis sinuatis. ibidem.

Denne er en ganske almindelig Tare-Art, noget over 1 Spand lang, og splittet i mange uordentlige Bølgagtige Grene, smale som Bindelbaand. Dens Farve er hørød, og da den smaa hvide Ruur (*Vermiculus algæ Linnæi*) sætter sig derpaa i Mængde, saa giver den formedels sin Hvidhed det Røde en desto prægtigere Anseende.

Smalblekke *Phyllophora crispa*

Om denne Søevæxt, som i Søndm. Beskriv. er den 10de *Fucus*, bliver i Almindelighed at merke, at den seer meget uordentlig ud, da den hverken har Rødder, Stamme eller Greene, der egentlig kand fortjene at kaldes saa; men synes blot at være sammensat af adskillige Papiir-tynde Blade, som oventil gemeenlig ere bredere end nedentil, hvor de efterhaanden aftage i Bredde, og forvandles tilsidst til gandske smale og tynde Stilke. Ved disse Stilke sidder der eene Blad fæstet til der ander, ey allene i den overste brede Kant, og ved Sidekanterne, men og paa Fladen (discus); hvilket sidste er hos denne Væxt noget besynderligt, og, saa vidt jeg veed, uden Exempel. Paa nogle Blade sees og en Deel smaa, langagtige eller runde ører, hvilke ere intet andet end Begyndelser til nye Blade, som af hines Kanter og Flader ville udspire; og i Henseende til denne særdeles Egenskab, synes mig, at Væksten helst kunde kaldes *Fucus prolifer*. Om den ved nogen Rod sidder faster til Biergene i Søen, skal jeg ikke kunde sige, da jeg aldrig har fundet den anderledes, end liggende løs i Stranden. Dog erindrer jeg mig, en eneste Gang at have seet den fasthængende til Kurv-Tarens Stamme. Den har en høy rødfarve, og faaer ved den Krid-hvide *Serpula triquetra*, fom ofte sidder derpaa i temmelig Mængde, en desto skønnere Anseende ([Strøm 1770](#), s. 255).

[Strøm](#) (1770) sin illustrasjon av *Fucus caule tereti ramoso* i *Beskrivelse over Ti Norske Søe-væxter*, truleg smalblekke *Phyllophora crispa*.

I [Linné](#) (1753, s. 1162) er dette *Fucus rubens*, i dag eikeveng *Phycodrys rubens*, men eikeveng har [Strøm](#) skildra frå før under *Fucus frondibus planis palmatis*. Eg synes dessutan at skildringa passar dårleg. Figuren i [Strøm](#) (1770) og skildringa passar derimot godt til smalblekke *Phyllophora crispa*.

Fucus fronde sessili reniformi decussatim striata, s. Fucus maritimus Gallopavonis pennas referense Bauhini. ibidem. Denne er den mindste, men tillige den smukkeste af disse 4 smaa Tare-Arter, og det ei alene formedest sin deilige røde Farve, hvori den overgaar de andre, men og formedelst sin sin Ordentlighed og smukke Skabning, da den seer ud som et lidet Træ med opreiste Grene og nogle ovale Blade, hvilke i Henseende til sin *Ramification* meget ligne de forommeldte Blade paa *Fucus frondibus planis palmatis*, men ere dog deri adskilte fra samme, at den igennem Bladene opgaaende Stilk har paa begge Sider en Hoben fine Striber i

Ukjent

[Strøm](#) (1770) sin illustrasjon av *Fucus pavonicus ejusdem* i *Beskrivelse over Ti Norske Søe-væxter*, truleg draugfjør *Ptilota gunneri*.

Stædet for Grene, og følgelig mere ligner en Fier. Denne Væxt har desuden en Hoben smaa bær, ei større end Knappenaals Hovuder, som ved smaa og fine *Petiola* eller Stilke sidde fast til Stammen og Grenene, Den forekommer kun skielden, og findes blandt andre Tang- og Tare-Arter, som opkastes paa Strandbredden.

I [Linné](#) (1753, s. 1162) er dette *Fucus pavonicus*, som no er eit synonym til *Padina pavonica* ([Board 2020](#)). Denne arten er ikkje registrert i Noreg, og den passar ikkje til skildringa til Strøm. Ut frå skildringa kan fagerveng, *Delesseria sanguinea*, vere ein kandidat. Då kan dei

knappenålstore «bæra» vere formeringsorgana ein stundom ser på fagerveng.

Ein annan kandidat som kan vere draugfjør, er *Ptilota gunneri*. Utfordringa er at [Strøm](#) (1770 s. 256) har ei teikning av draugfjør og skriv at draugfjør er den eigentlege *Fucus pavonicus ejusdem*, eller *Fucus maritimus gallopavonis, pennas referens* Bauhini. Det vil seie at draugfjør ikkje er den arten han har skildra her. I tillegg har Strøm ei meir utførleg skildring:

Disse Synonyma [*Fucus maritimus Gallopavonis pennas*] har jeg ellers i Søndm. Beskr. tillagt en anden Søevæxxt, som jeg her kortelig maa bækkrive saa godt, som skee kand, da det eneste Exemplar, jeg deraf har eyet, er ved en Hændelse kommet mig fra. Den er en gandske flad Væxt, af Farve høyrød, og as Skikkelse som et Tree med oprejste Greene, samt med temmelig store og oval runde Blade, hvilke ere giennemdragne med ordentlige paa langs og tværs gaaende Seener, ligesom Træers Blade, og see derover ud som de vare sribede. Langs ved Stammen og Greenene sidder paa smaa Stilke en Deel runde Bær, af Storrelse fom knappnaalshoveder; og deraf i sær slutter jeg, at denne Væx maa vist nok være af samme Art, som dm i foranførte *Donati* Auszug.Tab. IV. aftegnede og saa kaldte *Acinaria*, uagtet denne sidste har *folia linearia*, men hiin derimod *folia ovata* ([Strøm 1770](#), s. 256).

Ut frå denne skildringa er fagerveng framleis ein sterk kandidat, men eg klarar ikkje å slå fast kva Strøm meinte.

Sukkertare *Saccharina latissima* Species Plantarum s. 1161

Fucus caule tereti brevissimo, folio maximo ensiformi subsimplici, s. Alga saccharifera. Blad-Tare, saa kaldet, fordi Stilken, som næppe er 1 Spand lang, endes med et stort Blad, ofte en heel Favn langt og en halv

Alen breedt. Ellers kaldes den og Bue-Tare, fordi den ædes begierlig af Creaturene; ja i Jisland[Island] ædes den endog af Mennesker og kaldes Søll. See N. Horrebovs Nye Efterretn. om Iisland, item B. Pauli Dissert. de *Alga saccharifera*.

[s. 93]

Frå skildringa til sukkertare og butare er det tydeleg at Strøm kjenner forskjellen mellom artane, men at det er ein del usikkerheit mellom dei to artane i litteraturen han har å stø seg til. [Jørgensen et al.](#) (2016, s.164) finn i sin gjennomgang av herbariet til Gunnerus at av dei tre eksemplara merkte *Fucus esculentus/pinnatus* er to butare og ein sukkertare. Noko av forvirringa ser ut å kome frå skildringa av søl frå Island, og sjølv om Gunnerus er på rett spor kjem han til feil konklusjonar rundt desse tarane ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 357).

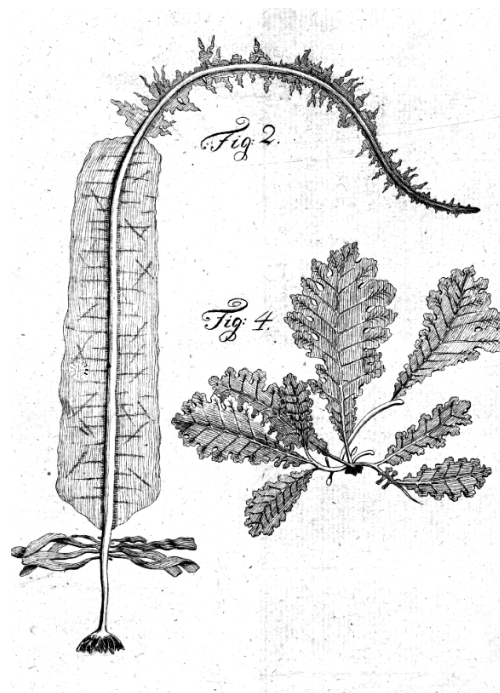
Fucus folio plano ensiformi, caule pinnato. Fl. Lappon. Bue-Tare, saa kaldet, fordi den fremfor Blad-Taren gives Creaturene at æde, og det enten raae eller kaagt, undertiden og blandet med Meel, da den holdes lige saa god som det fedeste Græs, men bruges dog skielden uden i Foertrang. Den voxer ikke uden længst ud mod Havet, og det saa dybt, at den ei kan skiæres uden i Giøe-Fiøre, det er, om Faaraaret i Giøe- eller Martii-Maaned, naar Ebben er størst. Det Navn, som jeg har taget af *Linnæi Flora Lapponica* [([Linné 1737](#), s. 349)] og tillagt denne Tare, formoder jeg at skulle være det rette; men ikke des mindre vil jeg dog tilføre denne korte Beskrivelse: at den paa Rod og Stilk er Blad-Taren ganske liig, men deri fornemmelig adstilt fra samme, at den, hvor det store Blad begynder, har nogle lange Ører, som i Enden ere bredere end ved Basis, og at Stilken løber op igiennem Bladet ligesom paa Tobak, langt anderledes end paa Blad-Taren, hvor Stilken selv forvandles til Blad. Desuden er Bladet paa denne meget mindre, men tillige mere fiint, glat og ædeligt.

Butare *Alaria esculenta*

Nest den foregaaende [stortare] er neppe nogen Søevæxt af større Betydenhed, end den nærværende, som sees forestillet under Fig. 2, i Henseende til den Nytte, man gier sig deraf til Foder for Creaturene; hvorfor den og hos os kaldes Bue-Tare. Den hele Væxt holder omtrent een Favni i Længde, indberegnet Roden, der vel er af samme Bessaffenhed, som paa den nest foregaaende Søevæxt, men dog ulige mindre. Stammen eller Stilken, som gaaer op fra Roden, er i Begyndelsen trind, og ey tykkere end en Lillefinger, men forandrer siden (nemlig hvor det store Blad begynder) sin Skikkelse, og bliver meere breed og flad; hvilket vedvarer lige op til Toppen. Omtrent eet Spand fra Roden er Stammen gandske bar; men derpaa faaer den først nogle smale og horixontal udstaaende Blade, tynde som fiint Pergament, og i Enden langt bredere end ved Stammen, og dernæst, efter et lider Mellemrum, er meget langt og perpendiculair ved Stammen opgaaende Blad, der strækker sig lige op til Toppen, og beklæder Stammen paa begge Sider, ligesom er Blad beklæder sin Stilk. Omtrent den halve Deel af dette store Blad er temmelig breed, skiønt oventil noget smalere end neden til, og derhos gandske heel, uden Huller eller Tagger, skiønt den dog falder noget ujævn i Kanterne, og har paa Fladen (Discus) adskillige paa langs og tværs gaaende Rynker, hvilke synes at give tilkiende, at Kanterne ere for snævre til at kunde rumme hele Bladet i sin Vidde. Den øverste halve Deel er ligeledes rynket, og derhos altid i Kanterne fryndset,

eller ligesom splitter og udskaaren i mange smaae og store Tunger, hvoraf nogle ofte befindes at være hullede; saa at denne Væxt derover altid seer forslidt ud i Toppen, hvad enten det nu skal tilskrives Bølgernes idelige Rusken, eller Væxtens Bortvisnelse og Fortærelse af Ælde, eller andre mig ubekjendte Aarsager¹ (Strøm 1770, s. 252).

I ovrigt aftager Denne Deel af Bladet i Bredde, jo meere Den nærmer sig til Toppen; og begge Deelee ere (ligesom den hele Væxt) af Farve mørkegrønne, i Tykkelse som Pergament, og i Blødhed nesten som Kaalblade, saa at jeg ikke kand tvivle paa, at jo denne Væxt, naar den blev kaagt, kunde ædes endog af Mennesker. Om den af B. Pauli er regnet blant de ædelige Tarearter i Jisland[Island], det kand jeg ikke sige, efterdi

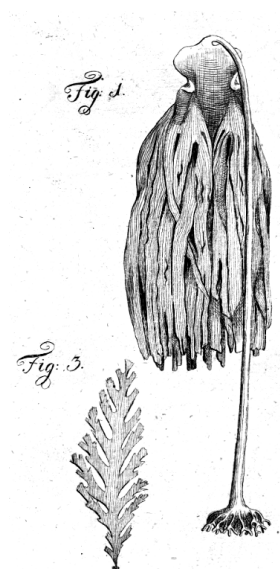
Strøm (1770) sin Fig 2: *Fucus caule tereti brevissimo* er sukkertare *Alaria esculenta* og Fig 4: kan vere fagerveng *Delesseria sanguinea*.

hans derom handlende Dissertation (i det mindste det Exemplar, som jeg eyer) just paa dette Sted ophører; men dette veed jeg til visse, at den er langt ædeligere, end den ellers saa meget udraabte Jislandske Søll, eller saa kaldte *Alga Saccharifera*², som hos os egentlig heder Blad-Tare, og er langt meere tyk, haard og knudret. Det er og blant Norske Strandboere bekjendt nok, at denne sidste er ikke nær saa tienlig til Føde for Creaturene, som den egentlige Bue-Tare, der nu er beskrevet, hvilken, naar den bliver kaagt, giver Høe inter efter, og naar den tillige blandes med lidt Meel, bliver endnu meere kraftig og nærsom; saa ar man gjerne kand føde alt Slags Qvæg dermed, naar man kun derhos har ørte-Straae (det

¹ Maaskee det forholder sig hermed, ligesom med visse Fugles Fiære, i sær med Stiert-Fiærene paa *Corvus Cariocatactes*, hvilke altid see ligesom forslidte ud i Spidsen, hvad enten Fuglen er ung eller gammel.

² Hvorledes denne Søevext kand have faaet Navn af Sukker-Tang eller Sukker-Tare, begriber jeg ikke, da jeg aldrig har kundet spore ringeste Sødhed i eller uden paa den; men imidlertid finder jeg i den berømmelige VI. Borrichii Differt, *de Natura Dulcedinis* følgende Ord: *Deportata ad me ejusmodi alga (sc. alga saccharifera) omni dulcedine cassa, progressu temporis in Muséo meo, farina quadam dulcissima sese iucruftavit, ut hodiéque advenientibus soleo ostendere*. Og da Lorentzen in Muséo Regio P. I. Sect. 6. No. 5. end Videre stadfæster dette, saa maa det vel forholde sig saa; ikkun det maatte tillades mig at anmerke, at sidstbemeldte Forfatters meddeelte Tegning over denne Tare art har ikke ringeste Liighed med vores Blad-Tare, der dog efter mine Tanker bliver den rette *Alga Saccharifera* Authorum (Strøm 1770, s. 253).

er, lidt Høe ar tygge Drøv efter) at give dem, siden de efter Tang og Tare ey tygge Drøv, som ester Høe. De, som ville indsamle dette Slags Havgras til forbemeldte Brug, fare ud med Baade langs ved Strandbrædden paa Ud-øerne (thi der voxer der allene og ikke andensteds) og afhuggr det i Søen med lange Høelæer, da de endog med disse neppe kand naae denne dybt voxende Væxt, undtagen om Foraarer, naar Ebben er størst. Det er derfor paa den Tid, at saadan Indhøstning fornemmelig gaaer for sig; og da Fodertrangen paa samme Tiid af Aaret gemeenlig pleyer at indfinde sig, saa kiendes ogsaa heri et Spor af Guds vise Forsyn for Qvæget. Hvor vidt denne Tareart er Botanicis bekiendt, skal jeg lade vare usagt. I Linnæi Flora Lapponica forekommer en *Fucus folio plano ensiformi, caule pinnato*, som nogenlunde synes at ligne denne; men samme forbigaaes i alle øvrige Linnæi Skrifter, og er maaskee desuden af et andet Slags³.

[Strøm](#) (1770) sin Fig. 1: *Fucus scoparius* er stortare *Laminaria hyperborea* og Fig. 3: *Fucus cartilagineus* er truleg tannskøring *Odonthalia dentata*.

***Fucus scoparius*.** Dette Navn laaner jeg af *Bauhini Pinax Lib. X. Sect. 4.* (citante *B. Pauli in Dissertat. de Alga saccharifera*) da jeg intet bekvemmere kan finde enten hos *Linnæum* eller andre, og tillægger det den hos os saa kaldte Kurve-Tare eller Stokke-Tare; hvilket sidste Navn passer sig temmelig godt i Henseende til Stilken, som er et Par Alne lang, og tyk som en Stok eller Spansk-Rør. Stilken endes med et meget breedt Blad, som er splittet ad i mange Flige, saa at den hele Væxt livagtig forestiller en Svabbert eller Skibs-Kost. Dens Nytte er adskillig, saasom først, at den dæmper de brusende Bølger ved Strandbreddene, hvor Folk skal lande; thi saa ofte Bølgerne giore Anfald, breder den sine Flige ud, og derved ligesom standser dem i Farten, eller hindrer dem fra at støde med alt for stærk Magt ind paa Landet; og er det ret mærkværdigt, at aller langst ud mod Havet, hvor Søen gaaer hastigst ind paa Land, der voxer denne Tare allermeest. Dens tykke Stammer, som Soen bryder af, og i Hobe-Tal opkaster paa Strandbreddene, have og en dobbelt Nytte, i det de deels kiøres hen paa Marken for at raadne, og siden puttes ned i Furene, efter hvert de oppløies, hvilket giver en

fortreffelig Gødning; deels og, naar de om Sommeren ligge torrede ved Stranden, bruges i Staden for Veed at brænde Tran og andet med, hvortil de ere ganske tienlige, og give ingen sønderlig ond Lugt, men en Kridhvid Aske, som uden al Tvivl kunde anvendes i vore Norske Glas-Pusterier.

Stortare *Laminaria hyperborea*

[s. 94]

³ Efterat dette var skrevct, finder jeg Bue-Taren i Hr. Gunneri *Flora Norvegica* beskrevet under Navn af *Fucus pinnatus*, saa og sammesteds aftegnet, men uden Tvivl efter et fortørret Exemplar; saa at den Tegning, som her leveres, ey bor ansees for unyttig eller overflødig.

Den høye og anseelige Søevæxt, som under Fig. 1. sees forestillet, er ved Havkanten hos os meget vel bekiendt, og det under adskillige Navne, da den af nogle kaldes Kurve-Tare, men af andre Stokke-Tare, og endnu af andre (i Hensigt til dens Størrelse) Heste-Tare, hvilket sidste kommer meest overeens med det Navn, som tillegges den i Jisland [Island], nemlig Hrossa-Paunglar, efter B. Pauli Differt. *de Plantis qvibusdam maris Isl., inprimis de Alga saccharifera*, No. 1. Samme Forfatter meener ellers, at denne Væxt er *Fucus scoparius* Bauhini, hvilket jeg vel ikke gandske tør bekræfte, da jeg aldrig har havt Bauhinum til Eftersyn, men anseer det dog saa meget mere troeligt, som jeg hos andre Authores ey kar[kan] kundet finde noget Synonymon, der passer sig bedre ([Strøm 1770](#), s. 250).

Roden til denne Wæxt holder omtrent eet Spand i Diameter, og bestaaer af mange Greene, der strække sig ud til alle Sider, ligesom Fingre paa en Haand, og deele sig mod Enden i to eller fleere smærre Greene, som alle ere fastgroede til Steenen eller Bierget, hvorpaa Væxten staaer opreist, og give den derved en desto større Fasthed. Stammen, som gaaer rank og lige op fra Roden, kand i Høyde, Trindhed og Tykkelse best lignes med en Stok eller et Spanskrør, hvis tykkeste Ende vender ned ad; og af denne Lighed er det, at Væxten har faaet det Navn Stokke-Tare ([Strøm 1770](#), s. 251).

Den bestaaer ellers af en svamp agtig og lysebruun Materie, overdragen med en rødbruun og noget skrumpen Huud, og lader sig skære, omtrent som en Gulerod, men ikke saa let afbryde, da den er meere sey. I Toppen forandrer Stammen sig til et glat, pergamentligt og nedhengende Blad, som i Begyndelsen ikkun holder omtrent eet Spand i Bredde, og er sammesteds i Midlen indbøyet, og paa begge Sider indknebet saaledes, at det oven til faaer en convex og neden under concav Skikkelse; men staaer sig derefter langt videre ud, og splitter sig i et Snees Flige, omtrent en Alen lange og er par Tværfingre brede, som undertiden deele sig atter neden til i tvende Parter, og have desuden paa nogle Steder visse paa langs gaaende Risser. Naar Bladet med alle sine Flige bredes ud, da seer det ud som et stort Stykke bruunt Pergament, skaaret i mange Strimler; men naar det henger ved sin Stamme med sammenfoldede Flige saaledes, som Tegningen viser, kand den hele Wæxt nogenlunde lignes med det Slags Koste, som man til Skibs kalder Svabberter; og saaledes seer den ud, naar Den trækkes op fra Soebunden⁴ ([Strøm 1770](#), s. 251).

Med denne Tareart er den Nordenfieldste Havkust overalt teet besat, og det til ikke liden Nytte, som allerede paa et andet Sted erviist; thi 1.) tiener den, naar den voxer paa Fluder og Skaller (det er, skiulte Skiær og Knolde paa Havbunden), til et Skiul og Tilhold for adskillige Slags Fiske, i sær for den saa kaldte Tare-Torsk (*Gadus Callarias*), som deri opholder sig og bliver fangen, ja meenes endog deraf at faae sin rødagtige Farve paa Skindet. 2.) Gjør den meget til at dæmpe Havbølgernes Magt ved Havbrædden, hvor Folk skal lande, i det den, saa ofte Bølgerne slaae til, tager imod dem med sine udbredte Flige, og derved ligesom standser dem i Farten. 3.) Dens

⁴ Ofte findes den øverste Deel af Bladet liggende i Stranden, skilt fra sin Stamme og fra sine Flige; og da faaer den i Jisland Navn af Kerlingar-Eyru, *auricula vetulæ*, som B. Pauli paa foranførte Sted beretter

tykke og lange Stammer, som af Bølgerne rives løse og kastes op paa Strandbrædden, samles i visse Dynger, og, naar de ere halv-forraadnede, bringes hen til Agrene, og puttes ned i Furene, førend De jævnes til Sædning, saa at de komme til at ligge under Sædekornets Rødder, hvilke Deraf trække en skøn Næring 4.) Hvad som ikke bruges til Gødning, bliver liggende Sommeren over, for at trørres, og bruges siden i steden for Brænde, til at kaage eet og andet uden for Huset, saasom Tran, Tiære og deslige. 5.) Asken af de forbrændte Stammer har jeg een Gang seet hos andre, og befundet den meget hviid; men da jeg, for at undersøge den des nøyere, foretog mig at brænde Stammerne allene, uden Blanding af Tree, blev Asken temmelig mørk, og sparsom blandet med hvide Partikler hist og her, maaskee fordi Materien ey var tør nok. Overalt kommer det mig for, at denne Aske maatte vare meget tienlig til at giøre Glas af, og følgelig kunde give en nye Fordeel af sig til dem, der boe nærmest ved Havkanten, hvor dette Slags Tare allene voxer. Her og i Nabofogderiet Romsdalen have nogle nyelig begyndt at brænde Tang, fornemmelig Knoppe-Tang (*Fucus nodosus*), til Glaspusterierne; men med Tare, i sær med Stokke-Taren, er endnu intet Forsøg giort, saa vidt jeg veed ([Strøm 1770](#), s. 252).

***Fucus filiformis simplex*.** Pine. Denne er kiendelig nok adskilt baade fra Tang og Tare, da den kun bestaaer af en enkelt Green, som er af et Par Favners Længde, men ei tykkere end et Halm- Straae. Den voxer gemeenlig paa høi og mudrig Grund saaledes, at dens øverste Deel ligger svømmende yderst i Vand-Kanten, og visers hvorledes Strommen gaaer.

Martaum *Chorda filum*

Truleg slo Strøm saman fleire artar med taum til den eine arten fordi taksonomien var lite utgreidd. Andre artar, slik som lodnetaum *Halosiphon tomentosus* vart ikkje skildra før i 1819 ([Board 2020](#)).

***Fumaria pericarpis monospermis racemosis*.** Kaldes af Nogle Jord-Røg, og er almindelig saa vel i Haver som Agre.

Jordrøyk *Fumaria officinalis*
Species Plantarum s. 700

***Galeopsis internodiis caulinis superne incrassatis, verticillis summis subcontiguis*.** α) *Corolla rubra*. β) *Corolla alba*; hvilke begge voxe hist og her ved Husene. γ) *Corolla flava*. Dæn, Ager-Pibe, som er almindelig i Agrene.

α) kvassdå *Galeopsis tetrahit*
Species Plantarum s. 579 β)
vrangdå *Galeopsis bifida* γ)
Guldå *Galeopsis speciosa*

γ) er enkel sidan den einaste med gule blomar er guldå *Galeopsis speciosa*, som framleis vert kalla *dæn* på Nordøyane på Sunnmøre. Når det gjeld α) raude og β) kvite blomar kan både kvassdå *G. tetrahit* og vrangdå *G. bifida*, ha raude og kvite former, men eg har inntrykk av at vrangdå oftare har kvite blomar enn kvassdå.

***Galeopsis internodiis caulinis æqualibus, verticillis omnibus remotis*.** Forekommer i Agrene, men kun sielden.

Dundå *Galeopsis ladanum*
Species Plantarum s. 579
[s. 95]

Gulmaure *Galium verum*
Species Plantarum s. 107

Galium foliis pluribus linearibus, s. luteum. Mari-Fægre. Er almindelig saa vel paa de sandige Øer, som i Fiordene blant Skreder eller Steen-Skreed, hvorfor den og kaldes Opskreed-Fægre. Paa Iisland bruges den til at farve guult med. See Büschings Nachr. i B. 4 St.;Pag. 348.

Kvitmaure *Galium boreale*
Species Plantarum s. 108

Galium foliis qvaternis lanceolatis trinerviis. Fægre. Voxer hist og her, men meest i Fiordene, hvor dens Rod beredes til rød Farve paa følgende Maade: Først kaager man Tøiet, som skal farves, lidet i Vand; dernæst kaster man Jamne (*Lycopodium s. Sabina*) deri og lader det saaledes staae hen i 9 Dage, indtil Tøiet er blevet guult, da det tages-op for at tørres, dog uden at skylles. Derefter bliver Fægre-Roden (som skal være tagen førend dens Blomster springer ud) hakket, driftet og blødet i Vand i 2 Dage; hvorpaa den kaages i Vand, blandet med tyndt Øl. Naar den saaledes nogen Tid har kaaget, lades Tøiet deri og kaages paa nye, indtil det endelig optages og skylles i Luud. I Strands Sogn og hele Nordalens Præstegield bære Bønderne røde Vadmels Veste, som ere farvede paa denne Maade; men da Fægre-Roden maa være lige saa megen i Vægt, som Tøiet, der skal farves, saa koster det en Hoben Umage at samle den. Farven er ellers tienlig saa vel til Linnet som Uldent Tøj; og omendskiønt den uden videre Omstændigheder er bestandig nok og taaler Vask, saa tvivler jeg dog ikke paa, at den jo (ligesom alle de øvrige hos os brugelige Farve-Maader) ved Hielp af Alun og andre saadanne Ting kunde raffineres og forbedres.

Myrmaure *Galium palustre*
Species Plantarum s. 105

Galium foliis qvaternis obovatis inæqualibus, caulibus diffusis. Voxer allevegne paa fugtige Stæder, og undertiden i den Mængde, at Marken af dens hvide Blomster seer ud som den var bedækket med et hvidt Klæde.

I [Linné](#) (1753, s. 105) er dette myrmaure *Galium palustre*, ein vanleg art på Sunnmøre. Den nærskyldte arten stor myrmaure *Galium elongatum* var ikkje skildra på Strøm si tid. Stor myrmaure er vanleg på Sunnmøre slik at det er sannsynleg Strøm slo saman desse to artane.

Klengjemaure *Galium aparine*
Species Plantarum s. 108

Galium foliis octonis lanceolatis carinatis scabris, s. Aparine. Tinner eller Snerje-Græs ; et almindeligt Ukrud i Agrene.

[s. 96]

Bakkesøte *Gentianella campestris*
Species Plantarum s. 231

Gentiana corollis qvadrifidis fauce barbatis, s. Gentianella. Denne Urt, som her falder temmelig almindelig, skal efter Hr. Kalms Beretning, i Hans Reise nach dem Nordl. America Pag. no. 110., paa visse Stæder i Norge kaldes Glang-Urt og bruges som det aller bedste Raad imod Side-Sting, da den under lukt Laag kaages enten i Spansk Viin eller Øl, og saaledes tages ind. Imod selv samme Svaghed skal den og være brugelig i Iisland efter Büchings Nachr. i. B. 4 St. Pag.349; og i Norg.Naturl. Historie kaldes den (uden Tvivl af samme Aarsag) Sting-Græs. Derimod findes den rette *Gentiana* (Skiærsøde) ikke paa Søndmør; men paa Jylster i Søndfiord, item Indvigen i Nordfiord skal den voxe i Mængde, og ligeledes i Sogns Fogderie.

***Gentiana flore purpureo*, Skiærsøde**Søterot *Gentiana purpurea*
Species Plantarum s. 227

Denne er henta frå ein fotnote over artar han ikkje har med fordi det vil vere for «vidløftig» ([Strøm 1784a](#), s.126). Han skriv i *Hardangers beskrivelse* at den veks i Norddalen på Sunnmøre. Søterot er ikkje funnen på Sunnmøre. Det er ein typisk fjellart, med hovudutbreiing rundt Hardangervidda, og med ein litt mindre populasjon rundt Budalen i Trøndelag som nordlegaste utpost ([Artsdatabanken 2022](#)). Norddalen har høge fjell og varierte habitat så det er ikkje utenkeleg at søterot kan ha vokse her, men i så fall ville førekomsten vore isolert frå den kjente utbreiinga. Det er få forvekslingsartar av søterot, så eg trur ikkje at Strøm har tatt feil art. Strøm tok vanlegvis nøyaktig notat slik at eg trur han rapporterer rett område. Dersom nokon vil leite etter søterot vil Dyrdaalen og Herdalen i Norddal vere godt startpunkt sidan Strøm nemner reiser til desse områda i 1762 ([Strøm 1766](#), s. 256-261).

Geranium peduncaulis bifloris, foliis subpeltatis multifidis incisoserratis, s. Geranium sylvaticum. Er meget almindelig, og voxer overalt paa Engene og blant Stene.

Skogstorkenebb *Geranium sylvaticum* Species
Plantarum s. 681

Geranium peduncaulis bifloris, calysibus pilosis decemangulatis, s. Geranium Robertianum. Forekommer ofte saa vel paa Biergagtige Stæder, som ved Strandbreddene blant de Stene, som Søen har opkastet.

Stankstorkenebb *Geranium robertianum* Species
Plantarum s. 681

Geranium peduncaulis bifloris, foliis quinquepartito-multifidis angulatis, laciniis acutis, capsulis glabris. Denne lille rare Urt, som jeg een Gang har fundet i Borgensund, er kiendelig af sine meget indskaarne og hvasse Blade, samt meget lange Blomster-Stilke.

Steinstorkenebb *Geranium columbinum* Species
Plantarum s. 682

Steinstorkenebb er sjeldan, det næraste kjente funnet er frå øya Tautra i Moldefjorden i Romsdal. Strøm si skildring passar ikkje heilt på steinstorkenebb, det skal god fantasi til for å sei at steinstorkenebb har veldig lange stilkar på blomane. Strøm skriv at han fann arten i Borgensund og då er ein annan art mogeleg ut frå skildringa: Tranehals *Erodium cicutarium*. Denne er funnen ein gong i 2021 i Borgund (Åse) ([Artsdatabanken 2022](#), HbO:13850). Det som talar mot ei slik tolking er at tranehals var kjent i samtida og dermed ville Strøm ha kome fram til tranehals. Gunnerus har eit eksemplar av tranehals (No.628) i herbariet sitt frå Veøya i Moldefjorden.

Geum floribus nutantibus. Er almindelig paa Biergagtige og vaade Stæder. Roden af denne Urt kan bruges mod Feber med samme Nytte, som den kostbare China-Rod, saa og imod mange andre Svagheder; hvorom kan eftersees Schwed. Acad. Abhandl. 1757. 2. Quart. 3.Abh.

Enghumleblom *Geum rivale*
Species Plantarum s. 501

Strandkryp *Lysimachia maritima* Species Plantarum s. 207 [s. 97]

Glaux maritima. Voxer allevegne ved Søn.

Kattefot *Antennaria dioica* Species Plantarum s. 850

Gnaphalium caule simplissimo, corymbo simplici terminali.
α) *flore rotundiore candido*. β) *flore subpurpureo*. γ) *flore varigato*. Kaldes Hare-Fod og er overalt at see.

Fjellkattefot *Antennaria alpina* Species Plantarum s. 856

Gnaphalium caule simplicissimo, capitulo terminali aphylo, s. Gnaphalium alpinum. Er af Anseende som den næst foregaaende, men har mindre behagelig Farve, og forekommer allevegne paa Fieldene.

Skoggråurt *Omalotheca sylvatica* Species Plantarum s. 856

Gnaphalium caule simplicissimo, foliis sparsis. Findes paa Fieldene.

Setergråurt *Omalotheca norvegica*

Gnaphalium caule dichotomo erecto, floribus in alis sessilibus. Er ligeledes en Field-Urt.

I [Linné](#) (1753, s. 857) er dette arten *Gnaphalium germanicum*, som er pyramideullurt *Filago pyramidata* i dag. Det var likevel ikkje pyramideullurt Strøm fann. Pyramideullurt har eitt herbariebelegg i Noreg, frå Kristiansund 26. august 1860 og vart då rekna som ei ballastplante. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 335) trur at Gunnerus sin *Filago pyramidata* kan vere ein storvokst åkergråurt som òg kan vere noko pyramideforma. Åkergråurt er imidlertid ein låglandsplante og [Strøm](#) (1762, s. 97) skriv at dette «Er ligeledes en Field-Urt». Han har dessutan åkergråurt som neste art.

Ein gråurt som var ukjent for Linné var setergråurt *Omalotheca norvegica*. Denne arten vart skildra eit par år seinare i andre band av *Flora Norvegica* i 1772 ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 314) og Gunnerus skriv der at den: «Vokser på [...] Sunnmøre ifølge Strøm». Det er derfor truleg at det er denne arten til Strøm som Gunnerus seinare skildrar som setergråurt.

Men kvifor vel Strøm ein art frå Linné som så tydeleg har ei anna utbreiing? Ein nærliggande grunn var at han kunne ikkje velje den rette sidan Linné ikkje skilde mellom skoggråurt og setergråurt, og at utbreiinga var lite kjent den tida. Dersom ein ser i Linné sine tidlegare verk som Strøm nytta, skriv [Linné](#) (1737, s. 236 (art 299)) om pyramideullurt i *Flora Lapponica*: «*In montibus glareosis fabulosis & siccis copiose*» (Veks i mengder i tørt grus på fjellet). og i *Flora Svecica* ([Linné 1745](#), s. 244 (art 677)) skriv han om same art: «*Habitat in agris & arvis Scaniae ad Helsingburgum*» (Veks i åker og grasmark, i Skåne til Helsingborg). I [Linné](#) (1753, s. 857) skriv han «*Habitat in Germania*» (Veks i Tyskland). Tyskland har den næraste store bestanden av pyramideullurt i dag. Det ser derfor ut til at i Linné sine tekstar har denne arten starta som ein nordleg fjellart og enda opp som ein låglandsart i Tyskland.

Gnaphalium caule ramoso diffuso, floribus confertis terminalibus. Denne har jeg fundet i Urkedalen i Jørgenfiorden.

Åkergråurt *Gnaphalium uliginosum* Species Plantarum s.856

Heracleum foliosis pinnatifidis, s. Branca Ursi. Voxer paa de Sandige Øer saa vel som i Fiordene, hvor den kaldes Biørn-Kiekse.

Kystbjørnekjeks *Heracleum sphondylium* Species Plantarum s. 249

[*Hieracium* spp.]

Svæver formeirar seg ofte apomiktisk, og når pollinering skjer kan dei ta imot pollen frå individ som ikkje er i same «art», slik at nye små-arter kjem til. Desse kryssingane kryssar seg av og tilbake til foreldra, eller med andre svæver. På grunn av småarter, kryssingar og mellomformer, er svæver vanskelege å artsbestemme. Strøm hadde ikkje tilgang til kunnskap som ville sett han i stand til dette. Eg har følgd nomenklaturen, men ta desse artane og samlingar av artar i vid taksonomisk forstand.

Hieracium foliis oblongis integris dentatis, caule subnodo unifloro, calyce piloso. Denne Urt, som har kun een Blomster med en meget tyk og lodden Blomster-Knop, voxer i Urkedalen i Jørgenfiorden.

Fjellsvæver *Hieracium alpinum* Species Plantarum s. 800

Hieracium foliis integerrimis ovatis, caule repente, s. Auricula muris. Muus-Øre. Voxer paa tørre Marke.

Hårsvæve *Pilosella officinarum* Species Plantarum s. 800

Hieracium caule ramoso, foliis radicalibus ovatis dentatis, caulino minore. Guld-Soløye. Voxer i Skovene og er gemeenlig rød paa Bladene.

Skogsvæver *Hieracium murorum* agg. Species Plantarum s. 802

Hieracium caule paniculato, foliis amplexicaulibus dentatis glabris, calcibus hispidis. Er almindelig blant Træer og Krat.

Sumphaukeskjegg *Crepis paludosa* Species Plantarum s. 803

Hieracium foliis linearibus subdenticulatus sparsis, floribus subumbellatis. Voxer allevegne paa tørre Enge.

Skjermsvæve *Hieracium umbellatum* Species Plantarum s. 804

Hippuris vulgaris. Voxer allestads i Vande og Sumpe.

Hesterumpe *Hippuris vulgaris* Species Plantarum s. 4

Holcus glumis bifloris villosis, flosculo hermaphrodito, mutico masculo aristato. Denne Urt har røde Blomstre og lodne Blade, bløde at fole til som Silke, og er her temmelig almindelig.

Englodnegras *Holcus lanatus* Species Plantarum s. 1048 [s. 98]

I ([Linné 1753](#), s. 1028) står denne som englodnegras *Holcus lanatus* ein vanleg art på Sunnmøre. Ein annan vanleg art er krattlodnegras *Holcus mollis*, men den vart ikkje skildra før [Linné](#) (1759, s. 1305)

skreiv om den i *Systema naturae*. Strøm ser ikkje ut til å ha vore klar over denne nye skildringa til Linné.

Humle *Humulus lupulus*
Species Plantarum s. 1028

Humulis [sic]. Humle. Findes vildvoxende paa Hellingsøen i Borgunds Sogn.

Firkantperikum *Hypericum maculatum* Species Plantarum s. 785

Hypericum floribus trigynis, caule quadrato herbaceo. Denne falder her almindelig nok og kaldes Hypericum, Piricum. Den sættes paa Fransk Brændeviin og bruges til Salve for skaaret eller hugget Saar. Den gives og Creaturene ind mod Bugløb.

Prikkperikum *Hypericum perforatum* Species Plantarum s. 785

Hypericon floribus trigynis, caule ancipiti, foliis obtusis pellucidopunctatis, s. Hypericon perforatum, item vulgare. Denne har samme Navn og Brug, som den første, men er rarere.

Lodneperikum *Hypericum hirsutum* Species Plantarum s. 736

Hypericon floribus trigynis, calycibus serraturis glandulosis, caule tereti erecto pubescente, foliis ovatis. Kiendes af fine Tagger paa Knop-Bladene, og voxer i temmelig Mængde paa Gaarden Lille-Nørve i Borgunds Sogn, men er ellers den rareste.

Fjormose *Ptilium crista-castrensis* Species Plantarum s. 1125

Hypnum surculis pinnatis, ramulis approximatis, apicibus recurvis. Et Slags Mosse, der seer ud som en Plumage eller Struds-Fier.

I [Linné](#) (1753, s. 1125) er dette *Hypnum crista castrensis*, i dag fjormose *Ptilium crista-castrensis*. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm fjormose under namnet *Hypnum crista castrensis*.

Granmose *Abietinella abietina* Species Plantarum s. 1126

Hypnum surculis pinnatis, teretiusculis remotis inæqualibus. Er næsten af samme Anseende, men har trindere Grene.

I [Linné](#) (1753, s. 1125) er dette *Hypnum abietians*, i dag granmose *Abietinella abietina*. I [Hagen](#) (1913, s. 9) sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm fann han granmose under namnet *Hypnum abietians*.

Klobleikmose *Sanionia uncinata*

Hypnum surculis pinnatis, foliis secundis recurvis apice subulatis. Disse tre Slags Hypna kaldes Mosse eller Væg-Mosse, og bruges i Fleng til at lægge imellem Tømmer-Stokkene i Husene, for at giøre Væggene tette; hvortil de formedelst sin Blødhed ere de tienligste, skønt man og til samme Brug pleier at benytte sig af *Sphagnum* og *Bryum*.

Så langt eg har klart å finne, er det berre Strøm som bruker *Hypnum surculis pinnatis, foliis secundis recurvis apice subulatis*. I [Linné](#) (1753, s. 1126) står det *Hypnum surculis subpinnato, foliis secundis recurvis*

apice subulatis, og den har fått namnet *Hypnum cupressiforme* eller matteflette på norsk. Namna er så like at eg går ut frå at det er denne arten Strøm meiner, og han har skrive feil. Dersom han endra namnet for å gi til kjenne ein ny art, ville han som elles vore tydeleg på det.

[Hagen](#) (1913, s. 9) fann i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm *Hypnum cupressiforme*, i dag klobleikmose *Sanionia uncinata*. Denne arten var ikkje skildra på Strøm si tid.

Hypochaeris caule subnudo, ramo subsolitario, foliis ovato-oblongis integris dentatis. Sees hist og her paa Biergagtige Stæder.

Kystgrisøyre *Hypochaeris maculata* Species Plantarum s. 810

Ilex foliis ovatis acutis spinosis, s. Aquifolium. Spec. Plant. Dette Slags Træ forekommer hos os paa Holme eller smaa Øer ved Havet, men voxer ei saa hyppig, som i Nord- og Sønd-Fiord, hvor det efter Beretning skal voxe i betydelig Mængde. At dette Træ kaldes Been-Veed, kommer uden Tvivl der af, at det indvendig i Hvidhed og Haardhed ligner Been; men naar bet Træ Viburnum tillægges samme Navn, saa hensees formodelig paa dets beene ∴ ranke Væxt.

Kristtorn *Ilex aquifolium* Species Plantarum s. 126
[s. 99]

Iris foliis ensiformibus, s. Iris palustris. Vild Sværd-Lillie. Voxer i Mængde paa Gaarden Skiong i Borgunds Sogn; men skal neppe findes andenstads her i Egnen.

Sverdlilje *Iris pseudacorus* Species Plantarum s. 38

Juncus culmo nudo stricto, capitulo laterali. Sæv . Bruges til Vege i Lamper med den Fordeel, at den tredie Deel af Tranen derved kan spares; men da skal den og tages i fuld Maane. Den voxer mængstads i Sumpene og allevegne paa Øerne, endog paa tør Mark.

Knappsiv *Juncus conglomeratus* Species Plantarum s. 326

Den like vanlege arten lyssiv *Juncus effusus* manglar. Det er ingen grunn til å tru at lyssiv har blitt meir vanleg. Truleg har Strøm oversett lyssiv, sidan den liknar på knappsiv når den er steril.

Juncus culmo nudo filiformi nutante, panicula laterali, item β) *calamo supra paniculum non sparsam longiori.* Voxer hist og her paa fugtige Stæder.

Trådsiv *Juncus filiformis* Species Plantarum s. 326

Juncus culmo nudo, foliis setaceis, capitolus conglomeratus aphyllis. Bust, item Lo-Purke, saa kaldet fordi den ved Roden har stride Blade, som Børster, og er derfor vanskelig at afmeie.

Heisiv *Juncus squarrosus* Species Plantarum s. 327

Juncus foliis nodoso-articulatis.

Ryllsiv *Juncus articulatus* Species Plantarum s. 327

Krypsiv *Juncus bulbosus*
Species Plantarum s. 327

Juncus foliis linearibus canaliculatis.

Paddesiv *Juncus bufonius*
Species Plantarum s. 328

Juncus culmo dictomo, foliis angularis. Voxe alle 3, paa fugtige og Grasløse Stæder; ere og i henseende til Høide hinanden lige, men ei af Farve, da de to første (i sær den anden) ere brune, men den tredie hvidagtig. Den første kiendes let af de mange smaa Leder eller Brækninger, som den har paa Bladene.

Frytle *Luzula* spp. Species
Plantarum s. 329
[s. 100]

Juncus foliis planis pilosis, corymbo ramoso. Frytle. Voxer paa Fieldene saa vel som paa skovrige Stæder i det Lave; men holdes for en meget udelig Gras-Art.

I [Linné](#) (1753, s. 329) er dette *Juncus pilosus*. Linné sin *Juncus pilosus* kan ein ikkje eintydig overføre til ein moderne art, og dekker nok mange moderne artar slik som hårfrytle *Luzula pilosa* og storfrytle *Luzula sylvatica*. Namnet frytle vart brukt på Vestlandet i tidlegare tider som eit namn for storfrytle og med sine store vintergrøne blad vart brukt til naudfôr (Kjell Furuset, pers.medd.). Sidan Strøm skriv at arten har lokalamnet frytle, og at arten vart brukt til fôr, er storfrytle *Luzula sylvatica* ein sterk kandidat. Strøm ville ikkje funne ei betre skildring av storfrytle enn *Juncus pilosus* i Linné sine skrifter. I herbariet til Linné er det to eksemplar under namnet *Juncus pilosus*, ingen av dei er hårfrytle og eit eksemplar meiner eg er ei typisk storfrytle ([Linnean Society 2022](#), LIN.449.42). Storfrytle vart først skildra av [Hudson](#) (1762, s. 132) same år som *Søndmørs beskrivelse* kom ut. Det som talar i mot storfrytle er at Strøm har denne arten på Eiker òg. Storfrytle er ikkje rapportert frå Eiker, men er rapportert ytst i Drammensfjorden som næraste populasjon ([Artsdatabanken 2022](#)). Det kan vere at Strøm ikkje skilde mellom hårfrytle og storfrytle, sidan dei kan vere snarlike når ein ser bort frå storleiken, og at storfrytle har fleire blommar saman, noko som Linné ikkje la vekt på.

Frytle *Luzula* spp. Species
Plantarum s. 329

Juncus foliis planis subpilosis, spicis sessilibus pedunculatisqve. Er almindelig paa tørre Marke.

I [Linné](#) (1753, s. 329) er dette *Juncus campestris*, i dag markfrytle *Luzula campestris*. At markfrytle var vanleg på tørre marker kan nok stemme, sidan jordbruket på 1700-talet nok var betre tilpassa markfrytla sine behov, enn dagens jordbruk. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 189) skriv at Gunnerus hadde 23 ark med markfrytle, men berre eit av arka hadde markfrytle, dei andre var andre frytleartar. Strøm manglar ein del artar av frytle som er vanlege på Sunnmøre, slik som bakkefrytle *Luzula multiflora*. Bakkefrytle vart ikkje skildra før i 1811, og då som ein underart av markfrytle ([IPNI 2022](#)). Strøm brukte her markfrytle som ei samlenemning for ulike artar av små frytler.

- Juniperus foliis sessilibus mucronatis.*** Eene, Eenebær-Træe. Den mindste eller korteste kaages i Vand, for dermed at toe Mælke-Bøtterne og forskaffe Mælken en behagelig Smag; ligesom den og hakkes og strøes paa Gulvene, for at give Stuerne en angenem Lugt. Den større eller middelmaadige bliver deels sammenflettet til Gierder, deels brugt til Brændsel. Men den største anvendes til Stører, tjenlige til Have-Gierder. Uhele-Bær kaldes her en Vaxt paa Eenebær-Træer, som bestaaer af trende i Pyramidal Form sammensatte og i Spidsen aabne Blade, inden for hvilke sidde 3 lige dannede men mindre og sammensluttende Blade, og der inden for igjen en liden rødagtig Orm, hvoraf bliver et Slags Myg, som *Linnæus* kalder *Tipula alis incumbentibus glaucis, margine interiore villosis*. Fn. Sv. §. 1150. Den bruges i Sverrig til Lægedom mod Kiig-Hoste og kaldes derfor Kikbær; men at den hos os kaldes Uhele-Bær, kommer vel deraf, at dens yderste Blade ikke ere hele men aabne i Toppen.
- Lamium foliis acuminatis serratis, s. Lamium album,*** item
Dauvnesle *Lamium album*
Species Plantarum s. 579
- Lamium foliis cordatis obtusis petiolatis, flore rubro.*** Voxe begge ved Huse og Ågre, og kaldes af nogle Død-Nelde.
Raudtvitann *Lamium purpureum* Species Plantarum s. 579
- Lapsana calycibus fructus angulatis, pedunculis tenuibus ramosissimis.***
Almindelig i Haver og Agre.
Haremat *Lapsana communis*
Species Plantarum s. 811
- Lathyrus pedunculis multifloris, cirrhis diphyllis simplicissimis, foliolis lanceolatis.*** Forekommer sielden.
Gulskolm *Lathyrus pratensis*
Species Plantarum s. 733
- Leontodon calyce inferne reflexo, s. Taraxacum.*** Fivel, Kabbelaup. Den kaldes og Laxe-Blomster, fordi den begynder at blomstre, naar Laxen gaaer til.
Løvetann *Taraxacum* spp.
Species Plantarum s. 798
[s. 101]
- Leontodon calycibus erectis, foliis glabris dentatis integerrimis, pedunculatis squamosis.*** Sees overalt paa Engene, efterat Haaet er afmeiet, og blomstrer altsaa ikke forend silde ud paa Høsten.
Følblom *Scorzoneroidea autumnalis* Species Plantarum s. 798

[Lichen spp.]

Det fins ingen eksemplar av Strøm sine lavar, men Gunnerus sitt lavherbarium har vore gjennomgått i fleire omgangar og namnsett i fleire omgangar ([Lyng 1921](#), [Jørgensen et al. 2016](#)) og kan gi ein peikepinn på kva artar ein samla og namnsette i samtida. Ofte kan ein sjå at det Gunnerus rekna som ein art i røynda er fleire artar som liknar på kvarandre eller ein art som liknar på den arten Linné skildra. Det er grunn til å tru at Strøm rekna mange ulike lavartar som ein og same art. I tillegg var lavtaksonomien på denne tida uferdig.

Kartlav *Rhizocarpon geographicum* Species Plantarum s. 1140

Lichen leprosus, flavescens lineolis nigris, mappam referens. Guul-Blik. En guul Mosse, som sidder overalt paa Stene og Bierge, fuld af sorte Prikker og Stræger, ligesom man seer paa Land-Charter, hvorfor den og af *Linnæo* kaldes *Lichen Geographicus*. Denne bruges her til at farve Ulden-Tøi guult med, og det enten uden eller med Blanding af anden guul Farve.

I [Linné](#) (1753, s. 1140) er dette *Lichen geographicus*. Det er ikkje eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 129) meiner dette er vanleg kartlav, noko som gir meining ut frå namnet og skildringa til Strøm. Eg har ikkje sett dokumentasjon på at kartlav har vorte brukt til farging av ull, men eg kan ikkje utelukke det.

Fokklav *Ophioparma ventosa* Species Plantarum s. 1141

Lichen leprosus flavus tuberculis rubris. En tynd, guul og rødspettet Mosse, som sidder paa Biergene.

I [Linné](#) (1753, s. 1141) er dette fokklav *Lichen ventosus*. Det er ikkje eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 336) meiner at dette er fokklav *Ophioparma ventosa*. Når Strøm skreiv «rødspettet» er det muleg han tenkte på dei raude apothecier til fokklav.

Ukjent

Lichen leprosus candidus tuberculis incarnatis. Denne er hvid med røde Knoppe, hvilke sidde paa smaa Stilke, og findes ligeledes fastsiddende til Biergene.

I [Linné](#) (1753, s. 1141) er dette *Lichen ericetorum*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 336) meiner at dette er rosenlav *Imadophila ericetorum*. Rosenlav sitt ikkje fast på berg, og derfor passar ikkje skildringa til Strøm. Ein moglegheit kan vere klubbela *Dibaeis baeomyces*, som det er gjort nokre funn av på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). Det er likevel ikkje nok informasjon til at eg kan fastslå kva dette var.

Ukjent

Lichen leprosus albus tuberculis albis farinaceis. Denne Bierg- Mosse er hvid og falder hen til et Meel, naar man stryger paa den med Haanden.

Det er ukjent kva arten *Lichen fagineus* ([Linné 1753](#), s. 1141) var, og kva den ville hatt som namn i dag. Den er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). Gunnerus kallar den bøkksjerpe ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 336), medan Strøm sei den veks på berg. Eg meiner derfor at Gunnerus og Strøm truleg meiner to ulike artar.

Ukjent

Lichen leprosus candidus, tuberculis atris. Er en hvid Mosse, som sidder paa Stenene med sorte *Scutellis* og Striber, ved hvilke den just adskilles fra den næstfølgende, som ellers er af samme Anseende.

I [Linné](#) (1753, s. 1140) er dette *Lichen calcareus*, i dag silurlav *Circinaria calcarea* som ikkje er rapportert frå Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). *Lichen calcareus* er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). Arten skal vere lik den neste skriv Strøm og den neste arten er korkje *Ochrolechia tararea*. *Circinaria calcarea* er ein skorpelav og er slik ikkje lik korkje som har mykje tjukkare tallus. Ein art som liknar på korkje, er klippekorkje *Ochrolechia parella*. Den er funnen på Sunnmøre og har mørkare apotheciar. Det kan vere denne Strøm meiner, men det er òg andre kandidatar.

Lichen crustaceus exalbido-virescens, scutellis flavescens. Hvid-Blik Hvid-Kork. En Mosse, som seer hvid ud, men beredes dog til rød Farve paa følgende Maade: Først skræbes den af Biergene med en Kniv (fornemmelig efterat det nyelig har regnet, da den lettest kan faaes løs) og skylles i Vand, paa det at Sand og anden medfølgende Ureenlighed kan gaae fra; derefter sættes den i et Kar med Urin for at giæres, og bliver saaleds staaende i en Tid af 14 Dage, da den endelig tages op og kaages tillige med Tøiet i Vand. Tilforn blev ogsaa af denne Mosse tillavet et Slags smaa, runde og røde Kager, som kaldtes Korke-Kager, og solgtes af Bønderne som rød Farve; men det skeer nu sielden. Denne Farve, som tilforn var mere brugelig end nu omstunder, sættes paa Ulden-Tøi, og seer temmelig smuk ud; men falmer i Solskin.

Korkje *Ochrolechia tartarea*
Species Plantarum s. 1141

[s. 102]

I [Linné](#) (1753, s. 1141) er dette *Lichen tartareus*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det eit eksemplar av korkje frå Berg i Trondheim. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 138) meiner at det er grynkorkje *Ochrolechia androgyna* som er i herbariet og at dette var ei samlenemning for mange ulike korkje-arter.

Lichen imbricatus, foliolis sinuatis scabris lacunosis, scutellis folio concoloribus, s. Lichen saxatilis. Kork, eller Kork Mosse, item Steen Mosse. Denne bruges overalt til at farve rødbruunt, da man tillige blander den med Aare-Bark. Maaden er ganske eenfoldig, og bestaaer kun i at kaage begge Dele tillige med Tøiet i Vand. Farven bruges til Ulden-Tøi, og er meget bestandig, hvorfor den og bruges overalt blant Bønderne.

Fargelav *Parmelia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1142) er dette *Lichen saxatilis*, i dag er det grå fargelav *Parmelia saxatilis*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det fire ark merkte med *Lichen saxatilis* og der er ulike artar med *Parmelia*, men ikkje *P. saxatilis*. På Strøm si tid var det neppe ikkje skild mellom ulike artar og dei vart nok alle brukt til å farge ull på lik linje med grå og brun fargelav.

Lichen imbricatus, foliis crispis fulvis, peltis concoloribus fulvis. En guul Mosse, som sees overalt paa gamle Huus-Vægge, saa og paa Biergene, hvor Søen slaar op.

Messinglav *Xanthoria* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1143) er dette *Lichen parietinus*, i dag er det messinglav *Xanthoria parietina*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4) fins eit eksemplar av messinglav, men ikkje frå Sunnmøre. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 138) meiner det er kystmessinglav *Xanthoria aureola* som er i herbariet. Eg meiner det er grunn til å sjå dette som ei samlenemning.

Neverlav *Peltigera* spp.

Lichen foliaceus repens lobatus obtusus planus, verrucis sparsis, pelta marginali adscendente, s. Lichen aphtosus. Alv-Næver. Denne Mosse seer ud som smaa rødagtige Næver-Stykker og voxer allevegne paa Tuer og Huus-Tage afsides for Solen. Den bruges her som et Læge-Middel imod den Svagthed Gust eller Alv-Gust, hvorom herefter skal meldes i det tiende Capitel. Efter Hr. Linnæi Anmærkning er den og et fortreffeligt Læge-Middel mod Orm.

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen aphtosus*, i dag grønnever *Peltigera aphtosa*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4) er det tre ulike *Peltigera*-artar, bl.a. *P. aphtosa*. Det er grunn til å gå ut frå at Strøm brukte denne nemninga for mange ulike artar av neverlav.

Grynraudbeger *Cladonia coccifera* Species Plantarum s. 1151

Lichen scyphifer simplex integerrimus stipite cylindrico, tuberculis coccineis. Seer ud som smaa opreiste Stilke med røde Knuder i Toppen.

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen cocciferus*. Det er ikkje eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 6). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 199) meiner dette er grynraudbeger *Cladonia coccifera*, som i dag er rekna som fleire artar.

Begerlav *Cladonia* spp. [s. 103]

Lichen scyphifer simplex crenulatus, tuberculis fuscis. Seer Ud som smaa opreiste Basuner, og er ofte *prolifer*, ved det der af dens Aabning fremskyde nye Spirer; undertiden igjen tagget om Kantene, og ellers af adskillig Skikkelse. Den forekommer i Mængde paa Tuer og forraadnede Træer.

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen pyxidatus*, i dag er det kornbrunbeger *Cladonia pyxidata*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det fleire ulike artar av *Cladonia* under namnet *L. pyxidatus*. Eg trur Strøm brukte dette namnet for mange ulike artar av begerlav.

Reinlav *Cladonia* spp.

Lichen fruticulosus perforatus ramisissimus, ramulis nutantibus, s. Lichen rangiferinus. Reensdyr-Mosse. Et Slags ganske fiin og hvid Mosse, som er Reensdyrenes Føde, og voxer allevegne paa Tuer, af Skikkelse som Hiorte-Tagger. Dens Grene ere alle indhulede, og der, hvor Grenene samles, har den et Hul.

I [Linné](#) (1753, s. 1153) er dette *Lichen rangiferinus*. Det er tre eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium der ein er kvitkrull *Cladonia stellaris* ([Lyng 1921](#), s. 6). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 154) peiker på at Linné meinte at reinlav var ein art med ulike underformer slik som kvitkrull. Gunnerus og Strøm delte truleg dette synet og eg trur Strøm meinte reinlav som mange ulike artar.

Lichen fruticulosus solidus tectus foliolis crustaceis. Er en haard, tyk og grønnagtig Mosse, med sorte Prikker, som voxer mangestæds paa Fieldene saa vel som i det Lave.

Saltlav *Stereocaulon* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1153) er dette *Lichen paschalis*. Det er tre eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium der ein er *Stereocaulon paschale* påskesaltlav, ein er sildresaltlav *S. denudatum* og ein er grå korallav *Sphaerophorus fragilis* ([Lyng 1921](#), s. 6). Eg trur ikkje Strøm heller kunne skilje mellom dei ulike saltlavane.

Lichen filamentosus pendulus, ramis implexis, scutellis radiatis, s. Muscus arboreus. Denne kaldes her Kraake-Liin, fordi den hanger som Liin ☞: Hør ned af gamle Fyrre- og Birke-Træer. Den ædes med Begierlighed af Gederne, saa ofte de kan naae den.

Strylav *Usnea* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1154) er dette *Lichen plicatus*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4). Basert på skildringa til Strøm er dette ei gruppe med ulike stry-artar.

Lichen filamentosus ramosissimus decumbens implexus nitidus. En artig Slags Mosse, som jeg har fundet høit op i Urkedalen i Jørgenfiorden, bestaaende af smaa, sorte og glændsende Grene.

Vanleg steinskjegg
Pseudephebe pubescens
Species Plantarum s. 1155

I [Linné](#) (1753, s. 1154) er dette *Lichen pubescens*, i dag vanleg steinskjegg *Pseudephebe pubescens*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). Skildringa til Strøm passer med arten og den er funnen i området mellom Urke og Stranda ([Artsdatabanken 2022](#)).

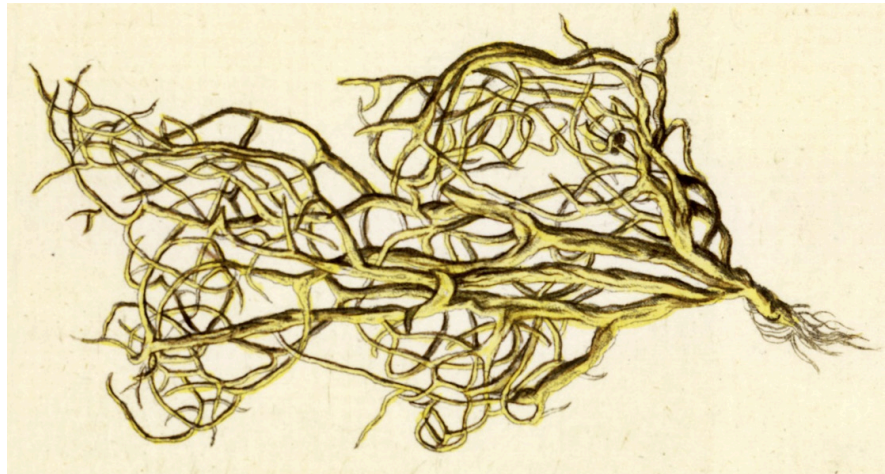
Lichen filamentosus ramosissimus decumbens implicatus opacus. Denne sidder i Hobe-Tal paa de Bierge, som overskylles af Søevandet, og seer ud som en sort Uld, men er ikke glændsende som den næst foregaaende.

Trådlav *Ephebe lanata*
Species Plantarum s. 1155

I [Linné](#) (1753, s. 1155) er dette *Lichen lanatus*, i dag trådlav *Ephebe lanata*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). Skildringa til Strøm passer med arten og den er vanleg på stein nært havet på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)).

Ulvelav *Letharia vulpina*
Species Plantarum s. 1155

Lichen filamentosus ramosissimus erectus, Lichen vulpinus. Ulve-Mosse. Denne findes vel her, men ikke i den Mængde, som i Naboe-Fogderiet Romsdalen, hvor man har betient sig af den til at forgive Ulve saa vel hos sig selv som paa Søndmør; hvorom gives videre Underretning i det efterfølgende syvende Capitel.

Illustrasjonen til [Oeder](#) (1766, Tab. 226) av *Lichen vulpinus*, i dag ulvelav *Letharia vulpina*.

I [Linné](#) (1753, s. 1155) er dette *Lichen vulpinus*, i dag ulvelav *Letharia vulpina*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 6). Skildringa til Strøm passer med arten, men Strøm er litt vag om den veks på Sunnmøre. Eg tviler at Strøm fann arten, sidan den ikkje er registrert på Sunnmøre og er sjeldsynt i Romsdalen ([Artsdatabanken 2022](#)).

Strandkjeks *Ligusticum scoticum* *Species Plantarum* s. 250

Ligusticum foliis biternatis. Kaldes af Nogle med Rette Vild-Løbstilk, og voxer paa mange Stæder ved Strandene.

Linnea *Linnaea borealis*
Species Plantarum s. 631
[s. 104]

Linnæa floriibus geminatis. Voxer allevegne paa Fieldene og andre Biergagtige Stæder, fornemmelig i Fiordene, hvor den kaldes Norette-Græs og bruges som et Læge-Middel imod en vis Svaghed, kaldet Norette eller Norisle (*Febris scarlatina*) hvilken ytrer sig med røde og paa Livet udslaaende Pletter, og menes at være dødelig, naar Pletterne gaar Livet ganske omkring; i hvilket Tilfælde man tager Græsset, medens det er friskt, kaager det i Øl og lægger det saaledes om Livet. Den store Urtekiender *Linnæus*, af hvilken denne Urt bærer Navn, recommenderer den som den bedste at bruge i Stæden for Thee.

Vill-lin *Linum catharticum*
Species Plantarum s. 281

Linum caule dichotomo, foliis oppositis ovato-lanceolatis, corollis acutis, s. Linum catharticum. En liden net Urt, som findes paa visse Stæder i

Mængde, saasom paa Hellingsøen i Borgunds Sogn og den Gaard Saude i Rødve-Sogn.

Lobelia foliis linearibus bilocularibus. Voxer i Vandene, eller rettere under Vandet, saa den skiules deraf. I Engsætdals Vandet i Skoue Sogn findes den i stor Mængde.

Botnegras *Lobelia dortmanna*
Species Plantarum s. 929

Lolium spica mutica. Er temmelig almindelig ved Ager-Renerne.

Raigras *Lolium perenne*
Species Plantarum s. 83

Lonicera capitulis ovatis imbricatis terminalibus, s. Caprifolium.
Vievendel, Ring-Træe. Er meget almindelig ved Strandbreddene i Fiordene, saa og i Bierg-Kløftene. Den er ellers bekjendt af sin behagelige Lugt og plantes derfor af adskillige omkring Lyst-Huse og Døre i Haverne.

Vievendel *Lonicera periclymenum* Species
Plantarum s. 173

Lotus capitulis depressis, caulibus decumbentibus, s. Lotus corniculatus.
Tiritunge. Er almindelig paa alle tørre Enge.

Tiritunge *Lotus corniculatus*
Species Plantarum s. 775

Lychnis petalis quadrifidis, fructu subrotundo. Almindelig paa alle vaade Enge.

Hanekam *Lychnis flos-cuculi*
Species Plantarum s. 436

Lychnis petalis integris, s. Lychnis viscaria. Voxer i Fiordene og kaldes Tiere-Græs, fordi Stilken er fuld af en mørk Vædske, der seer ud som en Tiere eller Sirup.

Engtjæreblom *Viscaria vulgaris* Species Plantarum
s. 436

Lychnis floribus dioicis. Vild-Neglik. Bønderne kalde den Rødsot-græs, fordi de mene, at den foraarsager Rødsot ∴ Blodsot hos Creaturene. Den voxer i Mangfoldighet ei alene paa Engene men og i Sæter-Dalene til Fields, hvor den er større og høiere end i det Lave. Paa Præstegaarden Kierstad forekommer den med hvide Blomstre, hvilket ellers er meget rart.

Raud jonsokblom *Silene dioica* Species Plantarum
s. 437

[s. 105]

Lycoperdon subrotundum lacerato-dehiscens. s. Bovista. Fiis-Sop. Denne Urt holdes her for det bedste Middel til at stille Blod, da man ikkun lader den Røg eller Damp, som gaaer ud, naar den krystes i tu, falde ind i Saaret. I Hr. Kalms Reise nach dem Nordl. Armerica Pag. 74. meldes om en anden Slags Cuur, som og skal være brugelig i Norge, bestaaend i at læge aabne Fod-Saar og Bylder, blot ved at opfylde dem med Støvet af denne Urt. *Ol. Borrichius* recommenderer den til at skiære i tu og lægge paa er Saar, hvor en Aare er afskaaren. *vid. Usum plant. indig. in Medica. Pag. 103.*

Røyksopp *Bovista* spp. /
Lycoperdon spp. Species
Plantarum s. 1183

[Eckblad](#) (1978) meiner at denne må reknast som ein samlesekk av artar og slekter som går under røyksopp.

Mjuk kråkefot *Lycopodium clavatum* Species Plantarum s. 1101

Lycopodium foliis sparsis filamentosis, spicis teretibus, pedunculis geminis. s. Muscus clavatus. Krage-Fod. Voxer paa Fieldene.

Dvergjamne *Selaginella selaginoides* Species Plantarum s. 1101

Lycopodium foliis sparsis ciliatis, spicis solitariis terminalibus foliosis, s. Lycopodium Selaginoides. Er mindre end alle de andre *Lycopodia*, deilig grøn og glændsende, samt fuld af Tagger paa Bladene.

Lusegras *Huperzia selago* Species Plantarum s. 1102

Lycopodium foliis sparsis octofariis, caule erecto dichotomo fastigiato, s. Muscus erectus. Lumber-Græs. Dette Græs, kaagt i Vand under Lukt Laag, bruges meget til at toe saarede Hoveder med, da Saarene læges og Utøi ganske fordrives. Ellers kaldes det og Vippe-Græs, fordi det (ligesom *Elymus arenarius*) bruges til Vipper eller smaa Qvaste, hvormed Fladbrød bestryges. Af andre igjen kaldes det Rosa-Græs, fordi det bruges mod den Svaghed Rosen saaledes, at man kaager det i stærkt Øl og tager det ind at svede paa.

[s. 106]

Skogkråkefot *Lycopodium annotinum* Species Plantarum s. 1103

Lycopodium foliis sparsis quinquefariis subserratis. Denne skilles let fra de forige ved sine adspredte og mere adskilte Blade, men kaldes dog Vippe-Græs ligesom den næst foregaaende.

Jamne *Diphasiastrum* spp.

Lycopodium foliis bifariis connatis superficialibus solitariis &c., s. Sabine [sic] sylvestris. Jamne, saa kaldet af sin Jævnhed i Toppen, bruges overalt at farve guult med, da den kun tillige med Tøiet kaages i Vand. Farven sattes paa Ulden-Tøi saa vel som paa Linnet, og taaler i begge Tilfælde Vask.

I [Linné](#) (1753, s. 1104) er dette *Lycopodium complanatum*, i dag skogjamne *Diphasiastrum complanatum*. *Sabine* er nok ein skrivefeil for Linné si slekt *Sabina*. *Sabina sylvestris* har eg ikkje funne i Linné sine tekstar, men i [Pontoppidan](#) (1752, s. 196) står «*Sabina sylvestris* Jamne, bruges af bønderne at farve med». Skogjamne er sjeldan på Sunnmøre, medan fjelljamne, *Diphasiastrum alpinum* er vanleg. Eg trur ikkje Strøm skilde desse artane.

Balderbrå *Tripleurospermum inodorum*, β) strandbalderbrå *Tripleurospermum maritimum* Species Plantarum s. 891

Matricaria receptuaculis hemisphaericis, radiis patentibus, seminibus coronato-marginatis, squamis calycinis margine exsoletis. Barbro-Græs eller Munke-Krone. Voxer overalt i Agrene og ved Strandbreddene,

Ut frå skildringa til Strøm og [Linné](#) (1753, s. 891) er dette balderbrå *Tripleurospermum inodorum*.

β) *Chamæmelum maritimum*. Denne anføres her (nemlig i *Linnæi Flora Svecica*, som jeg idelig følger) ikkun som en Varietet, men i *Spec. Planetarum*. pag. 891. som et eget *Species* under Navn af *Matricaria receptaculis hemisphaericis, foliis bipinnatis subcarnosis, supra convexis, subtus carinatis*, om hvilken jeg maa sige, at den i henseende til Blade og

alle andre Ting kommer nøie overeens med den første, som her forefalder; hvilket tydelig sees, naar denne (nemlig den først anførte) holdes imod den vidløftige Beskrivelse, som gives over den sidste i Linnæi Wästgöta Resa, Pag. 148. Dette maa jeg og lægge til, at imellem den, som voxer ved Strandbreddene, og den, som forekommer i Agrene eller ved Husene, ikke kan markes nogen Forskiel her paa Stædet.

β) er strandbalderbrå *Tripleurospermum maritimum*. Arten er interessant fordi den godt viser utviklinga av og utfordringa med Linné sine tekstar på midten av 1700-talet.

Strøm brukte *Flora Lapponica* (Linné 1737) og *Flora Svecica* 2.ed. (Linné 1755) til å skrive *Søndmørs beskrivelse*. I *Flora Lapponica* heiter balderbrå *Anthemis vulgaris* (Linné 1737, s. 309), og strandbalderbrå er ikkje med i floraen. I *Flora Svecica* 1.ed. er namnet til balderbrå endra til *Matricaria receptuaculis hemisphæricis, radiis patentibus, feminibus coronato-marginatis, squamis calycinis margine exsoletis* (Linné 1745, s. 252). I *Species plantarum* er namnet det same, med unntak av siste ordet som truleg er ei feilskrivning: *Exsoletis* har blitt til *Obsoletis* (Linné 1753, s. 891). Artsepitetet som Linné gir den i *Species plantarum*, er *Chamomilla*.

Når det gjeld strandbalderbrå, er første skildringa av den gjort i Linné (1747, s. 148) si Wästgöta resa:

«CHAMÆMELUM maritimum wåxte ymnigt på hafs-stranden, det jag ej tilförene examinerat. *Caules* ramosi, diffusi, angulati, inferne purpurei. *Folia* duplicato-pinnata, vel multifida, glabra, subcarnosa, obtusiuscula, supra convexa, subtus carinata, margine reflexo marginata. *Pedunculi* fulcati, uniflori, *Flores* Leucanthemi, *Radio* albo, ampliffimo[sic]: petalis tridentatis; *disco* convexo, flavo; *Squamis* calycinis margine membranaceo fusco cinctis. *Semina Radii* triangularia, tridentata; *Semina Disci* tetragona, quadridentata. *Receptaculum* hemisphæricum, aut conicum, nudum. Altså är först denne et species *Matricaria*, som nårmalt kommer övmerens med Chamæmelum vulgare 702, fastän dess calyx nog liknar Cotulæ fætidæ. Jag skulle ock sannerligen tro, at denna örten woro den samme med CHAMÆMELUM maritimum perenne humilius, foliis brevibus craffis[sic] obscure virentibus, Raj.syn. 3.p. 186, t. 7. f. 1. om allenast petala radii warit odelte.»

I *Species plantarum* er strandbalderbrå inne som *Matricaria maritimum* (Linné 1753, s. 891). To år seinare kjem *Flora Svecica* 2. ed., som Strøm brukte. Strandbalderbrå har då fått artsepitelet *inodora* i staden for *maritimum* (Linné 1755, s. 297). Slik endrar artar namn fleire gongar i løpet av få år, og det er berre Linné sitt rike noteapparat som gjer at ein kan følgje dei ulike namna til arten frå utgåve til utgåve.

Stormarimjelle
Melampyrum pratense, item
småmarimjelle *Melampyrum*
sylvaticum Species
Plantarum s. 605 [s. 107]

Melampyrum florum conjugationibus remotis, corollis clausis, item Melampyrum corollis hiantibus. Den første voxer paa Engene, den sidste blant Skov eller Lyng; begge have Frugt som Hvede-Korn og give (efter *Linnæi* Anmærkning) Mælken sin gule Farve om Sommeren.

Hengjeaks *Melica nutans*
Species Plantarum s. 66

Melica petalis imberbibus, panicula nutante simplici. En høi Græs-Art med hængende Blomstre, som voxer paa Klipperne til Fields.

Åkermynthe *Mentha arvensis*
Species Plantarum s. 577

Mentha floribus verticillatis, foliis ovatis acute serratis, s. Mentha sylvestris. Voxer i Haver og Agre.

Bukkeblad *Menyanthes trifoliata* Species Plantarum s. 145

Menyanthes foliis ternatis, s. Trifolium aqvaticum. Gede-Klov. Bruges af nogle i Thee som et *Antiscorbuticum*, [mot skjørbug] men af Bønderne kaages det i Øl og tages ind mod Bryst-Syge. Dens Dyd beskrives af *Chomel* i hans *Histoire des Plantes usuelles*, Tom 2. pag. 541. hvor det heder: „Denne Urt holdes i Tydskland for et særdeles godt Læge-Middel, ei alene mod Skiørbug, men og imod alle langvarige eller tærende Sygdomme, saasom Vattersot, Guulsot og Forstoppelse i Leveren og andre Indvolde.,, Dette stædfæster altsaa den Nytte og Brug, som man her gjør sig af denne Urt; men derimod veed jeg ikke, hvor vel det er troffet, at vore Bønder overalt holde den for en Aarsag til den saa kaldte Igle-Sot og Vatter-Sot hos Faarene, og kalde den Igle-Græs, fordi de mene, at de smaa levende Dyr eller Igle, som sætte sig i Faarenes Lever, derved skulle foraarsages. Vel er det rigtigt, at dette saa vel som andet paa sumpige Marke voxende Græs er for Faarene skadligt; men om just dette skulde være skadeligere end andre Slags, veed jeg ikke. Imidlertid er det vist, at Faarene æde det med stor Begierlighed; og *Linnæus* melder i *Flora Lapp.* p. 50., at man i Lapland og Vesterbothnen opgraver denne Urts Rødder og giver Creaturene dem at æde i Foertrang, hvilke ogsaa opæde dem hele og holdne.

Myskegras *Milium effusum*
Species Plantarum s. 61

Milium floribus dispersis. Dette meget vellugtende Græs voxer i Fiordene.

Teppekjeldemose *Philonotis fontana* Species Plantarum s. 1110 [s. 108]

Mnium caule simplici geniculis inflexo, s. Mnium fontanum. Et Slags Mosse, som skilles fra andre ved sin meget lysegrønne Farve, og voxer alene der, hvor Vand-Kilder opspringe paa Biergene.

Kjeldeurt *Montia fontana*
Species Plantarum s. 87

Montia. En Urt, som voxer paa fugtige Stæder, ligesom den forhen beskrevne *Alsine*.

α) Åkerminneblom *Myosotis arvensis* Species Plantarum s. 131
β) Engminneblom *Myosotis scorpioides* Species Plantarum s. 131

Myosotis[sic] foliorum apicibus callosis. α) *foliis hirsutis.* Emailleret Blomster eller Forgiet Mig ei, som er et almindeligt Ukrud i Haver og Agre, skjønt det og sees paa andre tørre Stæder. β) *foliis glabris*, som skal voxer i Sumpene, er mig paa saadanne Stæder ikke forekommen, saavidt jeg erindrer; men paa Biergagtige og tørre Stæder har jeg undertiden fundet

den ganske liden og med glatte Blade. At denne Urt er en dødelig Forgift for Faarene, det er ingen hos os bekiendt, saavidt jeg har mærket.

I ([Linné 1753](#), s. 131) er dette engminneblom *Myosotis scorpioides*. Den veks oftest vått, og ikkje tørt som Strøm skriv. Det er mange andre artar i slekta, men ingen av dei vanlege passar heilt til skildringa til Strøm. Eg er derfor usikker kva Strøm fann, det kan vere at han fann engminneblom som voks karrig og tørt og dermed var liten og atypisk.

Myrica foliis lanceolatis subserratis, s. Myrtus Brabantica. Pors. Denne holdes af nogle for et godt Middel, at give Creaturene ind om Vaaren, mod Vattersot; til hvilken Ende den indsamles om Sommeren, og glemmes Vinteren over. Naar den kaages i Vand, giver den en smuk guul Farve, som vel er bestandig; men bruges dog ikkun til Hør-Garn og linnet Tøi.

Pors *Myrica gale* Species Plantarum s. 1024

Nardus spica recta setacea. Find-skæg. Er bekiendt af sin Haardhed, som gjør den vanskelig at afmeie.

Finnskjegg *Nardus stricta* Species Plantarum s. 53

Nymphæa foliis cordatis integerrimis, flore albo. Vas-Gaas. Findes overflødig i Vandene; men med gule Blomstre er den mig ingenstæds forekommen.

Kvit nøkkerose *Nymphaea alba* Species Plantarum s. 510

Ophrys bulbo fibroso, caule bifolio. Er temmelig almindelig paa vaade Enge; i sær paa Præstegaarden Kierstad.

Stortviblad *Neottia ovata* Species Plantarum s. 946

Ophrys bulbo fibroso, caule bifolio, foliis cordatis. Er en liden, rar og net Urt med tvende Hiertaglige Blade paa Stilken, som jeg nogle Gange har fundet under høie Bierg-Hammere afsides for Solen.

Småtviblad *Neottia cordata* Species Plantarum s. 946

Ophrys bulbis ramosis flexuosis, caule vaginato, nectarii labio trifido. Denne adskilles let fra de forige ved sin Hinde eller Skede omkring Stilken, saa og ved sin Rod, der seer ud som en Coral; hvorfor den og kaldes *Ophrys s. Orobanchè corallorhiza*. Den er af mig kun een Gang funnen paa Gaarden Dybviiig i Borgunds Sogn.

Korallrot *Corallorhiza trifida* Species Plantarum s. 945 [s. 109]

Orchis bulbis indivisis, nectarii labio lanceolato integerrimo. Voxer paa adskillige Stæder, men i sær paa Torvigens Præstegaard i Mængde.

Nattfiol *Platanthera bifolia* Species Plantarum s. 939

Orchis bulbis indivisis, nectarii labio trifido æquali integerrimo, cornu longo, s. Orchis pyramidalis[sic]. Den voxer i Mængde paa Gidskøe, og ellers hist og her.

Ukjent

Orchis pyramidalis ([Linné 1753](#), s. 940) er i dag salepsrot *Anacamptis pyramidalis*, som ikkje er kjent frå Noreg. Strøm oppgir at arten veks i mengder på Giske og elles hist og her. Det er fire orkideartar som er rapportert frå Giske: brudespore *Gymnadenia conopsea*, purpurmarihand *Dactylorhiza majalis* subsp. *purpurella*, vårmarihand *Orchis mascula*, skogmarihand *Dactylorhiza maculata* subsp. *fuchsii* og engmarihand *Dactylorhiza incarnata*. Brudespore er med i Gunnerus sitt herbarium under to namn, men ein *Orchis pyramidalis* er ikkje i herbariet eller i floraen ([Jørgensen et al. 2016](#), s.283 og 285). Strøm har brudespore som neste art, men det kan vere han vurderte normal variasjon i arten som ulike artar.

Sidan Strøm rapporterer denne arten òg frå Hardanger og purpurmarihand ikkje er registrert i Hardanger, går eg ut frå det ikkje er den ([Artsdatabanken 2022](#)). Då er vårmarihand, skogmarihand og engmarihand igjen som moglege artar frå dei som er rapporterte frå Giske. Alle dei tre artane finn ein òg i Hardanger. Kva for ein orkideart Strøm fann kan eg ikkje vite, men vår-, skog- eller engmarihand verkar å vere dei mest trulege ut frå floraen i dag.

Brudespore *Gymnadenia conopsea* Species Plantarum s. 942

Orchis bulbis palmtis, nectarii cornu setaceo germinibus longiore, labio crenato. Er blant *Orchides* een af de Almindeligste.

Flekkmarihand *Dactylorhiza maculata* Species Plantarum s. 942

Orchis bulbis palmatis, patentibus, nectarii cornu germinibus brevior. Er almindelig og bekiendt under det Navn Mari-Græs, item Orme-Græs, fordi man har indbildt sig, at Ormen kan læge sig med denne Urt, naar den

[s. 110]

Namnet *Lonchitis aspera* er kjent frå fleire eldre kjelder slik som [Gerard et al.](#) (1597, s. 978) sin *The Herball, or, Generall historie of plantes*.

slaaes og saares. Af andre kaldes den og Houvendelse-Græs *Orchis bifolia*, fordi man, ved at lægge den under sovende Personers Hoveder i Sengen, mener at kunde vende deres Hue og Kierlighed til sig; i hvilket Spøgerie der og ligger nogen Sandhed skiult, saasom det er bekiendt, at alle *Orchides* henfores til *Aphrodisiaca* eller saadanne Ting, som opvække Geilhed. Det Exempel, som *Sim. Pauli*, i sin *Flora Dan.sub. tit. Orchis*, efter egen Erfaring anfører, kan tiene til Beviis paa det samme; hvortil jeg maa lægge dette, som *Linnæus* i *Flora Svec.* har anmærket ved den første her anførte *Orchis*, nemlig: *Tauri tardi provocantur in venerem hujus radicibus à Dalis* I øvrigt er det bekiendt, at denne Urt har en underlig Rod, af Skikkelse som tvende sammenføjede Hænder, af hvilke den ene synker, men den anden flyder ovenpaa, naar de kastes i Vand; hvortil Aarsaagen efter *Linnæi* Mening bliver denne, at den flydende Rod nærer den nærværende Plante, men den synkende indeholder Knoppen til den, som følgende Aar skal springe ud. Om

denne Urt kan og i Norg. Naturl. Historie i D. Pag. 210. under Navn af Mariæ-Haand læses mere.

Origanum spicis subrotundis paniculatus congleomeratis, s. Origanum sylvestre. Mynthe, Vild-Mynthe. Den voxer mangestæds ind til Fiordene, og bruges af Bønderne som Kryderie i Pølser. Hr. Bandsbil (en god Urtekiender, som har været Præst i Jørgenfiorden) skal efter Beretning altid have betient sig af denne Urt i Staden for Snuus-Tobak, og det uden Tvivl formedelst dens Hovedstyrkende Kraft, da jeg seer, at (*Chomel* henfører den til *Plantas cephaliques*) og siger derom *Tom. 2. pag. 391.* „Naar Bladene og Blomstrene af denne Urt tørres i Skygge, og beredes til Pulver, da er samme et Hovedstyrkende Middel, og beqvemt til at trække Uhumskhed eller Flod igiennem Næsen,,.

Bergmynte *Origanum vulgare*
Species Plantarum s. 590

Orobis foliis ovatis pinnatis, s. Orobis vernus. Voxer overalt.

Vårerteknapp *Lathyrus vernus*
Species Plantarum s. 728

Osmunda scapo caulino unico, fronde pinnata solitaria, s. Lunaria. Voxer hist og her paa Bakkerne. Efter Hr. Büschings Nachr. I B. 4 St. Pag. 349. bruges den i Island udvortes ved vanskelige Børne-Fødseler.

Marinøkkel *Botrychium lunaria*
Species Plantarum s. 1064

Osmunda frondibus lanceolatis pinnarifidis, laciniis confluentibus integerrimis parallelis, s. Lonchitis aspera. Bjørn-kam. Er meget almindelig i Mosse- og Lyng-Marke.

Bjønnekam *Blechnum spicant*
Species Plantarum s. 1066

Oxalis scapo unifloro, foliis terminatis, s. Acetosella. Denne kaldes her Nat-Svæve, fordi den folder sine Blade sammen om Aftenen efter Solens Nedgang, og tiener altsaa til Rettesnor for dem, som gaae sildig ude i Marken i taaget Veir, da de af denne Urt kan see, om Solen er dalet eller ikke.

Gauksyre *Oxalis acetosella*
Species Plantarum s. 433

Paris quadrifolia. Trolde-Bær. Er meget almindelig.

Firblad *Paris quadrifolia*
Species Plantarum s. 367
[s. 111]

Parnassia s. Hepatica alba. Kaldes af nogle Jomfrus Mariæ Sengebaand, da den i visse Maader ligner de her brugelige-Sengebaand, og er meget almindelig paa fugtige Marke.

Jåblom *Parnassia palustris*
Species Plantarum s. 273

Pedicularis caule ramoso, calycibus calloso-punctatis, s. Pedicularis palustris. Igle-Græs. Voxer overalt, paa Sumpige Marke og holdes for at være Faarene lige saa skadelig, som den nyelig anførte *Menyanthes* ligesom den og gives samme Navn. Nogle, som have gjort sig Umage for at oprykke den af sine Marke, skal (som troeværdig berettes) siden have haft bedre Lykke til Faare-Avling; og jeg veed vist, at afg. Hr. Oberst Munthe paa sin Gaard Helleviggen i Søndfiord, saa og Hr. Hans Viingaard paa Præstegaard den Torviggen i Vandelvns Sogn, have med Nytte gjort samme Forsøg.

Myrklegg *Pedicularis palustris*
Species Plantarum s. 607

Kystmyrklegg *Pedicularis
sylvatica* Species Plantarum
s. 607

***Pedicularis caule ramoso, calycibus oblongis lævibus, corollæ labio
cordato.*** Voxer her overalt med røde og hvide Blomstre og er af Anseende
som den forige, men meget mindre.

Ukjent

Phalaris spica cylindrica spiciformi. Rør-Græs. Voxer ved alle Ager-Rener.

I [Linné](#) (1753, s. 55) er dette smaltimotei *Phalaris phleoides*, i
dag *Phleum phleoides*. Den er verken registrert på Sunnmøre, i
Hardanger eller på Eiker ([Artsdatabanken 2019](#)). Gunnerus har
heller ingen eksemplar i herbariet og ser ut til stø seg på Strøm.
[Jørgensen et al.](#) (2016, s. 227) meiner òg at det ikkje er smaltimotei,
og lurar på om det er ei form av timotei eller om det er reverumpe
som er meint. Strøm har allereie med reverumpe. Det kan sjølvsagt
vere ei form av timotei som Strøm feilaktig trur er ein art, men eg
trur ei annan forklaring kan vere nærliggande: [Hornemann](#) (1821, s.
64) oppgir at rørgræs på dansk er strandrøyr, *Phalaris arundinacea*,
og at det norske namnet er rørflok. Strøm brukte ofte dei danske
namna, særleg når det ikkje var lokale namn. Strandrøyr kan
opptre som ugras, i tillegg til på stranda, og [Linné](#) (1753, s. 55) har
strandrøyr som arten etter smaltimotei. Det er såleis mykje som
peikar mot at Strøm kunne meine strandrøyr *Phalaris arundinacea*,
men grunnlaget er ikkje godt nok for meg å konkludere.

Timotei *Phleum pratense*
Species Plantarum s. 59

Phleum spica cylindracea longissima. Voxer paa fugtige Stæder.

Fjelltimotei *Phleum alpinum*
Species Plantarum s. 59

Phleum spica ovato-cylindracea, s. Phleum alpinum. Voxer i Norangsdalen
i Jørgenfiorden.

Gjeldkarve *Pimpinella
saxifraga* Species Plantarum
s. 263

***Pimpinella foliis pinnatis α) Pimpinella saxifraga major altera, item β)
Pimpinella saxifraga minor foliis dissectis.*** Voxer paa Øerne og andre
Sandige Stæder.

Gjeldkarve har som oftast breiflika grunnblad α), og meir trådforma
blad β) oppetter stilken. Eg trur at Strøm tolkar dei to ulike
bladformer hjå ein art som to artar.

Tettegras *Pinguicula vulgaris*
Species Plantarum s. 17
[s. 112]

Pingvula nectario cylindraceo longitudine petali. Tette-Græs, item
Mælke-Kors. Den lægges i Mælke-Bøtterne for at komme Mælken desto
hastigere til at løbe sammen og blive tyk. Et Skee-Blad fuldt af saadan
sammenløben Mælk (kaldet Tette-Mælk) har, naar den blandes med anden
sød Mælk, strax samme Virkning som Tette-Græsset selv; saa at
Syrligheden derved forplantes i Mælk, ligesom ved Suurdei i Brød. Denne
Urts Skadelighed for Faarene har jeg befundet at være nogle faa hos os
bekiendt.

Pinus foliis geminis primordialibus solitariis glabris. Fyrre. Dette Slags Træ har tilforn været lige saa overflødigt paa Søndmør som andenstæds, ja uden Tvivl overflødiggere der end i andre Nordenfieldske Districter, efterdi Peder Clausen, saa vel som Torm. Torfæus, naar de beskrive Søndmør, rose det i sær for sine skønne Fyrre-Skove og de ypperlige Baade, som deraf bygges; men nu derimod er intet District her Nordenfields (Findmarken undtagen) derpaa saa fattig og udtømmet som Søndmør; hvilket man i sær tilskriver den stærke Træ-Handel med Skotterne, som her skal have havt sin Fart, mere end paa noget andet Stæd, i Anledning af det korte og rene Indløb igiennem Breesund, som er Søfarende saa vel bekiendt. Endnu findes vel i visse Bygdelave saa meget deraf, som kan tiene til Beboernes og de nærmeste Naboers Fornødenhed; men det meste Fyrre-Tømmer maa dog hentes fra Naboe-Fogderiet Romsdalen. De gamle Fyrre-Rødder, som staae tilbage (og hvoraf undertiden hele 3 kan findes staaende lige oven paa hinanden) graves op af Jorden, og kaldes Tière-Rødder, fordi man deraf brænder Tière paa følgende Maade: Først hugger man de opgravede Rødder i smaa Stykker, og binder dem ved Vidjer fast til nogle Stænger, for derved at reise dem op i Veiret, og tørre dem. Dernæst udseer man sig en beqvem Plads, hvor Tière-Hielden kan sættes, og Tière-Brænderiet skal gaae for sig, og udvælger da gemeenlig dertil en høi Jord-Vold eller Bakke, paa hvis bratteste Side graves en Mine eller Horizontal underjordist Gang kun af 1 Favns Længde eller lidt mere, og omtrent af et Menneskes Høide. Derefter opgraves og udhules Bakken oven paa i en Runddeel, som allevegne hælder ned til Middel-Puncten; og i Middel-Puncten gøres et Hul, som gaaer ned til den underjordiske Gang. Oven paa Hullet lægges et stort Træ-Fad, og igiennem Fadet og Hullet sattes en Træ-Stage, om hvilken de tørrede Rødder, uden nogen vis Orden, kastes og opstables paa alle Sider, og derefter bedækkes vel med Torv, at de ei, naar de anstikkes, skal give stærke Flammer af sig. Naar Alting saaledes er tillavet, kaldes det en Tière-Hield, og antændes da rundt omkring med Ild, som gaaer fort ind ad og driver Saften af Rødderne (det er Tieren) ud og ned til Middel-Puncten, hvor den samles i Fadet og ved Stagen, hvilken sidste nu og da, ligesom Tieren efterhaanden samler sig, lettes op for at give Tieren Udløb igiennem Hullet og ned til den underjordiske Gang, hvor den mod tages i en Rende, som ved den ene Ende er føiet til Hullet, men ved den anden hviler paa en Tønde, i hvilken Tieren til sidst samles; og naar den er fyldet, lægges atter en nye Tønde under Renden, hvormed fortfares saa længe denne Materie vil flyde. Denne Handtering har tilforn været saa stærkt i Brug, at Tière-Rødderne nu paa mange Stæder ere ganske udryddede, og Tièrebrænderiet følgerig af sig selv har maat ophøre; men paa andre Stæder haves der af endnu noget Forraad.

Til Slutning maa erindres de særdeles artige Grene, som findes paa en Deel Fyrre-Træer i Birkedalen i Voldens Sogn, og blive derfra hændede som en Raritet. Usædvanligheden bestaaer deri, først at disse Grene ere heel igiennem ganske flade eller ligesom sammentrykte, og staae ei *verticaliter* men *horizontaliter* ud fra Stammen; dernæst at deres Bark bestaaer af lange og smale Blade, med en dyb Fure imellem hvert Blad, næsten i samme Orden som paa Palme-Træer. See Tab. I. Fig. I.

Furu *Pinus sylvestris* Species Plantarum s. 1000

[s. 113]

[s. 114]

De rare Vexter paa Fyrren (113 S.) sidder ikke *horizontaliter* men *verticaliter* ud fra Stammen (saaledes bør Ordene rettes), og befindes gemeenlig

at sidde øverst i Toppene. Slike usædvanlige Vexter paa Træer pleie gemeenligt forarsaget af Insecter, som bekiendt er; men deraf har jeg efter nøiagtig Randsagning ingen kunnet finde ([Strøm 1784a](#), s. 125).

Gran *Picea abies* Species Plantarum s. 1002

Pinus foliis subulatis mucronatis lævibus bifariam versis. Gran. Denne har jeg ikke fundet Tegn til, uden paa et eneste Stad i Søkelyens Sogn, paa en Gaard kaldet Klokke-Houg; thi dette Slags Træe er her Nordenfields ganske rart, indtil man kommer Fogderiet Nordmør forbie, da det siden Nord ad voxer i Overflødighed.

Groblad *Plantago major* Species Plantarum s. 112

Plantago foliis ovatis glabris, scapo tereti, s. Plantago latifolia. Groe Blad, Groe-Blokke. Den lægges paa Saar og Bylder som et kølende og trækkende Plaster.

Smalkjempe *Plantago lanceolata* Species Plantarum s. 113

Plantago foliis lanceolatis, spica subovata nuda, s. Plantago angustifolia. Liv-Græs, saa kaldet, fordi man dermed forsøger, hvor længe man skal leve, ved at rive dens *Filamenta* af, og saaledes stikke den i en Væg-Sprunge Natten til St. Hans Dag; ere da *Filamenta* udsprungne igien om Morgen, skal man leve det Aar over. Si fabula vera est.

Strandkjempe *Plantago maritima* Species Plantarum s. 114

Plantago foliis semicylindraceis, s. Plantago maritima. Voxer allevegne ved Havbreddene.

Fjøresaltgras *Puccinellia maritima*

Poa maritima. Oed. *Flora Dan. Fasc. 5. Tab 251.* Voxer ogsaa her ved Strandbræddene ([Strøm 1784a](#), s.125).

[Linné](#) (1753) har ikkje ein *Poa maritima*. [Oeder](#) (1766, Tab. 251) derimot har ein *Poa maritima* Oed. som er eit synonym til *Poa maritima* Huds. ([Hudson 1798](#), s. 35) som i dag er fjøresaltgras *Puccinellia maritima*.

Engrapp *Poa pratensis* Species Plantarum s. 67

Poa panicula subdiffusa, spiculus trifloris basi pubescentibus. En almindelig Græs-Urt ved Ager-Renerne.

Trådrapp *Poa angustifolia* Species Plantarum s. 67

Poa panicula diffusa, spiculus quadrefloris pubescentibus. Er ei saa meget almindelig som den første.

Markrapp *Poa trivialis* Species Plantarum s. 67

Poa panicula diffusa, spiculus quinquefloris glabris, culmo erecto tereti. Er her den almindeligste.

Ukjent

Poa panicula diffusa, angulis rectis, spiculis obtusis. Voxer i det Vaade og har hvide Blomstre.

I [Linné](#) (1753, s. 68) er dette tunrapp *Poa annua*. Skildringa til Strøm passer ikkje til tunrapp sidan den ikkje veks vått eller har utprega kvite blomar. Tunrapp er ein vanleg art på Sunnmøre, men eg veit ikkje kva Strøm fann.

[Oeder](#) (1766, Tab. 251) sin illustrasjon av *Poa maritima*, i dag fjøresaltgras *Puccinellia maritima*.

Storblåfjør <i>Polygala vulgaris</i> Species Plantarum s. 702	<i>Polygala floribus cristatis racemosis.</i> Denne forekommer allevegne og dens blaae Blomstre, som ligne en liden flyvende Fugl, bruges til at sætte Farve paa Brændeviin.
Greintungras <i>Polygonum aviculare</i> Species Plantarum s. 362 [s. 115]	<i>Polygonum floribus octandris trigynis axillaribus s. Centumnodia.</i> Er almindelig ved Gaards-Rommene og Strandene.
Harerug <i>Bistorta vivipara</i> Species Plantarum s. 360	<i>Polygonum caule simplicissimo monystachio, foliis lanceolatis, s. Bistorta minor.</i> Den kaldes af nogle Perle-Græs, og falder her meget overflødig.
Vass-slirekne <i>Persicaria amphibia</i> Species Plantarum s. 361	<i>Polygonum floribus pentandris semidyginis, staminibus corolla longioribus.</i> Har haarde Blade, som ligne Piil-Blade, og voxer overalt ved Soe-Husene.
Hønsegras <i>Persicaria maculosa</i> Species Plantarum s. 361 β) med kvite blomster	<i>Polygonum floribus hexandris digynis. α) Persicaria mitis maculosa, item β) Persicaria mitis floribus candidis.</i> Begge voxer ved Huse og Møddinger. Hønsegras kan ha naturleg variasjon på blomerefargen, og eg trur α) og β) er ein art sjølv om Strøm fylgde Caspar Bauhin som meinte det var to artar (Bauhin 1623 , s. 10).
Vasspepar <i>Persicaria hydropiper</i> Species Plantarum s. 361	<i>Polygonum floribus hexandris semidigynis, s. Hydropiper.</i> Vand-Peber. Voxer mangestæds i det Vaade.
Vindeslirekne <i>Fallopia convolvulus</i> Species Plantarum s. 364	<i>Polygonum foliis cordatis, caule volubili, s. Helxine.</i> Ager-Binde. Den voxer i Agrene, fornemmelig ind til Fiordene; findes og som Ukrud i Haverne.
Sisselrot <i>Polypodium vulgare</i> Species Plantarum s. 1085	<i>Polypodium frondibus pinnatifidis, s. Polypodium vulgare.</i> Steen-Sødrod. Er bekiendt af sin søde Rod, og findes allevegne i Bierg-Kløfterne.
Hengjeveng <i>Phegopteris connectilis</i> Species Plantarum s. 1089	<i>Polypodium frondibus subbipinnatis, foliosis infimis reflexis paribus, pinnula quadriangulari adunatis.</i> Et Slags smaa Blom med nedbøiede Blade som voxer overalt blant Træer og Klipper.
Ormetelg <i>Dryopteris filix-mas</i> Species Plantarum s. 1090 [s. 116]	<i>Polypodium fronde bipinnata, s. Filix Mas.</i> Denne kaldes Han-Blom eller Ryste-Blom, fordi den gemeenlig voxer i Ryster ∴ Klynger eller Samlinger; og om den heder det i <i>Commentariis Tragi pag. 547.</i> fordansket saaledes: „Dersom en Hest falder hastig ned, uden at man veed hvad den skader; da kan man kun lægge et Stykke af denne Urts Rod under Hestens Tunge, da den strax skal kaste sit Vand og Ureenlighed og reise sig op igien. Hvilket saaledes at forholde sig, jeg selv har erfaret”, I øvrigt falder denne Urt alt for haard at æde for Creaturene, saa at man ikkun kaager et Loug eller

Decoctum deraf og giver dem samme at drikke, da man holder for, at de mælke vel derefter.

Det er andre vanlege telgar frå Sunnmøre som manglar frå Strøm sin gjennomgang slik som sauetelg *Dryopteris expansa* og smørtelg *Oreopteris limbosperma*. Grunnen er nok at desse ikkje var med i Linné sine skrifter som Strøm hadde tilgang til ([Linné 1737](#), [Linné 1745](#), [Linné 1753](#)).

Polypodium fronde bipinnata, pinnulis lanceolata acutis pinnatifides. Voxer i Fiordene og kaldes Fugle-Blom.

Skogburkne *Athyrium filix-femina* Species Plantarum s. 1090

Polypodium fronde bipinnata, foliosis remotis, s. Filix saxatilis. Er almindelig paa Biergagtige Stæder, samt kiendelig af sin høie og svage Stilk.

Skjørlok *Cystopteris fragilis* Species Plantarum s. 1091

Polytrichum caule simplicis, anthera parallelepipedica s. Adiantum aureum. Voxer overalt paa Tuer.

Storbjørnemose *Polytrichum commune* Species Plantarum s. 1109

Populus tremula. Asp eller Aasp. Er et meget almindeligt Slags Træe, som i sær anvendes til de saa kaldte Hæs-Gierder, paa hvilke Høet og Kornet hænges for at tørres, item til Fiske-Hielde, hvorpaa man tørrer Fisk. Aspe-Bark, kaagt i Mælk, giver en beest Drik, som fordriver Orm.

Osp *Populus tremula* Species Plantarum s. 1034

Potamogeton foliis oblongis-ovatis petiolatis natantibus. Voxer overalt i Vandene, hvor dens Blade svømme oven paa, ligesom den forhen anførte *Nymphæa*.

Vanleg tjønnaks *Potamogeton natans* Species Plantarum s. 126

Potamogeton foliis lanceolatis planis, in petiolatis desinentibus. Voxer ligeledes i Vandene.

Tjønnaks *Potamogeton* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 55) er denne arten blanktjønnaks *Potamogeton lucens*. Sidan blanktjønnaks er ein sjeldan art som ikkje er registrert på Sunnmøre, er det truleg eit anna tjønnaks, til dømes kysttjønnaks *Potamogeton polygonifolius*. Kysttjønnaks er blant dei vanlegaste av artane, men det er òg andre artar som veks på Sunnmøre og som alle var lite utgreidde på Strøm si tid.

Potentilla foliis pinnatis caule repente, s. Anserina. Stor-Røllik. Er almindelig ved Strand-Kanten og ved Søe-Husene. Dens egentlige Navn blandt vore Bønder er Mure eller Mure-Græs; og det, som fornemmelig gjør den bekiendt, er, at dens Rod spises af dem med Behag. Hvor Agerreener ligger nær ved Strandbrædden, der voxer denne Urt Mængde, og samles da om Foraaret, naar Agrene oppløies, den Sted at andre Rødder som ukrud bortkastes ([Strøm 1784a](#), s. 125).

Gåsemure *Potentilla anserina* Species Plantarum s. 495

Skogsalat *Mycelis muralis*
Species Plantarum s. 797

Prenanthes flosculus qvinis, foliis lyrato-hastatis. Voxer paa Biergagtige Stæder, saasom i Solnørdalen i Ørskougs Sogn og Gaarden Saude i Rødve-Sogn.

Kusymre *Primula vulgaris*
Species Plantarum s. 143

Primula veris. Kue- eller Koe-Simmer. Voxer i Mængde paa Biergagtige Stæder eller paa Biergenes Sider.

Strøm skriv her det latinske namnet på marianøkleblom *Primula veris*, ein sjeldan art på Sunnmøre. Lokalamnet koe-simmer peiker mot kusymre *Primula vulgaris*, ein art som er vanleg på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). [Linné](#) (1753, s. 143) har berre *Primula veris*, og *P. vulgaris* vart skildra først av [Hudson](#) (1762, s. 70).

Blåkoll *Prunella vulgaris*
Species Plantarum s. 600 og
β) Ukjent
[s. 117]

Prunella foliis ovato-oblongis petiolatis, s. Prunella vulgaris; item β) cærulea magno flore. Den første er meget almindelig, men den anden rar at see.

Blåkoll *Prunella vulgaris* ([Linné 1753](#), s. 600) er vanleg på Sunnmøre. Arten β) er storblåkoll *Prunella grandiflora* ([Linné 1753](#), s. 600). Den er derimot ikkje funnen på Sunnmøre eller i områda rundt. Det kan vere normal variasjon i storleiken til blomen hjå blåkoll Strøm tolkar ulike artar.

Hegg *Prunus padus* Species
Plantarum s. 473

Prunus floribus racemosus, s. Padus. Heg. Er et vel bekiendt Slags Træe, hvis Bark holdes for at have en meget nærsom Kraft for Creaturene, efter det gamle Ordsprog: Heg giver Marv i Leg ∴ Been eller Skinne-Been.

Einstape *Pteridium aquilinum*
Species Plantarum s. 1075

Pteris fronde supradecomposita foliolis pinnatis, s. Filix fæmina. Ene-Stab, saa kaldet, fordi den staaer enkelt eller paa en Stilk for sig selv.

Lækjevintergrøn *Pyrola rotundifolia* Species
Plantarum s. 396

Pyrola staminibus adscendibus, pistillis declinaris. Voxer over alt paa Biergagtige og Skovrige Stæder i Fiordene.

Det er verdt å notere seg at Strøm har ikkje tatt med Perlevintergrøn *Pyrola minor* sjølv om den var skildra av [Linné](#) (1753, s. 396).

Nikkevintergrøn *Orthilia secunda* Species Plantarum
s. 396

Pyrola racemo unilateralis. Denne har mere aflange og spidse Blade end den foregaaende, og derhos alle sine Blomstre hængende paa den ene Side af Stilken. Den voxer paa samme Stæder, som den første; i sær findes den i Mængde paa Søndre Side af Sulefieldet, blant Træerne i Skoven.

Villeple *Malus sylvestris*
Species Plantarum s. 479

Pyrus foliis serratis, s. Mala sylvestris. Vild-Æble, Suur-Æble. Voxer overalt ved Strandbreddene i Fiordene. I Fogderiet Nordfiord presses af disse

Æbler en Saft, som bruges i Stæden for Syre, eller suur Valle, der ellers er Bondens sædvanlige Drik.

Quercus foliis deciduis oblongis superne latioribus. Eeg. Dette Slags Træe voxer hist og her vildt, saasom paa Gidskøe, Eegsæt, Eegsund, &c.

Sommareik *Quercus robur*
Species Plantarum s. 996

Ranunculus foliis ovato-lanceolatis petiolatis, s. Flammula Ranunculus.
Voxer allevegne i Sumpene, men er efter *Linnæi* Vidnesbyrd en meget skadelig Urt for Faarene.

Grøftesoleie *Ranunculus flammula* Species Plantarum s. 548

Ranunculus foliis omnibus qvinatis lanceolatis inciso-serratis, s. Ranunculus aconitifolius. Denne Urt, som i *Linnæi Spec. Plant.* siges egentlig at have sit Hiem paa de Schweitzerste og Østerrigste Bierge, voxer her overflødig, høit op i Dalene og til Fields.

Kvitssoleie *Ranunculus platanifolius*
[s. 118]

I [Linné](#) (1753, s. 551) er dette duppesoleie *Ranunculus aconitifolius*, som Strøm retter til «eller rettere *platanifolius* Fl. Dan. Tab. III» ([Schnabel & Strøm 1781](#), s. 33) som er kvitssoleie *Ranunculus platanifolius*. Kvitssoleie er funnen på Sunnmøre og har snarlige blad.

Ranunculus foliis radicalibus reniformibus crenatis incis, caulinis digitatis linearibus, caule multifloro. En Urt, som findes paa Præstegaarden Kierstad, men er ellers rar hos os.

Nyresoleie *Ranunculus auricomus* Species Plantarum s. 551

Ranunculus foliis cordatis angulatis petiolatis, s. Chelidonium minus.
Denne er mig ikke ofte forekommen, men ved Sæter-Stølene og Møddingerne i Solnørdaalen har jeg fundet den i Mængde.

Vårkål *Ficaria verna* Species Plantarum s. 550

Ranunculus calycibus hirsutis caule bifloro, foliis multifidis.
Denne ægte Field-Urt har jeg fundet ved Snee-Bræerne i Urkedalen.

Isssoleie *Ranunculus glacialis* Species Plantarum s. 553

Ranunculus calycibus patulis, pedunculis sulcatis, s. Ranunculus repens.
Tryske. Er et vel bekiendt Ukrud i Agre og Haver. I fornævnte Urkedal har jeg fundet den iblant *Ranunculus acris* med tykkere og stivere Stilk, og med mere rundagtige Blade end sædvanlig, saa og ganske mørkegrøn af Farve; men at det dog var den selv samme Urt, visede dens *folios petiolata trifida*.

Krypssoleie *Ranunculus repens* Species Plantarum s. 554

Ranunculus calycibus patulis, pedunculis teretibus, s. Ranunculus acris.
Sol-Øye, Hane-Fod, item Hviid- Soløye, maaskee fordi dens Blomster-Blade undertiden blegne og blive hvide. Denne bruges af Bønderne som Spansk-Flue, og lægges i sær i Nakken for at trække Flod fra Øiene. Nogle af dem vide og med denne Urt at trække Huden af Fødderne, for saaledes at udgive sig for suurbenede, og derved at undgaae Udskrivelse til Krigs Tieneste; men dette har undertiden havt den Virkning, i sær hos

Engsoleie *Ranunculus acris* Species Plantarum s. 554

Phlegmatiske Personer, at de have beholdt sure Been sin hele Livs Tid.
Sic pedibus non pollice trunci. Paa det øverste af Sulefieldet har jeg fundet denne Urt med mere rundagtige, mørke og tykke Blade end sædvanlig.

Trollhegg *Frangula alnus*
Species Plantarum s. 193
[s. 119]

Rhamnus inermis floribus, monygonis hermaphroditis, s. Frangula.
Hund-Veed. Dette Slags Træ forekommer paa Gaar den Folstad i Ørstens Sogn og flere Stæder; men i Naboe-Fogderiet Nordfiord skal det voxer overflødige.

Engkall *Rhinanthus* spp.

Rhinanthus corallarum labio superiore brevior, s. Crista galli. Penge-Græs. Voxer alle vegne paa Engene og minder Bonden, naar den begynder at visne, om at slaae sit Høe.

Her bruker Strøm *Rhinanthus crista-galli* ([Linné 1753](#), s. 603), som er eit synonym med småengkall *R. minor*, men storengkall *R. major* var ikkje skild ut som eigen art. Dette er derfor mest truleg brukt som ei fellesnemning på engkallane, sjølv om småengkall er den vanlegaste arten på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)).

Rosenrot *Rhodiola rosea*
Species Plantarum s. 1035

Rhodiola s. Radix rosea. Kaldes i Fiordene Søster-Græs, men ellers overalt Haar-Voxter, fordi man kaager den i Vand og toer Haaret dermed, i Tanke, at det skal voxer vel derefter. Om Urten og har denne Virkning, veed jeg ikke; men *Sim. Pauli Fl. Danica* beskrives den som et skjønt Middel imod Hoved-Pine. I Dannemark skal den ei findes uden i Haverne, men her voxer den alle vegne paa Fieldene, og paa de neden for Fieldene liggende Strandbredde.

Villrips *Ribes spicatum*
Species Plantarum s. 200

Ribes inerme floribus planiusculis, s. Ribes rubrum. Ribs, Viin-Bær. Voxer paa adskillige Stæder vildt, fornemmelig i den saa kaldte Ribsdaal i Sødve-Sogn.

I [Linné](#) (1753, s. 200) er dette hagerips *Ribes rubrum*. Først i 1796 vart arten villrips *Ribes spicatum* skildra som eigen art ([IPNI 2022](#)). Eg trur at Strøm meinte villrips ut frå kor han fann arten.

Solbær *Ribes nigrum* Species Plantarum s. 201

Ribes inerme floribus oblongis, s. Ribes nigrum. Sol-Bær. Siges at voxer vildt i den frugtbare Dal Sæddal i Sandøe-Sogn.

Steinnype *Rosa canina*
Species Plantarum s. 491

Rosa caule aculeato, petiolis inermibus. Klunger, Nype-Træ, paa Dansk Hyben. Voxer overalt, fornemmelig i Fiordene, hvor fra aarlig sælges en Hoben af dette Træes Frugt, som kaldes Nyper, og bruges til Mad, da de i sær skal være tienlige for dem, som plages af Steen-Smerte.

Steinnype er ein vanleg art, men rosetaksonomien var lite utgreidd på Strøm si tid, og kan vere vanskeleg sjølv i dag. Det er grunn til å tolke dette som gruppa nyperoser, sjå òg neste art.

Rosa caule petiolosqve aculeatis, calycis foliolis indivisis. Denne er mindre af Væxt end den næst foregaaende, og har derhos mindre, men rundere og sødere Nyper.

Nyperose *Rosa* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 491) er dette trollnype *Rosa pimpinellifolia*. Trollnype er registrert på Sunnmøre, men alle i seinare tid. Ut frå den skildringa [Strøm](#) (1762, s. 119) gir, kan bustnype *R. mollis* vere ein betre kandidat. Bustnype er registrert i større omfang på Sunnmøre enn trollnype. Arten vart først beskriven i 1790 ([Kew Gardens 2019](#)) etter at *Søndmørs beskrivelse* vart skriven. Dette talar for at Strøm truleg fann bustnype, men han hadde ikkje kunnskapen for å skilje artane.

Rubus foliis ternatis, caule tereti aculeato, s. Rubus caesius. Bjørne-Bær. Er almindelig i Dalene.

Bjørnebær *Rubus* spp.

Blåbringe-bær *Rubus caesius* ([Linné 1753](#), s. 493) er ikkje registrert på Sunnmøre, eller på Nordvestlandet i det heile. Det er derfor lite truleg at det er blåbringe-bær. Det er ein del ulike artar av bjørnebær som veks på Sunnmøre, slik som skogbjørnebær *Rubus nessensis* ([Artsdatabanken 2019](#)). Strøm skriv at arten «Er almindelig i Dalene», og skogbjørnebær veks i fjordane, i motsetning til dei andre artane som oftast veks meir mot kysten. Eg set bjørnebær som gruppe på den sidan eg ikkje kan vite kva Strøm fann.

Rubus foliis qvinato-pinnatis ternatisqve, s. Rubus idæus. Bringe-Bær. Voxer allevegne i stor Overflødighed.

Bringe-bær *Rubus idæus*
Species Plantarum s. 493
[s. 120]

Rubus foliis ternatis, flagellis reptantibus. Teye-Bær. Forekommer mangestæds paa Fieldene og andre Biergagtige Stæder. Hr. Procantzler Pontoppidans Sammenligning imellem denne og den Chinesiske *Gin seng* i Norg. Nat. Histories i D. Pag. 213., saa vel som hvad der i Oeconom. Magazins 2 P. Pag. 183. anføres til Stadfæstelse derpaa, er værdt at lægge Mærke til.

Tågebær *Rubus saxatilis*
Species Plantarum s. 494

Rubus foliis simplicibus lobatis, s. Chamæmorus norvegica. Molte-Bær, Myre-Bær. Voxer her som andenstæds i Norge, men ikke i den Mængde, som i Saltens Fogderie, hvorfra den i Mængde føres til Bergen og derfra videre hen.

Molte *Rubus chamaemorus*
Species Plantarum s. 494

Rumex floribus hermaphroditis: valvulis integris graniferis, s. Lapathum. Er almindelig og bekjendt under det Navn Hemul eller Høymol.

Krushøymole *Rumex crispus*
Species Plantarum s. 335

Denne må eg nok òg rekne som ein samlegruppe for krushøymole og vanleg høymole *R. longifolius* som ikkje var skildra på Strøm si tid ([IPNI 2022](#)).

Fjellsyre *Oxyria digyna*
Species Plantarum s. 337

Rumex floribus hermaphroditis digynis. Bierg-Syre. Voxer paa de fleste Fielde i Mængde, men undertiden ogsaa i det Lave saa som paa Sæbøe-Præstegaard i Jørgenfiorden, tet ved Søen.

Rumex floribus dioicis, foliis oblongis sagittatis.

Engsyre *Rumex acetosa*
Species Plantarum s. 337

α) *Lapathum acetosum vulgare.* Syre eller Eng-Syre, hvoraf pleier at tillaves et Slags syrlig og velsmagende Viin-Suppe.

β) *Acetosa montana Maxima,* som voxer til Fields, og

γ) *Acetosa sylvatica maxima sterilis,* som meest voxer i Skovene.

Engsyre *Rumex acetosa* er i [Linné](#) (1753, s. 337) skildra som *Rumex floribus dioicis, foliis oblongis sagittatis*. α) *Lapathum acetosum vulgare*.

Når det gjeld neste art β) *Acetosa montana Maxima*, som ifølgje Strøm «voxer til Fields», er det litt vanskelegare å namnsette. Om eg følgjer Linné, så skriv han i Adonis Uplandicus i 1731: «*Acetosa montana, maxima* C.B: 114 Tourn: 502. Spansk Syra. Ab hac cultura tantum differre puto Aceosam pratensem C. : 114» ([Åhrling 1888](#), s. 355). Eller på norsk: «Eg trur berre kultivering er forskjellen». [Quensel & Palmstruch](#) (1804, art nr. 190) skriv: «En besynnerlig förändring ifrån södra fjälltrakterna och känd hos oss under namn af Spansk Syra, planteras och förekommer ofta i våra trädgårdar». Spansk syra blir her rekna som ein vanleg dyrka kultivar frå sørlege fjelltrakter. Ei mogeleg tolking er derfor at Strøm meiner setersyre *Rumex arifolius* subsp. *lapponicus* som veks på fjellet og er litt kraftigare.

Den siste arten Strøm skildrar er: «γ) *Acetosa sylvatica maxima sterilis*, som meest voxer i Skovene.» Denne arten er ikkje hjå Linné. Ettersom den latinske namnet kan omsetjast til ei steril plante som veks i skogen, så kan det vere engsyre som har fått lite sol, og som dermed ein økotype istaden for ein art.

Eg trur desse artane er økotypar, det vil seia naturlege variasjonar av engsyre styrt av kor den veks.

Småsyre *Rumex acetosella*
Species Plantarum s. 338

Rumex floribus dioicis, foliis lanceolato-hastatis;saa vel

β) *Lapathum acetosum repens lanceolatum,* som

γ) *Acetosa arvensis minima non lanceolata.* Voxer allevegne paa Huus-Tage og andre tørre Stæder, og er som oftest ganske rød.

På same måte som variasjonen blant engsyre er nok alle artane til Strøm småsyre.

Sagina ramis procumbentibus. Er en ganske liden Urt, som sees allevegne paa Huus-Tage og andre nøgne Stæder.

Tunarve *Sagina procumbens*
Species Plantarum s. 128

Salicornia articulalis apice crassioribus obtusis, s. Herba Kali. Voxer hist og her ved Strandbreddene i Borgensund.

Salturt *Salicornia europaea*
Species Plantarum s. 3
[s. 121]

[*Salix* spp.]

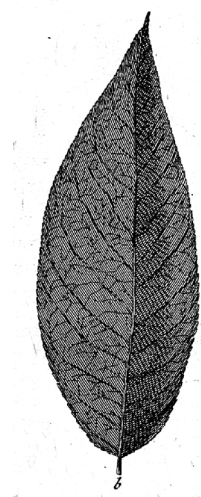
Salix-arter er vanskelege artar, dei kryssar seg, kryssar seg tilbake og kan få endra kromosomtalet. Sjølv i dag må ein ha godt materiale for å kunne namnsette artar og kryssingar mellom dei. Ein må derfor sjå stort på dei artane Strøm tek med frå selje, vier og pil-slekta. [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) sin gjennomgang og vurderingar av *Salix*-artane til Strøm er teke med i vurderingane som følgjer.

Eg veit at Linné såg variasjon i materialet sitt og namnsette mange ulike artar, og mange har fått hard medfart i taksonomien etterkvart som ein har fått meir kunnskap. Eg kan for det meste følge Linné sine artar ut frå typefiseringa og nomenklatur endringar oppigjennom. Teksten viser at Strøm fann variasjon som han plasserte inn i skildringane til Linné, men eg veit ikkje kor godt funna passar til Linné sine artar sidan eg ikkje har eksemplara frå Strøm.

Salix foliis serratis glabris ovato-lanceolatis acuminatis, s. Salix fragilis. Pil. Et villigt Træe at voxe, og er derfor næsten det eneste, som man seer Bønderne at plante ved sine Huse.

Pil *Salix* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1017) er dette *Salix fragilis*, i dag grønpil *S. × fragilis* [IPNI](#) (2022). Grønpil er ein innført hageplante og [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) er overtydd om at Strøm har namnsett denne feil. [Jørgensen et al.](#) (2016) foreslår at Gunnerus kan meine mandelpil *Salix triandra* eller istervier *Salix pentandra* når han skriv *Salix fragilis*. Det er berre grønpil og istervier som er rapporterte frå Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). I *Flora Lapponica* ([Linné 1737](#), s. 410) er det eit bilete av *Salix fragilis* som Strøm hadde tilgang til, og biletet liknar ikkje nokon av dei tre artane.

[Linné](#) (1737, s. 410) sin illustrasjon av blad av *Salix fragilis*.

Salix foliis serratis glabris orbiculatis. Field-Moe. Voxer hist og her i det Lave paa Tuer, som ligge noget høit, men fornemmelig i Field-Dalene i Mængde. Det holdes for at give Creaturene god Føde og megen Mælk, og fortienet at kaldes (som *Linnæus* siger) det mindste Træe i Verden.

Musøyre *Salix herbacea*
Species Plantarum s. 1018

[Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) er einig i at Strøm her skildrar musøyre.

Myrtevier *Salix myrsinities*
Species Plantarum s. 1018

Salix foliis serratis glabris ovatis venosis. Er et lidet Træe, kun en halv Alen høit, som voxer paa Fieldene. Paa Bladene ligner den meest den næst foregaaende, efterdi dens Blade ere rundagtig-ovale, rundt om savede eller indskaarne, samt paa begge Sider glændsende og fulde af Sener; dog ere de allerøverste lodne.

I [Linné](#) (1753, s. 1018) er dette myrtevier *Salix myrsinities*. Dette er nok ei gruppe av ulike vier-arter, men dette kan godt vere myrtevier ([Elven & Fremstad 2018](#), s. 639).

Selje *Salix caprea* Species
Plantarum s. 1020

Salix follis ovatis rugosis subtus tomentosis undatis, s. Salix caprea. Selje. Dette Slags Træe bruges meget til Kavler, det er langagtige Træe-Stykker, som bindes fast til den overste Kant af Torske-Garnene, for at holde dem op i Søen.

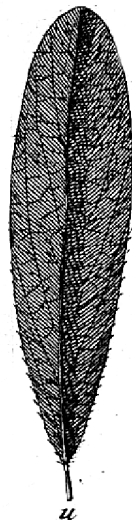
Sølvvier *Salix glauca* subsp.
glauca

β) *Salix foliis oblongis subtus villosis, inferioribus crenatis, superioribus integris.* Voxer i Dalene til Fields ikkun af 2 til 3 Alnes Høide, med Blade af dobbelt Skikkelse, nemlig de nederste spidst mod neden og stumpede oven til, men de øverste ganske ovale. Paa den op vendige Side ere alle Bladene deilig grønne og glændsende, men paa den nedvændige lodne og hvidagtige, følgelig meget ulige Selje-Træets; saa jeg undrer mig over, at Hr. *Linnæus* i sin *Fl. Svecica* anseer denne Væxt ikkun som en *Varietet* etter blot Forandring af Seljen, da Han dog i *Fl. Lapponica* beskriver den som et særdeles *Species*, hvilket efter mine ringe Tanker synes rimeligere.

β) er henta frå [Linné](#) (1737, s. 293, s. 410). Bilete frå *Flora Lapponica* saman med skildringa til Strøm passar på sølvvier *Salix glauca* subsp. *glauca*. [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) nemner ikkje denne arten i sin gjennomgang. Skildringa kan òg passe på underarten silkeselje *Salix caprea* subsp. *sphacelata*. Silkeselje er derimot ein austleg art og sjeldan på Sunnmøre medan sølvvier er vanleg ([Artsdatabanken 2022](#)).

Øyrevier *Salix aurita*
[s. 122]

[Linné](#) (1737, s. 410) sin illustrasjon av blad av β) *Salix foliis oblongis*.

Salix foliis subserratis, oblongo-ovatis, subtus subvillosis, stipulis semicordatis. Selje-Vidje. Er almindelig.

I [Linné](#) (1753, s. 1021) er dette gråselje *Salix cinerea*, ein art som ikkje er kjent frå Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). [Jørgensen et al.](#) (2016) skriv at øyrevier er ein vanleg art som passar med Gunnerus sin skildring av *Salix cinerea*. Dei skriv òg at Ivar Aasen kalla øyrevier for gråselje i sitt herbarium. I NTNU Vitenskapsmuseet sitt herbarium var det ei innsamling av øyrevier frå Runde (1971) med namnet gråselje ([Artsdatabanken 2022](#), TRH:V:303200). Det er tydeleg at det er vanleg å forveksle desse to artane.

Salix foliis integris hirsutis lanceolatis. Denne voxer i Field-Dalene og kaldes Smaa-Vidje. Dens Blade ere aflange, ujævne om Kantene og hvide paa begge Sider, men meest paa den underste.

Lappvier *Salix lapponum*
Species Plantarum s. 1019

I [Linné](#) (1753, s. 1019) er dette lappvier *Salix lapponum*. Arten er rapportert frå fjella rundt Stranda og Hjørundfjorden [Artsdatabanken](#) (2022). [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) nemner øyrevier som ein anna mogleg art. Eg trur likevel at det er meir truleg at Selje-Vidje er øyrevier og at denne arten er lappvier basert på skildringa av at den er kvit på begge side av bladet. Lappvier er tett kvithåra på begge sider av bladet, medan øyrevier har meir forskjell på over og undersida.

Sambucus cymis quinquepartitis, caule arboreo. Hyld. Voxer her dels plantet dels vild. Dens Knoppe tages, førend de springe ud i Blomster, og nedsyltes som Augurker eller deslige.

Svarthyll *Sambucus nigra*
Species Plantarum s. 269

Samolus Valerandi. Voxer i stor Mængde ved Gaarden Søeholt i Ørskougs Sogn i den tørre Sand ved Strandbredden, og er meget anseelig af sine blaae Blomstre. Dens tykke og Saftfulde Blade, der lade sig æde næsten som Kaal-Blade, maa uden Tvivl være meget behagelige og nærsomme[sic] for Creaturene; hvorfor det kunde være Umagen værdt, at besaae Sandige Strandbredde dermed.

Østersurt *Mertensia maritima*

[Strøm](#) (1766, s. X4) retta *Samolus Valerandi* til *Pulmonaria maritima* ([Linné 1753](#), s. 136) i andre bandet av *Søndmørs beskrivelse*, i dag østersurt *Mertensia maritima*.

Sanicula foliis radicalibus simplicibus, flosculis omnibus sessilibus. Denne har jeg fundet paa Leknæs-Stranden i Jørgenfiorden, og i Solnørdalen i Ørskougs Sogn.

Sanikkel *Sanicula europaea*
Species Plantarum s. 235

Satyrium bulbis fasciculatis, foliis lanceolatis, nectarii labio trifido acuto internodio majore. Voxer hist og her med smukke hvid-grønne Blomstre.

Kvitkurle *Pseudorchis albida*
Species Plantarum s. 944

Saxifraga foliis radicalibus aggregatis lingulatis cartilagineo-crenatis. Field-Rose. Denne meget anseelige Urt skal paa de Svenske eller Laplandske Bierge være meget rar; men falder her overflødig, ei alene oven paa Fieldene og ved Field-Siderne, men og paa de neden for liggende Strandbredde. Det underligste ved den er dette, at den staaer paa de nøgne Bierge eller i Bierg-Kløftene, hvor neppe er Muld at see, og synes alene at have sin Næring af det nedrindende Vand. Dens Skikkelse er i Almindelighed saaledes, som den i Fl. Lappon. Tab. II. Fig. 2. forestilles; men Blomstreneere langt flere, og Stilken saa vel som Bladene ganske røde. Fra Solnørdalen i Ørskougs Sogn har jeg en Forandring af denne Urt med ganske grønne og langagtige Blade, en heel Finger lange, samt smale og foran runde eller buttede; men Stilken og Blomstrene ere borte.

Bergfrue *Saxifraga cotyledon*
Species Plantarum s. 398

[s. 123]

Maaskee det er den Varietet, som i *Linn. Spec. Plant.* kaldes *Cotyledon pyramidale lato crenato & retuso folio polyanthos*, s. *Saxifraga sedi folio angusiore*.

Stjernesildre *Micranthes stellaris* Species Plantarum s. 400

Saxifraga foliis serratis, caule nudo ramoso, petalis lanceolatis. Er meget anseelig af sine hvide Blomstre med røde eller Brandgule Pletter, og voxer allevegne ved nedrindende Bække paa Fieldene.

Gulsildre *Saxifraga aizoides*

Saxifraga foliis caulinis linearibus alternis ciliatis radicalibus aggregatis. Spec. Plant. Saaledes kalder jeg en Urt, som findes paa de fieste Fielde hos os, item paa Stenige og vaade Veie i Dalene, og det af følgende Skikkelse: *Caulis digitalis simplex, procumbens; folia lanceolata-linearia, acuta, spinoso-ciliata, radicalia aggregata, superiora alterna; flores plerumque ramosi; calyx corolla longe brevior & viridis; petala lanceolato ovata, lutea, maculis fulvis notata.*

Omsett til norsk blir skildringa slik: «*Ugreina fingerforma stengel, spisse, smale linjenerva blad med kanthår. Spreidde blad i toppen. Blomsterstand ofte greina. Begerblad samblada korte og grøne. Kronblad tungeforma, gule og med gulbrune flekkar*». Alt i alt er dette ei god skildring av gulsildre *Saxifraga aizoides*. Gulsildre var beskrevet i både i *Flora Lapponica* og *Svecica* av Linné, to verk Strøm hadde tilgang til. Strøm brukte likevel aldri Linné sine namn på gulsildre.

Tuvesildre *Saxifraga cespitosa* Species Plantarum s. 404

Saxifraga foliis radicatis aggregatis linearibus integris trifidisqve. Denne har jeg fundet i temmelig Mængde paa Sulefieldet, skjønt jeg og har havt Bladene af den fra Daurmaalfieldet i Nordalen. Den er en ganske liden Urt med temmelig store og hvide Blomstre. Bladene, som sidde samlede ved Roden, ere foran brede og indskaarne, men gaae sammen neden til som en Kile.

Raudknapp *Knautia arvensis* Species Plantarum s. 99

Scabiosa corollulis quadrafides, caule hispido, Scabiola arvensis. Rød-Knap. Er meget almindelig, i sar paa Sandige Øer og paa flade Enge i Fiordene.

Blåknapp *Succisa pratensis* Species Plantarum s. 98 [s. 124]

Scabiosa corollulis quadrifidis, caule simplici, s. Morsus Diaboli. Skore. Den kaldes og Grøn-Blad, fordi man dermed pleier at farve grønt paa følgende Maade. Først kaager man Bladene i Vand, siden lagges man Tøiet, som skal farves, deri og lader det saaledes nogen Tid staa ved en sagte Ild eller Gløder; derpaa tager man Tøiet op igjen, lægger det ud paa Græsset, strøer Aske derpaa, lagges en Grønsvær (det grønne nedvendt) derover og lader det saa ledes ligge en Nattes Tid. Denne Farve sattes her paa Ulden Tøi saa vel som paa Linned, og taaler i begge Tilfælde at toes.

Kvitmyrak *Rhynchospora alba* Species Plantarum s. 44

Schoenus culmo subtriqvetro folioso, floribus fasciculatis, foliis setaceis. Voxer i Myrene med smaa hvide Blomstre.

[Scirpus]

For *Scirpus* har det skjedd mykje sidan 1700-talet, og ein må truleg rekne dei ulike artane som ei samlegruppe av ulike slekter og artar av siv og sivaks. Eg har likevel namnsett artane slik dei er etter Linné, så lenge det gir meining ut frå økologi og området.

Scirpus culmo tereti nudo, spica subovata imbricata. Voxer mangfoldig ved færske Vande saa vel som ved Havbreddene.

Sumpsivaks *Eleocharis palustris* Species Plantarum s. 47

Scirpus culmo striato nudo, spica bivalvi terminali longitudine calycis. Find-Skæg, saa kaldet, fordi den (ligesom *Nardus spica recta setacea*) har et Slags Børster eller Skæg i Toppen og er en meget striid Gras-Art. Naar *Linnæus* skriver i sin *Fl. Svecica*, at de fleste Rødder, hvoraf Torv er sammensat, bestaae af denne Urts Rødder, da stemmer vore Bonders Erfaring dermed vel overeens, saasom de holde det for et vist Tegn, at Torv-Mark findes, hvor den voxer. I øvrigt anseer man den for en god Græs-Art efter sin Størrelse og troer, at Creaturene mælke vel derefter.

Bjønnskjegg *Trichophorum cespitosum* Species Plantarum s. 48

Scirpus culmo tereti nudo, spicis pluribus pedunculatis, s. Scirpus lacustris. Vas-Sæv. Voxer i Vandene og bruges af en Deel til at lægge i Sengene, fordi Lopper ei saa let avles deri, som i Halm.

Sjøsivaks *Schoenoplectus lacustris* Species Plantarum s. 48

Scrophularia foliis cordatis basi transversis, caule obtusangulo. Er ei almindelig, men voxer dog paa visse Stæder i Mængde.

Brunrot *Scrophularia nodosa* Species Plantarum s. 619

Scutellaria foliis cordato-lanceolatis crenatis, S. Lysimachia galericulata. Denne voxer, saa vidt jeg har mærket, ikke uden ved Havbreddene, saasom ved Skaarstrand i Vatne-Sogn og flere Stæder, hvor man kan finde nok af den.

Skjoldberar *Scutellaria galericulata* Species Plantarum s. 599

Sedum foliis oblongis obtusiusculis sessilibus patentibus, s. Sedum album. Voxer allevegne paa Klipperne og i Klippernes Rever.

Kystbergknapp *Sedum anglicum* [s. 125]

I ([Linné 1753](#), s. 432) er dette kvitbergknapp *Sedum album*, kvitbergknapp veks i fjordane, men ut mot havet slik skildringa peiker mot er kystbergknapp *Sedum anglicum* meir vanleg. Kystbergknapp vart først skildra av [Hudson](#) (1778, s. 196).

Sedum foliis subovatis adnato-sessilibus gibbis erectiusculis alternis, s. Sedum acre. Kaldes af nogle Vorte-Græs, men af andre Bierg-Knop. I Oeconom. Magazins i, P. Pag. 262: anfores det blant Mærkværdighederne i Lombs præstegjeld, at denne Urt kaages i suur Valle og saaledes tages ind mod Skiørbug. At Urten og virkelig maa være tienlig mod denne Svaghed, kan sees af *Ol. Borrichii* Beretning i hans *Usu plant. indigen. in Medicina*, pag. 54., hvor det heder: at en vis Læge ved Navn Below skal med denne Urt, kaagt i Øl, have læget nogle tusinde Mennesker for Skiørbug.

Bitterbergknapp *Sedum acre* Species Plantarum s. 489

Åkersvineblom *Senecio vulgaris* Species Plantarum s. 867

Senecio foliis pinnato-sinuatis amplexicaulibus, s. Senecio vulgare. Kors-Urt eller (som andre uriktig kalde den) Stolten-Henrik; voxer overalt ved Husene. Af nogle bankes eller knuses denne Urt imellem en kold og en varm Steen, og lægges saaledes paa Værkfulde Lemmer.

Bergsvineblom *Senecio sylvaticus* Species Plantarum s. 868

Senecio corollis revolutis, foliis pinnatifidis denticulatis, caule corymboso erecto. Denne har jeg fundet ved Nøstene (det er, tet ved Søn staaende Huse, hvori Baadene forvares) paa Gaarden Ulvestad i Vatne-Sogn, item paa Gidskoe, staaende paa Nøste-Tagene. Den kan let kiendes og adstilles fra den foregaaende, formedelst sine krøllede Blomster-Blade; men er ellers en rar Urt i disse Lande, efter *Linnæi* Vidnesbyrd, som nøie har beskrevet den i sin Ølandska Resa Pag. 326., item Västgötha Resa Pag. 142.

Landøya *Jacobaea vulgaris* Species Plantarum s. 860

Senecio corollis radiantibus, foliis pinnato-lyratis, s. Jacobaea. Sviin-Soløye. Voxer overflødig paa Nordøerne, og ellers over alt hvor Qvæget opholder sig; skjønt den staaer urørt det hele Aar igiennem og ædes sielden af noget Creatur.

På Nordøyanne er det dikesvineblom *Jacobaea aquatica* og ikkje landøya som er vanleg ([Artsdatabanken 2022](#)). Truleg er landøya eit nyare tilskot til floraen på Sunnmøre.

Breiflangre *Epipactis helleborine* Species Plantarum s. 949 [s. 126]

Serapias bulbis fibrosis, nectarii labio obtuso petalis brevior, flore rubro. Denne voxer i temmelig Mængde paa Gaarden Saude i Rødve-Sogn, og kan med Billighed regnes blant Søndmørs rareste Urter.

Fjelltistel *Saussurea alpina* Species Plantarum s. 816

Serratula calycibus hirsutis ovatis. Denne har jeg baade fra Daurmaalfieldet i Nordalen, og fra Sulefieldet i Borgunds Sogn. Dens Blade ere Lancet-lige, de nederste fulde af Tagger, men de øverste ikke; neden under ere de Uldagtige eller lodne.

Åkertistel *Cirsium arvense* Species Plantarum s. 820

Serratula foliis dentatis spinosis, s. Serratula arvensis. Voxer i Agrene, men ei saa almindelig som *Carduus crispus*.

Småsmelle *Atocion rupestre* Species Plantarum s. 421

Silene floribus erectis, petalis emarginatis. En smuk Urt Med hvide Blomstre, som forekommer ofte paa Biergagtige Stæder.

Åkersennep *Sinapis arvensis* Species Plantarum s. 669

Sinapi siliqvis multangulis toroso-turgidis, s. Sinapi arvense. Ager-Sinnep, Ager-Kaal. Er et almindeligt Ukrud i Agrene, som dog af Fiorde-Folket undertiden indsamles og sælges, for at blandes med den egentlig saa kaldte Sinnep (*Sinapi siliqvis glabris tetragonis Linnæi*) hvilken ikke falder paa disse Stæder.

Sisymbrium Irio, maa jeg endnu tilføie siden jeg ikke ved, om den af andre er funden i Norge. Den er en liden smuk Karse-Urt, som jeg har fundet ved Elvebredde i Field-Dalene, særdeles i Næve-Dalen i Jørgenfiorden ([Strøm 1784a](#), s.126).

Ukjent

Blanksennep *Sisymbrium irio* ([Linné 1753](#), s. 659) er ikkje ein «smukk liten karse». Arten er sjeldan i Noreg og aldri registrert på Sunnmøre. Ove Dahl besøkte i 1918 Lilledalshorn som ligg mot enden av Nøvedalen i Ørsta, og tok med seg eksemplar til herbariet ved Naturhistorisk museum av høgfjellskarse *Cardamine bellidifolia* (Herb. Oslo. 522944). Det kan vere denne arten Strøm meinte, men eg veit det ikkje sikkert.

Solidago caule subflexuoso angulato, racemis paniculatis erectis consertis, s. Virga aurea. Guld-Riis, Akeleye. Er en meget almindelig Urt.

Gullris *Solidago virgaurea*
Species Plantarum s. 880

Sonchus pedunculis calycibusque hispidis subumbellatis. Voxer overalt ved Strandbreddene paa Øerne.

Åkerdylle *Sonchus arvensis*

Sumpdylle *Sonchus palustris* ([Linné 1753](#), s. 793) er ikkje rapportert frå Sunnmøre ([Artsdatabanken 2019](#)). Den nærskyldte arten åkerdylle *Sonchus arvensis* er derimot vanleg og ikkje rapportert av Strøm.

Sonchus pedunculis tomentosis, calycibus glabris. Voxer i Haver og Agre.

Haredylle *Sonchus oleraceus*
Species Plantarum s. 794

Sonchus pedunculis squamosis, floribus racemosis, Sonchus caeruleus. Trøft. Denne Field-Urt er overalt bekiendt af sin Bitterhed, men ædes dog af Biørnen saa vel som af Faar og Geder. Den bruges og af nogle Bønder at tygge paa som Tobak, meest for at fordrive Søvn, medens de sidde i Kirke. Naar den af Snee-Fond eller Steen-Skreed nedføres, rodfæster den sig i det Lave og findes derfor ofte ved Strandbreddene i Fiordene. Efter Beretning skal den paa andre Stæder i Norge kaldes Tort, og bliver vel altsaa den samme, som i Norg. Nat. Historie kaldes Turte.

Turt *Cicerbita alpina* Species
Plantarum s. 794

[s. 127]

Sorbus foliis pinnatis utrinque glabris. Er et vel bekiendt Slags Træe, som paa Norsk kaldes Rogn, men i Dannemark Rønne eller Rønnebær-Træe, hvis Bark man her i Foertrang altid pleier at betiene sig af til Føde for Creaturene. Da Hr. Pontoppidan i Norg. Naturl. Historie melder, at Rognens unge Qviste, med Bærene paa, samles og bruges om Vinteren som en Lægedom mod Bukke-Rid; saa var samme Raad, om det er probat, værdt at bekiendtgjøres og efterfølges her paa Stædet, hvor Bukke-Killinger, som staae inde om Vinteren, ofte faae stor Skade i Ryggen af denne Svaghed.

Rogn *Sorbus aucuparia*
Species Plantarum s. 477

- Piggknopp *Sparganium* spp. ***Sparganium foliis decumbentibus planis***. Er et Slags Græs, hvis lange og smale Blade sees allevegne at svømme i de færske Vande, ligesom *Zostera* i Søe eller salt Vand.
- I [Linné](#) (1753, s. 971) er dette småpiggknopp *Sparganium natans*. Det er mange artar av piggknoppar på Sunnmøre, blant anna den vanlege Flotgras *Sparganium angustifolium*.
- Linbendel *Spergula arvensis*
Species Plantarum s. 440 ***Spergula foliis verticillatis, pedunculis dichtomis***. Er almindelig i Agrene.
- Knopparve *Sagina nodosa*
Species Plantarum s. 440 ***Spergula foliis oppositis subulatis lævibus***. En net Urt med mange subtile og samlede Blade, som jeg har fra Daurmaalfieldet i Nordalen.
- Torvmose *Sphagnum* spp. ***Sphagnum ramis deflexis, item β) Sphagnum palustre molle deflexum, squamis capillaceis***. Hvid-Mosse. Den bruges deels til at lægge imellem Tømmer-Stokkene i Husene, for at gjøre Væggene tette, deels til Føde for Iglar, naar man har dem staaende i Vand-Glasser; hvorfor den og kaldes Igle-Mosse.
- Arten er sumptorvmose *Sphagnum palustre* ([Linné 1753](#), s. 1106). Det er likevel grunn til å rekne det som slekta torvmose *Sphagnum* spp., sidan taksonomien for torvmosar på den tida var usikker og artsrikdomen på Sunnmøre er mykje større enn berre denne eine arten. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 136) oppgir at det var mange ulike artar under dette namnet i Gunnerus sitt herbarium.
- Ukjent
[s. 128] ***Spiræa foliis pinnatis, foliolis uniformibus serratis, floribus cymosis, s. Filipendula***. Denne forekommer i Norg. Naturl. Historie, under det Norske Navn Bierge-Mangel, og voxer hos os fornemmelig i Fiordene.
- I [Linné](#) (1753, s. 490) er dette knollmjødurt *Filipendula vulgaris*. Knollmjødurt verkar lite truleg; det er eitt funn frå Sunnmøre i 2020 ([Artsdatabanken 2022](#)), og det er å rekne som eit tilfeldig funn. Det er likevel vanskeleg å tenke seg kva anna art det kan vere.
- Mjødurt *Filipendula ulmaria*
Species Plantarum s. 490 ***Spiræa foliis pinnatis, impari majore lobato, s. Ulmaria, item Regina prati***. Mee-Urt eller *contracte* Mjurt. Voxer overalt paa Engene.
- Dødmannshand *Alcyonium digitatum* ***Spongia tenax subramosa ramis difformibus pertusis. Spec Plant.*** Svamp. Den trakkes ofte op fra Hav-Bunden med Fiskernes Snører, og sælges undertiden til Apothekerne i Bergen. Bønderne kalde den ellers Siø-Vott ∴ Søe-Vante, fordi dens stumpede Grene see ud som Fingre paa Vanter, eller rettere som Koe-Patter. Dette er den sædvanlige og almindelige Svamp; men ellers har jeg og 1) et Slags hvidagtig Svamp, af Skikkelse som liden Haand med 5 Fingre, og med en tyk Sene, som gaaer ud fra det Flade i Haanden, just ligesom det Søe Dyr *Manus marina* aftegnes i. *Jonst. Hist.*

Natur. Exsanguium Tab. 20.; saa jeg vilde holde den for det selv samme, om ikke dens Bygning tydelig visede, at det er en Svamp. 2) Et andet usædvanligt Slags Svamp, der indslutter og ligesom beklæder et Stykke Tang af det Slags, som forhen er anført under Navn af *Fucus filiqvosis*. Svampen er omtrent af 1 Fingers Tykkelse overalt, og af saa fiin Bygning, at, naar den holdes mod Dags-Lyset, kan bemeldte Stykke Tang sees inden for med alle sine Grene og *Siliqvs*. Hist og her har den temmelig store Huller, og der er Farven rød, men ellers overalt guul.

Sjøsvampar tilhører dyreriket, og det kan vere dødmannshand *Alcyonium digitatum* Strøm skildrar. Den er tatt med sidan Strøm rekna den som ei plante og for at den som les Strøm sin originaltekst ikkje skal tru den er gløymt.

Stachys verticillis sexfloris, foliis cordatis petiolatis, s. Stachys fætida.
Voxer altid under høie Bierge, fornemmelig i Jørgensiorden og paa andre Stæder, hvor den strax kan kiendes af sin stinkende Lugt.

Skogsvinerot *Stachys sylvatica* Species Plantarum s. 580

Stachys verticillis sexfloris, foliis lineari lanceolatis semiamplexi caulibus, s. Stachys palustris. Svine-Rod, Galte-Tand. Er almindelig i Agrene.

Åkersvinerot *Stachys palustris* Species Plantarum s. 580 [s. 129]

Statice caule nudo simplicissimo capitato. Gaase-Blomster. Kaldes saa, fordi den ædes begierlig af Gæssene, og voxer allevegne ved Havbreddene.

Fjøre koll *Armeria maritima* Species Plantarum s. 274

Stellaria biflora. *Oed. Flor. Dan. Fasc. I. Tab. 12.* En liten Urt, som jeg har fra Nordals-Fieldene ([Strøm 1784a](#), s.126).

Tuvearve *Cherleria biflora* Species Plantarum s. 422

[Oeder](#) (1766, Tab. 12) sin illustrasjon av *Stellaria biflora*.

Skogstjerneblom *Stellaria nemorum* Species Plantarum s. 421

Stellaria foliis cordatis petiolatis, paniculæ pedunculis ramosis. Den kiendes af sine store Blomster-Stilke, der see ud som lange ud staaende Grene, og forekommer høit op i Urkedalen, saa vel som i Solnør- og Vandelv-Dalen.

Saftstjerneblom *Stellaria crassifolia*

Stellaria foliis lanceolatis serrulatis, petalis bifidis. Denne lille Urt voxer i Mængde ved Strandbredden paa den Østre Side af Gidskøe. Dens Blomster-Blade ere ganske todeelte, saa man skulle tænke, at de være 10 i Tallet, da de dog hænge 2 og 2 tilsammen og følgelig blive kun 5.

I [Linné](#) (1753, s. 422) er dette lundstjerneblom *Stellaria holostea*. Arten er særleg og ikkje rapportert frå Sunnmøre. Skildringa til Strøm stemmer heller ikkje med lundstjerneblom. Saftstjerneblom *Stellaria crassifolia* veks på Giske ([Artsdatabanken 2022](#)) og har djupt kløyvde kronblad. Saftstjerneblom vart ikkje skildra før i 1784 og var slik ukjent for Strøm ([IPNI 2022](#)).

Grasstjerneblom *Stellaria graminea* Species Plantarum s. 422

Stellaria foliis linearibus integerrimis, floribus paniculatis; item β) Alsine folio gramineo angustiore palustris. Voxer mange stads i Fiordene, saasom i Bondalen, Strandsdalen og flere Stæder.

Breearve *Cerastium cerastoides* Species Plantarum s. 422

Stellaria foliis oblongis, pedunculis subbifloris. Denne har jeg fundet allerøverst op paa det Field, som adskiller Urkedalen og Strandsdalen. Den adspredt sig i mange Stammer og har i Toppen 3 Blomster-Stilke, af hvilke den mellemste er paa mine Exemplarer altid den mindste; de andre 2 have rigtig nok, som Hr. *Linæus* siger, sine *Stipulas oppositas*, men de kan og undertiden findes paa den mellemste. Den hele Urt er glat, undtagen paa det Øverste af Stilken og Knoppene, hvor den er lidt lodden. Blomsteren er stor.

[s. 130]

Fra Sulefieldet har jeg et Par Exemplarer af en *Stellaris*, som er neppe en Finger høj, og kun med en enkelt Blomster paa begge Exemplarer. Denne holdt jeg i Begyndelsen for et andet *Species*; men da det ene Exemplar har en afbrudt Green, som viser, den har været *biflora*, de og begge i henseende til Blomster og Blade ere den foranførte saa lige, at jeg ikke kan mærke den ringeste Forskiel, saa troer jeg nu, at det er den samme Urt.

Valurtslekta *Symphytum* spp.

Symphytum foliis ovato-lanceolatis, flore rubro, s. Consolida major. Voxer i Dale i Nordalens Sogn i Mængde, og bør uden Tvivl regnes blant Søndmørs rareste Urter.

Valurt *Symphytum officinale* frå Gunnerus sitt herbarium ([NTNU 2023](#), TRH:V:186822)

I [Linné](#) (1753, s. 136) er dette valurt *Symphytum officinale*. I omtalen av Dale i «Nordalens præstegjeld» skriv Strøm at arten voks «i mængde ved veiene» [Strøm](#) (1766, s. 254). Ove [Dahl](#) (1893, s.39) fann ikkje valurt då han vitja Nordal i 1893. Valurt er heller ikkje rapportert i moderne tid frå i Dale i Norddal. Fôrvalurt *Symphytum asperum* er derimot rapportert i 2017 ([Artsdatabanken 2022](#)). Strøm kunne ikkje skilje mellom fôrvalurt og valurt sidan fôrvalurt ikkje vart skildra før i 1805 ([POWO 2022](#)).

Gunnerus rapporterer valurt frå Veøya i Romsdalsfjorden, truleg knytt til visitasen i 1768 ([Elven et al. 2018b](#), [Jørgensen et al. 2016](#), s. 265). I herbariet til Gunnerus er det tre eksemplar av valurt utan at vi kan knyte dei til ein funn plass. Eit av eksemplara (TRH:V:187064) er merkt *hortensis plantae* (hageplante). Det andre eksemplaret (TRH:V:186821) har vengekantar på bladstilken som går nedover stengelen og spisse begerblad. Dette er gode kjenneteikn for valurt. Det tredje eksemplaret har ikkje desse vingekantane og er kraftig håra som peiker mot fôrvalurt (TRH:V:186822). Eksemplaret består berre av dei øvste blada på stengelen og vengekantane manglar ofte øvst blada på valurt. I tillegg er begerflikane spisse og ikkje butte. Derfor meiner eg at dette òg er valurt.

Valurt er heller ikkje rapportert i moderne tid frå Veøya, men det er eit herbariumeksemplar frå 1934 av fôrvalurt *Symphytum asperum* ([Artsdatabanken 2022](#), TRH:V:84291).

Valurt dannar langliva populasjonar og eg kan vanskeleg tru at valurt forsvann for så å bli erstatta av fôrvalurt på både Dale og Veøya. Eg synes det er truleg at Strøm fann fôrvalurt, men sidan Gunnerus sitt herbarium berre har valurt kan eg ikkje vere sikker.

Reinfann *Tanacetum vulgare*
Species Plantarum s. 844

Tanacetum foliis bipinnatis incisi serratis. Renfann. Voxer mangestæds ved Huse og Steen-Dynger. Dens Kraft til at fordrive Orm er hos os ikke ubekendt, da Man tager Knoppene og kaager dem i Mælk, som gives den Syge at drikke.

Barlind *Taxus baccata*
Species Plantarum s. 1040

Taxus foliis approximatis. Bar-Lind. Voxer paa adskillige Stæder, men meest i Skoue Sogn, hvor den dog nu ei findes i den Mængde som tilforn, da man solgte den til Baade-Dræg (det er lange og smale Træe-Stykker, hvormed Baade-Kiølene belægges, at de ei for meget skal slides, naar Baadene trækkes af og paa Land) saasom dette Slags Træe er meget haardt og glat, og derfor ei alene varer længe, men gjør og en Baad let at trække op for et Par Mand, hvortil ellers maatte behøves flere.

Gul frøstjerne *Thalictrum flavum*
Species Plantarum s. 546

Thalictrum caule folioso sulcato, paniculato multiplici erecta. Denne Urt har (foruden sin gule Rod) Blade, som der kan farves guult med, og voxer paa Gaarden Lille-Nørve i Borgunds Sogn, men er ellers rar hos os.

Gjetartaske *Capsella bursa-pastoris*
Species Plantarum s. 647

Thlaspi filiculis verticaliter cordatis, foliis sinuatis, item β) minor foliis integris. Hyrde-Taske. Er almindelig ved Husene, i sær den første.

Begge artane her er gjetartaske. Her endra [Linné](#) (1745, s. 194) frå tre til to former ([Linné 1753](#), s. 647), og den forma Strøm nytta var den som vart fjerna. Ei forklaring er at Linné oppdaga at blada til gjetartaska kan vere formrike etter om det er basisblad eller stengelblad.

Lind *Tilia cordata* Species
Plantarum s. 514
[s. 131]

Tilia floribus nectario destitutis. Lind eller Løv-Lind, til Forskiel fra Bar-Lind, som har Bar eller Sylagtige Blade, ligesom Fyrre og Gran. Dette Slags Træe voxer ei paa Søndmør i nogen Mængde, men vel i Naboe-Fogderiet Nordfiord og videre hen, hvor man af dens inderste Bark forarbeider gode Baste-Toug.

Tepperot *Potentilla erecta*
Species Plantarum s. 500

Tormentilla caule erecto. Tormentille. Af Bønderne kaldes den Mundskoll-Rod, fordi man bruger dens Rod at tygge for Mund-Skoll ∴ Huudløs Mund. Nogle Bønder pleie og at kaage dens Rod i Øl, og saaledes at tage det ind mod Blodgang, hvorfor den og kaldes Blod-Rod. Paa Færøerne bruges den (som Lucas Debes beretter) til at barke Skind eller berede Læder med.

Ukjent

Tremella longitudinalis adnata, pendula, altero latere serrato, er, saavidt jeg kan see, en ny Vext. Den findes hængende under Bierg-hvelvinger, hvor Vand nedrinder, holder i Længde en halv Alen, og er i Begyndelsen flad, samt en god tomme breed, men forandrer omtrent i Midten sin flade Skikkelse til en trind og smal Tarm, som i Spidsen er smalest. Paa den ene Side er den hele Vext indskaaren som en Saug, og tillige ligesom flosser, men paa den anden, som er meere fastgroet til Bierget, ikke. I Fasthed overgaar den andre mig bekiendte *Tremellæ*, da man knapt kan trykke den i Stykker imellem Fingrene. Uden paa er den sort og glat som et Aale-Skind,

men inden til bruun, Af den nederste Spidse nedrinder en Vand-Straale saa fiin, at man ikke bliver den vaer, førend man kommer under Bierg-Hvelvingen og bliver uformærkt vaad deraf ([Strøm 1784a](#), s.126).

Tremella er ei algeslekt. Den latinske teksten omsett til norsk er: «Langsgående festa til hengande, på den andre sida sagtanna». Arten veks tydelegvis i bergholer, er mørk i farge. 2,5 cm brei og flattrykt i festet, men blir smalare og rundare når den heng ned. Den sida som ikkje er festa til berget er fint sagtanna. Heile veksten er rundt 15-20 cm lang. I motsetning til andre algar er den ganske hard. Sjølv om veksten er godt og grundig skildra, har eg ikkje kunne fastslå kva alge Strøm her har funne.

Tremella plicata undulata. Skye-Fald. Sees undertiden at ligge paa Marken som en *Gelée*, og menes at komme fra Skyerne i Luften, skjønt den virkelig er en Væxt.

Glye *Nostoc commune*
Species Plantarum s. 1157

Tremella hemisphaerica sparsa. Saaledes bor uden Tvivl de smaa grønne Gryn kaldes, som sidde paa Biergene ved Søen og gjøre dem saa slibrige, at man neppe kan fæste Foden paa dem; hvorfor og dette Slags Vaxt kaldes Sleipe, *item* Grønske. See herom Linnæi Vastgötha Resa. Pag. 193.

Ukjent

Grønalge-arter på denne tida er så usikre at det er umogeleg å kome lengre enn til ulike grønalgar, som veks på berg i skvalpesona.

Tremella sphaerica, pendula granis viridibus sparsis repleta. En Søre-Væxt af Størrelse og Skabning som en liden rund Plomme, men af Blankhed og Materie som en *Gelée*, samt inden til opfyldt med meget smaa og grønne Gryn, hvilke give den hele Væxt en grøn Anseende. Den sees her hængende under *Confervis* i Søen; men da jeg ikke har kundet finde den nogenstads beskrevet, har jeg taget mig den Frihed at ophitte foranførte Latinske Navn eller Beskrivelse, som af de bedre Kyndige kan forskydes eller forandres efter Behag.

Knapptang *Himanthalia elongata*

Det kan vere knuldre *Leathesia marina*, ut frå storleiken og skildringa, med unntak at av knuldre er brun. I eit brev til Linné datert 28. august 1769 reiser Gunnerus spørsmålet om Strøms *Tremella sphaerica* kan vere ein *Ulva* f.eks. *granulata* ([Amundsen 1976](#), s. 99). Linné svarar at *Ulva granulata* kan ha ulike tydingar, og truleg kan først til *Fuci* ([Amundsen 1976](#), s. 116) og han koplar den til *Ulva pruniformis*.

Gunnerus koplar *Fucus pruniformis* til Strøm sitt funn ([Jørgensen et al. 2016](#)). I dag er denne rekna som eit synonym med knapptang *Himanthalia elongata* ([Guiry & Guiry 2019](#)) som òg passar med Strøm si skildring sidan knappe av og til kan vere grøne. Knapptang er òg vanleg på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)).

Bilete av knapptang *Himanthalia elongata* frå Lepsøya. Foto: Perry Gunnar Larsen, Artskart.

Skogstjerne *Lysimachia europaea* Species Plantarum s. 344

[s. 132]

Trientalis foliis lanceolatis integerrimis. Er meget almindelig i Lyng-Markene. Efter Hr. *Linnæi* Anmærkning i *Fl. Lapponica* er denne Urt næsten den eneste, hvis *stamina* og *petala* er 7 i Tallet; men de befindes endog paa denne at Variere fra 7 til 6 og 5, ja jeg har fundet dem baade 8 og 9 i Tallet.

Kvitkløver *Trifolium repens* Species Plantarum s. 767

Trifolium capitulis umbellaribus, s. Trifolium album. Hvid-Kolle, Soud-Simmer. item

Raudkløver *Trifolium pratense* Species Plantarum s. 768

Trifolium spicis subvillosis cinctis, stipulis oppositis membranaceis, s. Trifolium pratense. Rød-Kolle. Begge sees overalt paa Engene.

Myrsaulauk *Triglochin palustris* Species Plantarum s. 338

Triglochin capsulis trilocularibus. Voxer hist og her ved Vande og fugtige Stæder.

Fjøresaulauk *Triglochin maritima* Species Plantarum s. 339

Triglochin capsulis sexlocularibus ovatis. Voxer alle vegne ved Strandbreddene. Begge disse Urter have efter *Linnæi* Anmærkning en salt Smag, som gjør, at de begierlig ædes af Creaturene; af hvilken Aarsag Han raader til at besaae Myr- og Mosse-Marke dermed. See Schwed. Acad. Abhandl. 1742. 2.Qvart.Pag. 169.

Triticum calycibus subulatis trifloris acuminatis, s. Gramen caninum.

Qvikke-Taae. Er et almindeligt Ukrud i Haver og Agre, Men voxer og mangestæds ved Strandbreddene. I *Flora Lappon.* adskiller *Linnæi* den i 2 Slags, og kalder den ene *Triticum foliis viridibus*, den anden *Triticum foliis rigidis*, af hvilke den første skal voxer ved Agrene, og den sidste ved Havbreddene; men da Han i sin *Flora Svecica* og *Spec. Plantarum*, som sildigere ere udkomne, gaaer denne Forskiel ganske forbi, jeg ikke heller imellem denne og hiin kan finde ringeste Forskiel, da Bladene paa dem begge ere ganske haarde og hvasse at føle til; saa bliver jeg alene ved den Benævnelse, som findes i *Flora Svecica*. Ellers er ved denne Urt at mærke, at den paa nogle Stæder findes med store *Aristis* men som oftest ganske uden samme.

Kveke *Elytrigia repens*
Species Plantarum s. 86

Ut frå skildringa ser det ikkje ut til at Strøm skilde mellom kveke *Elytrigia repens* og strandkveke *Thinopyrum junceum*.

Tussilago scapo imbricato unifloro, foliis subcordatis angulatis denticulatis. Heste-Hov. Voxer i Dale Nordalens Sogn i Mængde, og ventelig paa flere Stæder.

Hestehov *Tussilago farfara*
Species Plantarum s. 865

Vaccinium pedunculis unifloris, foliis integerrimis. Blokke-Bær. item

Blokkebær *Vaccinium uliginosum* Species Plantarum s. 350 [s. 133]

Vaccinium caule angulato, pedunculis unifloris, s. Myrtilus. Blaae-Bær. og

Blåbær *Vaccinium myrtillus*
Species Plantarum s. 349

Vaccinium racemis terminalibus nutanibus, foliis obovatis &c. s. Vitis idæa. Tyte-Bær.

Tytebær *Vaccinium vitis-idaea*
Species Plantarum s. 351

Ere alle 3 meget almindelige og vel bekiendte. Tytebær syltes her som andenstæds og bruges som Bie-Ret tillige med Moltebær og flere.

Vaccinium foliis integerrimis revolutis ovatis, caulibus repentibus.

Tran-Bær. Af denne voxer vel hist og her lidet, men den bliver sielden ret moden, fordi Sneen her ved Hav-Kanten ei ligger bestandig.

Tranebær *Oxycoccus* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 351) er dette *Vaccinium oxycoccus*, i dag stortranebær *Oxycoccus palustris*. Strøm skilde neppe mellem stortranebær og småtranebær *O. microcarpus* sidan småtranebær ikkje vart skildra før 1871 ([POWO 2022](#)).

Valeriana floribus triandris, foliis omnibus pinnatis, s Valeriana sylvestris.

Vendel-Rod. Er en almindelig og vel bekiendt Urt, som Bønderne kalde Vendel-Rod af den Aarsag, at dens Rod aarlig skal vende sig i Jorden; hvilket og af *Botanicis* stadfæstes. See *Hieron. Tragi Cammentar. Libr. I. pag. 61.* Dens Knoppe tages, førend de springe ud i Blomster, blandes med Tiere og smøres paa Creaturene, naar de ere blevne lamme eller (som det her heder) Dvergslagene; og at man fra gammel Tid har havt god Troe til denne

Vendelrot *Valeriana sambucifolia* Species Plantarum s. 31

Cuur, viser Ordsproget: Tiere Spoe (det er en Spaane besmuurt med Tiere) og Vendel-Rod skal din Koe god Helsebod. *Chomel* i Hans *Supplement a l'Abregé d'Histoire des Plantes usuelles* pag. 56. siger: at Roden af *Valeriana* er et skjønt Saar-Plaster, og tilskriver altsaa Roden den Kraft, som her synes at tillægges Knoppene alene.

Ifølge [Linné](#) (1753, s. 31) er dette legevendelrot *Valeriana officinalis*. Legevendelrot er ikkje registrert på Sunnmøre ([Artsdatabanken 2019](#)), medan vendelrot *Valeriana sambucifolia* er vanleg. [Linné](#) (1753, s. 31) skilde ikkje mellom vendelrot og legevendelrot og derfor gjorde nok ikkje Strøm det heller.

Mørkkongslys *Verbascum nigrum* Species Plantarum s. 178 [s. 134]

***Verbascum foliis oblongo-cordatis petiolatis, Verbascum nigrum*.** Denne kaldes her Guul-Rok, item Lungesot-Rod, fordi man giver Creaturene dens Rod at æde imod Hoste eller Lungesot. Dette har ikke været *Linnæo* ubekendt, da Han i *Flora Svecica sub. tit. Verbascum Thapsus* melder: at de Norske med megen Nytte bruge denne Urt mod Svindsot hos Creaturene, og spørger: om den ikke ogsaa kunde bruges mod samme Svaghed hos Mennesker? Forskiellen er alene denne, at *Linnæi* tilstriver *Verbascum Thapsus* den Kraft, som hos os tillægges *Verbascum nigrum*; men det er troeligt, at de (efter *Linnæi* egen Regel i *Philosophia Botanica* pag. 278) have begge eens Kraft, da de ere af een og samme Art, ligesom de og begge bruges paa Apothekerne, den første under Navn af *Verbasci folia* den anden af *Verbasci Radix*. At den første ikke hos os er i Brug, kan og have denne gyldige Aarsag, at den ei findes her; i det mindste er den mig ingenstads forekommen, da den anden derimod er almindelig i Fjordene, og voxer desuden paa mange andre Stæder, saasom paa den Gaard Aasen, beliggende paa Nordre Side af Grebstadalen i Søkelvens Sogn, item paa Kirkegaarden ved Skoue-Kirke, hvor den staaer i Mængde og giver et Skin eller Lysning langt fra, svarende til det Navn. Konge-Lys, hvormed den i Danske Urtebøger betegnes.

Strøm skriv her at han ikkje har funne filtkongslys *V. thapsus* på Sunnmøre, berre mørkkongslys *V. nigrum*. Han viklar seg etterpå inn i ein idé frå Linné, der Linné argumenterer at dersom den medisinske verknaden av to artar er lik, må det vere den same arten. Dette er logisk dersom ein tek med Strøm si tru på Guds forsyn i naturen [Strøm](#) (1792, s. 721) og kanskje ein siste rest av signaturlæra frå mellomalderen ([Høeg 1974](#), s. 73). Det fortel oss korleis dei såg artar på den tida, og kor mykje ideen om artar har endra seg.

Frå dagens perspektiv er det mest interessante at Strøm ikkje fann filtkongslys på Sunnmøre. I verka frå Hardanger og Eiker derimot har Strøm med filtkongslys. Dersom han først vart kjent med filtkongslys etter han kom til Eiker, ville Strøm truleg skrive at han oversåg den på Sunnmøre i sine seinare tekstar, slik han brukte å gjere når han fekk ny kunnskap. I dag er filtkongslys vanleg på Sunnmøre, men det kan vere ein art som har kome til etter 1700-talet. Filtkongslys er meir vanleg aust i landet og meir sjeldan på Vestlandet. På Vestlandet verkar den òg meir knytt til vegar noko som peiker mot at den er spreidd av menneske.

Veronica spica terminali, foliis oppositis crenatis obtusis, caule adscendente simplicissimo. Denne Urt voxer, ligesom den næst følgende, blant Klipperne; men adskilles fra den ved sin enkelte Stilk, da den anden derimod altid slaaer sig ud i tvende Grene.

Veronika *Veronica* sp.

I [Linné](#) (1753, s. 10) er dette aksveronika *Veronica spicata*. Denne arten veks for det meste søraust i Noreg og er lite truleg at den er funnen på Sunnmøre. Ut frå skildringa til Strøm mistenker eg at han har tolka variasjon i lækjeveronika, som er den neste arten, til to ulike artar.

Veronica spicis lateralibus pedunculatis, foliis oppositis, s. Veronica officinalis. Denne bruges af nogle som Thee under Navn af Veronica; men af Bønderne kaldes den Flesme-Græs, fordi den bruges imod Flesme (et Slags farlige Bylder, som sætter sig i Lederne og bryder Been) da man kaager den i Havre-Grød og lægger den saaledes paa Bylden. Dette Brug stadfæstes og af *Chomel*, som i sin *Historie des Plantes usuelles* Tom. 2 pag 677. henfører denne Urt til *Plantes vulnérables apéritives*. I Hr. Kalms Reise nach dem Nordl. Amer. 1 Th. Pag. 103. heder det: at denne Veronica kaldes i Norge Buesleik, og at den gives Creaturene at æde, naar de ere syge, da det bliver bedre med dem.

Lækjeveronika *Veronica officinalis* Species Plantarum s. 11

[s. 135]

Veronica corymbo terminali, foliis oppositis, calycibus hispidis. Er en Field-Urt, som jeg har fundet paa Sulefieldet i temmelig Mængde.

Fjellveronika *Veronica alpina* Species Plantarum s. 12

Veronica racemo terminali subspicato, foliis ovatis glabris crenatis. Er mere glat paa Bladene end de andre, og voxer paa adskillige Stæder.

Snauveronika *Veronica serpyllifolia* Species Plantarum s. 12

Veronica floribus racemosis lateralibus, foliis ovatis rugosis dentatis, Chamædrys. Er almindelig nok og kiendes let af sine smukke blaaefarvede Blomstre, item af sin opreiste Stilk, der i sær adskiller den fra *Veronica officinalis*, som til Forskiel kaldes af nogle den krybende Veronica. Den holdes her af nogle bedre at bruge i Thee, end *Veronica officinalis*; hvilket og stadfæstes i *Actis Berolinensibus* (citante *Linnæo in Flora Svecica*) af Aarsag, at den skal være mindre *adstringerende*.

Tviskjeggveronika *Veronica chamaedrys* Species Plantarum s. 13

Veronica floribus solitariis, foliis cordatis incisissimis pedunculo brevioribus. Er et almindeligt Ukrud i Haverne.

Åkerveronika *Veronica agrestis* Species Plantarum s. 13

Veronica floribus solitariis, foliis digitato-partitis, pedunculo longioribus. Den voxer paa tørre Stæder, saasom Klipper og Huus-Tage, og forekommer allevegne af følgende Skikkelse: *Caulis palmaris, erectus, inferné ramosus. Folia pleraqve lanceolato-linearia, sessilia, alterne, integerrima; infima autem, unde rami propullulant, cordato-ovato, majora & profundé incisa; omnia uná cum caule hirsuta. Flores alares sessiles. Corolla minima cærulea.*

Veronika *Veronica* sp.

I [Linné](#) (1753, s. 14) er dette vårveronika *Veronica verna*. Denne arten veks for det meste søraust i Noreg, med nokre funn oppetter Gudbrandsdalen til Dovre. Det er ingen rapporterte funn av arten frå Sunnmøre.

Omsett til norsk blir den latinske skildringa til Strøm slik: Stilken er opprett, ei hand stor. Stilken delt ved basis. Blada er for det meste smale og lansettforma, sittande, spreidde, heil bladkant. Nederst der stengelen delar seg er blada ovale til hjarteforma, større og djupt flika. Hårete stengel. Sittande, venga, små blå, blomar.

Ut frå denne skildringa kan det vere fjellveronika *V. alpina* subsp. *alpina*. Fjellveronika er relativt vanleg på fjella i indre Sunnmøre ([Artsdatabanken 2022](#)). Den kan ha spreidde smale blad, små sittande blomar. Det som ikkje passar så bra er djupt flika basisblad og at den skal vekse på tak. Eg synes derfor ikkje det er grunnlag for å gå lengre enn til slekta veronika.

Krossved *Viburnum opulus*
Species Plantarum s. 267

Viburnum foliis lobatis, petiolis glandulosis, s. Opulus. Ulv-Veed, Been-Veed. Er meget almindelig.

Skogvikke *Vicia sylvatica*
Species Plantarum s. 734
[s. 136]

Vicia pedunculis multifloris, foliolis ovalibus, stipulis denticulatis. Voxer i Fiordene.

Gjerdevikke *Vicia sepium*
Species Plantarum s. 737

Vicia leguminibus pedicellatis subquaternis erectis, foliolis ovatis integerrimis, s. Vicia sepium. Voxer paa adskillige Stæder, men fornemmelig paa Præste-Gaarden Dimmesund i Mængde.

Fuglevikke *Vicia cracca*
Species Plantarum s. 735

Vicia pedunculis multifloris, floribus imbricatis, foliolis lanceolatus pubescentibus, s. Cracca. Voxer overalt med blaae Blomstre.

Bondevikke *Vicia sativa*
Species Plantarum s. 736

Vicia leguminibus sessilibus subbinatis erectis, foliolis retusis, s. Vicia sativa. Denne kaldes tillige med de tvende næst foregaaende Skaalme-græs, fordi de bære lange Skaalmer, som indeholde et Slags ædelige Erter. I øvrigt ansees alle disse *Viciæ* som skønne Græs-Arter for Creaturene.

Engfiol *Viola canina* Species
Plantarum s. 935

Viola caule demum adscendente, foliis oblongo-cordatis, s. Viola canina. Voxer tillige med den næstfølgende paa Mosse-Marke og ved Stene, ligesom de og begge ere hinanden meget lige, men adskilles i sær ved Bladenes Figur og Blomstrenes Farve, som paa denne er mere rødagtig end paa den følgende.

Skogfiol *V. riviniana* manglar i Strøm sine tekstar. Grunnen er nok at skogfiol ikkje vart skildra før i 1823 ([POWO 2022](#)).

Viola acaulis, foliis reniformibus. Voxer allevegne omkring Stene og i Mosse-Marke.

Myrfiol *Viola palustris*
Species Plantarum s. 934

Viola caulibus erectis, foliis cordatis oblongis, s. Viola arborescens. Voxer mangestads paa Fieldene og ved Bierg-Fødderne.

Fjellfiol *Viola biflora* Species
Plantarum s. 935

Viola foliis oblongis incis, stipulis dentatis, f. Viola tricolor. Stivmors-Blomster. Er almindelig og vel bekendt.

Stemorsblom *Viola tricolor*
Species Plantarum s. 935

Ulmus foliis duplicato-serratis, basi inæqualibus. Alm. Er et vel bekendt Slags Træe, hvis tørrede og malede Bark blandes i dyr Tid med Meel og bages til Brød. Alme-Træe, lagt i Vand, giver en sey Vædske fra sig, som, naar den æltes med Meel af frosset Korn, gjør Deien bedre sammenholdende til Brød. Dei, som er æltet i saadant Vand, gives og Creature i Foertrang, og har en særdeles nærsom Kraft; hvoraf det Ordsprog er kommet: Rognen føder, Almen gøder. Med Alm-Blade fødes Sviin.

Alm *Ulmus glabra* Species
Plantarum s. 225

[s. 137]

Ulva tubulosa simplex. Grønske. Denne sidder paa Biergene ved Søebreden, og er gallske kort; men

Tarmgrønske *Ulva intestinalis*
Species Plantarum s. 1163

Ulva tubulosa ramosa compressa. Sliim, som ligger allevegne ved Strandene om Sommeren, er meget længere, og fuld af Grene, sielden tykkere end en Traad. Egentlig er de grøn af Farve, ligesom den første; men naar den nogen Tid har ligget for Solen, bliver den hvid og af Anseende som Hør. Begge ere, naar man giver nøie Agt, indhulede eller *tubulosæ*.

Greina tarmgrønske
Ulva compressa Species
Plantarum s. 1163

Ulva oblonga plana undulata viridis. Seer ut som grønt Pergament, er uden paa ophøiet, men inden til huul som andre *Ulvæ*.

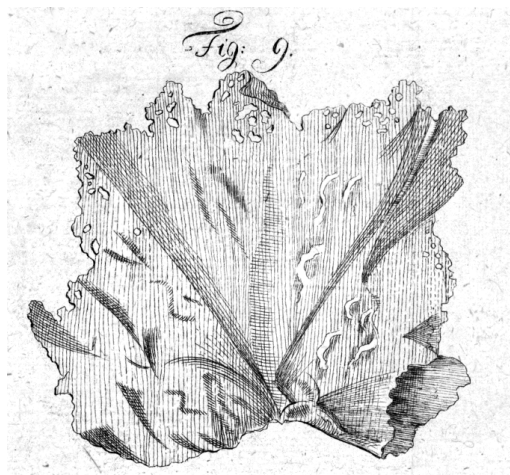
Havsalat *Ulva lactuca* Species
Plantarum s. 1163

Ulva fronde dilatata subsinuata, centro radicata. Spec. Plant. Denne har jeg fundet paa Erknøe, som ligger 1 Miil ud i det vilde Hav, i stor Mængde. Den er af Anseende som en liden Manchette, sammenrynknet hvor den sidder fast til Bierget, men i den overste Kant udbredet og fryndset, og seer i øvrigt ud som et grønt Taft.

Vanleg fjørehinne *Porphyra umbilicalis* Species
Plantarum s. 1163

Fig. 9. I Søndm. Beskrivelse findes denne Væxt anført under Navn af *Ulva fronde dilatata subsinuata, centro radicata* Linnæi, hvilket Synonymon jeg meener at være rigtigt. I Henseende til Farve og Tykkelse ligner den et grønt Taft, og i Skabning seer den ud som en *Manchette*, da den neden til er sammenrynknet, men derimod oven til udbredet og fryndset, og paa Siderne sammenlagt i adskillige Folder. Alt dette kand ikke vel sees af Figuren, der egentlig forestiller Væxten saaledes, som den seer ud, naar den er udbredet og tørret; men i sin naturlige Skikkelse befindes den

altid at være sammenlagt i tvende Parter, og desuden rynket, som sagt er, følgelig neppe halv saa breed, som Tegningen forestiller. Paa den Søndmørske Oe Erknøe, som ligger een Miil ud i det vilde Hav, har jeg funder denne Væxt i stor Mængde siddende (eller rettere hengende) paa de steile Klipper nærmest ved Søen, og det saaledes, at dens øverste og fryndsede Kant vendte ned ad; hvilket gav et Anseende, fom Biergene vare behengte med grønne Fryndser eller Falbelader. At Væxten i den øverste Kant altid er fryndset og tillige hullet, det bør formodentlig tilskrives Havbølgerne, hvoraf den idelig ruskes og flides. Da den i øvrigt bestaaer af en meget blød og tynd Materie, saa synes den for Qvæget ar maatte være et lige saa godt og behageligt Foder, som noget andet Søegræs ([Strøm 1770](#), s. 257).

[Strøm](#) (1770, Fig. 9) sin *Ulva fronde dilatata subsinuata* er truleg fjørehinne *Porphyra umbilicalis*.

Smånesle *Urtica urens*
og stornesle *Urtica dioica*
Species Plantarum s. 984

Urtica foliis oppositis ovalibus, item Urtica foliis oppositis cordatis, ere begge almindelige og bekjendte under det Navn Brænd-Hætte eller Brænde-Nott, item Nælde, og bruges om Foraaret, naar de begynde at spire op, blant andre Urter til Græs-Kaal, men holdes siden for at være forgiftige; hvilket og stadfæstes af *Linnæo*. Ved denne Urt maa jeg erindre som noget mærkværdigt, at Indbyggerne i Naboe-Fogderiet Nordfiord forarbeide grove Lærreder deraf, ligesom af Hør etter Blaar, og sælge samme paa Søndmør, hvor man i denne og flere Poster er mindre oeconomisk. At det samme ogsaa skeer i Sverrig, erindrer jeg at have last i Schwed. Academ. Abhandlungen, skjønt ikke paa hvad Stæd.

Ålegras *Zostera marina*
Species Plantarum s. 968
[s. 138]

Zostera. Marhalm. Saa længe Marhalmen staaer og voxer i Søen, er den grøn af Farve, men naar den af Søen kastes op paa Strandbredden og raadner, bliver den først bruun, og siden hvid af en hvid Vædske, som trækkes ud ved Solens Kraft og kan ofte stryges af, da Marhalmen selv sees endnu at være bruun. Samme hvide Vædske (der kan lignes med den forhen ommeldte røde Vædske, som udtrækkes af *Fuco nodoso*) gjør ofte Stenene i Stranden Kridhvide, ligesom den og ofte sees flydende paa Søen som en Rømme ∷ tyk Fløde. Det eneste, hvortil Marhalmen bruges hos os,

er til Gødning paa Agrene; men i Sverrig tages den, medens den er grøn, og lægges paa Huus-Tagene, i Stæden for Næver eller Straae; da den efter *Linnæi* Sigende i *Fl. Svecica* kan saaledes ligge uforraadnet i 100, men efter Hr. Kalms Beretning (i Hans Reise nach dem Nordl. Amer. i Th. Pag. 57.) ikkun i 6 til 10 Aar; hvilken Forskiel maaskee kan reise sig af den mere eller mindre beqvemme Maade, hvorpaa Marhalmen lægges. Men hvordan det end er, saa kunde og burde dette ligeledes føres i Brug hos os, fornemmelig i Henseende til Søe-Huse og andre Udhuse.

§3

Foruden disse foranførte, som alle voxer i Landet og hører Hiemme her paa Stædet, har jeg og fundet nogle faa fremmede Væxter, hvilke undertiden blive opkastede paa vore Strandbredde og ere, saa vidt jeg af alle Omstændigheder kan dømme, drevne hid fra de Americanske Kyster; hvilket saa meget rimeligere kan skee som bemeldte Væxter ere ganske lætte og flyde oven paa Vandet.

1) Forekommer her det Slags Væxt eller Bønne, som hos Lucas Dedes i Færoernes Beskrivelse kaldes Vette-Nyre, og i Hr. Pontoppidans Norg. Naturl. Historie gives Navn af Søe-Bønne. Denne Væxt har en særdeles haard Skæl, som af Farve er næsten Castanie-bruun, men dog noget rødere; den ligner og meest en Castanie i Henseende til Skabning, men er gemeenlig 2 eller 3 dobbelt større, og derhos mere flad eller ligesom sammentrykt. Dens Kiærne er hvid og ganske sød, uden ringeste salt Smag. Eet Exemplar eier jeg, som deri er adstilt fra de andre, at den baade i Størrelse og Skabning er næsten ganske liig en Casianie, og har desuden en lysebruun og med en Ege-Farve ligesom marmoreret Couleur item en udstaaende Kant rundt om sig, der seer ud som den kunde være dreiet. Denne Væxt kaldes hos os Bue-Steen og bruges af Bønderne deels til Snuus-Huse, deels som en Lagedom mod visse Svagheder hos Creaturene, hvorom herefter skal meldes i det følgende syvende Capitel.

Vette-Nyre er Frugten af den Væxt *Mimosa Scandens* som Hr. de Linné selv har gjort mig den Ære at tilmelde mig, endskiønt jeg ikkje finder den i første Udgave af hans *Species plantar.*, som jeg besidder. Han har havt den fra de Norske Strande, og plantet den i sit Orangerie, men begriber ikke, hvorledes en Væxt, som findes i Indiers Skove, kan komme over Havet til de Norske Kyster. Saavidt jeg kan se, er det de første af dette Slags, som den berømmelige Autor meener, hvorimod de mindre, som have en Ring

[s. 139]

[Descourtilz & Descourtilz](#) (1827, s. 226) sin illustrasjon av fruktene til *Entada gigas*. Fruktene kan ein finne i fjøra på Sunnmøre.

Entada gigas

	omkring Randen, skal være <i>Piscidia erythrina</i> , som sees af D. Tonnings 1768 til Upsal udgivne Disputats, kaldet: <i>Rariora Norvegiæ</i> (Strøm 1784a , s. 126). ⁵
Kokosnøtter frå kokospalme <i>Cocos nucifera</i>	2) De saa kaldte Ege-Nødder, som ligeledes findes ved Søe-Kanten hos os, og af hvilke jeg selv har een, langt større end en kyttet Næve, af Skabning oval-rund, af Farve bruun med nogle hvidagtige og paa langs gaaende Striber, item med 3 smaa Huller iden ene Ende, hvilke staae i samme Orden som Øine og Næse, men gaae ei ganske igiennem Skallet. Inden i havde den en ganske hvid Kiærne, som dog var udtagen, førend Nødden kom mig til Hænde.
Ukjent	3) Et Slags Væxt, som egentlig bestaaer af en lang, indhulet og Cylindrisk Skorpe, hvis Aabning i begge Ender holder omtrent 1 Tværfinger i Diameter. Skorpen er af Tykkelse som en Caneel-Bark og næsten af samme indvortes Beskaffenhed; men mere haard og Træagtig, af Farve rød eller rødbruun, dog uden paa omgiven med en sort Hinde, som let kan pilles af. Paa hver Side har den 1 ophøiet og paa langs gaaende Stræg, af hvilke den ene seer ud som den var dobbelt. Rundt om har den mange smaa Ringe eller Ophøielser, og imellem Ringene en Hoben Indskærelser, som dog ikke ere dybe, men svare justimod de mange <i>Dissepimenta</i> eller Mellem-Gulve, hvorved denne Væxt er afdeelt i lige og maadelige store Rumme eller Læddiker. Mellem-Gulvene bestaae af samme Materie som den udvendige Skorpe, og ere ligeledes overdragne med en sort Hinde, men ei saa tykke. I et hvert Mellem-Rum ligger en løs Kierne, af Størrelse som en ganske liden Hassel Nød, og af Skabning aldeles liig en Mandel, da den baade er aflang-rund, flad og i den ene Ende bredere end i den anden. Naar den yderste Mullenhed tages af Kiernen, seer den bruun, glat og glandsende ud, og naar den skiæres i tu, befindes den ved et <i>Dissepimentum</i> at være adskilt i tvende Parter, næsten ligesom en Castanie, dog saa, at Partene ei kan skilles fra hinanden; ligesom og den hele Kierne er saa haard, at den ei lader sig tygge. Længden af den hele Væxt er nu kun 1 Qvarteer, men var, da den blev funden, dobbelt saa stor, og har formodelig været endnu større, efterdi man tydelig kan see, at den er afbrudt i begge Ender. Jeg tvivler ikke paa, at jo denne Væxt henhører til <i>Genus Cassiarum</i> , hvilke i <i>Linnæi Gener. Plantarum</i> §.461. beskrives at have <i>Legumina oblonga dissepimentis transversis</i> ; men hvad dens <i>Species</i> angaaer, da ligner den allermeest <i>Cassia fistula non purgans insulæ Tabago</i> , hvis <i>Legumen</i> beskrives og aftegnes ligedan som denne i Jonst. Hist. Nat. Arborum pag. 383 & 384. Tab. 103. Da denne altsaa ganske vist er ett Americansk Væxt, saa slutter
[s. 140]	

⁵ Herpaa har man dog og Aarsag at tvivle, naar man ligner vore Ormesteene med den Beskrivelse paa Frugten af *Piscidia erythrina*, som læses i *Jaquini Select. Stirp. Americ. Hist. p. 210* hvor *Semina Piscid. erythr.* kaldes *oblongo-reniformia*; hvilket ikke gjelder om vore saa kaldte Ormesteene.

jeg, at Bue-Stenen og Ege-Nødden maa vare ligesaa, skjønt jeg ikke veed, til hvad *Genus* og *Species* de egentlig bør henføres⁶

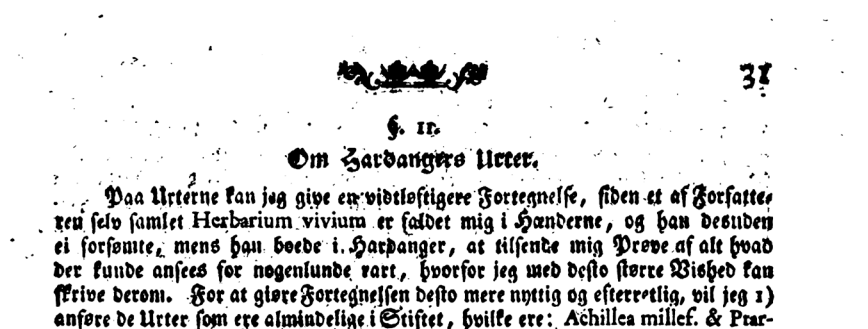
1) Det er mange artar med store frø som kjem med Golfstraumen frå sørlegare breiddegrader. *Entada gigas* er truleg den største, men det kan òg vere andre artar, til dømes *Entada rheedei* og *E. phaseoloides*. 2) Den mest trulege arten av kokosnøtter er frå kokospalme *Cocos nucifera*. 3) Strøm nemner ein art frå [Jonston](#) (1662, s. 383), som [Lindman](#) (1883) tolkar til *Cassia fistula*. Det er ikkje nok informasjon til å kunne fastslå kva art frukta kjem frå. Ein anekdote er at Strøm skriv Tab. 103, medan han i annotationsboka skriv Tab. 102 som nok er det korrekte ([Strøm & Strøm 2022](#)).

Ved vaare Søe-Kyster antreffes undertiden en anden udenlandsk Vext. 5 tommer lang, og i tykkeste Ende 2 ½ tommer tyk, ellers af Skabning som en aflang Pære. Dens skall, som i Haarhed, Tykkelse og Farve ligner Vallnød, er udentil glat med en halv Snees hjørner paa langs, som dog ere saa lidet kiendelige, at den hele Vext kan ansees som trind. Indentil er den huul og mestendeels tom, naar en Deel Kierner undrages, af hvilke de fleste hænge fast til Skallens Sider. Disse Kierner see ud som smaa Mandler, have uden sig et lodden og fast Skind, der er omgivet med en ophøiet Rand eller Ring, og indslutter den egentlige Kierne, der er bruun, glat og meget haard. Meere behøver jeg ikkje at melde om denne Vext, da den allerede findes beskrevet i Norske Selsk. Skrift. 3 D. 25S. af dette Selskabs berømmelige Stifter, Biskop Gunnerus, som viser, at den er *Cucurbita lagenaria Wormii, Turnefortii, Linnæi etc.* [Strøm](#) (1784a, s. 127)

Flaskegrasskar *Lagenaria siceraria*

⁶ Da jeg nyelig har faaet sikker Underretning, at de saa kaldte Ege-Nødder, naar de første Gang tages op af Søen eller Stranden, ere omgivne Ved en bruun, tynd og glat Skall, imellem hvilken og den tykke Skall sidder en Loddenhed eller et Slags Uld, med videre; saa tvivler jeg nu ikke paa det, som jeg længe siden har giettet Mig til, nemlig at de ere de rette Cocos-Nødder. Og da der af disse findes mange Slags, smaa og store, saa bliver vel og Bue-Stenen noget nær at henhøre til samme Art.

HARDANGERS BESKRIVELSE

Faksimile frå starten av 11. paragraf om Hardanger sine urter i *Hardangers beskrivelse* ([Schnabel & Strøm 1781](#)).

§11. Om Hardangers Urter

Paa Urterne kan jeg give en vidløftigere Fortegnelse, siden et af Forfatteren selv samlet *Herbarium vivium* er faldt mig i Hænderne, og han desuden ei forsømte, mens han boede i Hardanger, at tilsende mig Prøver af alt, som kunde ansees for nogenlunde rart, hvorfor jeg med desto større Vished kan skrive derom. For at gjøre Fortegnelsen desto mere nyttig og efterrettelig vil jeg først anføre de Urter, som er almindelige i Stiftet, hvilke ere:

[s. 31 i originalteksten]

Achillea millef. &

Ryllik *Achillea millefolium*
Species Plantarum s. 899

[A.] ptarmica.

Nyseryllik *Achillea ptarmica*
Species Plantarum s. 898

Aconitus Napellus, Lusagræs meget almindelig i alle skovrige Marker.

Tyrhjelm *Aconitum septentrionale* Species
Plantarum s. 532

Agrostis capillaris,

Engkvein *Agrostis capillaris*
Species Plantarum s. 62

Sølvbunke *Deschampsia cespitosa* Species Plantarum s. 64

Aira cæspitosa,

Blåtopp *Molinia caerulea* Species Plantarum s. 63

[A.] cæmlea[sic] &

Ukjent

[A.] flexuosa.

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette smyle *Aira flexuosa*, i dag *Avenella flexuosa*. I *Søndmørs beskrivelse* er konklusjonen at skildringa av arten ikkje passar smyle. Der blir det diskutert kva for andre artar som kan passe, utan at eg kan konkludere med ein art. Det same gjeld her.

Jonsokkoll *Ajuga pyramidalis* Species Plantarum s. 561

Apiga[sic] pyramidalis.

Marikåpe *Alchemilla* spp. Species Plantarum s. 12

Alchemilla vulgaris, Fedle-Stak.⁷

Fjellmarikåpe *Alchemilla alpina* Species Plantarum s. 123

[A.] Alpira.[sic]

Engreverumpe *Alopecurus pratensis* Species Plantarum s. 60

Alopecurus pratensis.

Vassarve *Stellaria media* Species Plantarum s. 272

Alsine media.

Kvitlyng *Andromeda polifolia* Species Plantarum s. 393

Andromeda polifolia &

Blålyng *Phyllodoce caerulea* Species Plantarum s. 393

[A.] cærulea.

Kvitsymre *Anemone nemorosa* Species Plantarum s. 541

Anemone nemorosa, Simre.

Kvann *Angelica archangelica* Species Plantarum s. 250

Angelica archang. &

Sløkje *Angelica sylvestris* Species Plantarum s. 251

[A.] sylvestris.

Rome *Narthecium ossifragum* Species Plantarum s. 311

Anthericum ossifragium,[sic] Sauspræng, som for Faar og andre Kreaturer skal være skadelige.

⁷ (At Bønderfolks Stakke eller Skiørte ere lagt i Folder, ligesom denne Urt folder sine Blade, er nok Grunden til Benævnelsen, Udgiv. [Hans Strøm])

Anthoxanthum Odoratum.

Gulaks *Anthoxanthum odoratum* Species Plantarum s. 18

Anthirrhinum[sic] Linaria.

Lintorskemunn *Linaria vulgaris* Species Plantarum s. 616

Arbutus uva ursi,

Mjølbaer *Arctostaphylos uva-ursi* Species Plantarum s. 395

Arctium Lappa.

I [Linné](#) (1753, s. 816) er dette storborre *Arctium lappa*, men den meir vanlege småborre *A. minus*, var ikkje skild ut som eigen art på denne tida. Storborre er registrert i Hardanger i noko mon ([Artsdatabanken 2019](#)), sjølv om småborre er vanlegare. Eg trur ikkje Strøm skilde mellom artane og eg veit ikkje kva for art Schnabel hadde samla i herbariet sitt, så konklusjonen er å sette denne til slekta borre.

Borre *Arctium* spp. Species Plantarum s. 816

Arenaria peploides.

Strandarve *Honckenya peploides* Species Plantarum s. 423

Arnica montana.

Solblom *Arnica montana* Species Plantarum s. 884

Artemisia vulgaris

Burot *Artemisia vulgaris* Species Plantarum s. 848

Asplenium Trichomanes.

Svartburkne *Asplenium trichomanes* Species Plantarum s. 1080

Aster tripolium.

Strandstjerne *Tripolium pannonicum* Species Plantarum s. 872

Avena elatior.

Hestehavre *Arrhenatherum elatius* Species Plantarum s. 79

Betula nana.

Dvergbjørk *Betula nana* Species Plantarum s. 983

Boletus bovinus.

I [Linné](#) (1753, s. 1177) er dette seig kusopp *Suillus bovinus*. [Eckblad](#) (1978) meiner at det heller er ei annan av dei større rørsoppene. Sidan skildringa kan passe på mange ulike artar og slekter set eg den til ukjent.

Ukjent

Briza.

Hjartegras *Briza media* Species Plantarum s. 70

Bryum hypnoides. Dette er ei nemning for fleire artar av gråmose, sjå utgreiinga i *Søndmørs beskrivelse* under *Bryum antheris erectis*, etc.

Gråmose *Racomitrium* spp.

Jordnøtt *Conopodium majus*

Bunium. Bulbo-ca stanum[sic].

Strøm skriv her punktum etter *Bunium* noko som vanlegvis viser at det er to artar. Her kan punktumet vere ein skrivefeil sidan Strøm òg i *Søndmørs beskrivelse* bruker [Linné](#) (1753, s. 243) sin knollkarve *Bunium bulbocastanum*. Det er eit par eksemplar av knollkarve frå 30-talet frå Hardanger i herbaria i Oslo og Bergen ([Artsdatabanken 2022](#)). Ut frå skildringa i *Søndmørs beskrivelse* er det meir sannsynleg jordnøtt *Conopodium majus*. Jordnøtt er mykje meir vanleg, òg i Hordaland.

Vasshår *Callitriche* spp.
Species Plantarum s. 969

Callitriche.

Soleihov *Caltha palustris*
Species Plantarum s. 558

Caltha palustris.

Blåklokke *Campanula rotundifolia* Species Plantarum s. 163

Campanula rotundifolia &

Storklokke *Campanula latifolia* Species Plantarum s. 165

[C.] latifolia. Den sidste hedder Biødler ∴ Biælder.

Engkarse *Cardamine pratensis* Species Plantarum s. 656

Cardamine pratensis.

[Carex spp.]

Mange vanlege storrtartar *Carex* spp. manglar i lista og taksonomien var uferdig på den tida. Eg trur derfor at Strøm tok mange ulike artar for å vere ein og same art.

Særbustorr *Carex dioica*
Species Plantarum s. 972

Carex dioica,

Harestorr *Carex leporina*
Species Plantarum s. 973

[C.] leporina,

Stjernestorr *Carex echinata*
Species Plantarum s. 974 og

[C.] muricata,

Dette er truleg stjernestorr *Carex echinata*, sjå kommentar i *Søndmørs beskrivelse* under *Carex spiculis subovatis*... om utviklinga av nomenklaturen. Også i Hardanger er stjernestorr vanlegare enn piggstorr *Carex muricata*.

Gulstorr *Carex flava* Species Plantarum s. 975

[C.] flava,

Dette må ein nok rekne som gulstorr-gruppa. Dei er vanskelege å artsbestemme og taksonomien var ikkje utgreidd på Strøm si tid.

[C.] punicea[sic],

Kornstorr *Carex panicea*
Species Plantarum s. 977

[C.] verna.

Ukjent

Linné har ikkje arten *Carex verna*. Strøm gir inga skildring av arten. På latin tyder *verna* årstida vår og i botanikken «noko som høyrer våren til». Det kan derfor vere vårstorr *Carex caryophyllea*, men eg har ingen andre haldepunkt for dette. Jean-Baptiste Lamarck er den første som bruker *C. verna* i sin *Flore Française* i 1779. Dette er truleg første bruken av *C. verna*, og det namnet er no eit synonym til blåstorr *Carex flacca* ([Kew Gardens 2019](#)). Eg trur ikkje Strøm hadde tilgang til Lamarck sin flora som var gitt ut kort tid før Schnabel døydd og berre to år før utgivinga av *Hardangers beskrivelse*.

I *Søndmørs beskrivelse* har Strøm *Carex nigra verna vulgaris* som eg tolkar til slåttestorr. Strøm kan ha meint denne arten, men tatt feil del av det namnet som trivialnamn, altso *verna* og ikkje *nigra*. I så fall er dette slåttestorr *Carex nigra*. Strøm har ikkje tatt med slåttestorr nokon annan plass i *Hardangers beskrivelse* og det er ein vanleg art. Eg heller mot den tydinga, men kan ikkje vere sikker.

***Carduus lanceolatus*,**

Vegtistel *Cirsium vulgare*
Species Plantarum s. 821

[C.] palustris,

Myrtistel *Cirsium palustre*
Species Plantarum s. 822

[C.] heterophyllum, den sidste hedder Heste-Blokke.

Kvitbladtistel *Cirsium heterophyllum* Species Plantarum s. 825

***Carum Carvi*.**

Karve *Carum carvi* Species Plantarum s. 263

***Centaurea scabiosa* &**

Fagerknoppurt *Centaurea scabiosa* Species Plantarum s. 913

[C.] jacea.

Engknoppurt *Centaurea jacea* Species Plantarum s. 912

***Cerastium viscosum*.**

Vanleg arve *Cerastium fontanum*

I [Linné](#) (1753, s. 437) er dette *Cerastium viscosum*. På bakgrunn av Strøm si skildring i *Søndmørs beskrivelse* set eg den til den breie arten vanleg arve.

***Chærophyllum sylvestre*,**

Hundekjeks *Anthriscus sylvestris* Species Plantarum s. 258

Svaleurt *Chelidonium majus*
Species Plantarum s. 505

***chelidonium[sic] majus*⁸**

Melde

Chenopodium viride.

I [Linné \(1753 s. 219\)](#) er dette eit synonym til gatemelde *Chenopodium murale*. Taksonomien var lite utvikla på den tida, og melder er tildels vanskelege å ta til art utan godt materiale. Eg trur at Strøm brukte dette namnet om melde i brei forstand og det derfor kan like godt vere ein *Chenopodium* spp. som ein *Oxybasis* spp.

Ukjent

Circæa alpina.

I [Linné \(1753, s. 9\)](#) er dette trollurt *Circaea alpina*. Det er ein art som er vanleg i Hardanger. Ut frå korleis Strøm handsamar arten i *Søndmørs beskrivelse* og i *Egers beskrivelse*, er eg usikker på om Strøm kjente arten trollurt når han namnsette arten frå Hardanger, eller om han brukte namnet *Circaea alpina* for ein annan art.

Kransmynte *Clinopodium vulgare*
Species Plantarum s. 587

Clinopodium.

Myrhatt *Comarum palustre*
Species Plantarum s. 502

Comarum palustre.

Liljekonvall *Convallaria majalis*
Species Plantarum s. 314

Convallaria majalis,

Kranskonvall *Polygonatum verticillatum*
Species Plantarum s. 315

[C.] verticillata &

Maiblom *Maianthemum bifolium*
Species Plantarum s. 316

[C.] bifolia.

Skrubbær
Chamaepericlymenum suecicum
Species Plantarum s. 118

Cornus herbacea.

Bergasal *Aria rupicola*

Cratægus Aria.

I [Linné \(1753, s. 475\)](#) er dette sølvasal *Aria edulis*. Asalane var lite utgreidde på den tida og ut frå skildringa i *Søndmørs beskrivelse* er bergasal *Aria rupicola* meir truleg.

Engsmelle *Silene vulgaris*
Species Plantarum s. 414

Cucubalus Behen.

⁸ finder jeg et Exemplar af, men sluttlig taget i Haverne (Udgiv.)

Dactylus[sic] glomoratus,

Hundegras *Dactylis glomerata* Species Plantarum s. 71

Draba pyramidalis.

Det er ingen *Draba pyramidalis* i [Linné](#) (1753) eller i [IPNI](#) (2022). Den vanligaste rublomarten i Hardanger er lodnerublom *Draba incana*, men det er òg andre moglegheter så set eg denne til slekta rublom.

Rublom *Draba* spp. Species Plantarum s. 643

Drosera rotundiflora &

Rundsoldogg *Drosera rotundifolia* Species Plantarum s. 281

[D.] longifol.

Smalsoldogg *Drosera anglica* Species Plantarum s. 282

Elymus arenarius.

Strandrug *Leymus arenarius* Species Plantarum s. 83

Empetrum procumbens. *Empetrum procumbens* er namnet som står i [Linné](#) (1745, s. 303) og vart til krekling *Empetrum nigrum* i [Linné](#) (1753, s. 1022).

Krekling *Empetrum nigrum* Species Plantarum s. 1022

Epilobium angustif. &

Geitrams *Chamaenerion angustifolium* Species Plantarum s. 347

[E.] montanum.

[Linné](#) (1753, s. 348) har denne arten som krattmjølke *Epilobium montanum*. Eg reknar dette til ei samlenemning på fleire mjølkeartar sidan mjølkene var lite utgreidde på denne tida og mangfaldet i Hardanger er større enn den eine arten.

Mjølke *Epilobium* spp.

Equisetum sylvaticum,

Skogsnelle *Equisetum sylvaticum* Species Plantarum s. 1061

[E.] hyemale &

Skjefte *Equisetum hyemale* Species Plantarum s. 1062

[E.] arvense. Denne sidste kaldes Jarnæter (Ϣ: Jordnødder) og Forfatteren stadfæster her af egen Erfarenhed, hvad Autor til det bekjendte Skrift, der Hausvater, beretter om dens Nødder eller Rødder, at de har mange Knuder og Spirer, som stikke meget dybt i Jorden, og skjønt han ei har erfaret dens Skadelighed for Kiøer, som deraf skal lade Melken rinde efter bemeldte Forfatters paastand, slutter han dog, at den i Hardanger bekjendte Sygdom Siødog, har deraf sin Oprindelse, siden denne Sygdom meest ytrer sig, hvor denne Urt vokser i Mængde.

Åkersnelle *Equisetum arvense* Species Plantarum s. 1061

[s. 32]

Dette er mest truleg ei samlenemning for åkersnelle *Equisetum arvense* og engsnelle *Equisetum pratense*. Engsnelle vart først skildra i 1784 ([IPNI 2022](#)).

Elvesnelle *Equisetum fluviatile* Species Plantarum s. 1062

Eqvisetum fluviatile, Ved *Eqviset. fluviatile* anmærkes, at Qvæget vel begierlig æder den, men at det tillige udmavres deraf.

Røsslyng *Calluna vulgaris* Species Plantarum s. 352

***Erica vulgaris* &**

Klokkelyng *Erica tetralix* Species Plantarum s. 353

[E.] Tetralix.

Bakkestjerne *Erigeron uniflorus* Species Plantarum s. 863

***Erigeron vulgare*.**

Erigeron vulgare er eit namn Strøm ser ut til å ha henta frå [Linné](#) (1737, s. 242); den vart til bakkestjerne *Erigeron uniflorus* i [Linné](#) (1753, s. 863).

Duskull *Eriophorum angustifolium* Species Plantarum s. 53

***Eriophorum polystach.* &**

Torvull *Eriophorum vaginatum* Species Plantarum s. 52

[E.] vaginatum

Augnetrøyst *Euphrasia* spp. Species Plantarum s. 604

***Euphrasia vulgaris*.**

Det er ingen *Euphrasia vulgaris* i [Linné](#) (1753, s. 604). Namnet dukkar først opp på midten av 1800-talet, men den er ikkje fastsett til ein art i dag ([Kew Gardens 2019](#)), og uansett er den for seint skildra. Eg lurar på om Strøm her gjekk bort frå sin vanlege praksis og brukte *vulgaris* i si latinske tyding, det vil sei «vanleg». Eg kjem ikkje lengre enn til slekta augnetrøyst.

Sauesvingel *Festuca ovina* Species Plantarum s. 73

***Festuca ovina*,**

Raudsvingel *Festuca rubra* Species Plantarum s. 74

[F.] rubra,

Knegras *Danthonia decumbens* Species Plantarum s. 75

[F.] decumbens &

Engsvingel *Lolium pratense* Species Plantarum s. 75

[F.] elatior.

I [Linné](#) (1753, s. 75) er dette *Festuca elatior*, i dag strandsvingel *Lolium arundinaceum*. Strandsvingel finst i kyststrøk på Aust- og Vestlandet sør for Stadt, og er knytt til strandvegetasjon. Det er truleg at *Festuca elatior* blei brukt på denne tida om både strandsvingel og engsvingel *Lolium pratense*, først skildra som *Festuca pratensis* av Hudson i 1762. Engsvingel er mest vanlege i Noreg og eg trur helst det er den Strøm meiner.

Markjordbær *Fragaria vesca* Species Plantarum s. 494

***Fragaria vesca*.**

<i>Fumaria officinal.</i>	Jordrøyk <i>Fumaria officinalis</i> Species Plantarum s. 700
<i>Galeopsis Tetrahit.</i>	Kvassdå <i>Galeopsis tetrahit</i> Species Plantarum s. 579
<i>Galium verum,</i>	Gulmaure <i>Galium verum</i> Species Plantarum s. 107
<i>[G.] boreale,</i>	Kvitmaure <i>Galium boreale</i> Species Plantarum s. 108
<i>[G.] palustre &</i>	Myrmaure <i>Galium palustre</i> Species Plantarum s. 105
<i>[G.] Aparine.</i>	Klengjemaure <i>Galium aparine</i> Species Plantarum s. 108
<i>Geranium sylvaticum &</i> «Strøm rettar denne til skogstorkenebb <i>Geranium sylvaticum</i> (Strøm 1784b , s. 286).	Blodstorkenebb <i>Geranium sanguineum</i> Species Plantarum s. 683
<i>[G.] Robertianum.</i>	Stankstorkenebb <i>Geranium robertianum</i> Species Plantarum s. 681
<i>Geum rivale,</i> dens Meeltraade har Forfatteren fundet over 100 i Tallet.	Enghumleblom <i>Geum rivale</i> Species Plantarum s. 501
<i>Glaux maritima</i>	Strandkryp <i>Lysimachia maritima</i> Species Plantarum s. 207
<i>Gnaphilium doicum[sic],</i>	Kattefot <i>Antennaria dioica</i> Species Plantarum s. 850
<i>[G.] alpinum.</i>	Fjellkattefot <i>Antennaria alpina</i> Species Plantarum s. 856
<i>Gnaphal. sylvatici varietas</i> Flor. Dan. Tab 254 &	Skoggråurt <i>Omalotheca sylvatica</i> Species Plantarum s. 856
<i>[G.] uliginosum.</i>	Åkergråurt <i>Gnaphalium uliginosum</i> Species Plantarum s. 856
<i>Heracleum Sphondylium.</i>	Bjønnekjeks <i>Heracleum sphondylium</i> Species Plantarum s. 249
<i>Hieracium Pilosella,</i>	Hårsvæve <i>Pilosella officinarum</i> Species Plantarum s. 800

Skogsvæver *Hieracium murorum* agg. Species Plantarum s. 802

[H.] murorum,

Sumphaukeskjegg *Crepis paludosa* Species Plantarum s. 803

[H.] paludosum,

Svæve *Hieracium* sp.

[H.] sabaudum &

I [Linné](#) (1753, s. 804) er dette savoysvæver *Hieracium sabaudum*, som er svært sjeldsynt i Noreg. Svæver formeirar seg apomiktisk og er derfor vanskeleg taksonomisk og kva svæve Strøm meinte var savoysvæver kan eg ikkje vite.

Skjermsvæve *Hieracium umbellatum* agg. Species Plantarum s. 805

[H.] umbellatum.

Hesterumpe *Hippuris vulgaris* Species Plantarum s. 4

Hippuris vulgaris.

Englodnegras *Holcus lanatus* Species Plantarum s. 1048

Holius[sic] lanatus.

I [Linné](#) (1753, s. 1028) står denne som englodnegras *Holcus lanatus*, ein vanleg art i Hardanger. Ein annan art som er like vanleg er krattlodnegras *Holcus mollis*. Den arten vart ikkje skildra før [Linné](#) (1759, s. 1305) skreiv om den i *Systema naturae*, og Strøm ser ikkje ut til å ha vore klar over den. Englodnegras er meir lodden enn krattlodnegras som berre er håra ved leddknutane og på nedste blada og bladslirene. Dei er soleis enkle å skilje frå kvarandre, men eg veit ikkje om Strøm gjorde det, eller om han slo dei saman til ein art.

Firkantperikum *Hypericum maculatum* Species Plantarum s. 785

Hypericon quadrangulare

I [Linné](#) (1753, s. 785) står denne som *Hypericon quadrangulare*, i dag vingeperikum *Hypericum tetrapterum*. Denne arten er ikkje rapportert frå Hardanger. Eg trur heller at Strøm fann den vanlege arten firkantperikum *Hypericum maculatum* som òg har tilnærma firkanta stengel.

Prikkperikum *Hypericum perforatum* Species Plantarum s. 785

[H.] perforatum &

Fagerperikum *Hypericum pulchrum* Species Plantarum s. 786

[H.] pulchrum.

Granmose *Abietinella abietina* Species Plantarum s. 1126

Hypnum abietinum &

I [Linné](#) (1753, s. 1125) er dette *Hypnum abietians*, i dag granmose *Abietinella abietina*. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm granmose under *Hypnum abietians*.

Hypnum abietinum frå Strøm sitt moseherbarium ([Hassel 2023](#), TRH:B:107824/1).

[H.] crista castrensis.

I [Linné](#) (1753, s. 1125) er dette *Hypnum crista castrensis*, i dag fjørmose *Ptilium crista-castrensis*. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm fjørmose under *Hypnum crista castrensis*.

Fjørmose *Ptilium crista-castrensis* Species Plantarum s. 1125

Hypochæris radicata.

Kystgrisøyre *Hypochaeris radicata* Species Plantarum s. 811

Iris Pseudocorus.

Sverdlilje *Iris pseudacorus* Species Plantarum s. 38

Juncus conglomeratus,

Den like vanlege arten lyssiv *Juncus effusus* manglar. Det er ingen grunn til å tru at lyssiv har blitt meir vanleg. Truleg har Strøm oversett lyssiv, sidan den liknar på knappsiv når den er steril.

Knappsiv *Juncus conglomeratus* Species Plantarum s. 326

[J.] filiformis,

Trådsiv *Juncus filiformis* Species Plantarum s. 326

[J.] squarrosus,

Heisiv *Juncus squarrosus* Species Plantarum s. 327

[J.] articulatus,

Ryllsiv *Juncus articulatus* Species Plantarum s. 327

[J.] bulbosus,

Krypsiv *Juncus bulbosus* Species Plantarum s. 327

[J.] bufonius[sic]

Paddesiv *Juncus bufonius* Species Plantarum s. 328

[J.] pilosus,

I [Linné](#) (1753, s. 329) er dette *Juncus pilosus*. Linné sin *Juncus pilosus* kan ikkje eintydig verte overført til ein moderne art, og dekker nok mange moderne artar slik som hårfrytle *Luzula pilosa* og storfrytle *Luzula sylvatica*. Sjå utgreiing i *Søndmørs beskrivelse* under *Juncus foliis planis pilosis, corymbo ramoso*.

Frytle *Luzula* spp. Species Plantarum s. 329

[J.] campestris.

Truleg skilte ikkje Strøm markfrytle *Luzula campestris* og bakkefrytle *Luzula multiflora*. Ein bør derfor sjå på dette som ein samlenemning for frytler knytt til beitemark. Sjå òg *Søndmørs beskrivelse* for ei lengre utgreiing om markfrytle.

Frytle *Luzula* spp. Species Plantarum s. 329

Jungermania[sic] polymorpha.

Arten *Jungermannia polymorpha* er ikkje skildra i Linnés *Specium Plantarum* ([Linné 1753](#)), *Flora Svecica* (verken i første ([Linné](#)

Vasstware *Marchantia polymorpha* Species Plantarum s. 1137

1745) eller andre utgåve ([Linné 1755](#))), eller *Flora Lapponica* ([Linné 1737](#)). Ein mogelegheit er at Strøm meinte vasstvare *Marchantia polymorpha* ([Linné 1753](#), s. 1137), og berre har notert feil slekt. Vasstvare er ein vanleg art i heile Noreg, òg i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)).

Dauvnesle *Lamium album*
Species Plantarum s. 579

***Lamium album* &**

Raudtvitann *Lamium*
purpureum Species
Plantarum s. 579

[L.] *purpureum*.

Haremat *Lapsana communis*
Species Plantarum s. 811

***Lapsana comunis*.[sic]**

Gulskolm *Lathyrus pratensis*
Species Plantarum s. 733

***Lathyrus pratensis*.**

Løvetann *Taraxacum* spp.
Species Plantarum s. 798

***Leontodon Taraxacum* &**

Følblom *Scorzoneroideis*
autumnalis Species
Plantarum s. 798

[L.] *Autumnale*.[sic]

[Lichen spp.]

Det har ikkje blitt bevart eksemplar av Strøm sine lavar, men Gunnerus sitt lavherbarium har vore gjennomgått og namnsett i fleire omgangar ([Lyng 1921](#), [Jørgensen et al.](#)) og kan gi ein peikepinn på kva artar ein samla og namnsette i samtida. Ofte kan ein sjå at det Gunnerus rekna som ein art i røynda er fleire som liknar på kvarandre, eller ein art som liknar på den arten Linné skildra. Mest truleg vart mange ulike lavartar rekna som ein og same art av Strøm. I tillegg var lavtaksonomien på denne tida mangefull og ettersom eg ikkje har fysiske eksemplar frå Strøm å kontrollere mot, vil det alltid vere usikkerheit om kva Strøm fann.

Kartlav *Rhizocarpon*
geographicum Species
Plantarum s. 1140

***Lichen Geographicus*,**

Ukjent

[L.] *Calcareus*,

Denne arten er idag *Circinaria calcarea*, i [Linné](#) (1753, s. 1140) *Lichen calcareus* og er rapportert frå Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)). *L. calcarea* er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 11). Arten skal vere lik korkje *Ochrolechia tartarea* ([Strøm 1762](#), s. 101). *Circinaria calcarea* er ein skorpelav og er ikkje lik korkje som har mykje tjukkare tallus. Ein art som liknar på korkje er klippekorkje *Ochrolechia parella* og den er funnen i Hardanger og har mørkare apotheciar. Eg har ikkje nok informasjon til å avgjere kva art Strøm fann.

[L.] Tartareus,

I [Linné](#) (1753, s. 1141) er dette *Lichen tartareus*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det eit eksemplar av korkje frå Berg i Trondheim. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 138) meiner at det er grynorkje *O. androgyna* som er i herbariet og at dette var ei samlenemning for mange ulike korkjeartar.

Korkje *Ochrolechia tartarea*
Species Plantarum s. 1141

[L.] Centrifugus,

I [Linné](#) (1753, s. 1142) er dette *Lichen centrifugus*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 9) er det eit eksemplar *Lichen centrifugus* merkt stor gulkrinslav *Arctoparmelia centrifuga*.

Stor gulkrinslav
Arctoparmelia centrifuga
Species Plantarum s. 1142

[L.] saxatilis,

I [Linné](#) (1753, s. 1142) er dette *Lichen saxatilis*, i dag er det grå fargelav *Parmelia saxatilis*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det fire ark merkte med *L. saxatilis* og dei har ulike artar med *Parmelia*, men ikkje *P. saxatilis*. På Strøm si tid var det ikkje skild mellom ulike artar og alle artane vart truleg brukt til å farge ull.

Fargelav *Parmelia* spp.

[L.] barbatus,

I [Linné 1753](#), s. 1155 er dette *Lichen barbatus*, i dag grovstry *Usnea barbata*. Ein del rapportar om grovstry i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)) kan peike mot at Schnabel fann grovstry. Eg trur likevel at det er best å rekne dette som ei samlenemning for stry- og skjeggjav sidan taksonomien var uferdig og mangla mange artar.

Stry- og skjeggjav

[L.] parietinus,

I [Linné](#) (1753, s. 1143) er dette *Lichen parietinus*, i dag messingjav *Xanthoria parietina*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4) er det eit eksemplar av messingjav. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 138) meiner at det er kystmessingjav *Xanthoria aureola*.

Messingjav *Xanthoria* spp.

[L.] stellaris,

Stjernerosettjav *Physcia stellaris*
Species Plantarum s. 1144

[L.] Islandicus,

Islandslav *Cetraria islandica*
Species Plantarum s. 1145

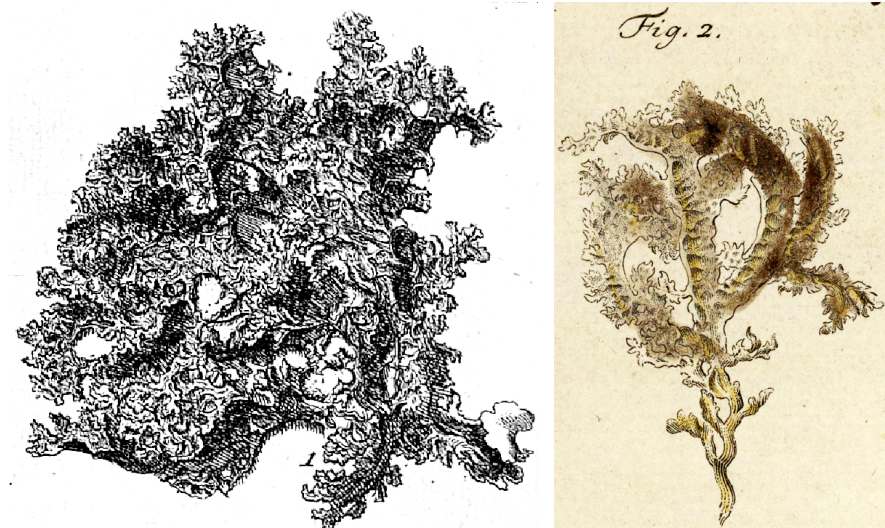
[L.] niveus,

Det er ingen *Lichen niveus* i [Linné](#) (1753). Derimot i [Linné](#) (1737, s. 341) finn eg arten *Lichen niu[v]jeus, sinibus dædalis laciniatus, ramis erectis, calice orbiculato. Tab. XI. fig. I.* I [Linné](#) (1753, s. 1145) har den fått namnet *Lichen Nivale*, som er gulskinn *Flavocetraria nivalis* som er neste art på lista.

Ukjent

I [Strøm](#) (1795, s. 20) sin *Underretning om den Islandske Moss...* står det om arten: «... Skikkelse som brede hjorte- eller rendyrshorn, puklet og hvid,...» og det er òg ei teikning av den. På tross av at det i teksten står at den er kvit, så er teikninga fargelagt gul. Alt i alt er dette ein god skildring av gulskinn.

Det er to moglege forklaringar til at Strøm skriv gulskinn to gongar. Den eine er at han oppfattar naturleg variasjon innan arten som to ulike artar. Den andre er at han har sett gulskjerpe *Flavocetraria cucullata*. Skildringa med breitt tallus, passar likevel betre på gulskinn, sidan gulskjerpe har meir samanrulla tallus. I *Egers beskrivelse* ([Strøm 1784b](#), s. 94) har Strøm berre *nivalis*, men han gir den det norske namnet Mari-græs som er det same norske namnet han gir denne arten i *Underretning om den Islandske Moss...* ([Strøm 1795](#), s. 20). Eg trur helst at Strøm bruker to ulike namn for gulskinn, men eg kan ikkje vere sikker.

[Linné](#) (1737, Tab. XI fig 1.) sin *Lichen niveus* til venstre og [Strøm](#) (1795, Fig. 2) sin *Lichen niveus laciniatus* til høgre. Det er uklårt om det er same art eller ikkje.

Gulskinn *Flavocetraria nivalis*
Species Plantarum s. 1145

[L.] nivalis,

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen nivalis*, i dag gulskinn *Flavocetraria nivalis*.

Einerlav *Vulpicida juniperinus*
Species Plantarum s. 1147

[L.] Juniperinus,

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen juniperinus*, i dag einerlav *Vulpicida juniperinus*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyngø 1921](#), s. 4) er det eit eksemplar av einerlav under namnet *Lichen juniperinus*.

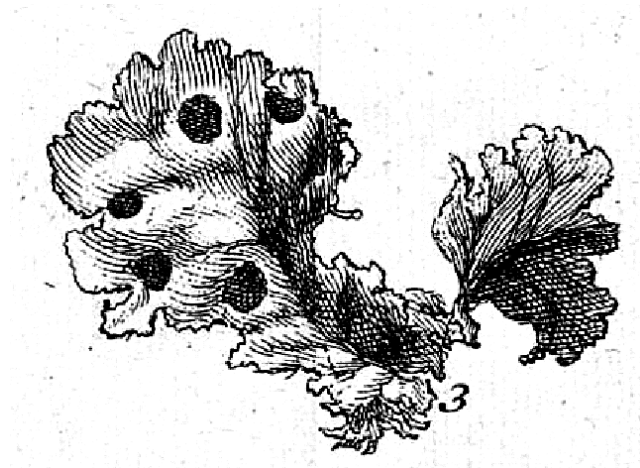
[L.] aphtosus[sic],

Neverlav *Peltigera* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen aphtosus*, i dag er det grønnnever *Peltigera aphtosa*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyngé 1921](#), s. 4) er det tre ulike *Peltigera*-arter, bl.a. *P. aphtosa*. Eg trur Strøm brukte namnet for mange ulike artar av neverlav.

[L.] croceus,

Safranlav *Solorina crocea*
Species Plantarum s. 1149

[Linné](#) (1737, Tab. XI) sin illustrasjon av *Lichens croceus*.

[L.] cocciferus,

Begerlav *Cladonia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen cocciferus*. Det er ikkje eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium ([Lyngé 1921](#), s. 6). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 199) meiner dette er grynrdbege *Cladonia coccifera* som i dag er rekna som fleire artar. Det er likevel for tynt grunnlag til å fastslå arten.

[L.] pyxidatus,

Begerlav *Cladonia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen pyxidatus*, i dag er det kornbrunbege *Cladonia pyxidata*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyngé 1921](#), s. 5) er det fleire ulike artar av *Cladonia* under namnet *L. pyxidatus*. Det er grunn til å tru at Strøm òg brukte denne for mange ulike artar av begerlav.

[L.] rangiferinus,

Reinlav *Cladonia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1153) er dette *Lichen rangiferinus*. Det er tre eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium, der ein er kvitkrull *Cladonia stellaris* ([Lyngé 1921](#), s. 6). [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 154) peiker på at Linné meinte reinlav var ein art med ulike underformer, blant anna kvitkrull. Gunnerus delte dette synet og det gjorde truleg Strøm òg.

Saltlav *Stereocaulon* spp.

[L.] paschalis,

I [Linné](#) (1753, s. 1153) er dette *Lichen paschalis*. I Gunnerus sitt herbarium er det eksemplar av tre artar under dette namnet: *Stereocaulon paschale* påskesaltlav, sildresaltlav *Stereocaulon denudatum* og grå korallav *Sphaerophorus fragilis* ([Lyng 1921](#), s. 6). Eg trur ikkje Strøm skilde mellom dei ulike artane i saltlavslekta.

Ukjent

[L.] vulpinus.

I [Linné](#) (1753, s. 1155) er dette *Lichen vulpinus*, i dag ulvelav *Letharia vulpina*. Denne er ikkje i Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 6). Ulvelav er ikkje registrert i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)) og det er nok ein annan stry eller skjeggjav som Strøm fann.

Strandkjeiks *Ligusticum scoticum* Species Plantarum s. 250

Ligusticum scoticum.

Linnea *Linnaea borealis* Species Plantarum s. 631

Linæa borealis,

Vill-lin *Linum catharticum* Species Plantarum s. 281

linum[sic] catharticum.

Botnegras *Lobelia dortmanna* Species Plantarum s. 929

Lobelia Dortmania,
i Vatnesæt-Vandet.

Raigras *Lolium perenne* Species Plantarum s. 83

Lolium perenne.

Vivendel *Lonicera periclymenum* Species Plantarum s. 173

Lonicera periclymenum.

Tiriltunge *Lotus corniculatus* Species Plantarum s. 775

Lotus corniculata.

Hanekam *Lychnis flos-cuculi* Species Plantarum s. 436

Lychnis flos cuculi,

Engtjæreblom *Viscaria vulgaris* Species Plantarum s. 436

[L.] viscaria,

[L.] dioica, meget sielden med hvide Blomstre⁹, men stedse med røde eller purpurfarvede. *Flores hermaphroditos* har Forfatteren ogsaa fundet hos den, og har et saadant Exemplar i sin Urtesamling.

Raud jonsokblom *Silene dioica* Species Plantarum s. 437

***Lycoperdon borista*.[sic]**

Mange artar er moegelege, røyksopp-gruppa var dårleg utgreidd på Strøm si tid ([Linné 1753](#), s. 1183, [Eckblad 1978](#), s. 233).

Røyksopp *Bovista* spp. Species Plantarum s. 1183

***Lycopodium clavatum*,**

Mjuk kråkefot *Lycopodium clavatum* Species Plantarum s. 1101

***[L.] sela ginoides*,[sic]**

Dvergjamne *Selaginella selaginoides* Species Plantarum s. 1101

***[L.] complanatum*.**

Skogjamne *Diphasiastrum complanatum* Species Plantarum s. 1104

Matricaria inodora. Truleg både balderbrå *Tripleurospermum inodorum* og strandbalderbrå *Tripleurospermum maritimum* Strøm her meiner. Sjå utgreiinga i *Søndmørs beskrivelse*.

Balderbrå *Tripleurospermum inodorum* Species Plantarum s. 891

***Melampyrum sylvaticum*.**

Småmarimjelle *Melampyrum sylvaticum* Species Plantarum s. 605

***Melica nutans*.**

Hengjeaks *Melica nutans* Species Plantarum s. 66

***Mentha arvensis*.**

Åkermynte *Mentha arvensis* Species Plantarum s. 577

***Menyanthes trifol. aqvat*.**

Bukkeblad *Menyanthes trifoliata* Species Plantarum s. 145

***Myosotis scorpioides*.**

Engminneblom *Myosotis scorpioides* Species Plantarum s. 131

***Myrica Gale*.**

Pors

Pors *Myrica gale* Species Plantarum s. 1024

***Nardus stricta*.**

Finnskjegg *Nardus stricta* Species Plantarum s. 53

⁹ Nordenfields har jeg kun Seet et enkelt Exemplar med hvide Blomstrer, hvorimod jeg her på Eger forefinder dem stedse hvide; aldrig røde eller purpurfarvede (Udgiv.)

Kvit nøkkerose <i>Nymphaea alba</i> Species Plantarum s. 510	<i>Nymphaea alba</i> &
Gul nøkkerose <i>Nuphar lutea</i> Species Plantarum s. 510	<i>[N.] lutea</i>¹⁰
Stortviblad <i>Neottia ovata</i> Species Plantarum s. 946	<i>Ophrys ovata</i>,
Småtviblad <i>Neottia cordata</i> Species Plantarum s. 946	<i>[O.] cordata</i>.
Nattfiol <i>Platanthera bifolia</i> Species Plantarum s. 939	<i>Orchis bifolia</i>,
Ukjent	<i>[O.] pyramidalis</i>, [Sic.] Sjå <i>Søndmørs beskrivelse</i> om arten.
Flekkmarihand <i>Dactylorhiza maculata</i> Species Plantarum s. 942	<i>[O.] maculata</i>.
Bergmynte <i>Origanum vulgare</i> Species Plantarum s. 590	<i>Origanum sylvestre</i>. <i>Origanum sylvestre</i> er rekna av Linné (1753, s. 590) som eit synonym for bergmynte <i>Origanum vulgare</i> . Det høver òg med rapportar om funn av bergmynte i Hardanger (Artsdatabanken 2022).
Vårerteknapp <i>Lathyrus vernus</i> Species Plantarum s. 728	<i>Orobus vernus</i>.
Bjønnekam <i>Blechnum spicant</i> Species Plantarum s. 1066	<i>Osmunda spicant</i>, item
Hestespreng <i>Cryptogramma crispa</i> Species Plantarum s. 1067 [s. 33]	<i>[O.] crispa</i> , Denne sidste er den Hardangerske Torboe eller <i>Hestespreng</i> , der skal være for hestene en dødelig Forgift. Dette veed jeg, at Forfatteren havde i Sinde at forsøge at bringe til Vished, hvis hans hastige Afreise fra Hardanger ikke havde kommet i Veien. ¹¹
Gauksyre <i>Oxalis acetosella</i> Species Plantarum s. 433	<i>Oxalis acetosella</i>.

¹⁰ (den sidste ikke fundet på Sunnmør, Udgiv.)

¹¹ Dette er imidlertid vist, at jeg i en Fjelddal i Jørringfiorden paa Søndmør, kaldet Nævedal, hvor Heste aldrig trives, og som jeg just for den Aarsag Skyld besøgte, fandt denne Urt i uendelig Mængde, saa den udgjorde mere end den halve Del af Græsset; ja foruden denne og *Polypod*, *Phegopteris* saaes næsten intet Græs voxe i den hele Dal, ikke heller gik Creature der i Beed. Jeg har ellers er Par gange forsøgt at give Hestene denne Urt at æde, men de har slet ikke villet æde deraf. (Udgiv.)

Paris quadrifolia.

Firblad *Paris quadrifolia*
Species Plantarum s. 367

Parnassia.

Jåblom *Parnassia palustris*
Species Plantarum s. 273

Pedicularis palustris &

Myrklegg *Pedicularis palustris*
Species Plantarum s. 607

[P.] sylvat.

Kystmyrklegg *Pedicularis sylvatica*
Species Plantarum s. 607

Phalaris Phleoides,

I [Linné](#) (1753, s. 55) er dette smaltimotei *Phalaris phleoides*, i dag *Phleum phleoides*, som verken er registrert på Sunnmøre, i Hardanger eller på Eiker ([Artsdatabanken 2019](#)). Strøm kan ha meint strandrøyr *Phalaris arundinacea*, sjå utgreiing i *Søndmørs beskrivelse*, men eg veit ikkje dette sikkert.

Ukjent

Phleum pratense &

Timotei *Phleum pratense*
Species Plantarum s. 59

[P.] alpinum.

Fjelltimotei *Phleum alpinum*
Species Plantarum s. 59

Pimpinella saxifraga

Gjeldkarve *Pimpinella saxifraga*
Species Plantarum s. 263

Pinguicula[sic] vulgaris.

Tettegras *Pinguicula vulgaris*
Species Plantarum s. 17

Poa aquatica,

I [Linné](#) (1753, s. 67) er dette kjempesøtgras, *Glyceria maxima*. Kjempesøtgras er ikkje vanleg i Hardanger ([Artsdatabanken 2019](#)).

Ukjent

Det er òg mykje anna som talar mot at det er kjempesøtgras. Viktigast er at arten mest truleg kom inn i landet etter 1800. [Elven et al.](#) (2018a) skriv at den var først registrert i 1827 som ballastplante i Halden og brukt til fôrplante utover på 1800-talet. Gunnerus har to eksemplar merkte *Poa aquatica* i sitt herbarium. Det eine eksemplaret er strandrøyr, medan det andre er kjempesøtgras ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 135). [Jørgensen & Fremstad](#) (2012, s. 91) skriv at eksemplaret av kjempesøtgras er merkt med «Tonning», og at det kan vere noko Tonning har tatt med frå Sverige då han studerte hjå Linné. [Tonning](#) (1773, s. 14) skriv i sin medisinske flora frå Trondheims stift at det er eit utmerkt fôrgras og kallar det Elve-konge på norsk, og stort vandgræs på dansk, og skildrar den vidare som: «Voxer hist og her ved Aae- Bredder og paa fugtige Steder. Er et meget høit og stort Græs. Bladene saa breede som paa Rør, og meer end en halv Alen lange». Gunnerus oppgir at han har sett arten ved prestegarden i Holtålen ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 135), men

dette er utanfor kjempesøtgraset si klimatiske nisje. Mannasøtgras *Glyceria fluitans* er den mest trulege forvekslingsarten og er vanleg i Holtålen ([Artsdatabanken 2022](#)), utan at det førar oss nærare til kva Strøm meinte.

Markrapp *Poa trivialis*
Species Plantarum s. 67

[P.] trivialis,

Engrapp *Poa pratensis*
Species Plantarum s. 68

[P.] pratensis,

Tunrapp *Poa annua* Species
Plantarum s. 68

[P.] annua.

Storblåfjør *Polygala vulgaris*
Species Plantarum s. 702

Polygala vulgaris.

Greintungras *Polygonum
aviculare* Species Plantarum
s. 362

Polygonum aviculare,

Harerug *Bistorta vivipara*
Species Plantarum s. 360

[P.] viviparum,

Vass-slirekne *Persicaria
amphibia* Species Plantarum
s. 361

[P.] amphibium.

Vasspepar *Persicaria
hydropiper* Species
Plantarum s. 361

[P.] Hydropiper &

Vindeslirekne *Fallopia
convolvulus* Species
Plantarum s. 364

[P.] Convolvulus[sic],

Sisselrot *Polypodium vulgare*
Species Plantarum s. 1085

Polypodium[sic] vulgare,

Ormetelg *Dryopteris filix-mas*
Species Plantarum s. 1090

[P.] Filix Mas,

Hengjeveng *Phegopteris
connectilis* Species
Plantarum s. 1085

[P.] Phegopteris &

Skjørlok *Cystopteris fragilis*
Species Plantarum s. 1091

[P.] fragile.

Storbjørnemose *Polytrichum
commune* Species Plantarum
s. 1109

Polytrichum commune, Biørne-Mossa. Hvor denne voxer og tager Overhaand paa Engene, er det Tegn til at Græsvæxten er fortrængt; derfor fører man Faaremøg derpaa, for at fortære Mosen. I Hardanger og paa Voss bruges og Faaremøg næsten alene til at forbedre Engene med.

<i>Potamogeton natans.</i>	Vanleg tjønnaks <i>Potamogeton natans</i> Species Plantarum s. 126
<i>Potentilla anserina</i> &¹²	Gåsemure <i>Potentilla anserina</i> Species Plantarum s. 495
<i>[P.] verna,</i>	Flekkmure <i>Potentilla crantzii</i> Species Plantarum s. 498
<i>Prenanthes flosculus qvinis</i> paa Nedre-Seim i Gravens Sogn.	Skogsalat <i>Mycelis muralis</i> Species Plantarum s. 797
<i>Primula veris.</i> I motsetning til på Sunnmøre er marianøkleblom meir vanleg enn kusymre i Hardanger, men ein kan finne begge artane (Artsdatabanken 2022). Det er ikkje grunnlag for å avgjere om Strøm skilde mellom artane.	Nøkleblomslekta <i>Primula</i> spp. Species Plantarum s. 142
<i>Prunella vulgaris.</i>	Blåkoll <i>Prunella vulgaris</i> Species Plantarum s. 600
<i>Pteris aquilina.</i>	Einstape <i>Pteridium aquilinum</i> Species Plantarum s. 1075
<i>Pulmonaria maritima.</i>	Østersurt <i>Mertensia maritima</i> Species Plantarum s. 171
<i>Pyrola rotundifolia</i>	Lækjevintergrøn <i>Pyrola rotundifolia</i> Species Plantarum s. 396
<i>item [P.] uniflora.</i>	Olavsstake <i>Moneses uniflora</i> Species Plantarum s. 397
<i>Ranunculus flammula,</i>	Grøftesoleie <i>Ranunculus flammula</i> Species Plantarum s. 548
<i>[R.] aconitifolius,</i> eller rettere <i>platanifolius</i> Fl.Dan.Tab. III. I Linné (1753, s. 551) er dette duppesoleie <i>Ranunculus aconitifolius</i> , som ikkje veks vill i Hardanger. Strøm rettar arten til «eller rettere <i>platanifolius</i> Fl.Dan.Tab. III» som er kvitsoleie <i>Ranunculus platanifolius</i> . Kvitsoleie er funnen i Hardanger og har snarlike blad.	Kvitsoleie <i>Ranunculus platanifolius</i>
<i>[R.] glacialis,</i>	Issoleie <i>Ranunculus glacialis</i> Species Plantarum s. 553

¹² den første voxer ikke uden ved Søestrandene i Leer og Sand. (udgiv.)

[Oeder](#) (1766, Tab. 111) sin illustrasjon av kvitsoleie *Ranunculus platanifolius*.

[R.] repens,Krypsoleie *Ranunculus repens* Species Plantarum s. 554**[R.] acris.**Engsoleie *Ranunculus acris* Species Plantarum s. 554***Rhinanthus Christa Galli*, Enge-Kald**Engkall *Rhinanthus* spp. Species Plantarum s. 603

Her bruker Strøm *Rhinanthus crista-galli* ([Linné 1753](#), s. 603), som er eit synonym med småengkall *R. minor*, men storengkall *R. major* var ikkje skild ut som eigen art på Strøm si tid. Sjølv om småengkall er den vanlegaste arten i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)), er dette nok ei fellesnemning på engkallane.

Rhodiola, radix rosea.Rosenrot *Rhodiola rosea* Species Plantarum s. 1035***Rosa canina.***Steinnype *Rosa canina* Species Plantarum s. 491***Rubus caesius,***Bjørnebær *Rubus* spp.

Blåbringe­bær *Rubus caesius* ([Linné 1753](#), s. 493) er ikkje registrert i Hardanger. Det er derfor lite truleg at det er denne arten. Det veks imidlertid fleire artar av bjørnebær i Hardanger, slik som skogbjørnebær *R. nessensis*, norsk bjørnebær *R. nemoralis* og rukkebjørnebær *R. scissus* ([Artsdatabanken 2019](#)). Ingen av desse var namnsette på Strøm si tid, og slik kan Strøm ha vald den arten hjå Linné som likna mest det han fann.

[R.] idæus,Bringe­bær *Rubus idæus* Species Plantarum s. 493**[R.] saxatilis,**Tågebær *Rubus saxatilis* Species Plantarum s. 494

[R.] chamamorus. Ved *Rubus idæus*, Bringe­bær, erindrer Forfatteren, at han hos den Nordenfieldske General-Veimester von Krogh har drukket et Slags Shrub¹³, som var ypperlig, og hvori Saften af disse Bær var en Hoved-Ingredientsen.

Molte *Rubus chamaemorus* Species Plantarum s. 494***Rumex crispus,***

Strøm har ikkje med den vanlege arten høymole *Rumex longifolius*, som ikkje var skildra på Strøm si tid ([IPNI 2022](#)).

Krushøymole *Rumex crispus* Species Plantarum s. 335

¹³ [fruktlikør laga av brunt brennevin, frukt og sukker]

Fjellsyre *Oxyria digyna*
Species Plantarum s. 337

[R.] dygynus[sic]

Engsyre *Rumex acetosa*
Species Plantarum s. 337

[R.] acetosa,

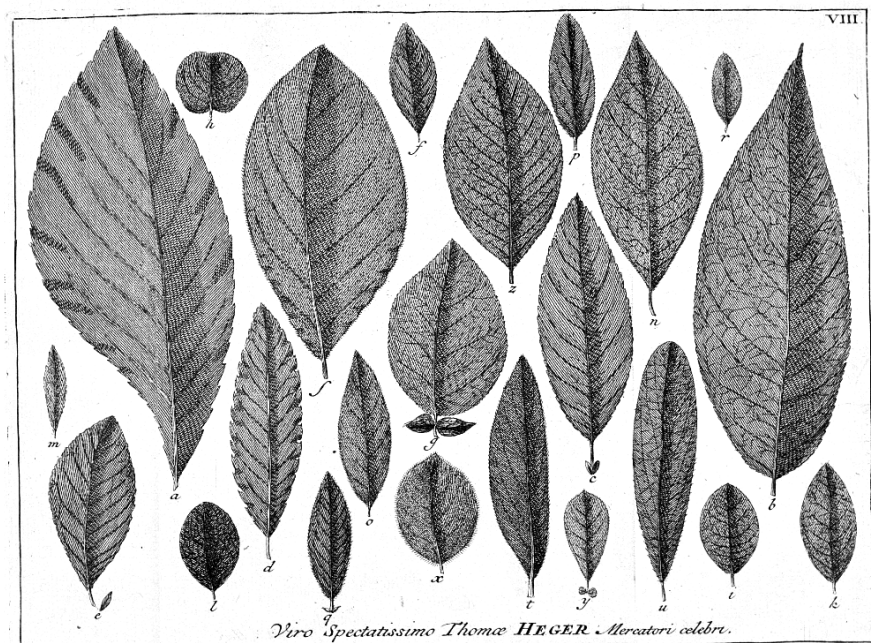
Småsyre *Rumex acetosella*
Species Plantarum s. 338

[R.] acetocella.[sic]

Tunarve *Sagina procumbens*
Species Plantarum s. 128

Sagina procumbens.

[Salix spp.] Sjå kommentar og diskusjon om *Salix* under *Sundmørs* beskrivelse.

[Linné](#) (1737, s. 410) sine illustrasjonar av blad av ulike artar av *Salix*.

Øyrevier *Salix aurita*

Salix cinerea,

I [Linné](#) (1753, s. 1021) er dette gråselje *Salix cinerea*, ein art som ikkje er kjent frå Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)). [Jørgensen et al.](#) (2016) skriv at øyrevier er ein vanleg art som passar med Gunnerus si skildring av *Salix cinerea*. Dei skriv òg at Ivar Aasen kalla øyrevier gråselje i sitt herbarium. Eg set denne til øyrevier *Salix aurita*.

Pil *Salix* spp.

[S.] fragilis,

I [Linné](#) (1753, s. 1017) er dette *Salix fragilis*, i dag grønpil *S. × fragilis* ([IPNI 2022](#)). Grønpil er ein innført hageplante, og [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) er overtydd om at Strøm har namnsett denne feil.

[Jørgensen et al.](#) (2016) foreslår at Gunnerus kan meine mandelpil *Salix triandra* eller istervier *Salix pentandra* når han skriv *Salix fragilis*. Ingen av desse artane er rapportert frå Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)). I [Linné](#) (1737, s. 410) er det eit bilete av *Salix fragilis* frå *Flora Lapponica*. Bilete liknar ikkje nokon av dei tre nemnde artane.

[S.] glauca.

Myrvier *Salix glauca* Species Plantarum s. 1019

Satyrium albidum.

Kvitkurl *Pseudorchis albida* Species Plantarum s. 944

Scabiosa arvensis &

Raudknapp *Knautia arvensis* Species Plantarum s. 99

[S.] Morsus Diaboli.

Blåknapp *Succisa pratensis* Species Plantarum s. 99

Schoenus albus.

Kvitmyrak *Rhynchospora alba* Species Plantarum s. 44

[Scirpus]

For slekta *Scirpus* har det skjedd mykje sidan 1700-talet. Artar har blitt flytta til nye slekter, og nye artar har blitt skildra i tillegg til dei vanlege splittinga og samanslåinga. Eg reknar mange av dei ulike artane som samlenemningar av ulike slekter og artar av siv og sivaks. Eg har likevel namnsett artane slik dei er etter Linné, så lenge det gir meining ut frå økologi og geografi.

Scirpus palustris,

Sumpsivaks *Eleocharis palustris* Species Plantarum s. 47

[S.] cespitosus (Fintop),

Bjønnskjegg *Trichophorum cespitosum* Species Plantarum s. 48

[S.] lacustris.

Sjøsivaks *Schoenoplectus lacustris* Species Plantarum s. 48

Schrophularia nodosa.

Brunrot *Scrophularia nodosa* Species Plantarum s. 619

Scutellaria galericulata.

Skjoldberar *Scutellaria galericulata* Species Plantarum s. 599

Sedum album &

Kvitbergknapp *Sedum album* Species Plantarum s. 432

Bitterbergknapp *Sedum acre*
Species Plantarum s. 489

[S.] acre.

Landøyda *Jacobaea vulgaris*
Species Plantarum s. 860

Senecio Jacobæa.

Åkertistel *Cirsium arvense*
Species Plantarum s. 820

Serratula arvensis.

Småsmelle *Atocion rupestre*
Species Plantarum s. 421

Silene rupestris.

Gullris *Solidago virgaurea*
Species Plantarum s. 880

Solidago virga aurea[sic].

Åkerdylle *Sonchus arvensis*
Species Plantarum s. 793

Sonchus arvensis,

Haredylle *Sonchus oleraceus*
Species Plantarum s. 794

[S.] oleraceus,

Turt *Cicerbita alpina* Species
Plantarum s. 794

[S.] alpinus.

Piggknopp *Sparganium* spp.
Species Plantarum s. 971

Sparganium natans.

I [Linné](#) (1753, s. 971) er dette småpiggknopp *Sparganium natans*. Det er mange artar av piggknopp i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)), slik som den vanlege flotgras *Sparganium angustifolium*. Piggknopp- artar er vanskeleg å skilje og eg trur ikkje at Strøm hadde kunnskap til å kunne skilje mellom dei ulike artane.

Linbendel *Spergula arvensis*
Species Plantarum s. 440

Spergula arvensis &

Saltbendel *Spergularia marina*

[S.] pentandra.

I [Linné](#) (1753, s. 440) er dette *Spergula pentandra*, ein art det ikkje er rapportert funn av i Noreg ([POWO 2022](#)). Strøm skildrar *Spergula pentandra* seinare i *Hardangers beskrivelse*, under «§12. Fortsættelse om Urterne»: «ikke findes paa Søndmør eller andre nordlige Egne i Bergens Stift» og at den veks «ved Baad-Nøstene og Strandene.» Det er to bendlar som veks på stranda og dermed høver til Strøm si skildring: Saltbendel *Spergularia marina* og havbendel *Spergularia media*.

I *Søndmørs beskrivelse* har han arten *Arenaria foliis linearibus longitudine intermediorum* som i [Linné](#) (1753, s. 423) er *Arenaria rubra* var. *marina*, i dag er saltbendel *Spergularia marina*. Denne arten skriv Strøm «Voxer ligeledes ved Øernes Strandbredde.»

Det ville då vere nærliggande å tru at Strøm fann saltbendel på Sunnmøre og Havbendel i Hardanger, men det passar ikkje til økologien. Havbendel veks på utsette strender og saltbendel på skjerma. Slik passar havbendel betre til øyane på Sunnmøre og saltbendel betre i fjordane i Hardanger. Eg trur derfor Strøm har bytta om desse artane.

***Sphagnum palustris*,**

Arten er sumptorvmose, *Sphagnum palustre* ([Linné 1753](#), s. 1106). Taksonomien for torvmosar var usikker på den tida og sidan artsrikdomen i Hardanger er mykje større enn berre denne arten er nok tryggast å rekne denne oppføringa som slekta torvmose, der sumptorvmose er ein art.

Torvmose *Sphagnum* spp.

***Spiræa Ulmaria*.**

Mjødurt *Filipendula ulmaria*
Species Plantarum s. 490

***Stachys palustris*.**

Åkersvinerot *Stachys palustris* Species Plantarum s. 580

***Statice armeria*.**

Fjøre koll *Armeria maritima*
Species Plantarum s. 274

***Stellaria nemorum*,**

Skogstjerneblom *Stellaria nemorum* Species Plantarum s. 421

***[S.] graminea*.**

Grasstjerneblom *Stellaria graminea* Species Plantarum s. 422

***Symphytum officinale*.**

Valurt *Symphytum officinale*
Species Plantarum s. 136

***Tanacetum vulgare*.**

Reinfann

Reinfann *Tanacetum vulgare*
Species Plantarums844

***Thalictrum flavum*,**

I [Linné](#) (1753, s. 546) er dette gulfrøstjerne *Thalictrum flavum*. Det er ikkje registrert gulfrøstjerne i Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)). Kystfrøstjerne *Thalictrum minus* og fjellfrøstjerne *Thalictrum alpinum* er derimot relativt vanleg i Hardanger. Fjellfrøstjerna kan av og til ha gule blomar som høver med *flavum* (gul).

Fjellfrøstjerne *Thalictrum alpinum* Species Plantarum s. 545

***Thlaspi Bursa pastoris*.**

Gjetartaske *Capsella bursa-pastoris* Species Plantarum s. 647

***Tormentilla erecta*,** Tepperod, Ræven siges at opgrave dens Rødder om Vaaren.

Tepperot *Potentilla erecta*
Species Plantarum s. 500

Skogstjerne *Lysimachia europaea* Species Plantarum s. 344

Trientalis Europaea.

Kvitkløver *Trifolium repens* Species Plantarum s. 767 [s. 34]

Trifolium repens &

Raudkløver *Trifolium pratense* Species Plantarum s. 768

[T.] pratense.

Myrsaulauk *Triglochin palustris* Species Plantarum s. 338

Triglochin palust.

Kveke *Elytrigia repens* Species Plantarum s86

Triticum repens.

Hestehov *Tussilago farfara* Species Plantarum s. 865

Tussilago Farfara, Hestehov, Kaldes i Oppedal *Holve.*

Blokkebær *Vaccinium uliginosum* Species Plantarum s. 350

Vaccinium Uliginosum, Den første, som er Blokkebæren, anmærkes af der Hausvater 111, pag. 466, at den sielden bær[er] Bær i Schweitz (hvilket i Norge forholder sig langt anderledes) og dette anser han for en Naturens Velgierning, da de ere skadelige for Sundheden, idet de angriber Hovedet. Tonning i hans Flora Oeconom. I. pag. 93. siger, og, at naar de spises i Mængde, bliver man halv drukken deraf. (Forfatt.)

Blåbær *Vaccinium myrtillus* Species Plantarum s. 349

[V.] Myrtillus.

[V.] Uliginosum, [Står to gongar]

Tytebær *Vaccinium vitis-idaea* Species Plantarum s. 351

[V.] Vitis idæa.

Vendelrot *Valeriana sambucifolia* Species Plantarum s. 31

Valeriana officinalis.

Ifølge [Linné](#) (1753, s. 31) er dette legevendelrot *Valeriana officinalis*. Den er berre ei einskild registrering frå 2009 av legevendelrot i Hardanger ([Artsdatabanken 2019](#)). Eg er òg usikker på om denne registreringa er rett sidan den er utan bilete eller belegg. Vendelrot *Valeriana sambucifolia* er derimot vanleg i Hardanger. Linné skilde ikkje mellom vendelrot og legevendelrot i 1753 og eg trur at Strøm her meinte vendelrot.

Mørkkongslys *Verbascum nigrum* Species Plantarum s. 178

Verbascum nigrum.

Veronica officin.

Lækjeveronika *Veronica officinalis* Species Plantarum s. 11

[V.] Chamædrys,

Tviskjeggveronika *Veronica chamaedrys* Species Plantarum s. 13

[V.] arvensis.

Bakkeveronika *Veronica arvensis* Species Plantarum s. 13

Vicia oracca.[sic]

Dette er den einaste vikka som er med frå Hardanger. Eg trur det fanst fleire vikkeartar enn fuglevikke i Hardanger på Schnabel si tid òg.

Fuglevikke *Vicia cracca* Species Plantarum s. 735

Viola canina.

Engfiol *Viola canina* Species Plantarum s. 935

[V.] palustr., Voxer allevegne omkring Stene og i Mosse-Marke.

Myrfiol *Viola palustris* Species Plantarum s. 934

[V.] montana & Voxer mangestads paa Fieldene og ved Bierg-Fødderne.

Fjellfiol *Viola biflora* Species Plantarum s. 935

[V.] tricolor.

Stemorblom *Viola tricolor* Species Plantarum s. 935

Urtica urens.

Det er verdt å merke seg at stornesle ikkje er tatt med blant Hardanger sine urter. Det kan skuldast at Schnabel ikkje hadde pressa arten til herbariet sitt sidan Strøm har begge artane i både *Søndmørs-* og *Egers beskrivelse* og kjente derfor arten godt.

Smånesle *Urtica urens* Species Plantarum s. 984

§12. Fortsættelse om Urterne.

Hertil kommer 2) visse Urter, som ikke findes paa Søndmør eller andre nordlige Egne i Bergens Stift, men som dog voxer i de sydlige saasom Hardanger og flere Steder. Disse ere

Maigull *Chrysosplenium alternifolium* Species Plantarum s. 398

1) *Chrysosplenium alterni folium.*

Søterot *Gentiana purpurea* Species Plantarum s. 227

2) *Gentiana purpurea.* Denne har jeg dog haft fra Nordalen paa Søndmør; men i Hardanger og andre sydlige Egne voxer den dog jevnligere, i sær efter Forfatterens Beretning ved det Fjeld Vauæ, skjønt den mindste Deel bær Blomster.

Blodstorkenebb *Geranium sanguineum* Species Plantarum s. 681

3) *Geranium sylvaticum.* *Geranium Sylvaticum*, læs *sanguineum* ([Strøm 1784b](#), s. 286).

Bulmeurt *Hyoscyamus niger* Species Plantarum s. 179

4) *Hyoscyamus niger*, Bulmeurt. Ved Aarhus, Helleland, Nedre-Hagestad og flere Steder.

Springfrø *Impatiens noli-tangere* Species Plantarum s. 938

5) *Impatiens noli tangere*, Leagras,¹⁴ Naar Faarene æde den, siges de at faae Skade i Benene. (Forfatt.)

Fredlaus *Lysimachia vulgaris* Species Plantarum s. 146

6) *Lysimachia vulgaris* &

Gulldusk *Lysimachia thysiflora* Species Plantarum s. 147

7) [*L.*] *thysiflora*, den sidste som tiest med *Corolla 6 Petale & staminibus 6.*

Kattehale *Lythrum salicaria* Species Plantarum s. 446

8). *Lythrum salicaria*, i Uldvig, Midvig og fleresteds, findes tit helt ned paa Stilken med *floribus decandris* [ti pollenknappar].

Gullstjerne *Gagea lutea* Species Plantarum s. 306

9) *Ornithogalum luteum*, i Ullensvangs Have; item i Christoph. Hieltenæs Have, hvor man meente den var kommen med fremmed Høefrøe.

Ugrasmure *Potentilla norvegica* Species Plantarum s. 499

10) *Potentilla Norvegica*, paa Nedre-Hagestad Præstegaard, item paa Helgastøl. Dens Blomsterblade, som er meget smaa og let, falde af, har Forfatteren ikke seet, uden i en endnu udsprungen Blomster.

¹⁴ (uden Tvivl saa kaldet, fordi Frøknoppen leder eller bevæger sig, naar den vedrøres, og springer i Stykker, som bekendt er, Udgiv.)

11) *Sisymbrium Sophia*, paa et Torv-Tag paa Læger-Eyd i Eydsfjord.

Hundesennep *Descurainia sophia* Species Plantarum s. 659

12) *Spergula pentandra*, ved Baad-Nøstene og Strandene.

Saltbendel *Spergularia salina*

I [Linné](#) (1753, s. 440) er dette *Spergula pentandra*, ein art ikkje funnen i Noreg. Strøm har denne arten under §11 i *Hardangers beskrivelse* òg. Sjå kommentar og diskusjon der.

13) *Thlaspi arvense*, Aakerlouk, saa kaldet, fordi den lugter som Løg.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 646) er dette pengeurt *Thlaspi arvense*, men skildringa til Strøm om lauk lukt peiker heller mot laukurt *Alliaria petiolata*. Laukurt er rapportert frå Hardanger ([Artsdatabanken 2022](#)) og vart skildra av [Linné](#) (1755, s. 660) som *Erysimum alliaria*. Strøm brukte ikkje denne arten i nokon av sine verk. Sidan namn og skildring sprikar kjem eg ikkje lengre.

14) *Turritris[sic] hispida*.

Eg har ikkje lykkast å finne *Turritis hispida* i litteraturen. *Hispida* betyr raggete på latin, medan *hirsuta* betyr håra, og det er kanskje fort gjort å forbytte desse orda på latin. Dessutan er *hirsuta* den einaste *Turritis* som startar på bokstaven-h i [Linné](#) (1753, s. 666). *Turritis hirsuta* er eit synonym til bergskrinneblom *Arabis hirsuta*. Bergskrinneblom er vanleg i Hardanger og finst ikkje under andre namn så eg trur Strøm meinte den.

Bergskrinneblom *Arabis hirsuta* Species Plantarum s. 666

15) *Verbascum Tapsus.[sic]*

Filtkongsllys *Verbascum thapsus* Species Plantarum s. 177

16) *Viola odorata*, anføres og blant Hardangers Urter, men Eksemplaret deraf fandtes ikke.

Marsfiol *Viola odorata* Species Plantarum s. 935

Nu følger 3) fieldurter for sig selv, og af alle disse gives mange skønne exemplarer i forfatterens herbario, hvorefter de nøie kan bestemmes. Disse ere

[s. 35]

Aira alpina.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette *Aira alpina*, i dag fjellbunke *Deschampsia alpina* ([IPNI 2022](#)). Strøm rapporterer denne arten frå Sunnmøre og Eiker òg. Verken Strøm, Gunnerus eller Linné skriv at arten er vivipar som er eit av dei tydelegaste kjenneteikna for arten. Sjå òg ei lengre utgreiing i *Søndmørs beskrivelse* under *Aira foliis subulatis, panicula densa* &c. for at eg må sette ukjent på denne.

Fjellskrinneblom <i>Arabis alpina</i> Species Plantarum s. 664	<i>Arabis alpina.</i>
Kvitlyng <i>Andromeda polifolia</i> Species Plantarum s. 393	<i>Andromeda</i>
Blålyng <i>Phyllodoce caerulea</i> Species Plantarum s. 393	<i>Erica cæmlea[sic] &</i>
Moselyng <i>Harrimanella hypnoides</i> Species Plantarum s. 393	<i>[A.] hypnoides.</i>
Greplyng <i>Kalmia procumbens</i> Species Plantarum s. 151	<i>Azalea procumbens.</i>
Fjellarve <i>Cerastium alpinum</i> Species Plantarum s. 438	<i>Cerastium alpinum.</i>
Fjellsmelle <i>Silene acaulis</i> Species Plantarum s. 415	<i>Cucubalis[sic] acaulis.</i>
Reinrose <i>Dryas octopetala</i> Species Plantarum s. 501	<i>Dryas octopetala.</i>
Snøbakkestjerne <i>Erigeron uniflorus</i> Species Plantarum s. 863	<i>Erigeron uniflorum,</i> dels kun 1 Finger, dels dobbelt saa høi.
Fjelltjæreblom <i>Viscaria alpina</i> Species Plantarum s. 436	<i>Lychnis alpina.</i>
Fjellrapp <i>Poa alpina</i> Species Plantarum s. 67	<i>Poa alpina, etiam prolifera. [at den òg sette vegetative skot]</i>
Issoleie <i>Ranunculus glacialis</i> Species Plantarum s. 553	<i>Ranunculus glacialis.</i>
Ukjent	<i>Saxifraga autumnalis.</i> Linné (1753, s. 402) sin <i>Saxifraga autumnalis</i> er i ettertid slått saman med myrsildre, <i>Saxifraga hirculus</i> . Myrsildre veks berre i Finnmark og i eit lite område på Jæren (Artsdatabanken 2019). Det er dermed mest sannsynleg ikkje den arten som er funnen i Hardanger. Det er mogeleg at myrsildre hadde større utbreiing på slutten av 1700-talet, men eg kan ikkje slå det fast ut frå den kunnskapen eg har. Linné si skildring kan likne på gulsildre, <i>S. aizoides</i> , men Strøm ville truleg ha gjort eit poeng om det var same arten han rapporterte som ny på Sunnmøre.
Tuvesildre <i>Saxifraga cespitosa</i> Species Plantarum s. 404	<i>[S.] cæspitosa,</i> (hvis hvide Blomster efter Indtørrelsen ere gule)

Saxifraga oppositifolia.

Raudsildre *Saxifraga oppositifolia* Species Plantarum s. 402

[S.] *tridactylites.*

I [Linné](#) (1753, s. 404) er dette trefingersildre *Saxifraga tridactylites*. Trefingersildre er inga fjellplante og ikkje vanleg i Hardanger.

Ukjent

[S.] *cotyledon.*

Bergfrue *Saxifraga cotyledon* Species Plantarum s. 398

[S.] *stellaris.*

Stjernesildre *Micranthes stellaris* Species Plantarum s. 400

Sibbaldia procumbens.

Trefingerurt *Sibbaldia procumbens* Species Plantarum s. 284

Stellaria Cerastoides.

Breearve *Cerastium cerastoides* Species Plantarum s. 422

Thalictrum alpinum.

Fjellfrøstjerne *Thalictrum alpinum* Species Plantarum s. 545

Veronica alpina.

Fjellveronika *Veronica alpina* Species Plantarum s. 12

Adskillige Lices.

Ulike lav

Phleum alpinum.

Fjelltimotei *Phleum alpinum* Species Plantarum s. 59

Ranunculus platanifolius.

Kvitsoleie *Ranunculus platanifolius*

Sonchus alpinus &c. ere allerede tilforn §11. anførte, hvortil jeg endnu maae legge følgende Anmærkninger:

Turt *Cicerbita alpina* Species Plantarum s. 794

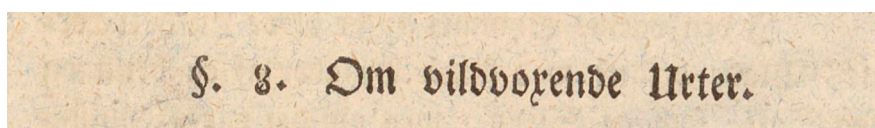
1) at adskillige af dem er af mig tilforn fundne og i Søndm. Beskriv. anførte. Andre har jeg fundet efter Udgivelsen deraf, saasom *Azalea procumbens*, som jeg antraf paa alle Fjeld, men aldrig i Blomster, (da den blomstrer tilig), hvorfor jeg ikke med Vished kunde bestemme den: ligeledes *Cucubalis acaulis* paa et Sted lige ud for Havet paa den Øe Lepsøe, der vel laa høit, men kunde dog ikke regnes for et Fjeld. De andre, som *Aira alpina*, *Dryas octopetala*, *Poa alpina*, *Sigbbaldia procumbens*, *Thalictrum alpinum*, har Hr. Provst Krogh fundet i Nordfiord og sendt mig Prøver af.

2) De rareste Fjeldurter finder man ikke uden paa de Fjeld, der ligger saa høit i Luftens Regioner, at de ser ganske nøgne ud, men har dog en og anden Affsætning og Fordybelse, hvor Urter kan voxe. Men disse Fjeld forekommer ikke nær ved Havet eller Fiordene, men langt op i Dalene,

efterat endeel med Græs og Lyng begroede Fielde er overstegne. At besøge disse langt bortliggende Fielde, hvortil udkræves et Par Dages Reise, har jeg, der stedse har boet midt i Landet, ikke haft Tid og Leilighed til, derfor har endeel al de rareste Fjeldplanter undflyet mine Øine.

EGERS BESKRIVELSE

[s. 76]

Facsimile frå starten av åttande paragraf om Eiker sine viltvoksande urter i *Egers beskrivelse* ([Strøm 1784b](#)).

§8 Om vildvoxende Urter.

Jeg agter her lige saa lidet som tilforn, at igientage, hvad andre har skrevet, hvorfor Læseren her ei maae vente vidtløftige Beskrivelser over Urterne selv eller deres Nytte og Brug; men kun en kort Foretgnelse, med endeel tillagte Anmærkninger, som dette Sted har givet Anledning til. Noget besynderlig Nyt i Urtelæren kan jeg ikke heller love, dog forekommer her endeel Urter, som ikke findes i Gunneri Flora Norveg., og følgelig kan ansees som et nyt Tillæg til samme. Saadanne ere *Campanula Trochelium*[sic] & *Cervicaria*, *Cichorium intybus*, *Filago arvensis*, *Lathyrus sylvestris*, *Lithospermum officinale*, *Matricariæ inodoræ varietas*, *Orubus*[sic] *niger*, *Selinum sylvestre*, *Sisymbrium Islandicum*, hvortil kommer endeel nye Anmærkninger om visse Urters Nytte og Brug i Medicinen og Landhuusholdningen. Ved at sammenligne denne med Søndmørs og Hardangers Urte-Fortegnelser, sees tillige Forskiellen imellem Norges nordligere og sydligere Urter, og hvor meget rigere den sydenfieldske Deel er paa sieldne Eng-Urter, hvorimod den savner mangfoldige smukke Field-Urter, som antreffes Nordenfields. I det mindste er mig ingen af dette Slags forekommet af nogen Betydenhed, uagtet jeg dog har besøgt 2 af de høieste Fielde her i Egnen. Dette med meere sees best af Fortegnelsen selv, som ikke indeholder uden hvad jeg selv har seet og undersøgt, og ventelig vilde have blevet langt større, om alle de Urter kom til, som i den korte Tid, jeg har været her, ikke ere mig forekomne, eller formedelst deres subtile Forskielsmærker, kan have undflyet mine Øine.

[s. 77 i originalteksten]

Ryllik *Achillea millefolium*
Species Plantarum s. 899

Achillæa Millefolium, Röllich,

Nyseryllik *Achillea ptarmica*
Species Plantarum s. 898

[A.] Ptarmica, voxer i langt større Mængde her end Nordenfields, helst ved Ager-Renner og i Agre, hvorimod den egentlige Röllich er der langt overflødige end her.

Tyrihjem *Aconitum septentrionale*
Species Plantarum s. 532

Aconitum Napellus, Luse-Hat, her ligesom Nordenfields meget almindelig i Skov-Markerne.

[Strøm](#) (1787, s. 290) skriv «*Aconitum Napellus* ved en Hukommelsefeil sat for *A. Lycotonum*». Dette er tyrihjem *Aconitum septentrionale*.

Kalmusrot *Acorus calamus*
Species Plantarum s. 324
[s. 78]

Acorus Calmus,[sic] Kalmus, temmelig almindelig ved Vand.

Lodnebregne *Woodsia ilvensis*
Species Plantarum s. 1067

Acrostichum Ilvense, paa Bierg-Siderne i Mængde, septentrionale, Beengræs, er og her bekiendt af at læge Beenbrud, see Spydbergs Beskrivelse S.137. Paa min Reise igiennem Christiansands Stift fandt jeg den i Mængde ved Siden af Klipper, som og anmærkes i Flora Dan.

Trollbær *Actæa spicata*
Species Plantarum s. 504

Actæa spicata, Troldebær, her Orme-Græs.

Skvallerkål *Aegopodium podagraria*
Species Plantarum s. 265

Aegopodium, Sqvaldre-Kaal i Haverne.

Hundepersille *Aethusa cynapium*
Species Plantarum s. 256

Aethusa, Vild-Petersille i Haverne. Mange, som have skrevet om denne skadelige Urt, advare mod Bladene, som let kan blandes med Petersille Blade, hvorimod jeg ikke erindrer at have læst nogen saadan Advarsel mod Roden, uagtet den ligesaa let kan blandes med Petersille-Rødder, og er virkelig forgiftig, som sees deraf, at jeg selv tilligemed 3 andre i mit Huus, som havde spist en Lamme-Suppe, hvori endeel af disse Rødder vare kaagte, fandt strax en stærk Hoved-Svimmel med ulidelig Tørhed i Munden, uagtet ingen af os havde spist af Rødderne selv. For at forvisses derom, forsøgte jeg siden kaage dette Slags Rødder meget lige i Smag, men vel saa søde.

Sjampinjong *Agaricus* spp.
Species Plantarum s. 1173

Agaricus campestris,
Champignon, her almindelig nok om Vaaren, da den indsamles og sælges;

Arten beitesjampinjong *Agaricus campestris* er skildra av [Linné](#) (1753, s. 1173). Fruktlekamen til beitesjampinjong utviklast frå tidlig sommar og utover hausten. Sopptaksonomien var uferdig på Strøm si tid, og eg trur det bør vere ei samlenemning for sjampinjongar.

[A.] chanterellus med langt ned paa Stilken løbende Lameller; Integer, har alle Lamellerne lige lange;

Kantarell *Cantharellus cibarius* Species Plantarum s. 1171

[A.] violaceus,

[Eckblad](#) (1978) skriv i sin gjennomgang av sopp frå *Søndmørs beskrivelse*, at jernrustfarga ull på stilken passar godt med Slørsopp. I følge [Linné](#) (1753, s. 1173) er dette mørkfiolett slørsopp *Cortinarius violaceus*, men andre slørsopper er moglege òg.

Slørsopp *Cortinarius* spp.

[A.] viscidus. Her maae jeg melde, at jeg paa Søndmør har fundet den selvsamme Svamp, Pallas melder om. Anzug aus Russ.Reys. I.S.44. meest liig *A.viscido*, som, naar den brækkes over, er heel hvid, men bliver strax anlebet med en skøn blaa Coleur; den deraf udpersede Saft er og blaa, men inden kort Tid forsvinder Coleuren;

Rabarbrasopp
Chroogomphus rutilus
Species Plantarum s. 1173
[s. 79]

[Eckblad](#) (1978) held fram i sin gjennomgang av sopp frå *Søndmørs beskrivelse* at det kan vere rabarbrasopp, som òg høver med [Linné](#) (1753, s. 1173).

[A.] mulcarius,[Sic.] Flue-Svamp, ikke rar; piperatus med en hvid og bitter Melke-Saft; mammosus har en Pukkel paa Hatten, som en Hatte-Pald; jeg har fundet Hatten brunrød og Lamellerne sortrøde; androsaces item conicus, see Flora Dan. Tab. 833.

Raud flugesopp *Amanita muscaria* Species Plantarum s. 1172

Agrimonia Eupatoria, paa Møllenhof item paa Modum, eller rar at see.

Åkermåne *Agrimonia eupatoria* Species Plantarum s. 448

Agrostis arundinacea, paa Bierg-Siderne;

Snerprøyrkvein
Calamagrostis arundinacea
Species Plantarum s. 61

[A.] rubra,

I [Linné](#) (1753, s. 62) er dette *Agrostis rubra*. Sjå utgreiing om arten i *Søndmørs beskrivelse* under *Agrostis panicula parte* etc.

Ukjent

[A.] canina og

Hundekvein *Agrostis canina*
Species Plantarum s. 62

[A.] capillaris, de 2 sidstes Blomstre gjøre Engene røde om Sommeren.

Engkvein *Agrostis capillaris*
Species Plantarum s. 62

Aira cærulea;

Blåtopp *Molinia caerulea*
Species Plantarum s. 63

[A.] aquatica;

Kjeldegras er ikkje vanleg på Eiker i dag. Det er teoretisk mogeleg at Strøm fann den, sidan det er funne kjeldegras i Asker og Tinn ([Artsdatabanken 2019](#)), men det kan vere at Strøm forveksla med

Kjeldegras *Catabrosa aquatica* Species Plantarum s. 64

ein annan art òg. Strøm kjente kjeldegras frå Sunnmøre så eg trur helst han sette rett namn på den.

Sølvbunke *Deschampsia cespitosa* Species Plantarum s. 64

[A.] cespitosa, holdes ogsaa her for en af de beste Græs-Arter;

Ukjent

[A.] flexuosa;

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette *Aira flexuosa*, i dag smyle *Avenella flexuosa*. I *Søndmørs beskrivelse* er ein lengre utgreiing av kvifor eg ikkje kan sette smyle på denne arten.

Smyle *Avenella flexuosa* Species Plantarum s. 65

[A.] montana;

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette fjellsmyle *Aira montana*, i dag *Avenella flexuosa* subsp. *corsica*. Det er liten grunn til å tru at Strøm skilde mellom fjellsmyle og smyle, og skildringa til Strøm i *Søndmørs beskrivelse* stemmer godt med smyle. Smyle var òg skildra av Linné, men den arten hadde Strøm brukt til ein art han kalla Eng-Havre *Aira flexuosa*.

Ukjent

[A.] alpina ligner Smalven (*Festuca ovina*), og tages undertiden urigtig for samme;

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette *Aira alpina*, i dag fjellbunke *Deschampsia alpina* ([IPNI 2022](#)). Sjå ei lengre utgreiing i *Søndmørs beskrivelse* under *Aira foliis subulatis, panicula densa &c.*

Ukjent

[A.] canescens meget lysegrøn.

I [Linné](#) (1753, s. 65) er dette sandskjegg *Corynephorus canescens*. Sandskjegg er sjeldan i Noreg og berre registrert heilt sør i landet, gjerne på sanddyner. Det er blågrått og øvste slira er oppblåst med eit kort blad. Strøm si framstilling passar derfor ikkje, og Strøm gir heller ikkje meir informasjon enn at den er lysegrøn og har ei oppblåst slire på det øvste bladet. Skildringa kan passe på fleire artar, men dei er med frå før.

Jonsokkoll *Ajuga pyramidalis* Species Plantarum s 561

Ajuga pyramidalis Man-Græs.

Marikåpe *Alchemilla* spp. Species Plantarum s 12

Alchimella[sic] vulgaris &

Fjellmarikåpe *Alchemilla alpina* Species Plantarum s. 123

[A.] alpina, den ægte norske Navn er Fidle Stak, som sees af Hardanger Beskriv.

Alisma Plantago aqvat. bepryder smukt vore Vande og Elve-Bredde.

Vassgro *Alisma plantago-aquatica* Species Plantarum s. 343

***Allium oleraceum*,** Vild-Løg, paa tørre Bakker paa Skramnæs og fleeresteds, bruges undertiden i Steden for Have-Løg.

Vill-lauk *Allium oleraceum* Species Plantarum s. 299

***Allium sativum*,** som jeg dog ogsaa har fundet paa Eger ([Strøm 1793](#), s. 370).

Strandlauk *Allium vineale*

Kvitlauk *Allium sativum* ([Linné 1753](#), s. 299) veks ikkje vilt på Eiker. Det kan vere at den var planta, men då ville Strøm ha skrive det. På Eiker er det fleire andre *Allium* som er rapportert i dag, i tillegg til villauk som Strøm hadde med ([Artsdatabanken 2019](#)). Ramslauk *A. ursinum* blir av mange kalla vill kvitlauk, men den kjente Strøm frå Sunnmøre. Dei andre artane frå området er graslauk *Allium schoenoprasum* og strandlauk *A. vineale*, begge skildra av [Linné](#) (1753, s. 299). Av desse to er strandlauk mest lik blømande kvitlauk.

***Alopecurus pratensis* &**

Engreverumpe *Alopecurus pratensis* Species Plantarum s. 60

[A.] *geniculatus*, 2 almindelige Græsarter.

Knereverumpe *Alopecurus geniculatus* Species Plantarum s. 60

Sjå utgreiing i *Søndmørs beskrivelse* der konklusjonen er at *Alopecurus culmo spicato-infracto* kan vere fleire artar.

***Alsine media*,** Vas-Arv paa fugtige Steder.

Vassarve *Stellaria media* Species Plantarum s. 272 [s. 80]

***Anchusa officinalis*,** Oxe-Tunge, item Huul-Næsle. Bladene indsamles af nogle til BrystThee.

Oksetunge *Anchusa officinalis* Species Plantarum s. 133

***Andromeda polifolia*,** sielden paa Fieldene.

Kvitlyng *Andromeda polifolia* Species Plantarum s. 393

***Anemone hepatica* &**

Blåveis *Hepatica nobilis* Species Plantarum s. 541

[A.] *nemorosa*, begge meget tidlige Vaar-Urter.

Kvitsymre *Anemona nemorosa* Species Plantarum s. 541

***Angelica archangelica*,** Qvanne forekommer kun sielden paa Fieldene;

Fjellkvann *Angelica archangelica* subsp. *archangelica* Species Plantarum s. 250

Sløkje *Angelica sylvestris*
Species Plantarum s. 251

sylvestris kaldes her Rogne-Græs, af Bladenes Liighed med Rønnetræets.

Kvit gåseblom *Anthemis arvensis*
Species Plantarum s. 893

Anthemis arvensis, Barbro-Græs, bepryder vore Ekrer.

Gulaks *Anthoxanthum odoratum*
Species Plantarum s. 18

Anthoxanthum odoratum. Hr. Wilse viser i sin Spydeberg Beskrivelse, at den er den saa kaldte Trydsel-Thee, hvorom jeg og blev forvisset, da en god Ven her i Nærheden tilsendte mig den med Forsikring, at den ikke fandtes uden paa Trydsel ved de svenske Grændser, og med megen Berømmelse for dens Kraft mod Bryst-Syge, Forkølelse og en svag Mave, alt efter hans egen Erfaring; ved hvilken Anledning jeg maatte erindre ham om, at denne saa kaldte Trydsel-Thee, er en Græsart som findes allevegne, og den første, som opspirer paa Engene om Vaaren.

Rundskolm *Anthyllis vulneraria*
Species Plantarum s. 719

Anthyllis vulneraria, paa nogle Steder i Mængde, saasom Saasen, Hæggen og Sunstebby paa Modum.

Lintorskemunn *Linaria vulgaris*
Species Plantarum s. 616

Anthirrinium[sic] linaria, Liin-Urt. Deraf sees visse Ekrer saa tæt besat, som om den var saaet med Fliid; men er ingen god Urt for Creaturene, og burde derfor ikke faae Overhaand.

Akeleie *Aquilegia vulgaris*
Species Plantarum s. 533
[s. 81]

Aquilegia vulgaris, Akeleye, voxer paa Hougs Præstegaard, Dramdal og flere Steder, baade med røde og hvide Blomstre.

Vårskrinneblom *Arabidopsis thaliana*
Species Plantarum s. 665

Arabis thaliana, paa tørre Sandbakker i Mængde.

Mjølbær *Arctostaphylos uva-ursi*
Species Plantarum s. 395

Arbutus uva ursi, Meelbær, er her bekiendt nok; men bruges dog ikke til Læders og Carduvans Beredning, som i Bergens Stift, hvor dens Blade, tørrede og malede til Meel, bringes til Carduvans-Bederne i Bergen.

Borre *Arctium* spp. Species
Plantarum s. 816.

Arctium Lappa, Borrer. Man forsikrer her af egen Erfaring, at Borrnes Plade, lagte paa podagriske Fødder, ikke alene borttager Smerte, men og trækker de onde Vædske ud, saa Bladene blive vaade deraf, i hvilket Fald man legger nye og friske Blade paa. Dens Rod kaagt i Vand, hvoraf drikkes omtrent 1 Pot om Dagen, er det beste og letteste Middel mod Riven og Gikt i Lemmerne.

I [Linné](#) (1753, s. 816) er dette storborre *Arctium lappa*, men den meir vanlege småborre *A. minus* var ikkje skilt ut som eigen art på denne tida. Storborre er ikkje uvanleg på Eiker ([Artsdatabanken 2019](#)), sjølv om småborre er vanlegare. Eg trur ikkje Strøm skilde mellom dei to artane, og det er derfor tryggast å sette slekta borre på denne på same måte som for *Søndmørs* og *Hardangers beskrivelse*.

***Arenaria trinervia* og**

Maurarve *Moehringia trinervia* Species Plantarum s. 423

[A.] *serpyllifolia*, begge paa tørre Sandbakker i Mængde;

Sandarve *Arenaria serpyllifolia* Species Plantarum s. 423

[A.] *rubra*, liden, men smuk af sine Purpur-Blomstre, sees paa sandige Veie.

Tunbendel *Spergularia rubra* Species Plantarum s. 423

Artemisia vulgaris, Buegræs, bruges her som andensteds til Omslag paa Barsel-Koners Liv, efter Forløsningen;

Burot *Artemisia vulgaris* Species Plantarum s. 848

[A.] *Absinthium*, Malurt, almindelig nok, og bruges meest at legge imellem Forværk for at fordrive Møll.

Malurt *Artemisia absinthium* Species Plantarum s. 848

Arundo Phragmites, Rør, voxer i stor Mængde ei alene i Vandene, men og paa fugtige Enge, helst hvor Grunden er saltagtig, og Salt Aarer opspringe, hvoraf den faaer en salt Smag, og ædes derfor desto begiærligere af Kreaturene. Dene sees paa Aas, og i sær paa Saarbyeeye, hvor det salte Svovel Vand opspringer, hvorom allerede er meldt § 4. Af Røret selv eller Stammen beredes de saa kaldte Spol-Piber;

Takrøyr *Phragmites australis* Species Plantarum s. 81

[s. 82]

[A.] *epigeyos* [sic] paa Bierge og Klipper;

Bergrøyrkvein *Calamagrostis epigjos* Species Plantarum s. 81

[A.] *Calamagrostis*[sic] ved Vandbredde.

Røyrkvein *Calamagrostis* spp. Species Plantarum s. 81

I [Linné](#) (1753, s. 81) er dette *Arundo calamagrostis*, i dag vassrøyrkvein *Calamagrostis canescens*. Vassrøyrkven er vanleg opp etter Drammenselva mellom Hokksund og Drammen. Skogrøyrkvein *Calamagrostis phragmitoides* er ein vanleg art ved vatna i litt høgareliggande områder på Eiker. Eg trur ikkje Strøm skilde på dei to artane sidan skogrøyrkvein først vart skildra i 1832 ([IPNI 2022](#)) og dette er nok ei samlenemning for rørkvein.

Asperugo procumbens, ved Huse og Lader.

Gåsefot *Asperugo procumbens* Species Plantarum s. 138

Asperula odorata, Myske, bekiendt af sin gode Lugt.

Myske *Galium odoratum* Species Plantarum s. 103

Asplenium Trichomanes, i Bierg-Kløfterne.

Svartburkne *Asplenium trichomanes* Species Plantarum s. 1080

Astragalus glycyphyllus, temmelig almindelig ved Biergfødderne, item paa tørre Bakker, saasom ved Smell-Hougen.

Lakrismjelt *Astragalus glycyphyllos* Species Plantarum s. 758

Melde *Atriplex* spp.

Atriplex patula, sees kun sielden, og af ulige mindre Vext, end ved Strandbredden Nordenfields, see Søndm. Beskriv. Desuagtet finder ieg ingen væsentlig Forskiel, da begge have calyces feminum disco dentatas.

I [Linné](#) (1753, s. 1053) er dette svinemelde *Atriplex patula*. På Eiker er svinemelde ein meir sannsynleg art enn på strandbreddene på Sunnmøre. Eg set likevel melde som slekt ettersom han også kan ha sett andre melder enn tang- og svinemelde og dei kan vere vanskelege å skilje.

Dunhavre *Avenula pubescens* ***Avena flavescens***, Eng-Havre;

I [Linné](#) (1753, s. 80) er dette gullhavre *Trisetum flavescens*. Gullhavre er eit eittårig ugras og stemmer ikkje med skildringa som Strøm gir i *Søndmørs beskrivelse*.

[Linné](#) (1755, s. 36) har ein Æng-Hafre, men den er *Avena pratensis*, i dag enghavre *Avenula pratensis* og skildringa i *Søndmørs beskrivelse* høver ikkje til den heller.

I *Søndmørs beskrivelse* kjem eg fram til at denne arten mest truleg er dunhavre *Avenula pubescens* grunna skildringa til Strøm. Dunhavre var ikkje skildra av Linné og er eit eksempel på den mangelfulle grastaksonomien. Det er den mest sannsynlege arten her òg sidan eg ikkje ser nokon grunn for Strøm å legge mindre vekt på talet av blomar i kvart småaks på Eiker enn han gjorde på Sunnmøre. Hadde han meint enghavre ville han ha valt den frå Linné.

Floghavre *Avena fatua*
Species Plantarum s. 80

[A.] fatua, Flug-Havre, yttre sig undertiden med fremmed Sæde-Korn, men trives ikke. I Uaarene 1741 og 42, skal den dog have voxet her i Mængde, og blev da indhøstet i Tønde-Tal. Den giver et gandske godt, men mere sort Meel, hvorfor den og kaldes Svart Havre.

Strøm skildrar her godt floghavre som gir eit mørkt mjøl dersom du klarar å hauste det. Eiker er òg innanfor det ein kan kalle hovudområdet for floghavre i tidlegare tider ([Storhaugen 1961](#)).

Flikbrønsle *Bidens tripartita*
Species Plantarum s. 831

Bidens tripartita, Brunkjær, ved Vand Damme, men kun liden af Væxt; I haverne har jeg seet dem langt større.

Ukjent

Boletus bovinus, Kue-Sop,

I [Linné](#) (1753, s. 1177) er dette seig kusopp *Suillus bovinus*. [Eckblad](#) (1978) meiner at det heller er ei annan av dei større rørsoppene. Sidan den kan passe på mange ulike artar og slekter let eg den stå som ukjent.

[B.] luteus, begge i Mængde.

Ukjent

[Linné](#) (1753, s. 1177) sin *Boletus luteus* er smørsopp *Suillus luteus*, men på same måte som *Boletus bovinus* kan dette vere mange ulike rørsoppar.

Brassica campestris, hist og her ved Husene.

Åkerkål *Brassica rapa* subsp. *campestris* Species Plantarum s. 666

Bromus secalinus, i Agrene.

Rugfaks *Bromus secalinus* Species Plantarum s. 76

Bryum, en almindelig Mose-Art, som er mange Slags, af hvilke jeg kun vil nævne

[s. 83]

[B.] hypnoides, Dette er ei nemning for fleire artar av gråmose, sjå utgreiinga i *Søndmørs beskrivelse* under *Bryum antheris erectis*, etc.

Gråmose *Racomitrium* spp.

[B.] squarrosus og

Pipereinsarmose *Paludella squarrosa* Species Plantarum s. 1120

[B.] caespitium, som sees i Mængde paa Tørv og tørvagtige Marke.

Bryum spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1121) er dette murvrangmose *Bryum caespitium*, i dag *Ptychostomum imbricatum*. Desse artane er vanskeleg å skilje, så eg trur det er tryggast å sette slekta *Bryum* spp.

Byssus, ligeledes mange Slags,

[B.] Saxatilis er besynderlig, da den sidder paa Klipperne, som Sod eller Kønrog, og

Ukjent

[Linné](#) (1753, s. 1169) har mange artar av *byssus*, og [Ross & Irvine](#) (1967) gjekk igjennom Linné sine *byssus* og forsøkte å namnsette dei etter moderne taxonomi. Om *B. saxatilis* skriv dei (ibid. s. 185): «Although the habitat details given in the Species Plantarum suggest that Linnaeus had seen the species himself, there is no authentic material extant. The only specimen in the Linnaean Herbarium [(2022, no.1278.11a)] is labelled in an unknown hand». Ut frå skildringa her kan det vere ein sotmose *Andreaea* spp., men skildringa er for tynn til å konkludere.

[B.] lanuginosa flava, der seer ud som en guul Uld, og giver Røg af sig som raadent Træe.

Ukjent

Denne arten har ikkje [Linné](#) (1753) i *Species plantarum* og har dermed ikkje gitt den eit trivialnamn som vi kan følge. [Linné](#) (1755, s. 438) har i sin *Flora Svecica* ed. 2 som Strøm brukte *Byssus lanuginosa flava* som peiker til *Wästgöta-resa* ([Linné 1747](#), s. 297). I *Wästgöta-resa* skriv Linné: «Byssus, skapnad af sammet, tämmelig seg och bleg ghul, växte tätt och fast wid Landsidan, dår Landet war wid hafstranden afbrutit såsom en Mur, neder åt hwilken warnet ifrån Landet stadig nedföll. Dena Måssa war wid *Basin* aldelses *incrusterad* af en Kalkskorpa.»([Linné 1747](#), s. 297). Skildringa til Linné stemmer dårleg med skildringa til Strøm.

Dersom ein ser på skildringa til Strøm, er gullflass *Trentepohlia aurea* ein mogeleg art, sidan *Byssus* i dag er rekna som eit synonym til *Trentepohlia* og gullflass veks på tre og kan seiast å vere som oransje-gul ull. Likevel har eg ikkje nok haldepunkt frå skildringa til å avgjere om gullflass var arten Strøm fann.

Bilete av gullflass *Trentepohlia aurea* frå Drammen. Foto: Jan Sørensen, Artskart. Gullflass kan vere Strøm sin *Byssus lanuginosa flava*.

Myrkongle *Calla palustris*
Species Plantarum s. 968

Calla palustris, Myrblom, bekiendt af sin Bitterhed, som dog ikke fornemmes medens man tygger paa den, men er bag efter desto føleligere med stærk Hede og Brand i Munden. Desto underligere er det, at Bitterheden af Roden kan udtrækkes, saa den giver spiseligt Brød, som paa nogle Steder i Sverrig er brugeligt.

Caltha palustris, Soløye, Smørblomster, ikke nær saa almindelig som paa de fugtige Enge Nordenfields.

Soleihov *Caltha palustris*
Species Plantarum s. 558

Campanula rotundifolia, Blaa-Klokker;

Blåklokke *Campanula rotundifolia* Species Plantarum s. 163

[C.] *latifolia*, Gouple, blandes iblant Kaal;

Storklokke *Campanula latifolia* Species Plantarum s. 165

[C.] *Trochelum[sic]* voxer ved Fieldfoden paa Gaarden Hamre i Mængde, og seer ud som et Slags Næsele;

Nesleklokke *Campanula trachelium* Species Plantarum s. 166

Voxer ikke alene efter Egers Beskrivelse paa Gaarden Hamre, men og paa Kolberg i Mængde ([Strøm 1788a](#), s. 351)

[C.] *Cervicaria*, paa Møllenhof og ved Vestfossen, besynderlig af sin nedhængende Knop eller Krone, hvor den bar en Snees Blomster samlede foruden dem, som sidde vekselsvis paa Stammen, De 2 sidste savnes i Flora Norveg.

Stavklokke *Campanula cervicaria* Species Plantarum s. 167

Cardamine pratensis, Bække-Karse, er her meget i Brug at gjøre Sallade af tilig om Vaaren, gemeenlig først i Martii. Nordenfields voxer den ligesaa hyppig, men bruges dog ikke paa de Steder, hvor jeg har været.

Engkarse *Cardamine pratensis* Species Plantarum s. 656

Carduus lanceolatus, Tidsel, Horn-Tidsel. Dens Frøe pilles om Høsten af Stillizer, Irsker og flere Fugle, hvorved det vedhængende Fønn skilles derfra og omdrives af Vinden;

Vegtistel *Cirsium vulgare* Species Plantarum s. 821 [s. 84]

[C.] *crispus* i Agrene, dog ikke meget. At Hestene æder den saa begierlig havde jeg ikke troet, hvis ikke Hr. Justiz Raad Essendrop paa Kongsberg havde viist mig Prøve derpaa. Endog Horn-Tidselen giver et godt Foder, naar den blødes og kaages;

Krusetistel *Carduus crispus* Species Plantarum s. 821

[C.] *palustris*;

Myrtistel *Cirsium palustre* Species Plantarum s. 822

[C.] *heterophyllum* ikke meget. Naar Tidselen voxer høit og hyppig, ventes dyb Snee.

Kvitbladtistel *Cirsium heterophyllum* Species Plantarum s. 824

[*Carex* spp.]

Sjå kommentar under *Søndmørs beskrivelse*.

Carex axillaris, voxer ogsaa mangesteds paa Eger i Sumper, og har gemeenlig et lidet Blad ved nederste Blomster, som ventelig har givet den navn af *axillaris*, kaldes ellers *Carex remota* i Linnæi *systema Vegetabilium* af Murray, hvor og henvises til *Flora Danica* Tab. 370 ([Strøm 1793](#), s. 371).

Slakkstorr *Carex remota* Species Plantarum s. 1382

Særbustorr *Carex dioica*
Species Plantarum s. 972

***Carex dirica*;**[sic]

Loppestorr *Carex pulicaris*
Species Plantarum s. 972

[C.] pulicaris;

Strengstorr *Carex chordorrhiza* Species
Plantarum s. 972

[C.] uliginosa;

Harestorr *Carex leporina*
Species Plantarum s. 973

[C.] leporina;

Gulstorr *Carex flava* Species
Plantarum s. 975

[C.] flava

Dette er nok ei samlenemning for gulstorr-gruppa: Gulstorr, beitestorr, nebbstorr, jemtlandsstorr, evjestorr, grønstorr og engstorr. Artane er vanskelege å skilje, og dei dannar ofte kryssingar med kvarandre. Dessutan var ikkje taksonomien utgreidd på Strøm si tid og gjorde at Strøm ikkje kunne skilje dei. Strøm har berre med gulstorr frå gruppa.

Sennegræs *Carex vesicaria*
Species Plantarum s. 979

[C.] vesicaria, med flere, kaldes alle Staar, Staar-Græs, hvorunder indbefattes alle stive Græs Arter paa mavre Enge.

«med flere» betyr nok at han har funne fleire artar med storr enn dei han har namnsett og tatt med her.

Karve *Carum carvi* Species
Plantarum s. 263

***Carum Carvi*,** Karvi, samles saasnar den opspirer om Vaaren til Karve-Kaal. Her gives Enge, hvor næsten intet uden Karve er at see, dog indsamles den ikke her i den Mængde som paa Ringerike, Hedemarken og flere Steder, hvor en Bonde undertiden kan sælge 10 til 20 Tønder, den udskibes derfor i Mængde, især fra Christiania. Saalænge Karven ikke bliver brun i Toppen, troer man, at Græsset endnu voxer og ikke bør afmeyes.

Vanleg arve *Cerastium fontanum*

***Cerastium viscosum*,** almindelig.

I [Linné](#) (1753, s. 437) er dette *Cerastium viscosum*. Eg tolkar Strøm si skildring i *Søndmørs beskrivelse* til den breie arten vanleg arve.

Fagerknoppurt *Centaurea scabiosa* Species Plantarum
s. 913

***Centaurea Scabiosa* &**

Engknoppurt *Centaurea jacea* Species Plantarum
s. 912

[C.] Jacæe, i stor Mængde paa Engene.

Kornblom *Cyanus segetum*
Species Plantarum s. 911

[C.] Cyanus, Korn-Blomster, i Rug og Byg-Agrene.

Chærophyllum sylvestre, Hunde-Kirkse, dens Blomstre tilligemed Jamne (*Lycopod. Complanat.*), giver en smuk guul Farve, som her er brugelig.

Hundekjeks *Anthriscus sylvestris* Species Plantarum s. 258

Cheiranthus erysimoides, paa Ekrer.

Ukjent
[s. 85]

[Linné](#) (1753, s. 661) har *Cheiranthus erysimoides*. Denne arten har berre to rapportar i Noreg og eg synes begge er tvilsame: Eit eksemplar frå Akershus festning i 1834 som har taksonomiske utfordringar, og ein rapport frå Fjellstua på Dovre i 2017 som eg meiner ut frå bilete er berggull *Erysimum virgatum* ([Artsdatabanken 2022](#)).

Det er derfor neppe *Cheiranthus erysimoides* som Strøm fann på Eiker. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 260) meiner at *Cheiranthus erysimoides* i Gunnerus sitt herbarium er berggull òg. Ei anna tolking ut frå skildringa til Strøm i *Søndmørs beskrivelse* er åkergull *Erysimum cheiranthoides*. Desse artane var lite utgreidde på Strøm si tid så eg kan ikkje sikkert vite kva Strøm meinte.

Chelidonium majus, Svale-Urt, mangfoldig i Haverne, item paa tørre Jord-Høie. Dens røde Rod indeholder megen rød Saft.

Svaleurt *Chelidonium majus* Species Plantarum s. 505

Chenopodium Bonus Henricus, Stolten Henrich, har jeg ikke seet Nordenfields, og Gunnerus i sin F. Norveg. anfører den kun efter Rami Vidnesbyrd, blant Syndenfieldske Urter; Hr. Mag. Vilse har heller ikke seet den i Norge; men efter min Ankomst her, har jeg dog fundet den 2 gange, ved en Sæter-Mødding paa Veien til Næss Fieldet og i Gaardsrummet paa lille Steensæet;

Stolt Henrik *Blitum bonus-henricus* Species Plantarum s. 218

Chenopodium Bonus Henricus voxer her på visse Steder, saasom paa Gaarden Kolberg, og ligeledes paa Kongsberg; den er altsaa her ikke meget rar, skjønt paa andre Steder i Norge ikke almindelig ([Strøm 1787](#), s. 289).

[C.] rubrum &

Melde

I [Linné](#) (1753, s. 218) er dette raudmelde *Oxybasis rubra*. Taksonomien var lite utvikla på den tida, og meldene er til dels vanskelege å ta til art utan godt materiale. Arten kan like godt vere ein *Chenopodium* spp. som ein *Oxybasis* spp. Eg meiner det er tryggast å rekne arten til Strøm som melde i brei forstand.

[C.] viride i Haverne; den første ligger plat paa Jorden, den anden staar opreist;

Melde

I [Linné](#) (1753, s. 219) er dette gatemelde *Chenopodiastrum murale*. Som for føregåande art er det best å rekne denne som melde i brei forstand.

Melde

[C.] urbicum sees her ogsaa.

I [Linné](#) (1753, s. 218) er dette bymelde *Oxybasis urbica*. Sjå kommentarane under dei to føregåande artane.

Gullkrage *Glebionis segetum*
Species Plantarum s. 889

Chrysanthemum[sic] segetum, de saa kaldte Onde Urter i Dannemark, har jeg seet paa en Ekre, hvor den nok var kommen ved dansk Sæde-Korn, som her bruges af mange;

Prestekrage *Leucanthemum vulgare* Species Plantarum s. 888

[C.] Leucanthemum, PræsteKrave, overalt paa Engene.

Maigull *Chrysosplenium alternifolium* Species Plantarum s. 398

Chrysosplenium alternifolium, en amindelig og tidlig Vaar-Urt.

Sikori *Cichorium intybus*
Species Plantarum s. 813

Cichorium intybus, hist og her ved husene, saasom paa Fossesholm, item paa Gaarden Hage i Mængde; savnes i Flora Norv.

Trollurt *Circaea alpina*

Circæa lutetiana, blant Træer i Fædrifterne.

I [Linné](#) (1753, s. 9) er dette stor trollurt *Circaea lutetiana*. Denne arten finn ein for det meste frå Bergen til Stavanger, og enkelte plassar på Sørlandet. Strøm meiner trollurt *Circaea alpina* som er vanleg på Eiker.

Strøm kan ved ein feil knytt namnet trollurt til ein annan art som han fann på fjellet på Sunnmøre. Sjå òg *Søndmørs beskrivelse* og *Hardangers beskrivelse*. Dermed er det ikkje urimeleg at Strøm bruke namnet til den nærskyldte stor trollurt då han fann den eigentlege trollurten på Eiker, sidan det ikkje var arten han hadde funne på Sunnmøre og i Hardanger.

Kransmynte *Clinopodium vulgare* Species Plantarum s. 587

Clinopodium vulgare, paa tørre Enge blant Træerne, ei almindelig.

Myrhatt *Comarum palustre*
Species Plantarum s. 502

Comarum palustre, i Sumperne.

Liljekonvall *Convallaria majalis* Species Plantarum s. 314

Convallaria majalis, Lillie-Conval, sees her sielden med Blomstre; verticillata, blant Træerne;

Kantkonvall *Polygonatum odoratum* Species Plantarum s. 315
[s. 86]

[C.] Polygonatum, Salomons Segel, her kaldet Sigtun-Rod, som vel vil sige det samme som Seentog-Rod, siden den andensteds i Norge kaldes Seentog. Man siger, dens Saft læger Sprekker i QvindeBryste.

Convolvulus[sic] arvensis, med røde og hvide Blomstre.

Åkervindel *Convolvulus arvensis* Species Plantarum s. 153

Cornus svecica, almindelig bekiendt under det Navn Skrubbebær, er her rar at see, men paa Luxefieldet paa Veien til Skeen, har Hr. Prof. Thorstensen fundet den i stor Mængde.

Skrubbær
Chamaepericlymenum suecicum Species Plantarum s. 118

Crataegus Oxyacantha, Hagtorn, dens Blomster-Kneppe, samt Blades nedre Side, bedækkes ofte af en grøn svampagtig Væxt, tæt besat med opreiste og hule Rør eller Piber, nogle tillukte, andre aabne og raggede i Toppen, som synes være et Slags Lycoperdon.

Hagtorn *Crataegus* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 477) er dette *Crataegus oxyacantha*, i dag begerhagtorn *Crataegus rhipidophylla*. Alternativt kan Strøm ha funne vanleg hagtorn *Crataegus monogyna*, som først vart skildra i 1775 av Nicolaus Jacquin, som òg er vanleg på Eiker. Eg trur helst at Strøm ikkje skilde mellom artane og set derfor slekta hagtorn.

Crepis tectorum, paa Tørv-Giærder og andre tørre Steder.

Takhaukeskjegg *Crepis tectorum* Species Plantarum s. 807

Cucubalus Behen, brugt af Hr. Herman Ruge til Kaal, og kaldes derfor af endel Hermans Kaal. Jeg har selv ladet berede Lang-Kaal deraf, og fundet den gandske velmagende. Varietas er den almindeligste, har jeg havt fra Fieldene og har langt smalere Blomster Kneppe og Blade.

Engsmelle *Silene vulgaris* Species Plantarum s. 414

Cynoglossum officinale, Hunde-Tunge, ved Husene og omkring Fiskum Kirke i Mængde.

Hundetunge *Cynoglossum officinale* Species Plantarum s. 134

Cypripedium calceolus, har jeg havt fra Ringerige, hvor den kaldes Mariskoe, Gaukeskoe. Man siger, at et Slags Spindel indlogerer sig i dens Blomster om Natten.

Marisko *Cypripedium calceolus* Species Plantarum s. 134

Dactylus[sic] glomerata, en gemeen Græs-Art.

Hundegras *Dactylis glomerata* Species Plantarum s. 71

Daphne Mezereum, Tysbast, Kielder-Hals, her ikke rar. I gamle Dage bandt man dens Bark om Køernes Hale, i Tanke at befrie dem fra alle muelige Uhæld. At kaage Barken i Øll og toe Kræft-Saar dermed, er et Middel, hvoraf jeg har seet temmelig god Virkning.

Tysbast *Daphne mezereum* Species Plantarum s. 356 [s. 87]

***Drosera longifolia* &**

Smalsoldogg *Drosera anglica* Species Plantarum s. 282

***[D.] rotundifolia*,**

Rundsoldogg *Drosera rotundifolia* Species Plantarum s. 281

Rossolis, Soel-Dug. At dens Dug eller Vædske borttager Ring Orme, har jeg selv erfaret, hvorfor den Nordengfields med Rette bær Navn af Ring-Orm Græs. Her siger man, at den mod Vorter og Liigtorne har samme Virkning. I Sverrig legger man den i Sien og sier Melken derigjennem, naar den er fordærvet af Koe-Svampen, *Boletus bovinus*.

Drakehovud *Dracocephalum ruyschiana* Species Plantarum s. 595

***Draco cephalum reuschiana*,[sic]** Vild-Isop, paa Skramnæs, Fossesholm og flersteds, hvor den voxer i temmelig Mængde.

Ormehovud *Echium vulgare* Species Plantarum s. 139

Echium vulgare, ved Vestfossen, item paa Spirstør i Mængde, eller temmelig rar.

Morkel *Helvella* spp.

Elvela mitra, Krøll-Sop, Morgan, voxer helst i Braater, og indsamles til samme Brug som Markler (*Phallus esculente*), Nordenfields har jeg kun engang seet den paa et høit Field.

I [Linné](#) (1753, s. 1180) er dette *Elvela mitris*. Linné sin art er ein morkel *Helvella* spp. som eg ikkje har lykkast å følge til ein moderne art. [Eckblad](#) (1978) trur i sin gjennomgang av soppane til Strøm at det kan vere lys høstmorkel *Helvella crispa*, men eg har ikkje grunnlag til å stadfeste det.

Krekling *Empetrum nigrum* Species Plantarum s. 1022

Empetrum procumbens, Krækling, Nordenfields almindelig, men her gandske rar at see.

Empetrum procumbens er namnet som står [Linné](#) (1745, s. 303) og vart til krekling *Empetrum nigrum* i [Linné](#) (1753, s. 1022).

Geitrams *Chamaenerion angustifolium* Species Plantarum s. 347

***Epilobium angustifolium* &**

Mjølke *Epilobium* spp.

[E.] montanum. Den første kaldes her Gede-Rams, og er meget almindelig.

[Linné](#) (1753, s. 348) har denne arten som krattmjølke *Epilobium montanum*. Eg reknar dette til ei samlenemning på fleire mjølkeartar sidan mjølkene var lite utgreidde på denne tida og mangfaldet på Eiker er større enn den eine arten.

Skogsnelle *Equisetum sylvaticum* Species Plantarum s. 1061

Eqvisetum sylvaticum, Ronegræs, siges at være Skadeligt for Qvæget, men godt for Faarene, som æde den begierlig;

Åkersnelle *Equisetum arvense* Species Plantarum s. 1061

[E.] arvense, Heste-Rumpe, dens runde Rødder kaldes Jord-Rødder;

Dette er mest truleg ei samle nemning for engsnelle *Equisetum pratense* òg. Engsnelle vart først skildra i 1784 ([IPNI 2022](#)).

[E.] hyemale, Skav-Græs, hvormed Tin- og Kaaber-Kar skures;

Skjefte *Equisetum hyemale*
Species Plantarum s. 1062

[E.] fluviatile, overflødig i Vandene, ofte ogsaa paa fugtige Enge, hvor den siges at forårsage Blodfot hos Qvæget; men skal være meget skønt for Hestene.

Elvesnelle *Equisetum fluviatile* Species Plantarum s. 1062
[s. 88]

Erica vulgaris, Lyng,

[E.] Tetralix, Buste-Lyng. Efter Sim. Pauli Anviisning at drikke et Decoct af Lyng for Steen, har jeg engang seet god Virkning af. Man kan og legge det kogt over Nyrene for samme Svagthed.

Klokkelyng *Erica tetralix* er sjeldan på Eiker, men det er funn frå Drammensområdet ([Artsdatabanken 2022](#)). Det er få forvekslingsartar, og arten er godt teikna i [Paulli](#) (1648, Tab. 180).

Røsslyng *Calluna vulgaris*
Species Plantarum s. 352

Klokkelyng *Erica tetralix*
Species Plantarum s. 353

[Paulli](#) (1648, Tab. 180) sin illustrasjon av klokkelyng *Erica tetralix*.

Erigeron vulgare, overflødig paa tørre Egne og Ekrer.

Bakkestjerne *Erigeron uniflorus* Species Plantarum s. 863

Eriophorum polystachion &

Duskull *Eriophorum angustifolium* Species Plantarum s. 52

[E.] vaginatum, Myr-Uld.

Torvull *Eriophorum vaginatum* Species Plantarum s. 52

Erysimum barbarea, Vinter-Karse, voxer deels vild, deels plantes den i Haverne, og spises som *Cochleare*, hvilket Navn man her urigtig tillegger den. Paa den vildvoxende har jeg seet gule Silke-Koqver af *Ichneumon globatus*; *cheiranthoides*, meget liig *cheiranthus erysimoides*, men større.

Vinterkarse *Barbarea vulgaris*
Species Plantarum s. 660

Euphorbia Helioscopia, paa endeel Ekrer i Mængde.

Åkervortemjolk *Euphorbia helioscopia* Species Plantarum s. 459

Euphrasia officinalis, Øyentrøst, almindelig.

Augnetrøyst *Euphrasia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 604) er dette *Euphrasia officinalis*, men artane var ikkje godt utgreidde og er vanskelege å skilje. Eg set slekta augnetrøyst *Euphrasia* spp.

Sauesvingel *Festuca ovina*
Species Plantarum s. 73

[s. 89]

Festuca ovina, Smolve eller Smillie, voxer her i Mængde paa Fieldene, og holdes for det ypperligste af alle Græs-Arter, hvoraf ikke alene Faar, men og Kiør og Heste blive overmaade feede. Den samme Berømmelse tillegges den og af Smelin i hans *Flora Siberica*, efter Tartarenes Beretning. Der er ellers en mærkelig Forskiel imellem den, som voxer i det lave, der er kun kort og tør, og den egentlige Smolve paa Fieldene, der er meget længer, ulige saftigere og blød som Silke, hvorfor den altid sees liggende og nedslaget, som den var afmeyet, er og saa frødigt af Væxt, at den sielden sætter Blomster, hvorfor jeg og i Begyndelsen havde Møie for at kiende den. Mærkeligt er det og, at jeg Nordenfields næsten aldrig har seet den i det lave uden *prolifera*, i det Blomsterne voxe ud i lange Stilke, hvorimod jeg her stedse finder den af sædvanlig Skikkelse.

Nordenfields har jeg og seet den paa Fieldene, tæt under Snebrederne, hvor den var meget blød og saftig, og havde lige saadanne *flores proliferos*, som jeg nu har sagt; her derimod har jeg paa Fieldene aldrig seet den med Blomster. Endelig maae jeg og erindre, at den i Hardanger i Bergens Stift gives samme Navn og Berømmelse, som sees af Hardangers Beskrivelse Side 39, hvor den dog henregnes til *juncos*, ved en Feiltagelse, som let kunde begaaes af dem, der ei havde seet dens Blomster, efterdi den virkelig har *folia juncea*;

Engsvingel *Lolium pratense*
Species Plantarum s. 75

[F.] *elatior*, ligeledes en ypperlig Græsart paa fede Enge;

I [Linné](#) (1753, s. 75) er dette *Festuca elatior*, i dag strandsvingel *Lolium arundinaceum*. Strandsvingel er historisk ein særleg art i Noreg. Den finst i kyststrøk på Aust- og Vestlandet sør for Stadt og var knytt til strandvegetasjon før den vart brukt i grasblandingar. Det er truleg at *Festuca elatior* blei brukt på denne tida om både strandsvingel og engsvingel *Lolium pratense*, først skildra som *Festuca pratensis* av Hudson i 1762. Eg trur Strøm meinte engsvingel sidan den har vore den mest utbreidde arten av desse to i Noreg.

Mannasøtgras *Glyceria fluitans* Species Plantarum s. 75

[F.] *fluitans*, Manna-Græsset.

Ullurt *Filago arvensis* Species Plantarum s. 856

Filago arvensis, overflødig paa sandig Jord, derfor desto underligere, at den savnes i Flora Norveg.

Markjordbær *Fragaria vesca*
Species Plantarum s. 494

Fragaria vesca, Jordebær, voxer her i god Mængde, endog paa slet Mark, dog her som Nordenfields meest paa Fieldene;

Nakkebær *Fragaria viridis*

Frag. minor dulci fructu, Nakkebær, som der er ubekiendt, er her ikke rar, og skilles fra forrige derved, at den er sødere, mindre rød, og modnes sildigere [seinare].

Fumaria officinalis, Jordrøg, i Haver og Agre.

Jordrøg *Fumaria officinalis*
Species Plantarum s. 700

Galeopsis tetrahit, Dæle, Døle;

Kvassdå *Galeopsis tetrahit*
Species Plantarum s. 579

[G.] *ladanum*, begge i Agrene.

Dundå *Galeopsis ladanum*
Species Plantarum s. 579

Galium verum, Mariæ Sengehalm, de Nordenfieldskes Mari Fegre, boreale, Fegre, skal her ikke have saa tykke Rødder, som Nordenfields og i Oplandene, hvorfor det mindre vilde lønne Umagen at indsamle den til rød Farve, som ikke heller her er brugeligt;

Gulmaure *Galium verum*
Species Plantarum s. 107
[s. 90]

[G.] *palustre*, almindelig;

Myrmaure *Galium palustre*
Species Plantarum s. 105

[G.] *aparine*, Klænge, i fede Agre.

Klængjemaure *Galium aparine* Species Plantarum
s. 108

Geranium sanguineum, paa tørre Enge;

Blodstorkenebb *Geranium sanguineum* Species
Plantarum s. 683

[G.] *sylvaticum*, Sting Græs, (som i Hardang. Beskrivelse S. 34 er kommen urigtig til at staae isteden for *sanguineum*,)

Skogstorkenebb *Geranium sylvaticum* Species
Plantarum s. 681

[G.] *robertianum*, stinkende Storkeneb, de Nordenfieldskes Svedfot-Græs, som saa kaldes, fordi den sønderskaaren gives Creaturene i Dey eller Salt, naar de plages af Svedfod, det er, sveder over deres hele Legeme, hvorved Bruken i Halen tillige skal forsvinde nedenfra, at den hænger som en slap Rem, og omsider falder bort; cicutaria, paa Eker. De 2 mørke Pletter ved Roden af dens 2de øverste Blomster-Blade ere besynderlige, ligesom og de 5 aflange og sorte Corpora tæt nedenfor de 5 store Stamina. Den i Søndm. Beskrivelse anførte *Geran. columbinum*, er nok ingen anden end denne.

Stankstorkenebb *Geranium robertianum* Species
Plantarum s. 681

Geum urbanum, den bekjendte Nellikerod, som nyelig ved mange Forsøg i Dannemark er befunden tienlig mod Kolden og flere Sygdomme, falder her paa Præstegaarden i fugtig Sandjord blant Træerne, paa Fossesholm ved Vandet, item paa Hæggen paa Modum;

Kratthumleblom *Geum urbanum* Species Plantarum
s. 502

[G.] *rivale*, i Mængde paa Engene.

Enghumleblom *Geum rivale*
Species Plantarum s. 501

Af *Geum rivale* forekommer her en besynderlig Art-Forvandling, som man af første Anseende skulde antage for en langt anden, da den kun er en Finger høi, har 4 grønne Knopblade, 15 røde Blomblade, meget saa MeelTraade, og i Stedet for Blomsterstøder, et Blomskaf eller Stilk, som holdt en enkelt ludende Blomst med rigtige Meeltraade og Blomsterstøder;

	den hører altsaa til <i>flores proliferos</i> eller fylgte Blomstre (Strøm 1787 , s. 290).
Krossknapp <i>Glechoma hederacea</i> Species Plantarum s. 578	<i>Glechoma hederacea</i> , Jord-Veddende, i Haver ved Giærder.
Kattefot <i>Antennaria dioica</i> Species Plantarum s. 850 [s. 91]	<i>Gnaphalium dioicum</i> , Harefod;
Skoggråurt <i>Omalotheca sylvatica</i> Species Plantarum s. 856	[G.] sylvaticum , begge paa tørre Ekrer og Sandjord; alpinum, paa Fieldene.
Bjønnekjeks <i>Heracleum sphondylium</i> Species Plantarum s. 249	<i>Heracleum branca ursi</i> , Bjørnekloe, Bjørne-Kirkse, paa høitliggende Enge.
	[Hieracium spp.] Svæver formeirar seg ofte apomiktisk, og når pollinering skjer kan dei godt ta imot pollen frå individ som ikkje er i same «art», og nye små-arter kjem til. Desse kryssingane kryssar seg av og tilbake til foreldra, eller med andre svæver. På grunn av små-arter, kryssingar og mellomformer er svæver vanskelege og sette til art. Strøm hadde ikkje tilgang til kunnskap som ville sett han i stand til å sett rett namn på artsnivå. Eg har følgd nomenklaturen her, men ta desse artane og samlingar av artar i vid taksonomisk forstand.
Fjellsvæver <i>Hieracium alpinum</i> Species Plantarum s. 800	<i>Hieracium alpinum</i> , paa Fieldene;
Kvastsvæve <i>Pilosella cymosa</i> Species Plantarum ed.2 s. 1126	<i>Hieracium cymosum</i> , [...] voxer ligeledes paa Eger (Strøm 1793 , s. 371).
Hårsvæve <i>Pilosella officinarum</i> Species Plantarum s. 800	[H.] Pilofella ;[sic]
Aurikkelsvæve <i>Pilosella lactucella</i> Species Plantarum s. 800	[H.] Auricula , Muusøre;
Enghaukeskjegg <i>Crepis praemorsa</i> Species Plantarum s. 802	[H.] praemorsum ,
Sumphaukeskjegg <i>Crepis paludosa</i> Species Plantarum s. 803	[H.] paludosum ,
Svæve <i>Hieracium</i> spp.	[H.] sabaudum , I Linné (1753, s. 804) er dette savoysvæver <i>Hieracium sabaudum</i> . Savoysvæve-gruppa er ikkje rekna som heimeleg og har få funn i Noreg. Svæver formeirer seg apomiktisk og er bl.a. derfor vanskelege taksonomisk. Eg klarar ikkje å avdekke kva svæver Strøm meinte var savoysvæver.

[H.] umbellatum, alle paa Engene. Den sidste, som i *Flora Norv.* med et gandske beqvemt Navn kaldes Tørfivel, til Forskiel fra den fattige og egentlig saa kaldte Fivel (*Leontod. taraxac.*), bruges Udenlands til at berede den skiønneste gule Farve, som jeg og ved Erfaring har befundet rigtigt, da jeg blot ved at skiære dens Grene og Blade i Stykker og koge Tøiet dermed i Vand og lidt Alun, har faaet en gandske smuk Farve baade paa Linnet og Ulden.

Skjermsvæve *Hieracium umbellatum* agg. Species Plantarum s. 805

Hippuris vulgaris, i Myrer.

Hesterumpe *Hippuris vulgaris* Species Plantarum s. 4

Holcus lanatus, en sielden Græsart.

Englodnegras *Holcus lanatus* Species Plantarum s. 1048

I ([Linné 1753](#), s. 1028) står denne som englodnegras *Holcus lanatus* som ikkje er ein vanleg art på Eiker. Derimot er krattlodnegras *Holcus mollis* vanleg. Krattlodnegras vart skildra av [Linné](#) (1759, s. 1305) i *Systema naturae*, men Strøm ser ikkje ut til å ha vore klar over den.

Humulus, Vild-Humle, voxer mangesteds, og skal være gandske tienlig til Øll-Brygning, til hvilket Brug den og indsamles.

Humle *Humulus lupulus* Species Plantarum s. 1028

Hyoschamus[sic] niger, Bulme-Urt. At man ved at spise dens Rod kan blive gal og fortumlet i Hovedet, har man her nyelig havt Beviis paa.

Bulmeurt *Hyoscyamus niger* Species Plantarum s. 179

Hypericum quadrangulare &

I [Linné](#) (1753, s. 785) står denne som *Hypericon quadrangulare*, i dag vingeperikum *Hypericum tetrapterum*. Denne arten er ikkje rapportert frå Eiker. Eg trur heller at Strøm fann den vanlege arten firkantperikum *Hypericum maculatum* som òg har tilnærma firkanta stengel.

Firkantperikum *Hypericum maculatum* Species Plantarum s. 785

[H.] perforatum, Hypericon, ere hinanden meget lige; men den sidste med igiennemstukne Blade ligesom af Naale, er dog meest brugelig paa Apothekerne.

Prikkperikum *Hypericum perforatum* Species Plantarum s. 785

Hypnum crista castrensis &

I ([Linné 1753](#), s. 1125) er dette *Hypnum crista castrensis*, i dag fjørmose *Ptilium crista-castrensis*. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann fjørmose under *Hypnum crista castrensis* i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm.

Fjørmose *Ptilium crista-castrensis* Species Plantarum s. 1125

Furumose *Pleurozium schreberi* Species Plantarum s. 1125 [s. 92]

[H.] parietinum, Veg-Mose, indtager alle skovrige Steder ved Roden af Træerne, desuden

I ([Linné 1753](#), s. 1125) er dette *Hypnum parietinum*, i dag furumose *Pleurozium schreberi*. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann furumose under namnet *Hypnum parietinum* i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm.

Granmose *Abietinella abietina* Species Plantarum s. 1126

[H.] abietinum,

I ([Linné 1753](#), s. 1125) er dette *Hypnum abietians*, i dag granmose *Abietinella abietina*. I sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm fann [Hagen](#) (1913, s. 9) granmose under *Hypnum abietians*.

Klobleikmose *Sanionia uncinata*

[H.] cupresiforme, [sic] med flere.

I ([Linné 1753](#), s. 1126) står det *Hypnum surculis subpinnato, foliis secundis recurvis apice subulatis*, og den har fått namnet *Hypnum cupressiforme* eller matteflette på norsk. [Hagen](#) (1913, s. 9) fann ein varietet av klobleikmose *Sanionia uncinata* var. *plumulosus* under namnet *Hypnum cupressiforme* i sin gjennomgang av moseherbariet til Strøm. Denne arten var ikkje skildra på Strøm si tid.

Flekkgrisøyre *Hypochaeris maculata* Species Plantarum s. 810

***Hypochæris maculata* &**

Kystgrisøyre *Hypochaeris radicata* Species Plantarum s. 811

[H.] radicata, Begge ere almindelige og sidde meget fast i Jorden, siær den sidste. Den første synes at hindre Græsvæksten, ved sine over Jorden udbrdte Blade. Impatiens noli tangere, ved Bække. Naar man kiender denne urts særdeles Egenskab og treffer den, naar Frøet er modent, kan man vel ei bare sig for at betragte det naturens Kunststykke, som Frøe-Knoppene vise, i det de ikke før vedrøres, førend deres Fibrer adskille sig paa langs med en Bevægelse, hvorved Frøet udstødes, og ligesom med Flid og udsaaes.

Sverdlilje *Iris pseudacorus* Species Plantarum s. 38

Iris palustris, Vild-Sværdlillie, paa fugtige Enge.

Iris palustris er ikkje eit av Linné sine namn ([Linné 1753](#), s. 38). Derimot var *Iris palustris* eit namn nytta av fleire forfattarar på slutten av 1700-talet ([POWO 2022](#)) som eit synonym av *Iris pseudacorus*. Men i *Hardangers beskrivelse* nyttar Strøm *Iris pseudacorus* som namn på sverdlilje, og ein kan undre om Strøm meinte noko anna her.

I Artskart ([Artsdatabanken 2022](#)) er det fleire artar av iris registrert på Eiker, dei fleste er nye registreringar av artar slik som sibiriris *Iris sibirica* og hageiris *Iris xgermanica*. Den einaste arten utanom sverdlilje som har funn frå 1800-talet er kjerringiris *Iris aphylla*.

Kjerringiris er ein art frå austlege Europa og det er lite truleg at den var forvilla på Eiker på Strøm si tid.

Eg trur helst at Strøm meinte sverdlilje som er relativt vanleg på Eiker, òg ut frå det norske namnet til Strøm og at den veks på fuktige enger.

Juncus filiformis, Myr-Smolve, skal være et godt Foer for Qvæget i Sæter-Markene, skjønt ikke saa godt som den rette Smolve. *Festuca ovina*;

Trådsiv *Juncus filiformis*
Species Plantarum s. 326

[J.] *squarrosus*,

Heisiv *Juncus squarrosus*
Species Plantarum s. 327

[J.] *articulatus*,

Ryllsiv *Juncus articulatus*
Species Plantarum s. 327

[J.] *bulbosus*,

Krypsiv *Juncus bulbosus*
Species Plantarum s. 327

[J.] *bufonis*,[sic]

Paddesiv *Juncus bufonius*
Species Plantarum s. 328

[J.] *pilosus*,

I [Linné](#) (1753, s. 329) er dette *Juncus pilosus*. Linné sin *Juncus pilosus* kan ikkje eintydig verte overført til ein moderne art, og dekker nok mange moderne artar slik som hårfrytle *Luzula pilosa* og storfrytle *Luzula sylvatica*. Sjå utgreiing i *Søndmørs beskrivelse* under *Juncus foliis planis pilosis, corymbo ramoso*.

Frytle *Luzula* spp. Species
Plantarum s. 329

[J.] *campestris*, alle almindelige.

Truleg skilde ikkje Strøm markfrytle *Luzula campestris* og bakkefrytle *Luzula multiflora*. Ein bør derfor sjå på dette som ei samlenemning for frytler knytt til beitemark. Sjå òg *Søndmørs beskrivelse* om markfrytle.

Frytle *Luzula* spp. Species
Plantarum s. 329

***Jungermannia epiphyllus*,[sic]** paa raadne Stokke i Sumperne.

I [Linné](#) (1753, s. 1135) er dette *Jungermannia epiphylla*, i dag er flikvårmose *Pellia epiphylla*. I Gunnerus sitt herbarium er det eit eksemplar merkt med *Jungermannia epiphylla*, men eksemplaret er ulike bladmosar ([Jørgensen et al. 2016](#), s. 194). [Hagen](#) (1913, s. 10) ser ikkje ut til å undersøke levermosar i sin gjennomgang av mosane i herbariet til Strøm. Han skriv: «Side 110-121, 123-130 og de øvrige her ikke nævnte sider indeholder levermose eller er tomme». Ein gjennomgang av levermosane i herbariet kunne gitt oss meir informasjon om kva Strøm fann.

Flikvårmose *Pellia epiphylla*
Species Plantarum s. 1135

[Oeder](#) (1766, Tab. 359) sin illustrasjon av *Jungermannia epiphylla*.

Dauvnesle *Lamium album*

***Lamium album* &**

Raudtvitann *Lamium
purpureum* Species
Plantarum s. 579

[L.] *purpureum*, Død-Nælde.

Haremat *Lapsana communis*
Species Plantarum s. 811

Lapsana communis, et sædvanligt Ukrud i Haverne.

Gulskolm *Lathyrus pratensis*
Species Plantarum s. 733

Lathyrus pratensis, paa Engene ikkun liden, men under Skygge af Træer meget høj;

Skogflatbelg *Lathyrus
sylvestris* Species Plantarum
s. 733

[L.] *Sylvestris*, stor med rødgule Blomster, savnes i *Flora Norveg.*

Løvetann *Taraxacum* spp.
Species Plantarum s. 798
[s. 93]

Leontodon taraxacum, Fivel. Dens Saft foreskrives her af Doctroes mod Skiørbug, som især paa Kongsberg blant Biergfolket er temmelig giængs;

Følblom *Scorzoneroide
autumnalis* Species
Plantarum s. 798

[L.] *autumnale*, almindelig.

Løvehale *Leonurus cardiaca*
Species Plantarum s. 584

Leonurus cardiaca, blant Træerne, ei almindelig.

Kartlav *Rhizocarpon
geographicum* Species
Plantarum s. 1140

Lichen geographicus,

[L.] calcareus,

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 1140) er dette *Lichen calcareus*, i dag silurlav *Circinaria calcarea* som er rapportert frå Eiker ([Artsdatabanken 2022](#)). Strøm skildrar arten under *Lichen leprosus candidus, tuberculis atris* i *Søndmørs beskrivelse* og ut frå skildringa der klarar eg ikkje å finne ut kva art Strøm meinte.

[L.] ericetorum,

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 1141) er dette *Lichen ericetorum*. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 336) meiner det er rosenlav *Imadophila ericetorum*. Rosenlav sitt ikkje fast på berg, og derfor passar ikkje skildringa til Strøm i *Søndmørs beskrivelse* ([Strøm 1762](#), s. 101).

[L.] centrifugus,Stor gulkrinslav
Arctoparmelia centrifuga
Species Plantarum s. 1142

I [Linné](#) (1753, s. 1142) er dette *Lichen centrifugus*. I Gunnerus sitt herbarium [Lyng](#) (1921, s. 9) er det eit eksemplar *Lichen centrifugus* merkt stor gulkrinslav *Arctoparmelia centrifuga*.

[L.] saxatilis, Steen-Moes. Prøve af denne blev nylig sendt fra Engeland til en Kiøbmand her, med Forespørsel om deraf kunde anskaffes nogen Qvantitet, uden Tvivl i Tanke at benytte sig af den til Farverie, siden jeg seer af Ferbers mineralogiske Reise, at der ved Leith i Skotland er anlagt en rød Farve-Fabriqve deraf. Her er den dog ikke nær saa hyppig som Nordenfields, hvor man altsaa kunde drive en liden Trafique dermed;

Fargelav *Parmelia* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1142) er dette *Lichen saxatilis*, i dag grå fargelav *Parmelia saxatilis*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det fire ark merkte *Lichen saxatilis*, og dei har ulike artar med *Parmelia*, men ikkje *P. saxatilis*. På Strøm si tid var det nok ikkje skild mellom ulike artar. Det er truleg at dei alle vart brukt til å farge ull.

[L.] parietinus,Messinglav *Xanthoria* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1143) er dette *Lichen parietinus*, i dag messinglav *Xanthoria parietina*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 4) er det eit eksemplar av messinglav, men det er ikkje frå Sunnmøre. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 138) meiner det er kystmessinglav *Xanthoria aureola* som er i herbariet.

[L.] physodes,Kvistlav *Hypogymnia*
physodes Species Plantarum
s. 1144

I [Linné](#) (1753, s. 1143) er dette *Lichen physodes*, i dag vanleg kvistlav *Hypogymnia physodes*.

[L.] stellaris,Stjernerosettlav *Physcia*
stellaris Species Plantarum
s. 1144

I [Linné](#) (1753, s. 1144) er dette *Lichen stellaris*, i dag stjernerosettlav *Physcia stellaris*.

Islandslav *Cetraria islandica*
Species Plantarum s. 1145

Strøm (1795, Fig. 1) sin illustrasjon av Islandsk Moes *Lichen islandicus*.

[L.] Islandicus, Islandsk Moes eller Fieldgræs. Denne, som jeg Nordenfields ikkun havde seet et Par Straa af, fandt jeg 1782 paa Solberg-Aasen i Mængde, og da kort efter kom et Circulaire fra Canecelliet med Opmuntring at oplede og benytte sig af den til Føde i den daværende dyre Tid, indgav ieg i Christianiæ Intelligents-Seddel en Notice derom. Ved adskillige siden giorte Forsøg at tillav Meel og Brød deraf, kan man haabe, at faae denne føderige og sunde Moes-Art ført i Brug blant Almuen, i Steden for den før brugelige Fyrrebark, helst stiden man nu til visse veed, at Fieldene ligesaavel i Oplandene, som her, mangesteds ere opfyldte deraf. Dette kunde best skee, naar enhver Embedsmand i sin Egn udsatte smaa Præmier for den, som først begyndte med dets Brug, som jeg ved Skrivelse har erfaret, at Hr. Hans Jacob Wille, Capellan til Sillejord i

Tellemarken, allerede har giort. Her har allerede et Par Huusmænd brugt den til daglig Mad, især i Grød, og fundet sig meget vel deraf.¹⁵

[s. 94]

I [Linné](#) (1753, s. 1145) er dette *Lichen islandicus*, i dag islandslav *Cetraria islandica*. [Strøm](#) (1795) gav ut ein eigen pamflett om islandslav og gulskinn og kor god dei er til mat.

Lungenever *Lobaria pulmonaria* Species
Plantarum s. 1145

[L.] Pulmonarius, Lever-Moes;

Gulskinn *Flavocetraria nivalis*
Species Plantarum s. 1145

[L.] Nivalis, Islændernes Mariæ Græs, gives her ogsaa, og er ligeledes malet til Meel, som er gandske hvidt og mere syrligt end bittert, hvorfor den ei saa vel lader sig kaage i Melk, som hin, saasom Melken brister af Suurheden;

I [Linné](#) (1753, s. 1145) er dette *Lichen nivalis*, i dag gulskinn *Flavocetraria nivalis*.

Elghornslav *Pseudevernia furfuracea* Species
Plantarum s. 1146

[L.] furfuraceus beskrives som rar i Sverrige, men paa Næss-Fieldet fandt jeg alle gamle Træe-Grene deraf;

I [Linné](#) (1753, s. 1146) er dette *Lichen furfuraceus* elghornslav, i dag *Pseudevernia furfuracea*.

Einerlav *Vulpicida juniperinus*
Species Plantarum s. 1147

[L.] juniperinus,

¹⁵ Siden den blev funden her, har Hr. Doct. Sundius i Christiania ofte forskrevet den herfra til sine Patienter, og bruger den meget mod Lunge-og Bryst-Syge.

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen juniperinus*, i dag einerlav *Vulpicida juniperinus*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyngé 1921](#), s. 4) er det eit eksemplar av einerlav under namnet *Lichen juniperinus*.

[L.] aphtosus,[sic] Alvnæver;

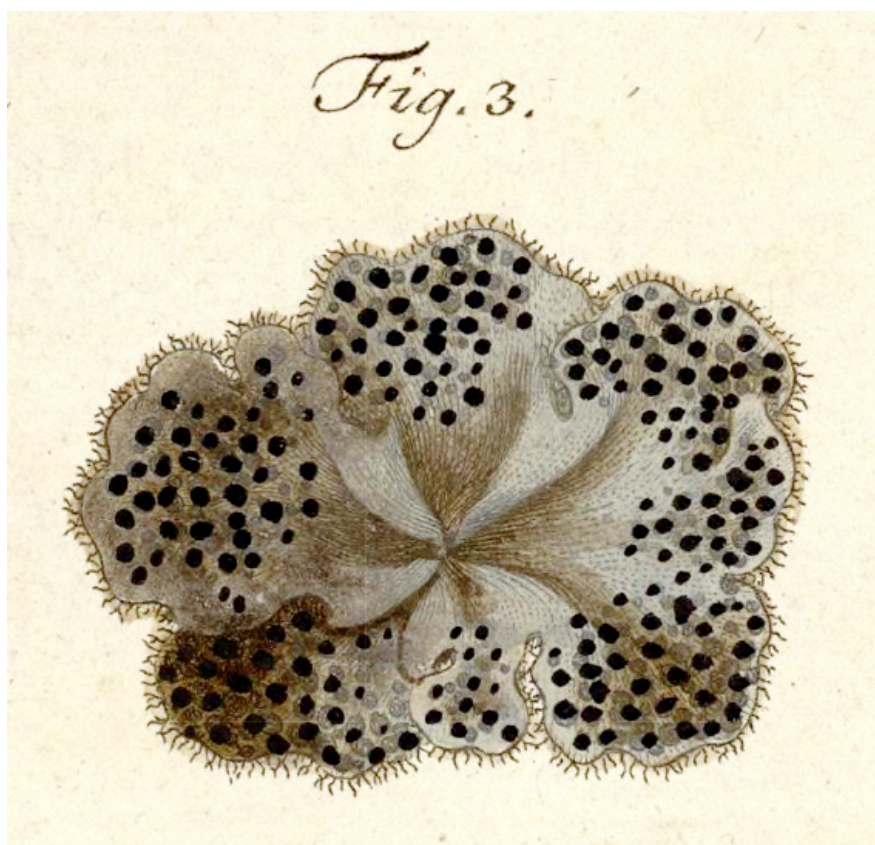
Neverlav *Peltigera* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen aphtosus*, i dag grønnnever *Peltigera aphtosa*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyngé 1921](#), s. 4) er det tre ulike *Peltigera* artar under dette namnet, bl.a. *P. aphtosa*. Mest truleg nytta Strøm òg dette namnet for mange ulike artar av neverlav.

[L.] proboscideus, Islændernes Gritnaskov, sidder til Klipperne som Stykker sort Skind, og er ligeledes her malet til Meel af Hr. Poulsen, som om alle disse 3 Sorter af Islands Moes har indgivet sin Beretning til Landhuusholdnings Selskabet i Kiøbenhavn;

Rimnavlelav *Umbilicaria proboscidea* Species Plantarum s. 1148

I [Linné](#) (1753, s. 1148) er dette *Lichen proboscideus*, i dag rimnavlelav *Umbilicaria proboscidea*. I [Strøm](#) (1795, Fig. 3) er det eit bilete av *L. proboscideus* som passar godt med rimnavlelav.

[Strøm](#) (1795, s. 20) sin *Lichen proboscideus*, i dag rimnavlelav *Umbilicaria proboscidea*.

Begerlav *Cladonia* spp.

[L.] *Cocciferus*

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen cocciferus*. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 199) meiner at dette er grynraudbeger *Cladonia coccifera*, som i dag er rekna som fleire artar. Eg set slekta begerlav sidan det er uklart kva for art Strøm meinte.

Begerlav *Cladonia* spp.

[L.] *pyxidatus*,

I [Linné](#) (1753, s. 1151) er dette *Lichen pyxidatus*, i dag kornbrunbeger *Cladonia pyxidata*. I Gunnerus sitt herbarium ([Lyng 1921](#), s. 5) er det fleire ulike artar av *Cladonia* under namnet *Lichen pyxidatus*. Det er nok grunn til å tru at Strøm òg brukte denne for mange ulike artar av begerlav. Eg set derfor begerlav på den.

Saltlav *Stereocaulon* spp.

[L.] *paschalis*,

I [Linné](#) (1753, s. 1153) er dette *Lichen paschalis*. Det er tre eksemplar av denne i Gunnerus sitt herbarium der ein er saltlav *Stereocaulon* sp., den andre er sildresaltlav *Stereocaulon denudatum* og den tredje er grå korallav *Sphaerophorus fragilis* ([Lyng 1921](#), s. 6). Strøm skilde nok heller ikkje mellom dei ulike saltlavane.

Strylav *Usnea* spp.

[L.] *plicatus* Lav;

I [Linné](#) (1753, s. 1154) er dette *Lichen plicatus*. Basert på skildringa i *Søndmørs beskrivelse* reknar eg dette som ei gruppe med stry-artar.

Ukjent

[L.] *lanatus* paa gamle Skie-Gaarder, med flere.

I [Linné](#) (1753, s. 1155) er dette *Lichen lanatus*, i dag trådlav *Ephebe lanata*. Skildringa til Strøm passer dårleg med arten sidan den er vanleg på stein og ikkje på tre ([Artsdatabanken 2022](#)).

Linnea *Linnaea borealis*
Species Plantarum s. 631

Linnæa borealis, Norisle-Græs, bruger man her at røge sig med for hovnede Kinder, kaldet Kusme eller Kind-Taske.

Vill-lin *Linum catharticum*
Species Plantarum s. 281

Linum catharticum, Purgeerliin, hist og her.

Lækjesteinfro *Lithospermum officinale* Species Plantarum s. 132

Lithospermum officinale. Gunnerus tvivler i sin *Fl. Norveg.* at den voxer vildt i Norge med mindre den er forplantet fra Haverne; men dette kan jeg bevise, da jeg paa Gaarden Møllenhof har fundet den vildvoxende og langt fra alle Haver, hvor den desuden ikke plantes.

Lithospermum[sic] *officinale* er mig siden tilsendt fra Kongsberg eller Nummedal, til nyt Beviis, at den her er vildvoxende ([Strøm 1787](#), s. 289).

Lobelia dortmannia, i Vandene.

Botnegras *Lobelia dortmannia*
Species Plantarum s. 929

Lolium temulentum, Svimling, indfinder sig gjerne i Dansk Havre, naar den saaes i fugtig Jord, men trives ikke;

Svimling *Lolium temulentum*
Species Plantarum s. 83
[s. 95]

[L.] muticum, paa Eker.

Raigras *Lolium perenne*
Species Plantarum s. 83

Det finnes ingen *Lolium muticum* i [Linné](#) (1753), men det lange latinske namnet på *Lolium perenne* var *Lolium spicis muticis, radice perenni*. Arten før denne i [Linné](#) (1753, s. 83) er *Apluda mutica*. Så her trur eg Strøm har sett eller tenkt feil og at han meinte raigras *Lolium perenne*.

Lonicera xylosteum, Beenved. Dens Grene bruges til Rør i Tobakspiber, og naar de ere tykke, til Tinder i River; dens Blade ere bittre og skal være gode at tygge mod Saar og Raaddenheit i Munden. Man kalder den og Leaved, fordi man gjør Decoct deraf, og toer sig dermed for Lede-Værk eller Gift. Andre kiøbe et Slags Træe fra Apoteket under samme Navn og til samme Brug, som efter Hr. Apot. Stillesens Beretning er *viscum quercinum*; og i *Fauna Svecica* heder det efter Tycho Holms Beretning, at de Norske af samme tilligemed Behen album, gjøre et Decoct med Lendevee.

Leddved *Lonicera xylosteum*
Species Plantarum s. 174

Lotus corniculatus, de Norske Tiritunge; en skøn Græsart.

Tiritunge *Lotus corniculatus*
Species Plantarum s. 775

Lycoperdon epidendrum, paa raadent Træe;

Ulvemjolk *Lycogala epidendrum* Species
Plantarum s. 1184

[L.] Bovista, Fiis-Sop, sees i Mangfoldighed liggende som sorte Bolde paa Engene om Foraaret;

Røyksopp *Bovista* spp.
Species Plantarum s. 1183

Mange artar er mogelege, røyksopp-gruppa var dårleg utgreidd på Strøm si tid ([Linné 1753](#), [Eckblad 1978](#)).

[L.] corniferum,
paa Rønnetræets Blade. See *Fl.Dan. Tab.* 838.

Rognrustsopp
Gymnosporangium cornutum

I [Oeder](#) (1766, Tab. 838) heiter denne *Lycoperdon corniferum* som er eit synonym til det ubestemte namnet *Roestelia cornuta* ([Robert et al. 2005](#)). Ut frå skildringa og bilete i Oeder er dette mest truleg rognrustsopp *Gymnosporangium cornutum*.

[Oeder](#) (1766, Tab. 838) sin *Lycopodon corniferum* mest truleg rognerustsopp *Gymnosporangium cornutum*.

Hanekam *Lychnis flos-cuculi*
Species Plantarum s. 436

Lychnis flos cuculi, almindelig;

Engtjæreblom *Viscaria vulgaris* Species Plantarum
s. 436

[L.] viscaria, Tiære-Blomster, overdrager Engene med en rødblaa Purpur, men Qvæget skiøtter den ikke, og æder den aldrig færsk; et eneste Exemplar har jeg seet med hvide Blomster;

Raud jonsokblom *Silene dioica* Species Plantarum
s. 437

[L.] dioica, Eng-Nellik, er her lige saa rar at see med røde, som Nordenfields med hvide Blomster, dog hvor Marken er fugtig, befindes de ogsaa her røde, ellers jevnlig hvide. Dens Pestilla variere fra 5 til 6 og 7.

Krokhal *Anchusa arvensis*
Species Plantarum s. 139

Lycopsis arvensis, i Haver og Agre.

Fredlaus *Lysimachia vulgaris*
Species Plantarum s. 146
[s. 96]

Lysimachia vulgaris, almindelig;

Gulldusk *Lysimachia thysiflora* Species Plantarum
s. 147

[L.] thysiflora, mere sielden.

Kattehale *Lythrum salicaria*
Species Plantarum s. 446

Lythrum salicaria, ved Grøfter, ligner *stachys palustris*.

***Malva moschata*,**

Desmer-Blom, sees her paa Præstegaarden vildvoxende; men paa et Sted, hvor for 20 til 30 Aar siden har været en have ([Strøm 1787](#), s. 289).

Moskuskattost *Malva moschata* Species Plantarum s. 690

***Malva rotundifolia*,** i Haver og ved Møddinger.

Dvergkattost *Malva pusilla* Species Plantarum s. 688

***Matricaria chamomilla*,** Kamelblom, ikke rar;

Kamilleblom *Matricaria chamomilla* Species Plantarum s. 891

[M.] inodora, ved Ager-Rener. Deraf en besynderlig Art-forandring med 1 ½ Fingerbred og flad Stamme, og en Klase af sammenvoxne Blomster Hoveder i Toppen: paa Siderne af den flade Stamme udspire mange tynde Stængler af ordinair Skikelse og med enkelte Blomster. Jeg har og seet en varietet deraf *petalis erectis in ambitu, disco florum minimo*.

Balderbrå *Tripleurospermum inodorum*

Her meiner Strøm truleg både balderbrå *Tripleurospermum inodorum* og strandbalderbrå *Tripleurospermum maritimum*. Sjå utgreiinga i *Søndmørs beskrivelse*.

***Melampyrum sylvaticum*,** meest paa Fieldene blant Lynget, heder her Mari-Miøl, ventelig fordi Frugten ligner Hvede-Korn og kan males til Meel.

Småmarimjelle *Melampyrum sylvaticum* Species Plantarum s. 605

***Melica nutans*,** paa Engene blant Trær.

Hengjeaks *Melica nutans* Species Plantarum s. 66

***Mentha arvensis*,** Vild-Mynthe, skal være meget nærsom for Faarene, som sees deraf, at de paa tørre Leer-Ekrer kan blive særdeles feede, uagtet de ikke bær uden en og anden liden Vild-Mynthe. Den giver en skarp Lugt, som skal foraarsage Hoved-Pine hos Høst-Folkene, naar de afmeye den, hvor den voxer i Mængde.

Åkermynte *Mentha arvensis* Species Plantarum s. 577

***Menyanthes trifolia*,** Vand-Trekløver, ikke i stor Mængde.

Bukkeblad *Menyanthes trifoliata* Species Plantarum s. 145

***Monotropa Hypopitys*, [sic]** fand jeg i fuld Flor den 12. September 1787 i Berg-Siden ovenfor Gaarden Aaker paa Eger. Den havde 7 Blomstrer i Toppen, af hvilke den øverste og største bar 10 Støv-Pinde, men de andre kun 6 eller 7. Nogle af dem vare hvide, andre sorte ([Strøm 1788a](#), s. 352).

Vaniljerot *Monotropa hypopitys* Species Plantarum s. 387

***Mnium fontanum*,** ved Vand-Kilder;

Teppekjeldemose *Philonotis fontana* Species Plantarum s. 1110

I [Linné](#) (1753, s. 1110) er dette *Mnium fontanum*, i dag teppekjeldemose *Philonotis fontana*. [Hagen](#) (1913, s. 5) fann teppekjeldemose under namnet *Mnium fontanum* i sin gjennomgang av Strøm sitt moseherbarium.

Myrfiltmose *Aulacomnium palustre* Species Plantarum s. 1110

[M.] palustre, i Myrer, hvor den ligesom hin er kiendelig af sin lysegrønne Farve;

I [Linné](#) (1753, s. 1110) er dette *Mnium palustre*, i dag myrfiltmose *Aulacomnium palustre*. [Hagen](#) (1913, s. 5) fann myrfiltmose under namnet *Mnium palustre* i sin gjennomgang av Strøm sitt moseherbarium. Under dette namnet fann han òg eit knippe mosar som var samansett av mange ulike artar. Strøm var nok ikkje heilt stø på å skilje dei ulike artane.

Ugrasvegmoser *Ceratodon purpureus* Species Plantarum s. 1111

[M.] purpureum, liden, men heel rød,

I [Linné](#) (1753, s. 1110) er dette *Mnium purpureum*, i dag ugrasvegmoser *Ceratodon purpureus*. [Hagen](#) (1913, s. 5) kom i sin gjennomgang av Strøm sitt moseherbarium fram til at *Ceratodon purpureus* var gitt namnet *Mnium purpureum*.

Fagermose *Plagiomnium* spp.

[M.] serpyllifolium, med ovale Blade i.e.

Tre fagermoser frå Strøm sitt moseherbarium ([Hassel 2023](#), TRH:B:107762/1). Strøm har skrive «*Mnium serpyllifolium cum suis varietatibus*» omsett: *Mnium serpyllifolium* med variasjonar. Ei ukjent hand har ført på namn på dei tre artane.

I [Linné](#) (1753, s. 1111) er dette *Mnium serpyllifolium*, i dag nebbfagermose *Plagiomnium rostratum*. [Hagen](#) (1913, s. 5) kom fram til at under dette namnet er følgjande artar: *Mnium cuspidatum* (i dag truleg broddfagermose *Plagiomnium cuspidatum*), bekkerundmose *Rhizomnium punctatum*, kalkhakemose *Campylophyllopsis calcarea* og krusfagermose *Plagiomnium undulatum*. Sidan Strøm ikkje skilde mellom artane set eg slekta fagermose på denne, men eg kan ikkje utelukke andre storblada moseslekter.

Mucor unctuosus, Troid-Smør, seer ud som en granuleus blød og guul Materie, siddende paa et tyndt Skind rødt i Kanten. Denne gjør Linne til eet med Huus-Svampen, som dog synes være af en langt anden Beskaffenhed, nemlig dels som en hvid svampagtig og blød Skorpe, dels tykkere, inden til fibreuse, og næsten dannet som en Boletus, ellers feed at føle til som Smør. Mærkeligt er det, at denne i de Nordenfieldske fugtige Egne gandske sieldne Væxt, skal i disse tørre Egne være saa almindelig, og angribe Huse, som ere satte paa een til Anseende gandske tør Sand-Grund. Dog forebygges den meget ved at gjøre Luft-Huller i Murene under Huset, men da Kulde derved trænger ind om Vinteren, var det uden Tvivl bedre, efter de Svenskes Maade, at grave en Grøft omkring Huset, for at udtørre Grunden, og besætte samme med Stene oventil og paa Siderne, hvorved der forsikres, at man kan blive gandske frie for HuusSvamp.

Trollsmør *Fuligo septica* Flora Suecica 1117 [s. 97]

Myosotis scorpiodes, Forgiæt mig ei, almindelig bekiendt.

Engminneblom *Myosotis scorpioides* Species Plantarum s. 131

Myosurus minimus, nedenfor Mødingen i tør og feed Jord. Dens Meel-Traade ere her næsten altid 8. Af sin lange Frøe-Huse kaldes den ellers Muse-Rumpe.

Muserumpe *Myosurus minimus* Species Plantarum s. 284

Myrica gale, Pors, ikke meget.

Pors *Myrica gale* Species Plantarum s. 1024

Nardus stricta, Findtop, heder og Hunger-Dot, fordi Qvæget i Hunger og Foertrang tager den i Munden, men æder den ikke. See Spydb. Beskriv.

Finnskjegg *Nardus stricta* Species Plantarum s. 53

***Nymphaea lutea* &**

Gul nøkkerose *Nuphar lutea* Species Plantarum s. 510

[*N.*] *alba*, Vas-Gaas, Vandlillie. Under Bladene af den sidste har jeg fundet mange blanke og gulagtige *Corpora*, med indsluttede hvide Gryn, som syntes være visse Vand-Sneglers Eg.

Kvit nykkerose *Nymphaea alba* Species Plantarum s. 510 [s. 98]

Ononis mitis, bepryder herlig vore Enge, men har en ubehagelig Lugt. Den kaldes her BeenGræs, maaske af sin ranke og lige Væxt.

Bukkebeinurt *Ononis arvensis*

Ononis mitis er ikkje å finne i Linné sine verk. Artsnamnet var i bruk på slutten av 1700-talet og ser ut å vere eit synonym for bukkebeinurt *Ononis arvensis*. ([POWO 2022](#)). På Eiker veks både bukkebeinurt *Ononis arvensis* og vedbeinurt *O. spinosa* i dag ([Artsdatabanken 2022](#)). Vedbeinurt er forveda og har tornar i motsetnad til bukkebeinurt. [Miller](#) (1768, s. ONO) skildrar både *Ononis spinosa* og *O. mitis*. Den siste har ikkje tornar, og sidan Strøm oppgir det å vere «Græs», er det neppe ein forveda plante. Dersom arten han skildra hadde tornar, ville han mest truleg ha namnsett den til *Ononis spinosa*. Derfor er det mest sannsynleg at Strøm har funne bukkebeinurt.

Flekkmarihand *Dactylorhiza maculata* Species Plantarum s. 942

Orchis maculata, Mariæ-Haand, Mariæ-Græs. Roden indgives Kreaturene pulveriseret i Salt-Slikke, deels at de skal ørne, deels ei abortere eller kaste Kalv;

Nattfiol *Platanthera bifolia* Species Plantarum s. 939

[O.] bifolia, Vinter-Hassel, er meget sielden; og i Almindelighed ere orchides her ligesaa rare, som Nordenfields sædvanlige. Satyria og Ophrydes har jeg ikke seet.

Bergmynte *Origanum vulgare* Species Plantarum s. 590

Origanum vulgare, Tost, paa biergagtige Steder.

Gullstjerne *Gagea lutea* Species Plantarum s. 306

Ornithogalum luteum, hist og her i Haverne og iblant Træerne.

Svarterteknapp *Lathyrus niger* Species Plantarum s. 729

Orobus niger [vernus], paa Engene;

[Ved en Hukommelsefeil er] *Orobus vernus* [satt] i sted for *O. niger* ([Strøm 1787](#), s. 290).

Knollerteknapp *Lathyrus linifolius* Species Plantarum s. 728

[O.] tuberosus, Napholt-Græs, andensteds, saasom i Tellemarken, kaldet Erte-Nebber, er almindelig nok paa biergagtige Steder. Dens tykke og knudrede Rod [, her kaldet Napholt ([Strøm 1787](#), s. 275),] er bekendt deraf, at den smager sød, som Lakris, hvorfor den tygges af endee Bønder.

Gauksyre *Oxalis acetosella* Species Plantarum s. 433

Oxalis acetosella, Giøke-Syre, de Nordenfieldske Nat-Svæve. Man bruger denne lille Syre til at tage Rust-Pletter af Linnet, i det man legger Tøiet paa en paa Fyrfad opvarmet Tallerken med eet SyreBlad over, et andet under Rust-Pletten, og afvexler med nye Blade, naar de første ikke er tilstrækkelige; forud lades lidt Vand paa Tallerkenen. Andre forrette det samme med Suurklever-Salt, som just beredes af denne Urt, og kjøbes paa Apotheket.

Firblad *Paris quadrifolia* Species Plantarum s. 367

Paris qvadrifolia, Fiirblad, velbekiendt.

Parnasia[sic], kun sielden.

Jåblom *Parnassia palustris*
Species Plantarum s. 273
[s. 99]

Pedicularis palustris og

Myrklegg *Pedicularis palustris*
Species Plantarum s. 607

[P.] sylvatica, ikke meget.

Kystmyrklegg *Pedicularis sylvatica*
Species Plantarum s. 607

Phallus esculentus, Morkler, indsamles i god Mængde tilig om Sommeren, og bruges meget i Sause.

Morchella spp.

I [Linné](#) (1753, s. 1178) er dette rundmorkel *Morchella esculenta*.
Eg tror helst at dette truleg er ei samlenemning for ekte morklar
Morchella spp. sidan taksonomien for denne gruppa var så uferdig.

Pimpinella saxifraga, Pimpinelle, i Mængde paa Sand-Bakker.

Gjeldkarve *Pimpinella saxifraga*
Species Plantarum s. 263

Pinguicula vulgaris, Tætte-Græs, velbekendt.

Tettegras *Pinguicula vulgaris*
Species Plantarum s. 17

Pisum arvense, Vilde-Erter, paa Engene liig de ordinaire Erter, men af mindre Væxt.

Ert *Lathyrus oleraceus*
Species Plantarum s. 727

Plantago major, Veybred;

Groblad *Plantago major*
Species Plantarum s. 112

[P.] media, Kampe, saa kaldet, fordi 2 eller flere tage hvert sit Straa, og forsøge hvem der ved sit Straa kan flaae den andens overtvert. Den er her meget almindelig paa Engene, hvorimod

Dunkjempe *Plantago media*
Species Plantarum s. 113

[P.] lanceolata kun sielden sees.

Smalkjempe *Plantago lanceolata*
Species Plantarum s. 113

Poa aquatica,

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 67) er dette kjempesøtgras *Glyceria maxima*. Rundt Drammensfjorden er det fleire kjente lokalitetar av kjempesøtgras ([Artsdatabanken 2019](#)). Sidan kjempesøtgras er eit seinare tilskot til norsk flora er det ikkje truleg at Strøm fann kjempesøtgras, sjå utgreiing i *Hardangers beskrivelse*. Eg veit ikkje kva art Strøm meinte sidan han ikkje gir meir informasjon om arten.

[P.] trivialis,

Markrapp *Poa trivialis*
Species Plantarum s. 67

[P.] angustifolia,

Trådrapp *Poa angustifolia*
Species Plantarum s. 67

Engrapp <i>Poa pratensis</i> Species Plantarum s. 68	[P.] pratensis,
Tunrapp <i>Poa annua</i> Species Plantarum s. 68	[P.] annua,
Flatrapp <i>Poa compressa</i> Species Plantarum s. 69	[P.] compressa,
Lundrapp <i>Poa nemoralis</i> Species Plantarum s. 69	[P.] nemoralis, ere alle almindelige Græsarter.
Storblåfjør <i>Polygala vulgaris</i> Species Plantarum s. 702	Polygala vulgaris, paa Engene.
Greintungras <i>Polygonum aviculare</i> Species Plantarum s. 362	Polygonum aviculare, Hønsebid, Trampe-Græs;
Harerug <i>Bistorta vivipara</i> Species Plantarum s. 360	[P.] viviparum, Perle-Græs;
Vass-slirekne <i>Persicaria amphibia</i> Species Plantarum s. 361	[P.] amphibium, Pile-Urt, med Purpur-Blomster, ved Dammene;
Hønsegras <i>Persicaria maculosa</i> Species Plantarum s. 364	[P.] perisicaria,[sic]
Vasspepar <i>Persicaria hydropiper</i> Species Plantarum s. 361	[P.] hydropiper, Vand Peber, omringer alle Hus, især i Vestfossen; Fra Nummedalen er <i>Polygonum Hydropiper</i> bleven mig tilsendt under det Navn Leagræs fordi man drikker Decoet deraf mod Ledevee (Strøm 1787 , s. 274).
Vindeslirekne <i>Fallopia convolvulus</i> Species Plantarum s. 364	[P.] convolvulus,[sic] vild Boghvede, skal efter Pallas Anmærkning være bedre at saae, end den almindelige Boghvede (<i>Polygonum Fagopyrus</i>), fordi den bær mere Sæd, lider mindre af Kulden, og har den Fordeel, at alt Frøet modnes paa engang, følgelig kan bedre indsamles.
Sisselrot <i>Polypodium vulgare</i> Species Plantarum s. 1085 [s. 100]	Polypodium vulgare, Zisselrod,
Ormetelg <i>Dryopteris filix-mas</i> Species Plantarum s. 1090	[P.] filix mas, Bustlokke, uden Tvivl fordi man dermed lokker Qvæget, som æder den begiærlig nar den kaages, og trives vel deraf. Dens af mange tykke og kiødrige Lameller sammensatte Rod, optrækkes af Gederne om Vaaren og ædes af dem med stor Begiærlighed, hvilket ventelig har lært Nordlænderne at benytte sig af den i Foertrang, som Gunnerus viser i sin Flora Norveg. Nogle tillegge den det navn Tælg, som dog efter Gunneri Flora skal tilhøre <i>Osmunda struthiopteris</i> ,

Det er mange store bregner som manglar frå Eiker utover ormetelg.

[P.] fragile,

Skjørlok *Cystopteris fragilis*
Species Plantarum s. 1091

[P.] phegopteris.

Hengjeveng *Phegopteris connectilis* Species
Plantarum s. 1085

Polythricum commune,

Biørne-Moes, sees mere end nok af paa gamle Enge, hvor GræsVæxten har taget af, og minder Landmanden at lade Ploven gaae derover for at gjøre Ager og siden god Eng deraf.

Storbjørnemose *Polytrichum commune* Species Plantarum
s. 1109

Potamogeton natans, i Damme og Vande;

Vanleg tjønnaks
Potamogeton natans Species
Plantarum s. 126

[P.] perfoliatum og

Hjartetjønnaaks *Potamogeton perfoliatus* Species
Plantarum s. 126

[P.] pectinatum, mangfoldig i Elverne, hvor Giedden siges at æde den begiærlig.

Bust-tjønnaaks *Stuckenia pectinata* Species Plantarum
s. 127

Potentilla anserina, de Norskes Mure, meest paa leerig og fugtig Grund,

Gåsemure *Potentilla anserina*
Species Plantarum s. 495

[P.] argentea, paa Ekrrer,

Sølvsmure *Potentilla argentea*
Species Plantarum s. 497

[P.] verna, liig Tormentille;

Flekksmure *Potentilla crantzii*
Species Plantarum s. 498

[P.] norvegica, ikke rar. I Kløften af de store Grene udskyder den en liden enkelt Stilk med Blomster.

Ugrasmure *Potentilla norvegica* Species Plantarum
s. 499

Prenanthes muralis, paa Kalk-Biergene.

Skogsalat *Mycelis muralis*
Species Plantarum s. 797

Primula veris, Mariæ Nøklebaand. Dens Blomstre bruges her til Bryst Thee.

Marianøkleblom *Primula veris* Species Plantarum
s. 143

Prunella vulgaris, ikke meget.

Blåkoll *Prunella vulgaris*
Species Plantarum s. 600

Pteris aquilinia, Enestab, overflødig i alle Skove og Braater, hvor den ikke skulde staae saa unyttig som nu, hvis man efter Hr. Oberste Heides og fleres Exempel bredde den under Kreaturene, for at igiennemtrænges af deres Møg og Urin, naar de i Indelukker forsamles om Sommer-Nætterne, hvorved Giødselen siden meget kunde forøges. Jeg har efter den engelske Maade, tørret og brændt den til Aske, men fik kun af 3 1/2 Skaalpund eller 12 Lod, 6 Lod 3 Qvintin Aske deraf, det samme lod sig godt ælte i Vand til Kager og skummede sig vel Ulden og Linnet, som blev toet dermed, blev

Einstape *Pteridium aquilinum*
Species Plantarum s. 1075
[s. 101]

reent nok, men beholdt endeel mørke Partikler af Asken, som i Vand maatte afskylles. Da al Aske for sig er skarp og bidende, var det maaskee fornøden at tage noget Tælg til Hielp, helst naar man toede sine Tøier.

Grøftesoleie *Ranunculus flammula* Species Plantarum s. 548

***Ranunculus flammula*,**

Tiggarsoleie *Ranunculus sceleratus* Species Plantarum s. 551

[R.] sceleratus, saa kaldet, fordi man med dens Blomstre kan trække Huden af Fødderne og udgive sig for Suurbenet, hvilket og kan skee med

Engsoleie *Ranunculus acris* Species Plantarum s. 554

R. acris, Hanefod;

Krypsoleie *Ranunculus repens* Species Plantarum s. 554

[R.] repens, Trødske;

Vassoleie *Ranunculus* underslekt *Batrachium* spp.

[R.] aquatilis, mangfoldig i Vandene, og besynderlig derudi, at dens nederste Blade ere fine som Haar, men de øverste brede for at opholde Blomstrene ovenfor Vandbrynen.

Etter [Linné](#) (1753, s. 554) er dette kystvassoleie *Ranunculus aquatilis*. Vassoleiene er vanskelege å skilje til art, så det er tryggast å skrive underslekta vassoleier *Ranunculus* underslekt *Batrachium* spp.

Geitved *Rhamnus cathartica* Species Plantarum s. 193

Rhamnus catharticus, det Træ Fanden flaadde Geden under, ellers kaldet *spina cervina*, fordi den i Enden af hver Green har en liden hvas Tiørne;

Trollhegg *Frangula alnus* Species Plantarum s. 193

[R.] frangula, Brakald, meget almindelig ved Giærder.

Småengkall *Rhinanthus minor* Species Plantarum s. 603

Rhinanthus crista galli, Skielne, maaskee saa kaldet, fordi den skeilner imellem Sommeren og Høsten, og minder Landmanden, naar den visner, at begynde Høe-Sletten.

Eg trur dette er ei samlenemning av småengkall og storengkall *Rhinanthus major*. Sjå kommentarar under *Sundmørs beskrivelse* og *Harandangers beskrivelse*.

Steinnype *Rosa canina* Species Plantarum s. 491 [s. 102]

Rosa canina, Nype Torne, med røde og hvide Roser. Paa dens Grene findes ogsaa her de lodne Insect-Galler, ofte store som Æbler, dem man paa Apothekerne kalder bedegvar, spinosissima, mere sielden.

Bjørnebær *Rubus* spp.

Rubus caesius, Bjørnebær, Brambær,

Blåbringe-bær *Rubus caesius* ([Linné 1753](#), s. 493) er registrert på Eiker. Arten er ikkje vanleg og ser ut til å ha kom seinare med første

registreringa frå 1979 ([Artsdatabanken 2019](#)). Ein meir vanleg art er skogbjørnebær *Rubus nessensis* ([Artsdatabanken 2019](#)). Den var ikkje namnsett på Strøm si tid og det er ikkje usannsynleg at Strøm valde arten med ei skildring hos Linné som likna mest på det han fann.

[R.] idæus, Bringebær, Nordenfields almindeligere end her;

Bringebær *Rubus idæus*
Species Plantarum s. 493

[R.] saxatilis, Tryebær, ligeledes;

Tågebær *Rubus saxatilis*
Species Plantarum s. 494

[R.] chamæmorus, Moltebær, i god Mængde, dog Nordenfields mere.

Molte *Rubus chamaemorus*
Species Plantarum s. 494

Rumex crispus, Hemull, Høymoll, voxer her langt fra ikke saa overflødig, som Nordenfields, hvor den og vilde gjøre langt større Tieneste, hvis man benyttede sig af den til at sætte Syrlighed paa Mad, og at bruge den til Fiske-Retter, da den uden Tvivl vilde udrette meget til at hæmme den af megen Fiske-Spise forårsagede Spedalskhed, siden *rumices* holdes for de ypperligste *antiscorbutica*. Jeg forsøgte derfor, da jeg var Nordenfields, at lade Fiske-Suppe berede med Hemull Blade, ligesom med ordinair Havegrønt, lod og hele Blade kaage deri, og befandt saavel Suppen som Bladene af en gandske behagelig Smag. Alle de som spiste deraf, befandt sig og meget vel derefter, dog drev den temmelig Sved hos nogle;

Krushøymole *Rumex crispus*
Species Plantarum s. 335

Eg trur ein må rekne denne som ei samlenemning for krushøymole og vanleg høymole *Rumex longifolius*. Vanleg høymole var ikkje skildra på Strøm si tid ([IPNI 2022](#)).

[R.] acetosa, Eng-Syre, hvoraf laves Syre-Kaal. Mange Enge og Ekrer staar røde deraf, likesom af

Engsyre *Rumex acetosa*
Species Plantarum s. 337

[R.] acetosella.

Småsyre *Rumex acetosella*
Species Plantarum s. 338

Rumex aquaticus, voxer i Vandbække og Skygge af Træer paa Egers Præstegaard. Mange af dens Blade ere i spiden udskaarne som en Tap, eller særskilt lidet Blad, som synes at være en Virkning af visse Insekters sting ([Strøm 1788a](#), s. 357).

Vasshøymole *Rumex aquaticus*
Species Plantarum s. 336

Ruta muraria, voxer i Bierg-Kløftene på FieldSiderne ([Strøm 1787](#), s. 290).

Murburkne *Asplenium ruta-muraria*
Species Plantarum s. 1081

Her blander Strøm ikkje inn hestsprenng saman med murburkne slik han gjorde i *Søndmørs beskrivelse*. Han har med hestsprenng som eigen art i *Hardangers beskrivelse* under *Osmunda crispa*. Uvanleg nok kan eg ikkje finne at han retta opp feilen frå Sunnmøre i nokon av dei seinare tekstane sine.

Tunarve *Sagina procumbens*
Species Plantarum s. 128

Sagina procumbens, paa Ekrer, hvor Vand bliver staaende.

[*Salix* spp.]

Sjå kommentar under *Sundmørs Beskrivelse*.

Istervier *Salix pentandra*
Species Plantarum s. 1016

[s. 103]

Salix pentandra, Ister-Vidie, Jolster, er her mangfoldig og giver sig let tilkiende om Høsten ved sit hvide Fønn eller Uld, hvori den overgaar alle andre. Uagtet den kaldes *pentandra*, har jeg oftere fundet dens Meel-Traade 6 a 7, end 5. Dens Grene ere fulde af Knuder eller Galler af det Insect *cynips amerinæ*,

Pil *Salix* spp.

[*S.* *fragilis*], Pile Træe;

I [Linné](#) (1753, s. 1017) er dette *Salix fragilis*, i dag grønpil *S. × fragilis* ([IPNI 2022](#)). Grønpil er ein innført hageplante og [Elven & Fremstad](#) (2018, s. 639) er overtydd at Strøm har namnsett denne feil. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 150) foreslår at Gunnerus kan meine mandelpil *Salix triandra* eller istervier *Salix pentandra* når han skriv *Salix fragilis*. Frå Eiker er det rapportert funn av både mandelpil og istervier ([Artsdatabanken 2022](#)). I [Linné](#) (1737, s. 410) er det eit bilete av *Salix fragilis* frå *Flora Lapponica*, og Strøm hadde tilgang til dette verket. Biletet liknar ikkje nokon av dei tre nemnde artane. Denne blir såleis gitt samlenamnet pil som òg er Strøm sitt lokalamn.

Myrtevier *Salix myrsinities*
Species Plantarum s. 1018

[*S.* *myrsinities*],

I [Linné](#) (1753, s. 1018) er dette myrtevier *Salix myrsinities*. Dette er truleg ei gruppe av ulike vier-arter, men dette kan godt vere myrtevier ([Elven & Fremstad, 2018](#), s. 639).

Blokkevier *Salix myrtilloides* Species Plantarum s. 1019

[*S.* *myrtilloides*], liig Blaabær-Lyng, kaldes i Spydebergs Beskrivelse Vivang;

I [Linné](#) (1753, s. 1017) er dette blokkevier *Salix myrtilloides*. Blokkevier er funnet ein gong i Modum i 1834, dessverre har eg ikkje bilete av herbariumarket så eg kan verifisere funnet ([Artsdatabanken 2022](#)). Blokkvier er ein austleg art og er knytt til tuer på jordvassmyrer og kan ha vore vanlegare før då dreneringa av myr var meir uvanleg.

Småvier *Salix arbuscula*
Species Plantarum s. 1018

[*S.* *arbuscula*], hvid Vidie;

I [Linné](#) (1753, s. 1017) er dette småvier *Salix arbuscula*. Småvier er uvanleg på Eiker og er rapportert ein einaste gong frå Løkmyr i 1970 av Kjell Ivar Flatberg ([Artsdatabanken 2022](#), XL-3391). Eg set småvier på denne sidan Strøm kan ha funne den.

[S.] *caprea*, Selje;

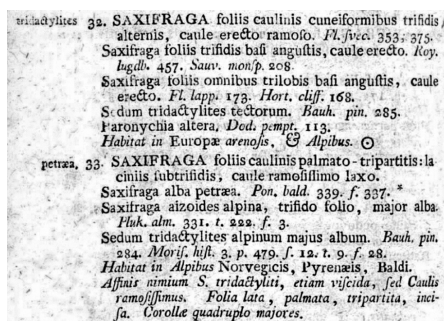
Selje *Salix caprea* Species Plantarum s. 1020

[S.] *cinerea*, graa Vidie. I alle tilgrodde Grøfter voxte Vidie-Træerne meget overflødig, hvor om derfor af Vidier vilde plante levende Giærder, som meget vel lod sig giøre, maatte først graven Grøfter og siden ved Brædden deraf saae eller plante Vidie-Træer, især *pentandra* og *cinerea*.

Gråselje *Salix cinerea* Species Plantarum s. 1021

I [Linné](#) (1753, s. 1021) er dette gråselje *Salix cinerea*. Sjå kvifor eg kjem fram til øyrevier *Salix aurita* i *Søndmørs* og *Hardangers beskrivelse*. Sidan det veks gråselje på Eiker, kan det godt vere denne arten Strøm såg, sjølv om øyrevier òg er vanleg ([Artsdatabanken 2022](#)). Det kan vere ei samlenemning av fleire artar, det kan vere dette er Strøm sitt namn på øyrevier, men under tvil set eg gråselje her sidan den veks på Eiker.

Saxifraga petraea, paa Skramnæs, voxer paa tørre Bakker og er dog heel saftig. Den hele Væxt er guul, og Bladene foran indskaarne i Tunger, røde i Spidsen. Paa dens Blade har jeg seet Insect-Eg, hvoraf fremkom Insecter der lignede *acari*, havde et langt Sue-Rør, 4 Leder i Falhornene, 6 Fødder, og thorax ligesom adskilt i 2 Parter, Vammen havde en Rad sorte Qvadrater i Midten og sorte Tænder paa Siderne, maae altsaa have været en *cimex*;

Faksimile frå skildringa til *Saxifraga tridactylites* & *petraea* i *Species plantarum* ([Linné 1764](#), s. 578).

Trefingersildre *Saxifraga tridactylites*

[Linné](#) (1764, s. 578) skriv (Sjå faksimile for latinsk tekst, dette mi omsetjing) at *Saxifraga petraea* var «veldig lik *S. tridactylites*, men er klebrig, stengelen er meir delt, breie, handdelte, tredelte og innskjerde blad. Kronblada fire gongar større». *Saxifraga petraea* er ikkje kjent frå Noreg, sjølv om Linné skriv at den finst i fjella i Noreg. Dette var truleg basert på feilinformasjon frå Gunnerus. [Jørgensen et al.](#) (2016, s. 217 & 247) skildrar korleis Gunnerus strevar med å skilje desse to artane og [Amundsen](#) (1976) viser korleis diskusjonen går over mange brev mellom Gunnerus og Linné. Ei anna mogleg sildre med treflika blad er oslosildre *Saxifraga osloënsis*, men den er ikkje registrert på Eiker. Trefingersildre *Saxifraga tridactylites* er funne i Mjøndalen ([Artsdatabanken 2019](#)) og er den mest trulege kandidaten.

[S.] *granulata* plantes her i Haverne under Navn af Porcelain-Blomster, men er nok fra første Tid tagen af Vild-Marke, hvor den vel ikke er funden af mig, men af andre. See Flora Norveg. item Spydebergs Beskrivelse, i hvilke begge den anføres som vildvoxende.

Nyresildre *Saxifraga granulata* Species Plantarum s. 403

Raudknapp *Knautia arvensis*
Species Plantarum s. 99

***Scabiosa arvensis* og**

Blåknapp *Succisa pratensis*
Species Plantarum s. 99

[S.] *Succisa*, paa Engene.

[*Scirpus*]

Det er nok rettast å rekne dei ulike *Scirpus*-artane som ei samlegruppe av ulike slekter og artar av siv og sivaks. Eg har likevel namnsett artane slik dei er etter Linné, så lenge det gir meining ut frå økologi og området.

Sumpsivaks *Eleocharis palustris* Species Plantarum s. 47

Scirpas[sic] palustris,

Bjønnskjegg *Trichophorum cespitosum* Species Plantarum s. 47

[S.] *cæspitosus,*

Sjøsivaks *Schoenoplectus lacustris* Species Plantarum s. 48

[S.] *lacustris*, mangfoldig i Fiskum-Vandet, hvor man skal have fundet den tienlig til at tække Huus-Tag ligesom med Rug-Halm;

Skogsivaks *Scirpus sylvaticus* Species Plantarum s. 51

[S.] *sylvaticus*, kaldes af sine brede og hvasse Blade Sverd-Staar.

Eittårsknavel *Scleranthus annuus* Species Plantarum s. 406 [s. 104]

***Schleranthus[sic] annuus*, paa tørre Steder.**

Skjoldberar *Scutellaria galericulata* Species Plantarum s. 599

***Scutellaria galericulata*, ved Vandenes Strandbredde.**

Brunrot *Scrophularia nodosa* Species Plantarum s. 619

***Scrophularia nodosa*. Her kaldet Halsbyld-Rod, fordi Roden kaages i Øll, som drikkes at svede paa, hvoraf Halsbylden skal fordeles. Dette har og været Linne berettet ved Tycho Holm.**

Smørbukk *Hylotelephium maximum* Species Plantarum s. 430

***Sedum telephium*, Smørbuk, paa Biergene, bruges at blande blant Kaal, ligesom campanula latif.,**

Broddbergknapp *Petrosedum rupestre* Species Plantarum s. 431

[S.] *rupestre*, paa Møllenhof;

Bitterbergknapp *Sedum acre* Species Plantarum s. 489

[S.] *acre*;

Kvitbergknapp *Sedum album* Species Plantarum s. 432

[S.] *album*, sielden. Forunderligt er det, at saa saftige Væxter som disse skal voxe paa de tørreste Klipper og Bierge.

Selinum sylvestre, denne meget bittre Urt voxer paa fugtige Steder blant Træerne, og findes dog hverken i Gunneri Flora Norveg. eller Linnæi Fl. Suecica. Roden er deelt i 2 eller flere Parter eller Hoved Grene, hvorved den adskilles fra *S. lactescens*.

Ukjent

I [Linné](#) (1753, s. 244) er det to *Selinum*: *S. palustre* og *S. sylvestre*. Både *S. palustre* og *S. sylvestre* er synonym til mjølkerot *Peucedanum palustre* ([IPNI 2022](#)). Mjølkerot er vanleg på Eiker ([Artsdatabanken 2022](#)).

[Wille](#) (1786, s. 126) som hadde mykje kontakt med Strøm, har både *S. sylvestre* og *S. lactescens* i boka om Seljord. [Dahl](#) (1892, s. 64) fann herbariet til Wille på slutten av 1800-talet i Trondheim og gjekk gjennom det. Dette herbariet har eit eksemplar som Wille namnsette *Selinum sylvestre* og eit eksemplar han namnsette til *S. lactescens*. Dahl meiner begge eksemplara er krusfrø *Selinum carvifolium*.

Krusfrø er ikkje uvanleg på Eiker, men er ikkje rapportert etter Wille frå Seljord. Seljord ligg utanfor den naturlege utbreiinga for krusfrø, som er i hovudsak rundt Oslofjorden. Eg trur helst at Strøm tenkte på mjølkerot, men eg har for få fakta til at eg kan fastslå det sikkert.

Senecio jacobæa, Korsurt, i Haverne.

Landøyda *Jacobaea vulgaris*
Species Plantarum s. 860

Sempervivum tectorum, Den kalles her Aarsgrøde, ventelig fordi den det hele Aar holder sig grøn, og skyder i Varmen nye Spirer endog om Vinteren, Hvorfor man pleier henge den under Taget i sine Stuer. Saften deraf indgytes i Saar og afhugne Lemmer, som herved læges ([Strøm 1784b](#), s. 275).

Taklaur *Sempervivum tectorum* Species Plantarum s. 464

Serapias helleborine, har jeg her og paa Søndmør fundet, paa Steder af lige Beskaffenhed, nemlig paa Kalkbierge liggende for Solen, som lader formode, at den helst trives paa denne Bierg-Art.

Breiflangre *Epipactis helleborine* Species Plantarum s. 949

På Eiker er det i tillegg til breiflangre *Epipactis helleborine* rapportert myrflangre *Epipactis palustris* og raudflangre *Epipactis atrorubens*. Raudflangre er den med flest rapportar ([Artsdatabanken 2022](#)).

Serratula arvensis, i og omkring Agrene. Dens Blade sees ofte igiennemborede af en larva cassidæ, som opholder sig derpaa.

Åkertistel *Cirsium arvense* Species Plantarum s. 820

Silene rupestris, paa Klipper og Bierge.

Småsmelle *Atocion rupestre* Species Plantarum s. 421

Bekkekarse *Cardamine amara* Species Plantarum s. 657

Sisymbrium nasturtium aqvaticum, den rette Bække Karse, men ikke nær saa almindelig som *cardamine pratensis*, der bruges her i dens Sted;

I [Linné](#) (1753, s. 657) finn ein *Sisymbrium nasturtium-aquaticum* og [IPNI](#) (2022) oppgir at det er eit synonym til vegsennep *Sisymbrium officinale*. Strøm kallar denne bekkekarse og det peiker mot ein art som veks vått. Vegsennep veks tørt og passar derfor ikkje. Ut frå Strøm si norske namngjeving held eg på bekkekarse *Cardamine amara*.

Hundesennep *Descurainia sophia* Species Plantarum s. 659

[S.] sophia, i Gaards-Rummene;

Brunnkarse *Rorippa palustris* Species Plantarum s. 657 [s. 105]

[S.] islandicum ved Dammene, skjønt ikke af den Størrelse, som Figuren i Fl.Dan.Tab. 409.

Det er lite truleg at Strøm fann islandskarse *Rorippa islandica* på Eiker. Det er meir sannsynleg at han fann brunnkarse *Rorippa palustris* som kan vere litt lik teikninga frå [Oeder](#) (1766, Tab. 409), og er vanleg på Eiker.

[Oeder](#) (1766, Tab. 409) sin illustrasjon av *Sisymbrium islandicum*.

Slyngsøtvier *Solanum dulcamara* Species Plantarum s. 185

Solanum dulcamara, her kaldet Vivang, sees mangelsteds ved Giærder i Skygge af Træer og Buske.

Gullris *Solidago virgaurea* Species Plantarum s. 880

Solidago virga aurea, Guld-Riis, almindelig.

Haredylle *Sonchus oleraceus* Species Plantarum s. 794

Sonchus oleraceus, i Haverne;

Åkerdylle *Sonchus arvensis* Species Plantarum s. 793

[S.] arvensis, i Agrene;

[S.] alpinus , Tort, paa Fieldene erindrer jeg ikke at have seet.	Turt <i>Cicerbita alpina</i> Species Plantarum s. 794
Sorbus hybrida , Rogne-Asald, sees paa Ulvelands-Banken, paa Ringerige skal den voxe i større Mængde.	Rognasal <i>Hedlundia hybrida</i>
Sparganium erectum ,	Kjempepigknopp <i>Sparganium erectum</i> Species Plantarum s. 971
item natans , begge i Vande og Elve. Det er mange artar av pigknopp i området deriblant kjempepigknopp og småpigknopp.	Småpigknopp <i>Sparganium natans</i> Species Plantarum s. 971
Spergula arvensis , i Agrene.	Linbendel <i>Spergula arvensis</i> Species Plantarum s. 440
Sphagnum palustre , Myr-Moes, Hvid Moes, giver det her saa kaldte Rosen-Torv, hvoraf man her betiener sig til at tætte Vand-Render og Dæmninger, som allerede §5 er viist; det kjøbes derfor undertiden til dette Brug af dem, som ikke have det paa deres Eiendom. Arten i (Linné 1753 , s. 1106) er sumptorvmose <i>Sphagnum palustre</i> . Namnsetjinga på torvmosar på 1700-talet var usikker og artsrikdomen på Eiker er mykje større enn denne eine arten.	Torvmose <i>Sphagnum</i> spp.
Spiræa filipendula , har jeg seet paa Engene ved Christiania;	Knollmjødurt <i>Filipendula vulgaris</i> Species Plantarum s. 490
[S.] ulmaria , Mjødurt, almindelig og velbekendt.	Mjødurt <i>Filipendula ulmaria</i> Species Plantarum s. 490
Stachys sylvatica , bekendt af sin stinkende Lugt. Paa Søndmør kalder man den Skov-Brændenot: Skov-Næsle,	Skogsvinerot <i>Stachys sylvatica</i> Species Plantarum s. 580
[S.] palustris , Svine-Rod, paa Agrer og Ekrer.	Åkersvinerot <i>Stachys palustris</i> Species Plantarum s. 580
Stellaria graminea , Stjerneblomster, overalt paa Engene.	Grasstjerneblom <i>Stellaria graminea</i> Species Plantarum s. 422
Tanacetum vulgare , Rinsan, ved Gaardene.	Reinfann <i>Tanacetum vulgare</i> Species Plantarum s. 844 [s. 106]
Taxus baccata , Barlind, i Skovene.	Barlind <i>Taxus baccata</i> Species Plantarum s. 1040

Ukjent

Thlaspi arvense, i Haverne, lugter som Løg;

I [Linné](#) (1753, s. 646) er dette pengeurt *Thlaspi arvense*, men skildringa til Strøm om at den lukter lauk kan peike mot laukurt *Alliaria petiolata*, som er i same familie som pengeurt og luktar lauk. Laukurt er vanleg på Eiker ([Artsdatabanken 2022](#)), men det er pengeurt òg. Eg kan ikkje fastslå kva Strøm meinte her.

Gjetartaske *Capsella bursa-pastoris* Species Plantarum s. 647

[T.] bursa pastoris, Hyrde-Taske, i Gaards Rummene.

Timian *Thymus* spp.

Thymus serpyllum, Vild-Thimian, paa tørre Bakker.

Småtimian *Thymus serpyllum*, ([Linné 1753](#), s. 590) finst på Eiker-området, men bakketimian *Thymus pulegioides* er meir vanleg ([Artsdatabanken 2022](#)). Eg kjem ikkje lengre enn til slekta timian.

Skogstjerne *Lysimachia europaea* Species Plantarum s. 344

Trientalis Europaea.

Kvitkløver *Trifolium repens* Species Plantarum s. 767

Trifolium repens, Hvidkolle;

Raudkløver *Trifolium pratense* Species Plantarum s. 768

[T.] pratense, Rødkolle,

Gullkløver *Trifolium aureum* Species Plantarum s. 772

[T.] agrarium, med guldgule Blomster, paa tørre Bakker.

Myrsaulauk *Triglochin palustris* Species Plantarum s. 338

***Triglochin palustre*[Sic]**, ikke meget.

Ballblom *Trollius europaeus* Species Plantarum s. 556

Trollius europæus, Bollerblom, almindelig. I dens runde og sammensluttende Blomster opholde sig de mindste Fluer; som man ved at lugte til dem, let kan trække op i Næsen.

Tårnurt *Turritis glabra* Species Plantarum s. 666

Turritis glabra, paa tørre Bakker, hvor den kan blive 1/2 Alen høi,

Bergskrinneblom *Arabis hirsuta* Species Plantarum s. 666

[T.] hispida, ligeledes paa tørre Steder.

Eg har ikkje klart å finne *Turritis hispida* i samtidig litteratur. I 1821 vart det skildra ein *T. hispidula*, men det er for seint til å vere rett art. *Hispida* betyr raggete på latin, medan *hirsuta* betyr håra. Det kan vere fort gjort å forbytte desse orda dersom ein kan latin.

Dessutan er *hirsuta* den einaste *Turritis* som startar på bokstaven-h i [Linné](#) (1753, s. 666). *T. hirsuta* i dag er bergskrinneblom *Arabis hirsuta*. Bergskrinneblom er vanleg på Eiker og er ikkje tatt med under andre namn.

Tussilago farfara, Heste-Hov, Leer-Fivel, i denne leerige Egn almindelig.

Hestehov *Tussilago farfara*
Species Plantarum s. 865

Typha latifolia, Mængde i Lier Sogn nær Drammen, hvor dens Blomster-Duske eller Frøe-huse (forstaae de nederste eller Hun Blomsterne) bruges til at rense og pudse Fløiel, Manskester og eslige, til hvilket Brug de om der Kjøbes af Hollænderne. Et Strykke af Røret lader man blive siddende som et Skaft, skjønt man og betiener seg deraf til smaa Karbaand. Det Navn, man der giver den, Kievledon, fordi dens Samling af Frøehuse, som lignes ved Duun, udgjør en lang Sylinder, som det trinde redskab Kievle, hvormed man i Norge bager Fladbrød ([Strøm 1788a](#), s. 357).

Brei *dunkjeve* *Typha latifolia*
Species Plantarum s. 971

Vaccinium uliginosum, Blokkebær, Skindtryter;

Blokkebær *Vaccinium uliginosum* Species Plantarum s. 350

[V.] *myrtillus*, Blaabær;

Blåbær *Vaccinium myrtillus* Species Plantarum s. 349

[V.] *vitis idæa*, Tyttebær;

Tyttebær *Vaccinium vitis-idaea* Species Plantarum s. 351

[V.] *oxycoccus*, Tranbær, hvilken sidste voxer i Mængde og er meget brugelig at perse[sic] Saft af til Punch, Haver-Supper, og deslige.

Tranebær *Oxycoccus* spp.

I [Linné](#) (1753, s. 351) er dette *Vaccinium oxycoccus*, i dag stortranebær *Oxycoccus palustris*. Strøm skilde neppe mellom stortranebær og småtranebær *Oxycoccus microcarpus* sidan småtranebær ikkje vart skildra før 1871 ([POWO 2022](#)).

Valeriana sylvestris, Vendel-Rod, her ei saa almindelig som Nordenfields, hvor det blant endeel Bønder er brugeligt, at kaage den i Øll, og dermed toe Lammelemmer, hvoraf jeg et Par Gange har seet god Virkning.

Vendelrot *Valeriana sambucifolia* Species Plantarum s. 31

I [Linné](#) (1753, s. 31) er dette lækjevendelrot *Valeriana officinalis*. På Eiker veks både lækjevendelrot og vanleg vendelrot *Valeriana sambucifolia*. Linné skilde ikkje mellom vendelrot og lækjevendelrot i 1753, og ut frå dagens utbreiing er vendelrot mest sannsynleg.

Verbascum thapsus, Lungesot-Rod, Dette Navn gives den ogsaa her især af Folk, som komme fra Oplandene, de vide og at anvende den til samme Brug, som de Nordenfjeldske, nemlig at pulverisere og give Creaturene den ind i Dey, mod Hoste og Lungesot. Jeg har selv forsøgt dette 3 Gange med Lykke, og følgelig havt Beviis paa Sagens Rigtighed;

Filtkongsllys *Verbascum thapsus* Species Plantarum s. 177 [s. 107]

Mørkkongslys *Verbascum
nigrum* Species Plantarum
s. 178

[V.] nigrum voxer ligesom hin paa tørre Enge.

Lækjeveronika *Veronica
officinalis* Species Plantarum
s. 11

Veronica officinalis, Ærenpriis;

Bekkeveronika *Veronica
beccabunga*

[V.] beccabunga, ved Vandene, men kun sielden;

Twiskjeggveronika *Veronica
chamaedrys* Species
Plantarum s. 13

[V.] chamaedrys, paa Engene;

Bakkeveronika *Veronica
arvensis* Species Plantarum
s. 13

[V.] arvensis, i Haverne;

Vårveronika *Veronica verna*
Species Plantarum s. 14

[V.] verna, i Gaards Rummene.

Krossved *Viburnum opulus*
Species Plantarum s. 267

Viburnum opulus, Been-Ved, der og til Forskiel fra *Lonicera xyloft*, kaldes Ulv-Ved, Bærrene kalder man her Hostebær, fordi de spises mod Hoste, men tages ikke af Træerne førend ved Kyndelsmisse-Tider, da de først skal være fuldmodne;

Snøball-krossved *Viburnum
opulus* var. *roseum* Species
Plantarum s. 267

Viburnum roseum, Snebold-Træet, som efter Linnæi Vidnesbyrd ikkun skal være en Artforandring af Beenveden, sees her plantet ved husene paa Hassel Jernværk.

Gjerdevikke *Vicia sepium*
Species Plantarum s. 737

Vicia sepium, Skolmegræs;

Fuglevikke *Vicia cracca*
Species Plantarum s. 735

[V.] cracca, her kaldet Jogræs;

Skogvikke *Vicia sylvatica*
Species Plantarum s. 734

[V.] sylvatica, en smuk Field-Urt med hvide og blaastribede Blomstre.

Engfiol *Viola canina* Species
Plantarum s. 935

Viola canina, Viol-Blomster, blomstrer tillig i May;

Myrfiol *Viola palustris*
Species Plantarum s. 934

[V.] palustris, i stor Mængde paa fugtige Marke om Vaaren;

Stemorblom *Viola tricolor*
Species Plantarum s. 935

[V.] tricolor, Stivmors Blomster, kaldes og af sine Blomsters lyse og mørke Farve, den lyse Dag og mørke Nat, eller slet hen Dag og Nat; montana, paa Fieldene.

Smånesle *Urtica urens*
Species Plantarum s. 984

Urtica urens, Eirer-Næsle;

Stornesle *Urtica dioica*
Species Plantarum s. 984

[U.] dioica, Næsle, Brænd-Næsle.

NORSKE NAMN

A

aakerlouk, 171
aare, 59
aarsgrøde, 217
aasp, 111
abrodd, 36
ager-binde, 110
ager-kaal, 122
ager-pibe, 85
ager-sinnep, 122
agurk, 36
akeleie, 36, 180
akeleye, 36, 123, 180
aksveronika, 133
alands-rod, 36
alantrot, 36
alm, 135
alvnæver, 201
alv-næver, 96
ask, 75
asp, 111
asparges, asparres, 36
augnetrøyst, 74, 148, 191

B

bakkefrytle, 92, 151, 197
bakkestjerne, 148, 191
bakkesøte, 86
bakketimian, 220
bakkeveronika, 169, 222
balderbrå, 100, 101, 157, 205
ballblom, 220
balsamkrage, 36
balsom, 36
bandgras, 42
barbro-græs, 100, 180
barlind, 128, 219
beengræs, 176, 207
been-veed, 91, 134
begerhagtorn, 69, 189

begerlav, 96, 155
beitesjampinjong, 48, 176
bekkerundmose, 207
bekkeveronika, 222
benediktinartistel, 37
berberis, 36
bergasal, 68, 69, 146
bergfrue, 119, 173
berggull, 73, 187
bergmynte, 105, 158, 208
bergrøykvein, 181
bergskrinneblom, 171, 220
bergsvineblom, 122
betonie, 36
bierge-mangel, 124
biereg-knop, 121
biereg-syre, 116
birk, 58
birke-pors, 59
bitterbergknapp, 121, 166, 216
biødler, 144
bjørnebær, 115, 163, 212
bjørne-bær, 115
bjørne-kirkse, 194
bjørnekloe, 194
bjørne-moes, 211
bjørne-Mossa, 160
bjørn-kam, 105
bjørn-kiekse, 89
bjørnebær, 115, 163, 212
bjønbrodd, 53
bjønnekam, 105, 158
bjønnekjeks, 149, 194
bjønnskjegg, 121, 165, 216
bjørk, 58
blaae-bielde, 62
blad-tare, 80
blanksennep, 123
blanktjønnaks, 111
bleikstorr, 64

blod-rod, 128
blodstorkenebb, 149, 170, 193
blokkebær, 131, 168, 221
blokkevier, 214
blæretang, 76
blåbringeber, 115, 163, 212
blåbær, 131, 168, 221
blåklokke, 62, 144, 185
blåknapp, 120, 165, 216
blåkoll, 112, 161, 211
blålyng, 53, 142, 174
blåtopp, 47, 142, 172
blåveis, 179
bollerblom, 220
bondevikke, 134
botnegras, 99, 156, 203
brakald, 212
brambær, 212
brandgule-Lillier, 36
brannliljer, 36
brearve, 126, 173
brei dunkjevle, 221
breiflangre, 122, 217
bringeber, 37, 115, 163, 213
broddbergknapp, 216
broddfagermose, 207
brudespore, 104
brunkiær, 182
brunnkarse, 218
brunrot, 121, 165, 216
brænde-nott, 136
brænd-hætte, 136
brænd-næsle, 222
bue-græs, 56, 181
bue-tare, 81, 82, 83
bukkebeinurt, 207
bukkeblad, 102, 157, 205
bulmeurt, 170, 195
burot, 56, 143, 181
burre, 55
bust, 91
buste-lyng, 191
bustlokke, 210
bust-tjønnaks, 211
butare, 81
bymelde, 66, 188
bække-karse, 185
bøkskjerpe, 94

C

calmus, 37
chilipepar, 43
chrysanthemum, 37

cochleare, 67
commeelblom, 37
consolide, 37

D

dagfiol, 38
damask-blomster, 38
dauvnesle, 93, 152, 198
desmer-blom, 205
dikesvineblom, 122
drakehovud, 190
draugfjør, 80
dundå, 85, 193
dunhavre, 51, 58, 182
dunkjempe, 209
duppesoleie, 113, 161
duskgråmose, 61
duskull, 73, 148, 191
dvergbjørk, 59, 143
dvergjamne, 100, 157
dvergekattost, 205
dvergmjølke, 72
dæle, 193
dæn, 85
død-nelde, 93
død-nælde, 198
døle, 193

E

edel riddarspore, 38
eeg, 113
eene, 93
eenebær-træe, 93
eikeveng, 77, 79
einer, 93
einerlav, 154, 200
einstape, 112, 161, 211
eirer-næsle, 222
eittårsknavel, 216
elghornslav, 200
elvesnelle, 72, 148, 191
emaillet blomster, 102
ene-stab, 112
enge-græs, 50
enge-kald, 163
engfiol, 134, 169, 222
enghaukeskjegg, 194
enghavre, 182
eng-havre, 51, 178, 182
enghumleblom, 87, 149, 193
engkall, 163
engkarse, 62, 144, 185
engknoppurt, 145, 186

engkvein, 50, 141, 177
 englodnegras, 89, 150, 195
 engmarihand, 104
 engminneblom, 102, 157, 207
 engrapp, 108, 160, 210
 engreverumpe, 142, 179
 engsmelle, 19, 70, 146, 189
 engsoleie, 113, 163, 212
 engsvingel, 74, 148, 192
 engsyre, 32, 116, 164, 213
 engtjæreblom, 99, 156, 204
 eple, 45
 ert, 209
 erte-nebber, 208

F

fagerknoppurt, 66, 145, 186
 fagerperikum, 150
 fagerveng, 80
 fattig mands trudsel, 37 fedle-stak, 142
 fennikel, 34
 fidle stak, 178
 fieldgræs, 200
 field-moe, 117
 field-rose, 119
 fiis-sop, 99, 203
 fiken, 38
 filtkongsslys, 33, 132, 171, 221 find-skæg, 103, 121
 findtop, 207
 finger-hat, 70
 finnskjegg, 103, 157, 207
 fintop, 165
 fiolen-blomster, 38
 firblad, 105, 159, 208 firkantperikum, 90, 150, 195
 fivel, 93, 195
 fjellarve66, 172
 fjellbunke, 51, 171, 178
 fjellfiol, 135, 169
 fjellflokk, 45
 fjellfrøstjerne, 167, 173
 fjellkattefot, 88, 149
 fjellkvann, 53, 179
 fjellkvein, 49,
 fjellmarikåpe, 52, 142, 178
 fjellrapp, 172
 fjellskrinneblom, 172
 fjellsmelle, 69, 172
 fjellsmyle, 178
 fjellsvæver, 89, 194
 fjellsyre, 116, 164
 fjelltimotei, 106, 159, 173
 fjelltistel, 122

fjelltjæreblom, 172
 fjellveronika, 133, 134, 173
 fjørekoll, 125, 167
 fjøresaltgras, 108
 fjøresaulauk, 130
 fjørrose, 90, 151, 195
 flaskegrasskar, 139
 flaskestorr, 65
 flatrapp, 210
 flekkgrisøyre, 196
 flekkmarihand, 104, 158, 208
 flekkmure, 161, 211
 flesme-græs, 133
 flikbrønsle, 182
 flikvårmose, 197
 floghavre, 57, 182
 flotgras, 124, 166
 flue-svamp, 49, 177
 fløyelsblom, 38
 fokklav, 94
 forgiet mig ei, 102
 fôrvalurt, 127
 fredlaus, 170, 204
 frynseflekkskivesopp, 48
 frytle, 92
 fuggle-blom, 111
 fuglevikke, 134, 169, 222
 furu, 107
 furumose, 196
 fyrre, 107
 fægre, 86
 følblom, 93, 152, 198

G

gaase-blomster, 125
 galte-tand, 125
 gatemelde, 146, 187
 gaukeskoe, 189
 gauksyre, 105, 158, 208
 gede-joll, 53
 gede-klov, 102
 gede-rams, 190
 gede-simmer, 53
 geedskoe-græs, 71
 geitrams, 71, 147, 190
 geitsvingel, 74
 geitved, 212
 giedske, 71
 gjeldkarve, 106, 159, 209
 gjerdevikke, 134, 222
 gjetartaske, 128, 167, 220
 glang-urt, 86

glye, 129
gouple, 185
gran, 108
granmose, 90, 150, 196
graslauk, 179
grasstjerneblom, 126, 167, 219
greina tarmgrønske, 135
greintungras, 110, 160, 210
greplyng, 58, 172
grisetang, 76
gritnaskov, 201
groblad, 108, 209
groe blad, 108
groe-blokke, 108
grovstry, 153
grynorkje, 95, 153
grynraudbeger, 96, 202
grøftesoleie, 113, 161, 212
grøn-blad, 120
grønnever, 96, 155, 201
grønpil, 117, 164, 214
grønske, 129, 135
grå fargelav, 95, 153, 199
grå korallav, 97, 156
grå vidie, 214
gråmose, 61, 143, 183
gråor, 59
gråselje, 118, 164, 215
gul frøstjerne, 128
gul nøkkerose, 158, 207
gul småfingersopp, 67
gulaks, 54, 143, 180
guld-riis, 123, 218
guld-soløye, 89
guldå, 85
gulfrøstjerne, 167
gulldusk, 170, 204
gullglass, 184
gullhavre, 58, 182
gullkløver, 220
gullkrage, 33, 37, 188
gullris, 123, 166, 218
gullstjerne, 170, 208
gulmaure, 86, 149, 193
gulrot, 38
gulsildre, 120
gulskinn, 153, 154, 200
gulskjerpe, 154
gulskolm, 93, 152, 198
gulstorr, 64, 144, 186
guste-græs, 70
guul-blik, 94

guul-rok, 132
gyldenlakk, 38
gåsefot, 181
gåsemure, 111, 161, 211

H

haar-voxter, 114
hagebønne, 43
hagekjørvel, 40
hagesalat, 42
halsbyld-rod, 216
han-blom, 110
hanefod, 212
hane-fod, 113
hanekam, 99, 156, 204
haredylle, 123, 166, 218
harefod, 194
hare-fod, 88
haremat, 93, 152, 198
harerug, 110, 160, 210
harestorr, 63, 144, 186
hassel, 68
hatl, 68
havbendel, 55, 56, 166
havre-græs, 60
havsalat, 135
hegg, 112
heigråmose, 61
heisiv, 91, 151, 197
heksekost, 56
helenium, 36
hemul, 115, 213
hengjeaks, 102, 157, 205
hengjebjørk, 59
hengjeveng, 110, 160, 211
heste-blokke, 145
heste-bær, 54
heste-fivel, 72
hestehavre, 58, 143
hestehov, 131, 168, 221
heste-hove, 62
hesterumpe, 89, 150, 190
heste-rumpe, 190
heste-soløye, 56
hestespreng, 158
heste-spreng, 57
heste-tare, 84
hiertens-fryd, 38
hindbær, 37
hjar-tegras, 60, 143
hjar-tetjønnaks, 211
holve, 168

horn-tidse, 185
 hostebær, 222
 houvendelse-græs, 104
 humle, 90, 195
 hundegras, 70, 147, 189
 hunde-kirkse, 187
 hundekjeks, 66, 145, 187
 hundekvein, 50, 177
 hundepersille, 47, 176
 hundesennep, 171, 218
 hunde-slænge, 66
 hundetunge, 189
 hund-veed, 114
 hunger-dot, 207
 huul-næse, 179
 hvid moes, 219
 hvid-blad, 63
 hvid-blik, 95
 hvid-knøsk, 60
 hvidkolle, 220
 hvid-kolle, 130
 hvid-kork, 95
 hvid-mosse, 124
 hvid vidie, 214
 hviid-soløye, 113
 hyben, 114
 hyld, 119
 hypericum, 90
 hyrde-taske, 128, 220
 høg fjellskarse, 123
 hønsebid, 210
 hønsegras, 110, 210
 høymol, 115
 høymole, 115, 163, 213
 høymoll, 213
 hårfrytle, 92, 151, 197
 hårsvæve, 89, 149, 194

I

igle-græs, 105
 igle-mosse, 124
 islandsk moes, 200, 201
 islandskarse, 218
 islandslav, 153, 200
 issoleie, 113, 161, 172
 ister-vidie, 214
 istervier, 117, 165, 214

J

jamne, 86, 100
 jarnæter, 147
 jasmin, 39

jogræs, 227
 joll, 53
 jolster, 214
 jomfrus mariæ sengebaand, 105
 jonsokkoll, 52, 142, 178
 jord-bær, 75
 jordebær, 192
 jordflatbelg, 33, 39
 jordnøtt, 39, 61, 62, 144
 jordrøyk, 85, 149, 193
 jord-veddende, 194
 juttel-troft, 62
 jåblom, 105, 159, 209

K

kabbelaup, 93
 kalkhakemose, 207
 kalmus, 176
 kalmusrot, 37, 176
 kamilleblom, 37, 205
 kampe, 209
 kamskøring, 77
 kantarell, 48, 177
 kantkonvall, 68, 188
 kartlav, 94, 152, 198
 karve, 66, 145, 186
 kattefot, 88, 149, 194
 kattehale, 170, 204
 kaurtang, 76
 kielder-hals, 189
 kierring-rok, 72
 kirsebær, 40
 kjeldegras, 50, 177
 kjeldeurt, 102
 kjempepiggnopp, 219
 kjempesøtgras, 159, 209
 kjerringiris, 196
 klengjemaure, 86, 149, 193
 klippekorkje, 95, 152
 klobleikmose, 90, 196
 klokkelyng, 73, 148, 191
 klubbelav, 94
 klunger, 114
 klænge, 193
 knappsiv, 32, 91, 151
 knapptang, 129
 knegras, 74, 148
 knereverumpe, 52, 179
 knippegråmose, 61
 knivkjuke, 60
 knollerteknapp, 208
 knollkarve, 62, 144

knollmjødurt, 124, 219
knopparve, 124
knoppe-tang, 76, 85
knuldre, 129
knusk, 59
knuskkjuka, 60
knøsk, 60
koe-simmer, 112
korallrot, 103
kork, 95
kork mosse, 95
korkje, 95, 152
kornblom, 40, 186
kornbrunbeger, 96, 155, 202
kornstorr, 65, 145
korsurt, 217
kors-urt, 122
kraake-liin, 97
krage-fod, 100
kranskonvall, 68, 146
kransmynte, 67, 146, 188
kratthumleblom, 193
krattlodnegras, 32, 89, 150, 195
krattmjølke, 71, 147, 190
krekling, 71, 147, 190
kristtorn, 91
krokhal, 204
krossknapp, 194
krossved, 134, 222
krusemynte, 40
krusetistel, 62, 185
krusfagermose, 207
krusflik, 78
krusfrø, 217
krushøymole, 115, 163, 213
kryddersalvie, 42
krypsiv, 92, 151, 197
krypsoleie, 113, 163, 212
kræke-bær, 71
krøll-sop, 190
kue-sop, 182
kummen, 66
kurve-tare, 78, 83
kusymre, 112
kvann, 142
kvassdå, 85, 149, 193
kvasstorr, 65
kvastsvæve, 194
kveke, 131, 168
kvistlav, 199
kvit gåseblom, 180
kvit nøkkerose, 103, 158, 207

kvit peparriske, 47
kvitbergknapp, 121, 165, 216
kvitbladtistel, 63, 145, 185
kvitfiol, 38
kvitkløver, 130,
kvitkrull, 97, 155
kvitkurle, 119, 165
kvitlauk, 179
kvitlyng, 53, 142, 172, 179
kvitmaure, 83, 149
kvitmyrak, 121, 165
kvitsoleie, 113, 161, 173
kvitsymre, 53, 142, 179
kystbergknapp, 121
kystbjørnekjeks, 89
kystfrøstjerne, 167
kystgrisøyre, 91, 151, 196
kystmyrklegg, 106, 159, 209
kystvassoleie, 212

L

lakrismjelt, 181
landøyda, 122, 166, 217
lappvier, 119
lauk, 40
laukurt, 171
laurbær, 40
lavendel, 40
laxe-blomster, 93
leagras, 170
leagræs, 210
leddved, 203
ledeløs, 50
leer-fivel, 221
legevendelrot, 132, 168
lever-moes, 200
levkøy, 38
liin-urt, 180
liljekonvall, 68, 146, 188
lillie-conval, 68, 188
linbendel, 124, 166, 219
lind, 128
linna, 98, 156, 202
lintorskemunn, 54, 143, 180
liv-græs, 108
loden kvitriske, 47
lodnebregne, 176
lodneperikum, 90
lodnerublom, 70, 147
lodnetaum, 85
loppestorr, 63, 186
lo-purke, 91

lumber-græs, 100
 lundrapp, 210
 lundstjerneblom, 126
 lungenever, 200
 lungesot-rod, 132, 221
 lupin, 40
 luse-blad, 55
 luse-græs, 47
 luse-hat, 178
 lusegras, 100
 lyssiv, 32, 91, 151
 lækjesteinfrø, 202
 lækjevendelrot, 221
 lækjeveronika, 133, 169, 222
 lækjevintergrøn, 112, 161
 løpstikke, 40
 løvehale, 202
 løvetann, 93, 152, 198
 løv-lind, 128

M

maiblom, 68, 146
 maigull, 170, 188
 malurt, 40, 181
 mandelkremle, 49
 mandelpil, 117, 165, 214
 man-græs, 178
 mannasøtgras, 75, 160, 192
 mare-riis, 59
 marhalm, 136
 marianøkleblom, 161, 211
 mari-fægre, 86
 mari-græs, 104
 mari-kaabe, 52
 marikåpe, 52, 142, 178
 marinøkkel, 105
 marisko, 189
 mariæ græs, 200
 mariæ nøklebaand, 211
 mariæ sengehalm, 1193
 mariæ-græs, 208
 mariæ-haand, 208
 markfrytle, 92, 151, 197
 markjordbær, 75, 148, 192
 markrapp, 108, 160, 209
 marsfiol, 171
 martaum, 85
 matblekksopp, 48
 matkarse, 40
 matreddik, 42
 matrem, 40
 matteflette, 91, 196

maurarve, 181
 meelbær, 54, 180,
 mee-urt, 124
 meisterrot, 40
 meldestokk, 67
 melisse, 38
 merian, 40
 messinglav, 95, 153, 199
 mielke-græs, 71
 miødurt, 219
 miøl-bær, 54
 mjuk kråkefot, 100, 157
 mjurt, 124
 mjødurt, 124, 167, 219
 mjølbær, 54, 143, 180
 mjølkerot, 217
 molte, 115, 163, 213
 morgan, 190
 morkel, 71, 190
 morkler, 209
 moselyng, 172
 moskuskattost, 205
 mundskoll-rod, 128
 munke-krone, 100
 murburkne, 57, 213
 mure, 111
 mure-græs, 111
 murvrangmose, 183
 muserumpe, 207
 musøyre, 117
 muusøre, 194
 muus-øre, 89
 mynthe, 105
 myrblom, 184
 myre-bær, 115
 myrfiltmose, 206
 myrfiol, 135, 169, 222
 myrflangre, 217
 myrhatt, 67, 146, 188
 myrklegg, 106, 159, 209
 myrkongle, 184
 myr-lop, 73
 myrmaure, 86, 149, 193
 myr-moes, 219
 myrsaulauk, 130, 168, 220
 myrsildre, 172
 myr-skiæne, 73
 myr-smolve, 197
 myrsnelle, 72
 myrtevier, 118, 214
 myrtistel, 62, 145,
 myrvier, 165

myske, 56, 181
myskegras, 102
mælke-kors, 106
mølne-bær, 54
mørk raudsporesopp, 48
mørkfiolett slørsopp, 49, 177
mørkkongslys, 132, 168, 222

N

nakkebær, 192
napholt-græs, 208
nat-svæve, 27, 105
nattfiol, 103, 158, 208
nebbfagermose, 207
nellik, 41
nellikerod, 193
nepe, 41
nesleklokke, 185
neslesnikjetråd, 70
nikkevintergrøn, 112
norette-græs, 98
norisle-græs, 202
norsk bjørnebær, 163
nubbestorr, 64
nype torne, 212
nype-træe, 114
nyresildre, 215
nyresoleie, 113
nyse-blad, 68
nyseryllik, 46, 141, 176
nælde, 136
næsle, 222

O

oksetunge, 179
olavsstake, 161
onde urter, 33, 37, 188
opskreed-fægre, 86
orme-græs, 104, 176
ormehovud, 190
ormetelg, 110, 160, 210
orre, 59
osp, 111
oxe-tunge, 179

P

paddesiv, 92, 151, 197
pastinakk, 41
penge-græs, 114
pengeurt, 171, 220
peonar, 41
peparrot, 41

perle-græs, 110, 210
perlesli, 67
perlevintergrøn, 112
persille, 41
piggstorr, 64, 144
piil, 117
pile træe, 214
pimpinelle, 209
pine, 85
pinseliljer, 41
pipereinsarmose, 183
piricum, 90
plommer, 41
pomerans, 41
porcelain-blomster, 215
pors, 103, 157, 207
portulakk, 41
potet, 41
praktstokkrose, 43
prestekrage, 41, 188
prikkperikum, 90, 150, 195
purpurmarihand, 104
pyramideullurt, 88
påskeliljer, 41

Q

qvanne, 53, 179
qvanne-rod, 53
qvikke-taae131

R

rabarbrasopp, 49
raigras, 99, 156, 203
rams, 52
ramslauk, 52
raud jonsokblom, 99, 157, 204
raudflangre, 217
raud flugesopp, 49, 177
raudkløver, 130, 168, 220
raudknapp, 120, 165, 216
raudmelde, 187
raudsildre, 173
raudsvingel, 74, 148
raudtvitann, 93, 152, 198
reensdyr-mosse, 96
reinfann, 128, 167, 219
reinlav, 96, 155
reinrose, 172
revebjølle, 70
ribs, 42, 114
rimnavlelav, 201
ringblom, 42

ringorm-græs, 70, 190
 ring-træe, 99
 rinsan, 219
 rips, 42,
 roalds-løg, 52
 rogn, 123
 rognasal, 69, 219
 rogne-græs, 180
 rognrustsopp, 203
 rome, 53, 142
 ronegræs, 190
 rosa-græs, 100
 rosenlav, 94, 199
 rosenrot, 114, 163
 rosen-torv, 219
 rosmarin, 42
 rossolis, 70, 190
 rugfaks, 60, 183
 rug-græs, 71
 rukkebjørnebær, 163
 rundmorkel, 209
 rundskolm, 54
 rundsoldogg, 70, 147, 189
 russeblåstjerne, 43
 ryllik, 46, 141, 176
 ryllsiv, 91, 151, 197
 rypebær, 54
 ryste-blom, 110
 rødkolle, 220
 rød-kolle, 130
 rødsot-græs, 99
 røllich, 176
 røllik, 46
 rør, 181
 rør-græs, 106
 røsslyng, 72, 148, 191
 røyksopp, 99, 157, 203

S

safranlilje, 36
 saftstjerneblom, 126
 sagtang, 76
 salepsrot, 104
 salomons segel, 188
 saltbendel, 55, 166, 171
 saltlav, 97, 156, 202
 salturt, 117
 sandarve, 56, 181
 sandgråmose, 61
 sandskjegg, 52, 178
 sandstorr, 63
 sanikkel, 119

sar, 42
 sauesvingel, 74, 148, 192
 sauetang, 76
 sauetelg, 32, 111
 sauspræng, 142
 savoysvæver, 150, 194
 seentog, 188
 seig kusopp, 60 143, 182
 selje, 118, 215
 selje-asal, 68
 selje-vidje, 118
 selleri, 42
 sennegræs, 65, 186
 setergråurt, 88
 setersyre, 32, 116
 sigtun-rod, 188
 sikori, 188
 silkeselje, 118
 silurlav, 95, 199
 simre, 142
 sisselrot, 110, 160, 210
 sitronmelisse, 38
 siø-vott, 124
 sjøshivaks, 121, 165, 216
 skaalme-græs, 134
 skav-græs, 191
 skielne, 212
 skindtryter, 221
 skiæne, 65
 skiærsøde, 86
 skjefte, 72, 147, 191
 skjermstvæve, 89, 150, 195
 skjoldberar, 121, 165, 216
 skjørbuksurt, 67
 skjørlok, 111, 160, 211
 skogbjørnebær, 115, 163, 213
 skogburkne, 111
 skogflatbelg, 198
 skoggråurt, 88, 149, 194
 skogjamne, 100, 157
 skogkråkefot, 100
 skogmarihand, 104
 skogrøyrkvein, 56, 181
 skogsalat, 112, 161, 211
 skogsivaks, 216
 skogsnelle, 72, 147, 190
 skogstjerne, 130, 168, 220
 skogstjerneblom, 126, 167
 skogstorkenebb, 87, 149, 193
 skogsvinerot, 125, 219
 skogsvæver, 89, 150
 skogvikke, 134, 222

skolmegræs, 222
skolmetang, 76
skore, 120
skov-brændenot, 219
skov-næsle, 219
skrubbe, 68
skrubbær, 68, 146, 189
skur-græs, 72
skvaller-kaal, 47
skvallerkål, 47, 176
skye-fald, 129
slakkstorr, 185
sleipe, 129
sliim, 135
slyngsøtvier, 218
sløkje, 53, 142, 180
slåttestorr, 65, 145
smaae-blom, 57
smaa-vidje, 119
smalblekke, 79
smalkjempe, 108, 209
smalsoldogg, 147, 189
smaltimotei, 106, 159
smelle-græs, 70
smillie, 192
smolve, 192
smyle, 51, 142, 178
smørsopp, 183
smørtelg, 32, 111
småborre, 31, 55, 143, 180
småengkall, 114, 163, 212
småmarimjelle, 102, 157, 205
smånesle, 136, 169, 222
småpiggnopp, 124, 166, 219
småsmelle, 122, 166, 217
småsyre, 116, 164, 213
småtimian, 220
småtviblad, 103, 158
småvier, 214
snauveronika, 133
snebold-træet, 222
snerje-græs, 86
snerprøyrkvein, 177
snøbakkestjerne, 73, 172
snøball-krossved, 222
soel-dug, 190
solblom, 56, 143
solbær, 42, 114
soleihov, 62, 144, 185
sol-øye, 62, 113
sommareik, 113
sotmose, 183
soud-simmer, 130
springfrø, 170
sqvaldre-kaal, 176
sqvette, 53
stankstorkenebb, 87, 149, 193
stavklokke, 185
steen mosse, 95
steen-birk, 59
steen-sødrød, 110
steinnype, 114, 163, 212
steinskjegg, 97
steinstorkenebb, 87
stemorblom, 169, 222
stemorsblom, 38, 135
stierneblomster, 219
stikkelsbær, 43
sting græs, 86, 193
stinkende storkeneb, 193
stivmors-blomster, 135, 222
stivstorr, 65
stjernerose, 153, 199
stjernesildre, 120, 173
stjernestorr, 63, 144
stokke-tare, 83
stok-roser, 43
stok-svæve, 56
stolt henrik, stolten henrich 187
stolten-henrik, 122
stor gulkrinslav, 153, 199
stor myrmaure, 86
stor trollurt, 188
storbjørnemose, 111, 1160, 211
storblåfjør, 110, 160, 210
storblåkoll, 112
storborre, 31, 55, 143, 180
storengkall, 114, 163, 212
storfrytle, 92, 151, 197
storklokke, 62, 144, 185
stormarimjelle, 102
stormjølke, 71
stornesle, 136, 169, 222
stor-røllik, 111
stortare, 81, 83
stortviblad, 103, 158
strandarve, 55, 143
strandbalderbrå, 100, 157, 205
strandkjeks, 98, 156
strandkjempe, 108
strandkryp, 88, 149
strandkvann, 53
strandkveke, 131
strandlauk, 179

strandreddik, 61
 strandrug, 71, 147
 strandrøyr, 106, 159
 strandsmelle, 70
 strandstjerne, 57, 143
 strandsvingel, 74, 148, 192
 strengstorr, 186
 strylav, 97, 202
 sukkerert, 78
 sukkertare, 80
 sumpdylle, 123
 sumphaukeskjegg, 89, 150, 194
 sumpsivaks, 121, 165, 216
 suur-æble, 112
 svaleurt, 42, 146, 187
 svartburkne, 56, 143, 181
 svarterteknapp, 208
 svarthyll, 119
 svartkluft, 76
 svartknoppurt, 66
 svartor, 89
 svarttopp, 58
 svedfot-græs, 193
 sveltstorr, 63
 sverdlilje, 43, 91, 151, 196
 sverd-staar, 216
 sviin-soløye, 122
 sviin-tang, 76
 svimling, 203
 svine-kaal, 57
 svinemelde, 57, 182
 svine-rod, 125
 sypress, 38
 syrin, 43
 særbustorr, 63, 144, 186
 sæv, 91
 søe-bønne, 137
 søl, 78
 søll, 81
 sølvasal, 69, 146
 sølvbunke, 50, 142, 178
 sølvmure, 211
 sølvvier, 118
 søster-græs, 114
 søterot, 87, 170

T

takhaukeskjegg, 189
 taklauk, 217
 takrøyr, 56, 181
 tang, 75
 tanglo, 68

tangmelde, 57
 tannskòring, 77
 tare, 76
 tarmgrønske, 135
 teppekjeldemose, 102, 205
 tepperot, 128, 167
 tettegras, 106, 159, 209
 tette-græs, 106, 209
 teye-bær, 115
 tidløs, 41
 tiere-græs, 99
 timian, 43
 timotei, 106, 159
 tinner, 86
 tiriltunge, 99, 156, 203
 tiritunge, 99, 203
 tistel, 62
 torboe, 57, 158
 tormentille, 128
 torske-mund, 54
 tort, 123, 219
 torvmose, 124, 167, 219
 torvnavlesopp, 47
 torvull, 73, 148, 191
 tost, 208
 trampe-græs, 210
 tranebær, 131, 221
 tranehals, 87
 trefingersildre, 173, 215
 trefingerurt, 173
 troid-bær, 47, 105, 176
 trollbær, 47, 176
 trollhegg, 114, 212
 trollnype, 115
 trollsjør, 207
 trollurt, 67, 146, 188
 trydsel-thee, 180
 tryebær, 213
 tryske, 113
 trødske, 212
 trøft, 123
 trådlav, 97, 202
 tråd rapp, 108, 209
 trådsiv, 91, 151, 197
 trådstorr, 65
 tunarve, 117, 164, 214
 tunbendel, 55, 181
 tunrapp, 109, 160, 210
 turt, 123, 166, 173, 219
 turte, 123
 tusenfryd, 41
 tuvearve, 125

tuvesildre, 120, 172
tviskjeggveronika, 133, 169, 222
tyrihjel, 47, 141, 176
tysbast, 189
tytebær, 131, 168, 221
tælg, 210
tønder, 59
tørfivel, 195
tågebær, 115, 163, 213
tårnurt, 220

U

ugrasmure, 10, 211
ugrasvegmosse, 206
ullurt, 192
ulvelav, 32, 98, 156
ulve-liin, 63
ulvemjøl, 203
ulve-mosse, 98
ulv-veed, Ulv-Ved, 134, 222

V

valmue, 43
valnøtt, 43
val-sax, 53
valurt, 37, 127, 167
vand-peber, 110, 210
vand-trekløver, 205
vaniljerot, 205
vanleg arve, 66, 145, 186
vanleg fjørehinne, 135
vanleg tjønnaks, 111, 161, 211
vas-arv, 52, 179
vas-gaas, 103, 207
vassarve, 52, 142, 179
vassgro, 179
vasshøymole, 213
vasshår, 62, 144
vasspepar, 110, 160, 210
vassrøyrkvein, 181
vass-slirekne, 110, 160, 210
vasstware, 151
vas-sæv, 121
veg-mose, 196
vegsennep, 218
vegtistel, 62, 145, 185
vegwortemjøl, 74
vendelrot, 131, 168, 221
vette-nyre, 137
veybred, 209
vievendel, 99
viin-bær, 114

vild boghvede, 210
vild sværd-lillie, 91
vilde-erter, 209
vild-isop, 190
vild-karse, 62
vild-løbstilk, 98
vild-løg, 52, 179
vild-mynthe, 105, 205
vild-neglik, 99
vild-petersillie, 47, 176
vild-reddike, 61
vild-sværdlillie, 196
villeple, 112
vill-lauk, 52, 179
vill-lin, 98, 156, 202
villrips, 114
vindeslirekne, 110, 160, 210
vingeperikum, 150, 195
vinrute, 42
vinterkarse, 191
vippe-græs, 71, 100
vivang, 214, 218
vivendel, 99, 156
vorte-græs, 121
vrangdå, 85
væg-mosse, 90
vårerteknapp, 105, 158
vårkål, 113
vårmariland, 104
vårveronika, 134, 222

Z

zisselrod, 210

Æ

ærenpriis, 222

Ø

øien-græs, 70,
øll-konge, 56
østersurt, 119, 161
øyentrøst, 191
øyrevier, 118, 164, 215

Å

åkerdylle, 123, 166, 218
åkergråurt, 88, 89, 149
åkergull, 73, 187
åkerkål, 60, 183
åkerminneblom, 102
åkermynte, 102, 157, 205
åkermåne, 177

åkerriddarspore, 37
åkersennep, 122
åkersnelle, 72, 147, 190
åkersvineblom, 122
åkersvinerot, 125, 167, 219
åkertistel, 122, 166, 217
åkerveronika, 133
åkervindel, 189
åkervortemjøl, 73, 191
ålegras, 136

VITSKAPLEGE NAMN

A

Abietinella abietina, 90, 150, 196

Achillea millefolium, 46, 141, 176

Achillea ptarmica, 46, 141, 176

Aconitum

lycoctonum, 47

napellus, 141, 176

septentrionale, 47, 141, 176

Acorus calamus, 37, 176

Acrostichum ilvense, 176

Actaea spicata, 47, 176

Actea christophoriana, 47

Adiantum aureum, 111

Adiantum rubrum, 56

Aegopodium podagraria, 47, 176

Aethusa cynapium, 47, 176

Agaricus

campanulatus, 48

campestris, 48, 176

chanterellus, 48, 177

clypeatus, 48

fimetarius, 48

integer, 49

muscarius, 49, 179

piperatus, 47

umbelliferus, 47

violaceus, 49, 177

viscidus, 49, 177

Agrimonia eupatoria, 177

Agrostis

arundinacea, 177

canina, 50, 177

capillaris, 50, 141, 177

mertensii, 49,

rubra, 49, 50, 177

Aira

alpina, 51, 171, 173, 178

aquatica, 50, 177

canescens, 52, 178

cespitosa, 50, 142, 178

cærulea, 142, 180

flexuosa, 51, 142, 178

montana, 51, 178

Ajuga bugula, 52

Ajuga pyramidalis, 52, 142, 178

Alaria esculenta, 81, 82

Alcea rosea, 43

Alchemilla alpina, 52, 142, 178

Alchemilla vulgaris, 52, 142, 178

Alga saccharifera, 80

Alisma plantago-aquatica, 179

Alliaria petiolata, 171, 220

Allium

ampeloprasum var. *porrum*, 42

oleraceum, 52, 179

sativum, 179

schoenoprasum, 179

spp., 40

ursinum, 52

vineale, 179

Alnus glutinosa, 59

Alnus incana, 59

Alopecurus geniculatus, 52, 179

Alopecurus pratensis, 142, 179

Alsine media, 52, 142, 179

Amanita muscaria, 49, 177

Anacamptis pyramidalis, 104

Anchusa arvensis, 204

Anchusa officinalis, 179

Andraea spp., 183

Andromeda

caerulea, 53

hypnoides, 172

polifolia, 53, 142, 172, 179

Anemone hepatica, 179

Anemone nemorosa, 53, 142, 179

Angelica archangelica, 53, 142, 179

Angelica sylvestris, 53, 142, 180

Antennaria alpina, 88, 149
Antennaria dioica, 88, 149, 194
Anthemis arvensis, 180
Anthericum calyculatum, 54
Anthericum ossifragum, 53, 142
Anthoxanthum odoratum, 54, 143, 180
Anthriscus cerefolium, 40
Anthriscus sylvestris, 66, 145, 187
Anthyllis vulneraria, 54, 180
Antirrhinum linaria, 143, 180
Apium graveolens, 42
Aquilegia vulgaris, 36, 180
Arabis
 alpina, 172
 hirsuta, 171, 220, 221
 thaliana, 180
Arbutus uva ursi, 143, 180
Arctium
 bardana, 55
 lappa, 31, 55, 143, 180
 minus, 31, 55, 180
Arctoparmelia centrifuga, 153, 199
Arctostaphylos uva-ursi, 54, 143, 180
Arctous alpinus, 54
Arenaria
 peploides, 55, 143
 rubra, 55, 181
 rubra var. *marina*, 56, 166
 serpyllifolia, 56, 181
 trinervia, 181
Aria edulis, 69, 146
Aria rupicola, 68, 146
Armeria maritima, 125, 167
Armoracia rusticana, 41
Arnica montana, 56, 143
Arrhenatherum elatius, 58, 143
Artemisia
 abrotanum, 36
 absinthium, 40, 181
 vulgaris, 56, 143, 181
Arundo
 calamagrostis, 181
 epigejos, 181
 phragmites, 56, 181
Ascophyllum nodosum, 76
Asparagus officinalis, 36
Asperugo procumbens, 181
Asperula odorata, 56, 181
Asplenium ruta-muraria, 57, 213
Asplenium trichomanes, 56, 143, 181
Aster tripolium, 57, 143
Astragalus glycyphyllos, 181

Athyrium filix-femina, 111
Atocion rupestre, 122, 166, 217
Atriplex patula, 57, 182
Atriplex prostrata, 57
Aulacomnium palustre, 206
Auricula muris, 89
Avena
 elatior, 58, 143
 fatua, 57, 182
 flavescens, 182
 pratensis, 182
Avenella flexuosa, 51, 142, 180
Avenella flexuosa subsp. *corsica*, 51, 178
Avenula pratensis, 51, 182
Avenula pubescens, 51, 58, 182
Azalea procumbens, 58, 172

B

Balsamita major, 36
Barbarea vulgaris, 191
Bartsia alpina, 58
Behen album, 70
Bellis perennis, 41
Bellis pratensis, 41
Berberis vulgaris, 36
Beta vulgaris, 42
Betonica officinalis, 36
Betula
 alba, 59
 nana, 59, 143
 pendula, 59
 pubescens, 59
Bidens tripartita, 182
Bistorta minor, 110
Bistorta vivipara, 110, 160, 210
Blechnum spicant, 26, 105, 158
Blitum bonus-henricus, 187
Boletus
 bovinus, 60, 143, 182
 fomentarius, 59, 60
 luteus, 183
 suberosus, 60
Botrychium lunaria, 105
Bovista spp., 99, 157, 203
Branca ursi, 89
Brassica
 campestris, 183
 crispa, 40
 rapa subsp. *campestris*, 60, 183
 rapa subsp. *rapa*, 41
Briza media, 60, 143
Bromus secalinus, 60, 183

Bryum

- caespiticium*, 183
- hypnoides*, 61, 143, 183
- sqvarrosum*, 183

Bunias cakile, 61

Bunium bulbocastanum, 62, 144

Bunium majus, 62

Byssus lanuginosa flava, 184

Byssus saxatilis, 183

C

Cakile maritima, 61

Calamagrostis

- arundinacea*, 177
- canescens*, 181
- epigejos*, 181
- phragmitoides*, 56, 181

Calendula officinalis, 42

Calla palustris, 184

Callitriche palustris, 62

Callitriche spp., 144

Calluna vulgaris, 72, 148, 191

Caltha palustris, 62, 144, 185

Campanula

- cervicaria*, 185
- latifolia*, 62, 144, 185
- rotundifolia*, 62, 144, 185
- trachelium*, 185

Campylophyllopsis calcarea, 207

Cantharellus cibarius, 48, 177

Capsella bursa-pastoris, 128, 167, 220

Capsicum annuum, 43

Cardamine bellidifolia, 123

Cardamine pratensis, 62, 144, 185, 218

Carduus

- crispus*, 62, 185
- heterophyllus*, 63, 145, 185
- lanceolatus*, 62, 145, 185
- palustris*, 62, 145, 185

Carex

- acuta*, 65
- arenaria*, 63
- axillaris*, 185
- bigelowii*, 65
- chordorrhiza*, 186
- dioica*, 63, 144, 186
- echinata*, 63, 144
- flacca*, 145
- flava*, 64, 144, 186
- lasiocarpa*, 65
- leporina*, 63, 144, 186
- loliacea*, 64
- muricata*, 64, 144

nigra, 65, 145

pallescens, 64

panicea, 65, 145

pauciflora, 63

pulicaris, 63, 186

remota, 185

rostrata, 65

uliginosa, 186

verna, 145

vesicaria, 65, 186

Carum carvi, 66, 145, 186

Cassia fistula, 139

Catabrosa aquatica, 50, 177

Centaurea

- benedicta*, 37
- cyanus*, 186
- jacea*, 145, 186
- jacæe*, 145, 186
- nigra*, 66
- scabiosa*, 66, 145, 186

Centumnodia, 110

Ceramium diaphanum, 68

Cerastium

- alpinum*, 66, 172
- cerastoides*, 126, 173
- fontanum*, 66, 145, 186
- viscosum*, 66, 145, 186

Ceratodon purpureus, 206

Cetraria islandica, 153, 200

Chamaenerion angustifolium, 71, 147, 190

Chamaepericlymenum suecicum, 68, 146, 189

Chamaemelum maritimum, 99

Chamaemorus norvegica, 115

Cheiranthus erysimoides, 187

Chelidonium majus, 42, 146, 187

Chelidonium minus, 113

Chenopodium murale, 146, 187

Chenopodium

- album*, 67
- bonus henricus*, 187
- rubrum*, 187
- spp.*, 146, 187
- urbicum*, 66, 188
- viride*, 146, 187

Cherleria biflora, 125

Chondrus crispus, 78

Chorda filum, 85

Chroogomphus rutilus, 49, 177

Chrysanthemum leucanthemum, 188

Chrysanthemum segetum, 37, 188

Chrysosplenium alternifolium, 170, 188

Chærophyllum sylvestre, 66, 145, 187

Cicerbita alpina, 123, 166, 173, 219

Cichorium intybus, 188
Circaea alpina, 31, 67, 146, 191
Circaea lutetiana, 31, 188
Circinaria calcarea, 95, 152, 199
Cirsium
 arvense, 122, 166, 217
 heterophyllum, 63, 145, 185
 palustre, 62, 145, 185
 vulgare, 62, 145, 185
Citrus ×aurantium, 41
Cladonia
 coccifera, 96, 155, 202
 pyxidata, 96, 155, 202
 rangiferina, 96, 155
 stellaris, 97, 155
Clavaria muscoides, 67
Clavulinopsis corniculata, 67
Clinopodium vulgare, 67, 146, 188
Cochlearia officinalis, 67
Colchicum autumnale, 41
Comarum palustre, 67, 146, 188
Conferva littoralis, 67
Conopodium majus, 39, 61, 144
Consolida
 ajacis, 38
 major, 37, 126
 regalis, 37
Convallaria
 bifolia, 68, 146
 majalis, 68, 146, 188
 polygonatum, 68, 188
 verticillata, 68, 146
Convolvulus arvensis, 189
Coprinus comatus, 48
Corallorhiza trifida, 103
Cornus svecica, 189
Cornus suecicum, 68, 148
Cortinarius violaceus, 49, 177
Corylus avellana, 68
Corynephorus canescens, 52, 178
Crataegus
 monogyna, 69, 189
 oxyacantha, 69, 189
 hipidophylla, 69, 189
Crepis
 paludosa, 89, 150, 194
 praemorsa, 194
 tectorum, 189
Cryptogramma crispa, 57, 158
Cucubalus acaulis, 69, 172
Cucubalus behen, 70, 146, 189
Cucumis sativus, 36

Cupressus spp., 38
Cuscuta europaea, 70
Cyanus segetum, 40, 186
Cynoglossum officinale, 189
Cypripedium calceolus, 189
Cystopteris fragilis, 111, 160, 211

D

Dactylis glomerata, 70, 147, 189
Dactylorhiza
 incarnata, 104
 maculata, 104, 158, 208
 maculata subsp. *fuchsii*, 104
 majalis subsp. *purpurella*, 104
Danthonia decumbens, 74, 148
Daphne mezereum, 189
Daucus carota, 38
Delesseria sanguinea, 80
Deschampsia alpina, 51, 171, 178
Deschampsia cespitosa, 50, 142, 178
Descurainia sophia, 171, 218
Dianthus spp., 41
Dibaeis baeomyces, 94
Digitalis purpurea, 70
Diphasiastrum complanatum, 100, 157
Doronicum spp., 37
Draba incana, 70, 147
Draba pyramidalis, 147
Dracocephalum ruyschiana, 190
Drosera
 anglica, 147, 189
 longifolia, 147, 189
 rotundifolia, 70, 147, 189
Dryas octopetala, 1742, 173
Dryopteris filix-mas, 110, 160, 210
Dryopteris expansa, 32, 111

E

Echium vulgare, 190
Elachista fucicola, 68
Eleocharis palustris, 121, 165, 216
Elvela mitris, 71, 190
Elymus arenarius, 71, 100, 147
Elytrigia repens, 131, 168
Empetrum nigrum, 71, 147, 190
Empetrum procumbens, 71, 147, 190
Entada gigas, 137, 139
Entoloma clypeatum, 48
Ephebe lanata, 97, 202
Epilobium
 alpinum, 72
 anagallidifolium, 72

angustifolium, 71, 147, 190
hirsutum, 71
montanum, 61, 147, 190
Epipactis
atrorubens, 217
helleborine, 121, 217
palustris, 217
Equisetum
arvense, 72, 147, 190
fluviatile, 72, 148, 191
hyemale, 72, 147, 191
palustre, 72
sylvaticum, 72, 147, 190
Erica
baccifera, 71
cærulea, 174
tetralix, 73, 148, 191
vulgaris, 72, 148, 191
Erigeron uniflorus, 73, 148, 172, 191
Erigeron vulgare, 191
Eriophorum
angustifolium, 73, 148, 191
linagrostis, 73
polystachion, 73, 148, 191
vaginatum, 73, 148, 191
Erodium cicutarium, 87
Erysimum
alliaria, 171
barbarea, 191
cheiranthoides, 73, 191
cheiri, 38
virgatum, 73, 187
Euphorbia esula, 74
Euphorbia helioscopia, 73, 191
Euphrasia
officinalis, 73, 191
spp., 74, 148, 191
vulgaris, 148

F

Fallopia convolvulus, 110, 160, 210
Festuca
decumbens, 74, 148
elatior, 74, 148, 192
fluitans, 75, 192
ovina, 51, 74, 148, 192
rubra, 74, 148
vivipara, 74
Ficaria verna, 113
Ficus carica, 38
Filago arvensis, 192
Filago pyramidata, 88

Filipendula ulmaria, 124, 167, 219
Filipendula vulgaris, 124, 219
Filix fœmina, 112
Filix saxatilis, 111
Flammula Ranunculus, 113
Flavocetraria cucullata, 154
Flavocetraria nivalis, 154, 200
Foeniculum vulgare, 38
Fomes fomentarius, 60
Fragaria vesca, 75, 148, 192
Fragaria viridis, 192
Frangula alnus, 114, 212
Fraxinus excelsior, 75
Fucus
cartilagineum, 77
esculentus, 81
excisus, 76
fastigiatus, 76
filum, 85
nodosus, 67, 76, 85
pavonicus, 80
rubens, 79
saccharinus, 80
scoparius, 83
serratus, 76
siliqvosus, 76
spiralis, 76
vesiculosus, 76
Fuligo septica, 207
Fumaria officinalis, 85, 149, 193
Furcellaria lumbricalis, 76

G

Gagea lutea, 170, 208
Galeopsis
bifida, 85
ladanum, 85, 193
speciosa, 85
tetrahit, 85, 149, 193
Galium
aparine, 86, 149, 193
boreale, 86, 149
elongatum, 86
odoratum, 56, 181
palustre, 86, 149, 193
verum, 86, 149, 193
Gentiana
campestris, 86
gentianella, 86
purpurea, 86, 170
Gentianella campestris, 86
Geranium

columbinum, 87
robertianum, 87, 149, 193
sanguineum, 149, 170, 193
sylvaticum, 87, 149, 170, 193
Geum rivale, 87, 149, 193
Geum urbanum, 193
Glaux maritima, 88, 149
Glebionis segetum, 37, 188
Glechoma hederacea, 194
Glyceria fluitans, 75, 192
Glyceria maxima, 159, 209
Gnaphalium
 alpinum, 88, 149
 dioicum, 88, 149, 194
 germanicum, 88
 sylvaticum, 88, 149, 194
 uliginosum, 89, 149
Gramen caninum, 131
Gramen ossifragum, 53
Gymnadenia conopsea, 104
Gymnosporangium cornutum, 203

H
Halidrys siliquosa, 76
Halosiphon tomentosus, 85
Harrimanella hypnoides, 172
Hedlundia hybrida, 69, 219
Helvella spp., 71, 190
Helxine, 110
Hepatica alba, 105
Hepatica nobilis, 179
Heracleum branca ursi, 194
Heracleum sphondylium, 89, 149, 194
Herba Kali, 117
Hesperis matronalis, 38
Hieracium
 alpinum, 89, 194
 auricula, 194
 cymosum, 194
 murorum, 89, 150
 paludosum, 89, 150, 194
 pilosella, 149, 194
 præmorsum, 194
 sabaudum, 150, 194
 umbellatum, 89
 umbellatum agg., 150, 195
Himanthalia elongata, 129
Hippuris vulgaris, 89, 150, 195
Holcus lanatus, 89, 150, 195
Holcus mollis, 32, 89, 195
Honckenya peploides, 55, 143
Humulus lupulus, 90, 195

Huperzia selago, 100
Hydropiper, 110
Hyoscyamus niger, 170, 195
Hypericum
 hirsutum, 90
 maculatum, 90, 150, 195
 perforatum, 90, 150, 195
 pulchrum, 150
 quadrangulare, 150, 195
 tetrapterum, 150, 195
Hypnum
 abietians, 90, 196
 abietinum, 150, 196
 crista castrensis, 90, 151, 195
 cupressiforme, 91, 196
 parietinum, 196
Hypochaeris maculata, 91, 196
Hypochaeris radicata, 151, 196
Hypogymnia physodes, 199

I
Icmadophila ericetorum, 94, 199
Ilex aquifolium, 91
Impatiens noli-tangere, 170
Inula helenium, 36
Iris
 aphylla, 196
 palustris, 91, 196
 pseudacorus, 43, 91, 151, 196

J
Jacobaea aquatica, 122
Jacobaea vulgaris, 122, 166, 217
Jacæa nigra, 66
Jasminum polyanthum, 39
Jasminum spp., 39
Juglans regia, 43
Juncus
 articulatus, 91, 151, 197
 bufonius, 92, 151,
 bulbosus, 90, 152, 197
 campestris, 92
 conglomeratus, 32, 91, 151
 effusus, 32, 91, 151
 filiformis, 91, 151, 197
 pilosa, 92
 squarrosus, 91, 151, 197
Jungermannia epiphylla, 197
Jungermannia polymorpha, 151
Juniperus communis, 93

K

Kalmia procumbens, 58, 172
Knautia arvensis, 120, 165, 216

L

Lactarius spp., 47
Lactifluus piperatus, 47
Lactifluus vellereus, 47
Lactuca sativa, 42
Lagenaria siceraria, 139
Laminaria hyperborea, 83
Lamium album, 93, 152, 198
Lamium purpureum, 93, 151, 198
Lapathum, 115
Lapsana communis, 93, 152, 198
Lathyrus
 linifolius, 208
 niger, 208
 oleraceus, 43, 209
 pratensis, 93, 152, 198
 sylvestris, 198
 tuberosus, 39
 vernus, 105, 158
Laurus nobilis, 40
Lavandula angustifolia, 40
Leathesia marina, 129
Leontodon autumnalis, 93, 152, 198
Leontodon taraxacum, 93, 152, 198
Leonurus cardiaca, 198
Lepidium sativum, 40
Letharia vulpina, 32, 98, 156
Leucanthemum vulgare, 41, 188
Leucoium luteum, 38
Levisticum officinale, 40
Leymus arenarius, 71, 147
Lichen
 apthosus, 96, 155, 201
 barbatus, 153
 calcareus, 95, 152, 199
 centrifugus, 153, 199
 cocciferus, 96, 156, 202
 ericetorum, 94, 199
 fagineus, 94
 furfuraceus, 200
 geographicus, 94, 152, 198
 islandicus, 153, 200
 juniperinus, 154, 200
 lanatus, 97, 202
 nivalis, 153, 200
 niveus, 153
 parietinus, 96, 153, 199
 paschalis, 92, 156, 202
 physodes, 199

plicatus, 97, 202
 proboscideus, 201
 pubescens, 97
 pulmonarius, 200
 pyxidatus, 96, 155, 202
 rangiferinus, 96, 155
 saxatilis, 95, 153, 199
 stellaris, 153, 199
 tartareus, 95, 153
 ventosus, 94
 vulpinus, 98, 156
Lichenomphalia umbellifera, 47
Ligusticum scoticum, 98, 156
Lilium bulbiferum, 36
Lilium croceum, 36
Linaria vulgaris, 54, 143, 180
Linnaea borealis, 98, 156, 202
Linum catharticum, 98, 156, 202
Lithospermum officinale, 202
Lobaria pulmonaria, 200
Lobelia dortmanna, 99, 156, 203
Lolium
 arundinaceum, 74, 144, 192
 muticum, 203
 perenne, 99, 156, 203
 pratense, 74, 148, 192
 pratensis, 75
 temulentum, 203
Lonchitis aspera, 104
Lonicera
 caprifolium, 99
 periclymenum, 99, 156
 xylosteum, 203
Lotus corniculatus, 99, 156, 203
Lupinus spp., 40
Luzula
 campestris, 92, 151, 197
 pilosa, 92, 151, 197
 sylvatica, 92, 151, 197
 multiflora, 92, 151, 197
Lychnis
 alpina, 172
 dioica, 157, 204
 flos-cuculi, 99, 158, 204
 viscaria, 99, 156, 204
Lycogala epidendrum, 203
Lycoperdon
 bovista, 157, 203
 corniferum, 203
 epidendrum, 203
 spp., 99
Lycopodium

annotinum, 100
clavatum, 100, 157
complanatum, 100, 157
selaginoides, 100, 157
selago, 100
Lycopsis arvensis, 204
Lysimachia
 europaea, 130, 168, 220
 galericulata, 121
 maritima, 88, 149
 thyrsiflora, 170, 204
 vulgaris, 170, 204
Lythrum salicaria, 170, 204

M
Maianthemum bifolium, 68, 146
Mala sylvestris, 112
Malus domestica, 45
Malus sylvestris, 112
Malva
 moschata, 205
 pusilla, 205
 rotundifolia, 205
 sativa, 43
 sylvestris, 43
Marchantia polymorpha, 151
Matricaria chamomilla, 37, 205
Matricaria inodora, 157, 205
Matthiola incana, 38
Melampyrum pratense, 102
Melampyrum sylvaticum, 102, 157, 205
Melica nutans, 102, 157, 205
Melissa officinalis, 38
Mentha
 arvensis, 102, 157, 205
 spicata var. *crispa*, 40
 sylvestris, 102
Menyanthes trifoliata, 102, 157, 205
Mertensia maritima, 119, 161
Micranthes stellaris, 120, 173
Milium effusum, 102
Mnium
 cuspidatum, 207
 fontanum, 102, 205
 palustre, 206
 purpureum, 206
 serpyllifolium, 206
Moehringia trinervia, 181
Molinia caerulea, 50, 142, 177
Moneses uniflora, 161
Monotropa hypopitys, 205
Montia fontana, 102

Morchella esculenta, 209
Morsus diaboli, 120
Mucor unctuosus, 207
Musculus clavatus, 100
Musculus erectus, 100
Mycelis muralis, 112, 161, 211
Myosotis arvensis, 102
Myosotis scorpioides, 102, 157, 207
Myosurus minimus, 207
Myrica gale, 103, 157, 207
Myrtus Brabantica, 103

N

Narcissus spp., 41
Nardus stricta, 103, 157, 207
Narthecium ossifragum, 53, 142
Neottia cordata, 103, 158
Neottia ovata, 103, 158
Nostoc commune, 129
Nuphar lutea, 158, 207
Nymphaea alba, 103, 158, 207
Nymphaea lutea, 158, 207

O

Ochrolechia
 androgyna, 95
 parella, 95
 tartarea, 95, 153
Odonthalia dentata, 77
Omalotheca norvegica, 88
Omalotheca sylvatica, 88, 149, 194
Ononis arvensis, 207
Ononis mitis, 207
Ophioparma ventosa, 94
Ophrys
 corallorhiza, 103
 cordata, 103, 158
 ovata, 103, 158
Orchis
 bifolia, 103, 158, 208
 conopsea, 104
 maculata, 158, 208
 mascula, 104
 pyramidalis, 104, 158
Oreopteris limbosperma, 32, 111
Origanum
 majorana, 40
 sylvestre, 158
 vulgare, 105, 158, 208
Ornithogalum luteum, 172, 212
Orobus tuberosus, 212
Orobus vernus, 105, 160, 212

Orthilia secunda, 112

Osmunda

crispa, 158

lunaria, 105

spicant, 105, 158

struthiopteris, 210

Othocallis siberica, 43

Oxalis acetosella, 28, 105, 158, 208

Oxybasis

rubra, 187

spp, 146

urbica, 66, 188

Oxycoccus microcarpus, 131, 221

Oxycoccus palustris, 131, 221

Oxyria digyna, 116, 164

P

Padina pavonica, 80

Paeonia spp., 41

Palmaria palmata, 78

Paludella squarrosa, 183

Panaeolus papilionaceus, 48

Papaver spp., 41

Paris quadrifolia, 105, 159, 208

Parmelia saxatilis, 95, 153, 199

Parnassia palustris, 105, 160, 209

Pastinaca sativa, 41

Pedicularis palustris, 105, 159, 209

Pedicularis sylvatica, 106, 159, 209

Pellia epiphylla, 197

Peltigera aphthosa, 96, 155, 201

Pelvetia canaliculata, 76

Persicaria

amphibia, 110, 160, 210

hydropiper, 110, 160, 210

maculosa, 110, 210

Petrosedum rupestre, 216

Petroselinum crispum, 41

Peucedanum ostruthium, 40

Peucedanum palustre, 217

Phalaris

arundinacea, 106, 159

arundinacea f. picta, 42

phleoides, 159

Phallus esculentus, 209

Phaseolus vulgaris, 43

Phegopteris connectilis, 110, 160, 211

Philonotis fontana, 102, 205

Phleum

alpinum, 106, 159, 173

phleoides, 106

pratense, 106, 159

Phragmites australis, 56, 181

Phycodrys rubens, 77, 79

Phylodoce caerulea, 53, 142, 172

Phyllophora crispa, 79

Physcia stellaris, 153, 199

Picea abies, 108

Pilosella

cymosa, 194

lactucella, 194

officinatum, 89, 149, 194

Pimpinella saxifraga, 106, 159, 209

Pinguicula vulgaris, 106, 159, 209

Pinus sylvestris, 107

Piptoporus betulinus, 60

Pisum arvense, 209

Plagiomnium

cuspidatum, 207

rostratum, 207

undulatum, 207

Plantago

angustifolia, 108

lanceolata, 108, 209

latifolia, 108

major, 108, 209

maritima, 108

media, 209

Platanthera bifolia, 103, 158, 208

Pleurozium schreberi, 196

Poa

alpina, 172

angustifolia, 108, 209

annua, 109, 159, 210

aquatica, 159, 209

compressa, 210

maritima, 108

nemoralis, 210

pratensis, 108, 161, 210

trivialis, 108, 160, 213

Polemonium caeruleum, 45

Polygala vulgaris, 110, 160, 210

Polygonatum odoratum, 68, 188

Polygonatum verticillatum, 68, 146

Polygonum

amphibium, 110, 160, 210

aviculare, 110, 160, 210

bistorta, 110

convolvulus, 110, 160, 210

hydropiper, 110, 160, 210

persicaria, 110, 210

viviparum, 160, 210

Polypodium

filix-femina, 111

filix-mas, 110, 160, 210
fragile, 111, 160, 211
phegopteris, 110, 160, 211
vulgare, 110, 160, 210
Polytrichum commune, 111, 160, 211
Populus tremula, 111
Porphyra umbilicalis, 135
Porrum sativum, 42
Portulaca oleracea, 41
Potamogeton
 lucens, 111
 natans, 111, 161, 211
 perfoliatus, 211
Potentilla
 anserina, 111, 161, 211
 argentea, 211
 crantzii, 161, 211
 erecta, 128, 167
 norvegica, 170, 211
 verna, 161, 211
Prenanthes muralis, 112, 161, 211
Primula veris, 112, 161, 211
Primula vulgaris, 112
Prunella grandiflora, 112
Prunella vulgaris, 112, 161, 211
Prunus padus, 112
Prunus spp., 40, 41
Pseudephebe pubescens, 97
Pseudevernia furfuracea, 200
Pseudorchis albida, 119, 165
Pteridium aquilinum, 112, 161, 211
Pteris aquilina, 112, 161, 211
Ptilium crista-castrensis, 90, 151, 195
Ptilota gunneri, 80
Ptychostomum imbricatum, 183
Puccinellia maritima, 108
Pulmonaria maritima, 119, 161
Pylaiella littoralis, 67
Pyrola
 minor, 112
 rotundifolia, 112, 161
 secunda, 112
 uniflora, 161

Q

Quercus robur, 113

R

Racomitrium
 canescens, 61
 fasciculare, 61
 lanuginosum, 61, 143, 183

microcarpon, 61
Ranunculus
 aconitifolius, 113, 161
 acris, 113, 163, 212
 aquatilis, 212
 auricomus, 113
 flammula, 113, 161, 212
 glacialis, 113, 161, 172
 platanifolius, 113, 161, 173
 repens, 113, 163, 212
Raphanus sativus var. *niger*, 42
Raphanus sativus var. *sativus*, 42
Rhamnus cathartica, 212
Rhamnus frangula, 114, 212
Rhinanthus
 crista-galli, 114, 163, 212
 major, 114, 163, 212
 minor, 114, 163, 212
Rhizocarpon geographicum, 94, 152, 192
Rhizomnium punctatum, 207
Rhodiola rosea, 114, 163
Rhynchospora alba, 120, 165
Ribes
 nigrum, 42, 114
 rubrum, 114
 spicatum, 114
 spp., 42
 uva-crispa, 43
Roestelia cornuta, 203
Rorippa islandica, 218
Rorippa palustris, 218
Rosa
 canina, 114, 163, 212
 pimpinellifolia, 115
 spp., 42, 115
Rosmarinus officinalis, 42
Rubus
 caesius, 115, 163, 212
 chamaemorus, 115, 163, 213
 idaeus, 37, 115, 163, 213
 nemoralis, 163
 nessensis, 115, 163, 213
 saxatilis, 115, 163, 213
 scissus, 163
Rumex
 acetosa, 116, 164, 213
 acetosella, 116, 164, 213
 aquaticus, 213
 arifolius subsp. *lapponicus*, 32, 116
 crispus, 115, 163, 213
 digynus, 116, 164
 longifolius, 115, 163, 213

Russula integra, 49

Ruta

- graveolens*, 42
- hortensis*, 42
- muraria*, 57, 213

S

Sabine sylvestris, 100

Saccharina latissima, 80

Sagina nodosa, 124

Sagina procumbens, 117, 164, 214

Salicornia europaea, 117

Salix

- arbuscula*, 214
- aurita*, 118, 164, 215
- caprea*, 118, 215
- caprea subsp. sphacelata*, 118
- cinerea*, 118, 164, 215
- fragilis*, 117, 164, 214
- glauca*, 165
- glauca subsp. glauca*, 118
- herbacea*, 117
- lapponum*, 119
- myrsinites*, 118, 214
- myrtilloides*, 214
- pentandra*, 117, 165, 214
- ×fragilis*, 117, 164, 214
- triandra*, 114, 165, 214

Salvia officinalis, 42

Sambucus nigra, 119

Samolus valerandi, 119

Sanicula europaea, 119

Sanionia uncinata, 90, 196

Satureja hortensis, 43

Satyrium albidum, 119, 165

Saussurea alpina, 122

Saxifraga

- aizoides*, 120
- autumnalis*, 172
- cespitosa*, 120, 172
- cotyledon*, 119, 173
- granulata*, 215
- hirculus*, 172
- oppositifolia*, 173
- petraea*, 32, 215
- tridactylites*, 173, 215

Scabiosa arvensis, 120, 165, 216

Scabiosa succisa, 120, 165, 216

Schoenoplectus lacustris, 121, 165, 216

Schoenus albus, 120, 165

Scirpus

- cespitosus*, 121, 165, 216

lacustris, 121, 165, 216

palustris, 121, 165, 216

sylvaticus, 216

Scleranthus annuus, 216

Scorzoneroide autumnalis, 93, 152, 198

Scrophularia nodosa, 121, 165, 216

Scutellaria galericulata, 121, 165, 216

Sedum

acre, 121, 166, 216

album, 121, 165, 216

anglicum, 121

rupestre, 216

telephium, 216

Selaginella selaginoides, 100, 157

Selinum

carvifolium, 217

palustre, 217

sylvestre, 217

Sempervivum tectorum, 217

Senecio

jacobaea, 122, 166, 217

sylvaticus, 122

vulgaris, 122

Serapias helleborine, 122, 217

Serratula arvensis, 122, 166, 217

Sibbaldia procumbens, 173

Silene

acaulis, 69, 172

dioica, 99, 157, 204

rupestris, 122, 166, 217

uniflora, 70

vulgaris, 70, 146, 189

Sinapis arvensis, 122

Sisymbrium

irio, 123

islandicum, 218

nasturtium-aquaticum, 218

officinale, 218

sophia, 171, 218

Solanum dulcamara, 218

Solanum tuberosum, 41

Solidago virgaurea, 123, 166, 218

Sonchus

alpinus, 123, 166, 173

arvensis, 123, 166, 218

cæruleus, 123

oleraceus, 123, 166, 218

palustris, 123

Sorbus aucuparia, 123

Sparganium

angustifolium, 124, 166

erectum, 219

natans, 124, 166, 219
Spergula
 arvensis, 124, 166, 219
 nodosa, 124
 pentandra, 171
Spergularia
 marina, 55, 166
 media, 55, 166
 rubra, 55, 181
Sphaerophorus fragilis, 156
Sphagnum palustre, 219
Sphagnum spp., 124, 167, 219
Spiræa filipendula, 124, 219
Spiræa ulmaria, 167, 219
Stachys
 fætida, 125
 palustris, 125, 167, 219
 sylvatica, 125, 219
Statice armeria, 125, 167
Stellaria
 biflora, 125
 cerastoides, 126, 173
 crassifolia, 126
 graminea, 126, 167, 219
 holostea, 126
 media, 52, 142, 178
 nemorum, 126, 167
Stereocaulon paschale, 97, 156, 202
Stereocaulon spp., 97, 156, 202
Stuckenia pectinata, 211
Succisa pratensis, 120, 165, 216
Suillus bovinus, 57, 143, 185
Suillus luteus, 182
Symphytum asperum, 127
Symphytum officinale, 37, 127, 167
Syringa spp., 43

T

Tagetes spp., 38
Tanacetum parthenium, 40
Tanacetum vulgare, 128, 167, 219
Taraxacum spp., 93, 152, 198
Taxus baccata, 128, 219
Thalictrum
 alpinum, 167, 173
 flavum, 128, 167
 minus, 167
Thinopyrum junceum, 131
Thlaspi arvense, 171, 220
Thlaspi bursa-pastoris, 167, 220
Thymus
 pulegioides, 220

serpyllum, 220
 spp., 43
Tilia cordata, 128
Tofieldia pusilla, 53
Tormentilla erecta, 167
Tremella
 hemisphærica, 129
 nostoc, 129
 sphærica, 129
Trentepohlia aurea, 184
Trichophorum cespitosum, 121, 165, 216
Trifolium
 agrarium, 220
 album, 130
 aquaticum, 102
 aureum, 220
 pratense, 130, 168, 220
 repens, 130, 168, 220
Triglochin maritima, 130
Triglochin palustris, 130, 168, 220
Tripleurospermum inodorum, 100, 157, 205
Tripleurospermum maritimum, 100
Tripolium pannonicum, 57, 143
Trisetum flavescens, 58, 182
Triticum repens, 168
Trollius europæus, 220
Tulipa spp., 43
Turritis glabra, 220
Turritis hispida, 171, 220
Tussilago farfara, 131, 168, 221
Typha latifolia, 221

U

Ulmus glabra, 135
Ulva
 compressa, 135
 intestinalis, 135
 lactuca, 135
Umbilicaria proboscidea, 201
Urtica dioica, 136, 222
Urtica urens, 136, 169, 222
Usnea barbata, 153
Usnea spp., 97, 202

V

Vaccinium

- myrtillus*, 131, 168, 221
- oxycoccus*, 131, 221
- uliginosum*, 131, 168, 221
- vitis-idaea*, 131, 168, 221

Vahlodea atropurpurea, 51

Valeriana officinalis, 132, 168, 221

Valeriana sambucifolia, 131, 221

Valeriana sylvestris, 131

Verbascum nigrum, 132, 168, 222

Verbascum thapsus, 33, 132, 171, 221

Veronica

- agrestis*, 133
- alpina*, 133, 173
- alpina subsp. alpina*, 134
- arvensis*, 169, 222
- beccabunga*, 222
- chamaedrys*, 133, 169, 222
- officinalis*, 133, 169, 222
- serpyllifolia*, 133
- spicata*, 133
- verna*, 134, 222

Viburnum opulus, 134, 222

Viburnum opulus var. roseum, 222

Vicia

- cracca*, 134, 169, 222
- sativa*, 134
- sepium*, 134, 222
- sylvatica*, 134, 222

Viola

- alba*, 38
- arborescens*, 135
- biflora*, 135, 169
- canina*, 134, 169, 222
- odorata*, 171
- palustris*, 135, 169, 222
- tricolor*, 38, 135, 169, 222

Virga aurea, 123

Viscaria alpina, 172

Viscaria vulgaris, 99, 156, 204

Vulpicida juniperinus, 154, 200

W

Woodsia ilvensis, 176

X

Xanthoria aureola, 96, 153, 199

Xanthoria parietina, 96, 153, 199

Z

Zostera marina, 13

VITSKAPLEGE NAMN MED AUTOR

Abietinella abietina (Hedw.) M.Fleisch.

Achillea millefolium L.

Achillea ptarmica L.

Aconitum lycoctonum L.

Aconitum napellus L.

Aconitum septentrionale Koelle

Acorus calamus L.

Acrostichum ilvense L.

Actaea spicata L.

Aegopodium podagraria L.

Aethusa cynapium L.

Agaricus campanulatus L.

Agaricus campestris L.: Fr.

Agaricus chantarelus L.

Agaricus clypeatus L.

Agaricus fimetarius L.

Agaricus integer L.

Agaricus mulcarius L.

Agaricus piperatus L.

Agaricus umbelliferus L.

Agaricus violaceus L.

Agaricus viscidus L.

Agrimonia eupatoria L.

Agrostis arundinacea L.

Agrostis canina L.

Agrostis capillaris L.

Agrostis mertensii Trin.

Agrostis rubra L.

Aira alpina L.

Aira aquatica L.

Aira canescens L.

Aira cespitosa L.

Aira caerulea L.

Aira flexuosa L.

Aira montana L.

Ajuga pyramidalis L.

Alaria esculenta (Linnaeus) Greville

Alcea rosea L.

Alchemilla alpina L.

Alchemilla vulgaris L.

Alisma plantago-aquatica L.

Alliaria petiolata (M.Bieb.) Cavara & Grande

Allium ampeloprasum var. *porrum* (L.) J.Gay

Allium oleraceum L.

Allium sativum L.

Allium schoenoprasum L.

Allium ursinum L.

Allium vineale L.

Alnus glutinosa (L.) Gaertn.

Alnus incana (L.) Moench

Alopecurus geniculatus L.

Alopecurus pratensis L.

Alsine media L.

Amanita muscaria (L.: Fr.) Lam.

Anacamptis pyramidalis (L.) Rich.

Anchusa arvensis (L.) M.Bieb.

Anchusa officinalis L.

Andromeda caerulea L.

Andromeda hypnoides L.

Andromeda polifolia L.

Anemone hepatica L.

Anemone nemorosa L.

Angelica archangelica L.

Angelica sylvestris L.

Antennaria alpina (L.) Gaertn.

Antennaria dioica (L.) Gaertn.

Anthemis arvensis L.

Anthericum calyculatum L.

Anthericum ossifragum L.

Antirrhinum linaria L.

Anthoxanthum odoratum L.

Anthriscus cerefolium (L.) Hoffm.

Anthriscus sylvestris (L.) Hoffm.

Anthyllis vulneraria L.

Apium graveolens L.

Aquilegia vulgaris L.

Arabis alpina L.

Arabis hirsuta (L.) Scop.

- Arabis thaliana* L.
Arbutus uva-ursi L.
Arctium lappa L.
Arctium minus (Hill.) Bernh.
Arctoparmelia centrifuga (L.) Hale
Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng.
Arctous alpina (L.) Nied.
Aria edulis (Willd.) M.Roem.
Aria rupicola (Syme) Mezheniskyj
Arenaria peploides L.
Arenaria rubra L.
Arenaria rubra var. *marina* L.
Arenaria serpyllifolia L.
Arenaria trinervia L.
Armeria maritima (Mill.) Willd.
Armoracia rusticana G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.
Arnica montana L.
Arrhenatherum elatius (L.) P.Beauv. ex J.Presl & C.Presl
Artemisia abrotanum L.
Artemisia absinthium L.
Artemisia vulgaris L.
Arundo calamagrostis L.
Arundo epigejos L.
Arundo phragmites L.
Ascophyllum nodosum (Linnaeus) Le Jolis
Asparagus officinalis L.
Asperugo procumbens L.
Asperula odorata L.
Asplenium ruta-muraria L.
Asplenium trichomanes L.
Aster tripolium L.
Astragalus glycyphyllos L.
Athyrium filix-femina (L.) Roth
Atocion rupestre (L.) Oxelman
Atriplex patula L.
Atriplex prostrata Boucher ex DC.
Aulacomnium palustre (Hedw.) Schwägr.
Avena elatior L.
Avena fatua L.
Avena flavescens L.
Avenella flexuosa (L.) Drejer
Avenella flexuosa subsp. *corsica* (Tausch) Holub
Avenula pratensis (L.) Dumort.
Avenula pubescens (Huds.) Dumort.
Azalea procumbens L.
Balsamita major Desf.
Barbarea vulgaris W.T.Aiton
Bartsia alpina L.
Bellis perennis L.
Berberis vulgaris L.
Beta vulgaris L.
Betonica officinalis L.
Betula alba L. nom. rejic.
Betula nana L.
Betula pendula Roth
Betula pubescens Ehrh.
Bidens tripartita L.
Bistorta vivipara (L.) Delarbre
Blechnum spicant (L.) Roth
Blitum bonus-henricus (L.) Rchb.
Boletus bovinus Fr.
Boletus fomentarius L.
Boletus luteus L.: Fr.
Boletus suberosus Bull.
Botrychium lunaria (L.) Sw.
Brassica campestris L.
Brassica crispa Raf.
Brassica rapa subsp. *rapa*
Brassica rapa subsp. *campestris* (L.) A.R.Clapham
Briza media L.
Bromus secalinus L.
Bryum caespitium Hedw.
Bryum hypnoides With.
Bryum squarrosum Hedw.
Bunias cakile L.
Bunium bulbocastanum L.
Bunium majus Gouan
Byssus saxatilis L.
Cakile maritima Scop.
Calamagrostis arundinacea (L.) Roth
Calamagrostis canescens (Weber) Roth
Calamagrostis epigejos (L.) Roth
Calamagrostis phragmitoides Hartm.
Calendula officinalis L.
Calla palustris L.
Callitriche palustris L.
Calluna vulgaris (L.) Hull
Caltha palustris L.
Campanula cervicaria L.
Campanula latifolia L.
Campanula rotundifolia L.
Campanula trachelium L.
Campylophyllopsis calcarea (Crundw. & Nyholm)
Ochyra
Cantharellus cibarius Fr.:Fr.
Capsella bursa-pastoris (L.) Medik.
Capsicum annuum L.
Cardamine amara L.
Cardamine bellidifolia L.
Cardamine pratensis L.
Carduus crispus L.
Carduus heterophyllus L.
Carduus lanceolatus L.

<i>Carduus palustris</i> L.	<i>Chondrus crispus</i> Stackhouse
<i>Carex acuta</i> L.	<i>Chorda filum</i> (Linnaeus) Stackhouse
<i>Carex arenaria</i> L.	<i>Chroogomphus rutilus</i> (Schaeff.: Fr.) O. K. Mill.
<i>Carex axillaris</i> L.	<i>Chrysanthemum leucanthemum</i> L.
<i>Carex bigelowii</i> Torr. ex Schwein.	<i>Chrysanthemum segetum</i> L.
<i>Carex chordorrhiza</i> L. f.	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.
<i>Carex dioica</i> L.	<i>Chaerophyllum sylvestre</i> L.
<i>Carex echinata</i> Murray	<i>Cicerbita alpina</i> (L.) Wallr.
<i>Carex flacca</i> Schreb	<i>Cichorium intybus</i> L.
<i>Carex flava</i> L.	<i>Circaea alpina</i> L.
<i>Carex lasiocarpa</i> Ehrh.	<i>Circaea lutetiana</i> L.
<i>Carex leporina</i> L.	<i>Circinaria calcarea</i> (L) A.Nordin et al.
<i>Carex loliacea</i> L.	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.
<i>Carex muricata</i> L.	<i>Cirsium heterophyllum</i> (L.) Hill
<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard	<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.
<i>Carex pallescens</i> L.	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.
<i>Carex panicea</i> L.	<i>Citrus ×aurantium</i> L.
<i>Carex pauciflora</i> Lightf.	<i>Cladonia coccifera</i> (L.) Willd.
<i>Carex pulicaris</i> L.	<i>Cladonia pyxidata</i> (L.) Hoffm.
<i>Carex remota</i> L.	<i>Cladonia rangiferina</i> (L.) F. H. Wigg.
<i>Carex rostrata</i> Stokes	<i>Cladonia stellaris</i> (Opiz) Pouzar & Vezda
<i>Carex uliginosa</i> L.	<i>Clavaria muscoides</i> Fr.
<i>Carex verna</i> ukjent	<i>Clavulinopsis corniculata</i> (Schaeff.: Fr.) Corner
<i>Carex vesicaria</i> L.	<i>Clinopodium vulgare</i> L.
<i>Carum carvi</i> L.	<i>Cochlearia officinalis</i> L.
<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) P.Beauv.	<i>Colchicum autumnale</i> L.
<i>Cassia fistula</i> L.	<i>Comarum palustre</i> L.
<i>Centaurea benedicta</i> (L.) L.	<i>Conferva littoralis</i> L.
<i>Centaurea cyanus</i> L.	<i>Conopodium majus</i> (Gouan) Loret
<i>Centaurea jacea</i> L.	<i>Consolida ajacis</i> (L.) Schur
<i>Centaurea nigra</i> L.	<i>Consolida major</i> Garsault
<i>Centaurea scabiosa</i> L.	<i>Consolida regalis</i> Gray
<i>Ceramium diaphanum</i> (Lightfoot) Roth	<i>Convallaria bifolia</i> L.
<i>Cerastium alpinum</i> L.	<i>Convallaria majalis</i> L.
<i>Cerastium cerastoides</i> (L.) Britton	<i>Convallaria polygonatum</i> L.
<i>Cerastium fontanum</i> Baumg.	<i>Convallaria verticillata</i> L.
<i>Cerastium viscosum</i> L nom. rej.	<i>Convolvulus arvensis</i> L.
<i>Ceratodon purpureus</i> (Hedw.) Brid.	<i>Coprinus comatus</i> (O. F. Müll.: Fr.) Pers.
<i>Cetraria islandica</i> (L.) Ach.	<i>Corallorhiza trifida</i> Châtel.
<i>Chamaenerion angustifolium</i> (L.) Scop.	<i>Cornus suecica</i> L.
<i>Chamaepericlymenum suecicum</i> (L.) Graebn.	<i>Cortinarius violaceus</i> (L.: Fr.) Gray
<i>Cheiranthus erysimoides</i> L.	<i>Corylus avellana</i> L.
<i>Chelidonium majus</i> L.	<i>Corynephorus canescens</i> (L.) P.Beauv.
<i>Chelidonium minus</i> Garsault	<i>Crataegus monogyna</i> Jacq.
<i>Chenopodiastrum murale</i> (L.) S.Fuentes, Uotila & Borsch	<i>Crataegus rhipidophylla</i> Gand.
<i>Chenopodium album</i> L.	<i>Crataegus oxyacantha</i> L.
<i>Chenopodium bonus-henricus</i> L.	<i>Crepis paludosa</i> (L.) Moench
<i>Chenopodium rubrum</i> L.	<i>Crepis praemorsa</i> (L.) Walther
<i>Chenopodium urbicum</i> L.	<i>Crepis tectorum</i> L.
<i>Chenopodium viride</i> L.	<i>Cryptogramma crispa</i> (L.) R.Br. ex Hook.
<i>Cherleria biflora</i> (L.) A.J.Moore & Dillenb.	<i>Cucubalus acaulis</i> L.
	<i>Cucubalus behen</i> L.

Cucumis sativus L.
Cuscuta europaea L.
Cyanus segetum Hill
Cynoglossum officinale L.
Cypripedium calceolus L.
Cystopteris fragilis (L.) Bernh.
Dactylis glomerata L.
Dactylorhiza incarnata (L.) Soó
Dactylorhiza maculata (L.) Soó
Dactylorhiza maculata subsp. *fuchsii* (Druce) Hyl.
Dactylorhiza majalis subsp. *purpurella*
 (T.Stephenson &
 T.A.Stephenson) D.M.Moore & Soó
Danthonia decumbens (L.) DC.
Daphne mezereum L.
Daucus carota L.
Delesseria sanguinea (Hudson) J.V.Lamouroux
Delphinium ajacis L.
Delphinium consolida L.
Deschampsia alpina (L.) Roem. & Schult.
Deschampsia cespitosa (L.) P.Beauv.
Descurainia sophia (L.) Webb ex Prantl
Dibaeis baeomyces (L. fil.) Rambold & Hertel
Digitalis purpurea L.
Diphasiastrum complanatum (L.) Holub
Draba incana L.
Dracocephalum ruyschiana L.
Drosera anglica Huds.
Drosera longifolia L.
Drosera rotundifolia L.
Dryas octopetala L.
Dryopteris expansa (C.Presl) Fraser-Jenk. & Jermy
Dryopteris filix-mas (L.) Schott
Echium vulgare L.
Elachista fucicola (Vellay) Areschoug
Eleocharis palustris (L.) Roem. & Schult.
Elvela mitris L.
Elymus arenarius L.
Elytrigia repens
Empetrum nigrum,
Entada gigas L.
Entoloma clypeatum (L.: Fr.) P. Kumm.
Ephebe lanata (L.) Vainio
Epilobium alpinum L. nom. rejic.
Epilobium anagallidifolium Lam.
Epilobium angustifolium L.
Epilobium hirsutum L.
Epilobium montanum L.
Epipactis atrorubens (Hoffm.) Besser
Epipactis helleborine (L.) Crantz
Epipactis palustris (L.) Crantz
Equisetum arvense L.

Equisetum fluviatile L.
Equisetum hyemale L.
Equisetum palustre L.
Equisetum sylvaticum L.
Erica tetralix L.
Erica vulgaris L.
Erigeron uniflorus L.
Eriophorum angustifolium Honck.
Eriophorum polystachion L.
Eriophorum vaginatum L.
Erodium cicutarium (L.) L'Hér.
Erysimum alliaria L.
Erysimum barbarea L.
Erysimum cheiranthoides L.
Erysimum cheiri (L.) Crantz
Erysimum virgatum Roth
Euphorbia esula L.
Euphorbia helioscopia L.
Euphrasia officinalis L.
Fallopia convolvulus (L.) Á.Löve
Festuca decumbens L.
Festuca elatior L.
Festuca fluitans L.
Festuca ovina L.
Festuca pratensis Huds.
Festuca rubra L.
Festuca vivipara (L.) Sm.
Ficus carica L.
Ficaria verna Huds.
Filago arvensis L.
Filago pyramidata L.
Filipendula ulmaria (L.) Maxim.
Filipendula vulgaris Moench
Flavocetraria cucullata (Bellardi) Kärnefelt & Thell
Flavocetraria nivalis (L.) Kärnefelt & Thell
Foeniculum vulgare Mill.
Fomes fomentarius (L.: Fr.) Fr.
Fragaria vesca L.
Fragaria viridis Weston
Frangula alnus Mill.
Fraxinus excelsior L.
Fucus cartilagineus Linnaeus
Fucus esculentus Linnaeus
Fucus excisus Linnaeus
Fucus fastigiatus Linnaeus
Fucus filum Linnaeus
Fucus nodosus Linnaeus
Fucus pavonicus Linnaeus
Fucus rubens Linnaeus
Fucus saccharinus Linnaeus
Fucus scoparius Linnaeus
Fucus serratus Linnaeus

<i>Fucus siliquosus</i> Linnaeus	<i>Hieracium pilosella</i> L.
<i>Fucus spiralis</i> Linnaeus	<i>Hieracium praemorsum</i> L.
<i>Fucus vesiculosus</i> Linnaeus	<i>Hieracium sabaudum</i> L.
<i>Fuligo septica</i> (L.) F.H. Wigg.	<i>Hieracium umbellatum</i> L.
<i>Fumaria officinalis</i> L.	<i>Himanthalia elongata</i> (Linnaeus) S.F.Gray
<i>Furcellaria lumbricalis</i> (Hudson) J.V.Lamouroux	<i>Hippuris vulgaris</i> L.
<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker Gawl.	<i>Holcus lanatus</i> L.
<i>Galeopsis bifida</i> Boenn.	<i>Holcus mollis</i> L.
<i>Galeopsis ladanum</i> L.	<i>Honckenya peploides</i> (L.) Ehrh.
<i>Galeopsis speciosa</i> Mill.	<i>Humulus lupulus</i> L.
<i>Galeopsis tetrahit</i> L.	<i>Huperzia selago</i> (L.) Bernh. ex Schrank & Mart.
<i>Galium aparine</i> L.	<i>Hylocomium splendens</i> (Hedw.) Schimp.
<i>Galium boreale</i> L.	<i>Hyoscyamus niger</i> L.
<i>Galium elongatum</i> C.Presl	<i>Hypericum hirsutum</i> L.
<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.	<i>Hypericum maculatum</i> Crantz
<i>Galium palustre</i> L.	<i>Hypericum perforatum</i> L.
<i>Galium verum</i> L.	<i>Hypericum pulchrum</i> L.
<i>Gentiana campestris</i> L.	<i>Hypericum quadrangulum</i> L.
<i>Gentiana purpurea</i> L.	<i>Hypericum tetrapterum</i> Fr.
<i>Gentianella campestris</i> (L.) Börner	<i>Hypnum abietinum</i> L. ex Hedw.
<i>Geranium columbinum</i> L.	<i>Hypnum crista-castrensis</i> L. ex Hedw.
<i>Geranium robertianum</i> L.	<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.
<i>Geranium sanguineum</i> L.	<i>Hypnum parietinum</i> L. ex Wahlenb.
<i>Geranium sylvaticum</i> L.	<i>Hypochaeris maculata</i> L.
<i>Geum rivale</i> L.	<i>Hypochaeris radicata</i> L.
<i>Geum urbanum</i> L.	<i>Hypogymnia physodes</i> (L.) Nyl.
<i>Glaux maritima</i> L.	<i>Icmadophila ericetorum</i> (L.) Zahlbr.
<i>Glebionis segetum</i> (L.) Fourr.	<i>Ilex aquifolium</i> L.
<i>Glechoma hederacea</i> L.	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.
<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br.	<i>Inula helenium</i> L.
<i>Glyceria maxima</i> (Hartm.) Holmb.	<i>Iris aphylla</i> L.
<i>Gnaphalium alpinum</i> L.	<i>Iris pseudacorus</i> L.
<i>Gnaphalium dioicum</i> L.	<i>Jacobaea aquatica</i> (Hill) G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.
<i>Gnaphalium germanicum</i> L.	<i>Jacobaea vulgaris</i> Gaertn.
<i>Gnaphalium sylvaticum</i> L.	<i>Jacea nigra</i> (L.) Hill
<i>Gnaphalium uliginosum</i> L.	<i>Jasminum polyanthum</i> Franch.
<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R.Br.	<i>Juglans regia</i> L.
<i>Gymnosporangium cornutum</i> Arthur ex F. Kern	<i>Juncus articulatus</i> L.
<i>Halidrys siliquosa</i> (Linnaeus) Lyngbye	<i>Juncus bufonius</i> L.
<i>Halosiphon tomentosus</i> (Lyngbye) Jaasund	<i>Juncus bulbosus</i> L.
<i>Harrimanella hypnoides</i> (L.) Coville	<i>Juncus campestris</i> L.
<i>Hedlundia hybrida</i> (L.) Sennikov & Kurtto	<i>Juncus conglomeratus</i> L.
<i>Helvella</i> L.	<i>Juncus effusus</i> L.
<i>Hepatica nobilis</i> Schreb.	<i>Juncus filiformis</i> L.
<i>Heracleum branca-ursi</i> All.	<i>Juncus pilosus</i> L.
<i>Heracleum sphondylium</i> L.	<i>Juncus squarrosus</i> L.
<i>Hesperis matronalis</i> L.	<i>Jungermannia epiphylla</i> L.
<i>Hieracium alpinum</i> L.	<i>Jungermannia polymorpha</i> L.
<i>Hieracium auricula</i> auct. non L.	<i>Juniperus communis</i> L.
<i>Hieracium cymosum</i> L.	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.
<i>Hieracium murorum</i> L.	<i>Kalmia procumbens</i> (L.) Gift, Kron & P.F.Stevens
<i>Hieracium paludosum</i> L.	

ex Galasso, Banfi & F.Conti
Lactifluus piperatus (L.) Roussel.
Lactifluus vellereus (Fr.:Fr.) Kuntze
Lactuca sativa L.
Lagenaria siceraria (Molina) Standl.
Laminaria hyperborea (Gunnerus) Foslie
Lamium album L.
Lamium purpureum L.
Lapsana communis L.
Lathyrus linifolius (Reichard) Bässler
Lathyrus niger (L.) Bernh.
Lathyrus oleraceus Lam.
Lathyrus pratensis L.
Lathyrus sylvestris L.
Lathyrus tuberosus L.
Lathyrus vernus (L.) Bernh.
Laurus nobilis L.
Lavandula angustifolia Mill.
Leathesia marina (Lyngbye) Decaisne
Leontodon autumnalis L.
Leontodon taraxacum L.
Leonurus cardiaca L.
Lepidium sativum L.
Letharia vulpina (L.) Hue
Leucanthemum vulgare Lam.
Levisticum officinale W.D.J.Koch
Leymus arenarius (L.) Hochst.
Lichen aphthosus L.
Lichen barbatus L.
Lichen calcareus L.
Lichen centrifugus L.
Lichen cocciferus L.
Lichen croceus L.
Lichen ericetorum L.
Lichen fagineus L.
Lichen furfuraceus L.
Lichen geographicus L.
Lichen islandicus L.
Lichen juniperinus L.
Lichen lanatus L.
Lichen nivalis L.
Lichen parietinus L.
Lichen paschalis L.
Lichen physodes L.
Lichen plicatus L.
Lichen proboscideus L.
Lichen pubescens L.
Lichen pulmonarius L.
Lichen pyxidatus L.
Lichen rangiferinus L.
Lichen saxatilis L.
Lichen stellaris L.

Lichen tartareus L.
Lichen ventosus L.
Lichen vulpinus L.
Lichenomphalia umbellifera (L.: Fr.) Redhead,
Lutzoni, Moncalvo &
Vilgalys
Ligusticum scothicum L.
Lilium bulbiferum L.
Lilium croceum Chaix.
Linaria vulgaris Mill.
Linnaea borealis L.
Linum catharticum L.
Lithospermum officinale L.
Lobaria pulmonaria (L.) Hoffm.
Lobelia dortmanna L.
Lolium arundinaceum (Schreb.) Darbysh.
Lolium perenne L.
Lolium pratense (Huds.) Darbysh.
Lolium temulentum L.
Lonicera periclymenum L.
Lonicera xylosteum L.
Lotus corniculatus L.
Luzula campestris (L.) DC.
Luzula multiflora (Ehrh.) Lej.
Luzula pilosa (L.) Willd.
Luzula sylvatica (Huds.) Gaudin
Lychnis alpina L.
Lychnis dioica L.
Lychnis flos-cuculi L.
Lychnis viscaria L.
Lycogala epidendrum (J.C. Buxb. ex L.) Fr.
Lycoperdon bovista Pers.
Lycoperdon corniferum Müll.
Lycoperdon epidendrum L.
Lycopodium annotinum L.
Lycopodium clavatum L.
Lycopodium complanatum L.
Lycopodium selaginoides L.
Lycopodium selago L.
Lycopsis arvensis L.
Lysimachia europaea (L.) U.Manns & Anderb.
Lysimachia maritima (L.) Galasso, Banfi & Soldano
Lysimachia thyrsiflora L.
Lysimachia vulgaris L.
Lythrum salicaria L.
Maianthemum bifolium (L.) F.W.Schmidt
Malus domestica (Suckow) Borkh.
Malus sylvestris (L.) Mill.
Malva moschata L.
Malva pusilla Sm.
Malva rotundifolia L.
Malva sylvestris L.

<i>Marchantia polymorpha</i> L.	<i>Orchis bifolia</i> L.
<i>Matricaria chamomilla</i> L.	<i>Orchis conopsea</i> L.
<i>Matricaria inodora</i> L.	<i>Orchis maculata</i> L.
<i>Matthiola incana</i> (L.) W.T.Aiton	<i>Orchis mascula</i> (L.) L.
<i>Melampyrum pratense</i> L.	<i>Orchis pyramidalis</i> L.
<i>Melampyrum sylvaticum</i> L.	<i>Oreopteris limbosperma</i> (Bellardi ex All.) Holub
<i>Melica nutans</i> L.	<i>Origanum majorana</i> L.
<i>Melissa officinalis</i> L.	<i>Origanum vulgare</i> L.
<i>Mentha arvensis</i> L.	<i>Ornithogalum luteum</i> L.
<i>Mentha spicata</i> var. <i>crispa</i> Ridd.	<i>Orobus tuberosus</i> L.
<i>Menyanthes trifoliata</i> L.	<i>Orobus vernus</i> L.
<i>Mertensia maritima</i> (L.) Gray	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House
<i>Milium effusum</i> L.	<i>Osmunda crispa</i> L.
<i>Micranthes stellaris</i> (L.) Galasso, Banfi & Soldano	<i>Osmunda lunaria</i> L.
<i>Mnium cuspidatum</i> Hedw.	<i>Osmunda spicant</i> L.
<i>Mnium fontanum</i> L. ex Hedw.	<i>Osmunda struthiopteris</i> L.
<i>Mnium palustre</i> Hedw.	<i>Othocallis siberica</i> (Haw.) Speta
<i>Mnium purpureum</i> L.	<i>Oxalis acetosella</i> L.
<i>Mnium serpyllifolium</i> L.	<i>Oxybasis rubra</i> (L.) S.Fuentes, Uotila & Borsch
<i>Moehringia trinervia</i> (L.) Clairv.	<i>Oxybasis urbica</i> (L.) S.Fuentes, Uotila & Borsch
<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench	<i>Oxycoccus microcarpus</i> Turcz. ex Rupr.
<i>Moneses uniflora</i> (L.) A.Gray	<i>Oxycoccus palustris</i> Pers.
<i>Monotropa hypopitys</i> L.	<i>Oxyria digyna</i> (L.) Hill
<i>Montia fontana</i> L.	<i>Padina pavonica</i> (Linnaeus) Thivy, 1960
<i>Morchella esculenta</i> (L.: Fr.) Pers.	<i>Palmaria palmata</i> (Linnaeus) F.Weber & D.Mohr
<i>Mucor unctuosus</i> L. ex Leyss.	<i>Paludella squarrosa</i> (Hedw.) Brid.
<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort.	<i>Panaeolus papilionaceus</i> (Bull.: Fr.) Quél.
<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill	<i>Paris quadrifolia</i> L.
<i>Myosotis scorpioides</i> L.	<i>Parmelia saxatilis</i> (L.) Ach.
<i>Myosurus minimus</i> L.	<i>Parnassia palustris</i> L.
<i>Myrica gale</i> L.	<i>Pastinaca sativa</i> L.
<i>Nardus stricta</i> L.	<i>Pedicularis palustris</i> L.
<i>Narthecium ossifragum</i> (L.) Huds.	<i>Pedicularis sylvatica</i> L.
<i>Neottia cordata</i> (L.) Rich.	<i>Pellia epiphylla</i> (L.) Corda
<i>Neottia ovata</i> (L.) Bluff & Fingerh.	<i>Peltigera aphthosa</i> (L.) Willd.
<i>Nostoc commune</i> Vaucher ex Bornet & Flahault	<i>Pelvetia canaliculata</i> (Linnaeus) Decaisne & Thuret
<i>Nuphar lutea</i> (L.) Sm.	<i>Persicaria amphibia</i> (L.) Delarbre
<i>Nymphaea alba</i> L.	<i>Persicaria hydropiper</i> (L.) Delarbre
<i>Nymphaea lutea</i> L.	<i>Persicaria maculosa</i> Gra
<i>Ochrolechia androgyna</i> (Hoffm.) Arnold	<i>Petrosedum rupestre</i> (L.) P.V.Heath y
<i>Ochrolechia parella</i> (L.) Massal.	<i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) Fuss
<i>Ochrolechia tartarea</i> (L.) Massal.	<i>Peucedanum ostruthium</i> (L.) W.D.J.Koch
<i>Odonthalia dentata</i> (Linnaeus) Lyngbye	<i>Peucedanum palustre</i> (L.) Moench
<i>Omalothea norvegica</i> (Gunnerus) Sch.Bip. & F.W.Schultz	<i>Phalaris arundinacea</i> L.
<i>Omalothea sylvatica</i> (L.) Sch.Bip. & F.W.Schultz	<i>Phalaris arundinacea</i> f. <i>picta</i> (L.) B.P.R.Chéron
<i>Ononis arvensis</i> L.	<i>Phalaris phleoides</i> L.
<i>Ononis mitis</i> Mill.	<i>Phallus esculentus</i> L.
<i>Ophioparma ventosa</i> (L.) Norman	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.
<i>Ophrys corallorhiza</i> L.	<i>Phegopteris connectilis</i> (Michx.) Watt
<i>Ophrys cordata</i> L.	<i>Philonotis fontana</i> (Hedw.) Brid.
<i>Ophrys ovata</i> L.	<i>Phleum alpinum</i> L.
	<i>Phleum phleoides</i> (L.) H.Karst.

Phleum pratense L.
Phragmites australis (Cav.) Trin. ex Steud.
Phycodrys rubens (Linnaeus) Batters
Phyllodoce caerulea (L.) Bab.
Phyllophora crispa (Hudson) P.S.Dixon
Physcia stellaris (L.) Nyl.
Picea abies (L.) H.Karst.
Pilosella cymosa (L.) F.W.Schultz & Sch.Bip.
Pilosella lactucella (Wallr.) P.D.Sell & C.West
Pilosella officinarum F.W.Schultz & Sch.Bip
Pimpinella saxifraga L.
Pinguicula vulgaris L.
Pinus sylvestris L.
Piptoporus betulinus (Bull.: Fr.) P. Karst.
Pisum arvense L.
Pisum sativum L.
Plagiomnium cuspidatum (Hedw.) T.J.Kop.
Plagiomnium rostratum (Schrader) T.J.Kop.
Plagiomnium undulatum (Hedw.) T.J.Kop.
Plantago lanceolata L.
Plantago major L.
Plantago maritima L.
Plantago media L.
Platanthera bifolia (L.) Rich.
Pleurozium schreberi (Willd. ex Brid.) Mitt.
Poa alpina L.
Poa angustifolia L.
Poa annua L.
Poa aquatica L.
Poa compressa L.
Poa maritima Huds.
Poa nemoralis L.
Poa pratensis L.
Poa trivialis L.
Polemonium caeruleum L.
Polygala vulgaris L.
Polygonatum odoratum (Mill.) Druce
Polygonatum verticillatum (L.) All.
Polygonum amphibium L.
Polygonum aviculare L.
Polygonum bistorta L.
Polygonum convolvulus L.
Polygonum hydropiper L.
Polygonum persicaria L.
Polygonum viviparum L.
Polypodium filix-femina L.
Polypodium filix-mas L.
Polypodium fragile L.
Polypodium phegopteris L.
Polypodium vulgare L.
Polytrichum commune Hedw.
Populus tremula L.

Porphyra umbilicalis Kützinger
Porrum sativum Mill.
Potamogeton lucens L.
Potamogeton natans L.
Potamogeton perfoliatus L.
Potentilla anserina L.
Potentilla argentea L.
Potentilla crantzii (Crantz) Beck ex Fritsch
Potentilla erecta (L.) Räusch.
Potentilla norvegica L.
Potentilla verna L.
Prenanthes muralis L.
Primula veris L.
Primula vulgaris Huds.
Prunella grandiflora (L.) Turra
Prunella vulgaris L.
Prunus padus L.
Pseudephebe pubescens (L.) M. Choisy
Pseudevernia furfuracea (L.) Zopf
Pseudorchis albida (L.) Å.Löve & D.Löve
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn
Pteris aquilina L.
Ptilium crista-castrensis (Hedw.) De Not.
Ptilota gunneri P.C.Silva, Maggs & L.M.Irvine
Ptychostomum imbricatum (Müll.Hal.) Holyoak & N.Pedersen
Puccinellia maritima (Huds.) Parl.
Pulmonaria maritima L.
Pylaiella littoralis (Linnaeus) Kjellman
Pyrola minor L.
Pyrola rotundifolia L.
Pyrola secunda L.
Pyrola uniflora L.
Quercus robur L.
Racomitrium canescens (Hedw.) Brid.
Racomitrium fasciculare (Hedw.) Brid.
Racomitrium lanuginosum (Hedw.) Brid.
Racomitrium microcarpon (Hedw.) Brid.
Ranunculus aconitifolius L.
Ranunculus acris L.
Ranunculus aquatilis L.
Ranunculus auricomus L.
Ranunculus flammula L.
Ranunculus glacialis L.
Ranunculus plataniifolius L.
Ranunculus repens L.
Raphanus sativus var. *niger*
Raphanus sativus var. *sativus*
Rhamnus catharticus L.
Rhamnus frangula L.
Rhinanthus crista-galli L.
Rhinanthus major auct. non L.

<i>Rhinanthus minor</i> L.	<i>Salvia officinalis</i> L.
<i>Rhizocarpon geographicum</i> (L.) DC.	<i>Sambucus nigra</i> L.
<i>Rhizomnium punctatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	<i>Samolus valerandi</i> L.
<i>Rhodiola rosea</i> L.	<i>Sanicula europaea</i> L.
<i>Rhynchospora alba</i> (L.) Vahl	<i>Sanionia uncinata</i> (Hedw.) Loeske
<i>Ribes nigrum</i> L.	<i>Satureja hortensis</i> L.
<i>Ribes rubrum</i> L.	<i>Satyrium albidum</i> L.
<i>Ribes spicatum</i> E.Robson	<i>Saussurea alpina</i> (L.) DC.
<i>Ribes uva-crispa</i> L.	<i>Saxifraga aizoides</i> L.
<i>Roestelia cornuta</i> (Pers. ex J.F. Gmel.) Gray	<i>Saxifraga autumnalis</i> L.
<i>Rorippa islandica</i> auct.non. (Oeder) Borbás	<i>Saxifraga cespitosa</i> L.
<i>Rorippa palustris</i> (L.) Besser	<i>Saxifraga cotyledon</i> L.
<i>Rosa canina</i> L.	<i>Saxifraga granulata</i> L.
<i>Rosa pimpinellifolia</i> L.	<i>Saxifraga hirculus</i> L.
<i>Rosmarinus officinalis</i> L.	<i>Saxifraga oppositifolia</i> L.
<i>Rubus caesius</i> L.	<i>Saxifraga petraea</i> auct. non L.
<i>Rubus chamaemorus</i> L.	<i>Saxifraga stellaris</i> L.
<i>Rubus idaeus</i> L.	<i>Saxifraga tridactylites</i> L.
<i>Rubus nemoralis</i> P.J.Müll.	<i>Scabiosa arvensis</i> L.
<i>Rubus nessensis</i> Hall	<i>Scabiosa succisa</i> L.
<i>Rubus saxatilis</i> L.	<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla
<i>Rubus scissus</i> W.C.R.Watson	<i>Schoenus albus</i> L.
<i>Rumex acetosa</i> L.	<i>Scirpus cespitosus</i> L.
<i>Rumex acetosella</i> L.	<i>Scirpus lacustris</i> L.
<i>Rumex aquaticus</i> L.	<i>Scirpus palustris</i> L.
<i>Rumex arifolius</i> subsp. <i>lapponicus</i> (Hiitonen)	<i>Scirpus sylvaticus</i> L.
<i>Rumex crispus</i> L.	<i>Scleranthus annuus</i> L.
<i>Rumex digynus</i> L.	<i>Scorzoneroideis autumnalis</i> (L.) Moench
<i>Rumex longifolius</i> DC.	<i>Scrophularia nodosa</i> L.
<i>Russula integra</i> (L.) Fr. ss. Maire	<i>Scutellaria galericulata</i> L.
<i>Ruta graveolens</i> L.	<i>Sedum acre</i> L.
<i>Ruta hortensis</i> Mill.	<i>Sedum album</i> L.
<i>Saccharina latissima</i> (Linnaeus) C.E.Lane, C.Mayes, Druehl & G.W.Saunders	<i>Sedum anglicum</i> Huds.
<i>Sagina nodosa</i> (L.) Fenzl	<i>Sedum rupestre</i> L.
<i>Sagina procumbens</i> L.	<i>Sedum telephium</i> L.
<i>Salicornia europaea</i> L.	<i>Selaginella selaginoides</i> (L.) P.Beauv. ex Mart. & Schrank
<i>Salix arbuscula</i> L.	<i>Selinum carvifolium</i> (L.) L.
<i>Salix aurita</i> L.	<i>Selinum lactescens</i> Lam.
<i>Salix caprea</i> L.	<i>Selinum palustre</i> L.
<i>Salix caprea</i> subsp. <i>sphacelata</i> (Sm.) Macreight	<i>Selinum sylvestre</i> L.
<i>Salix cinerea</i> L.	<i>Sempervivum tectorum</i> L.
<i>Salix fragilis</i> L.	<i>Senecio jacobaea</i> L.
<i>Salix glauca</i> L.	<i>Senecio sylvaticus</i> L.
<i>Salix glauca</i> subsp. <i>glauca</i>	<i>Senecio vulgaris</i> L.
<i>Salix herbacea</i> L.	<i>Serapias helleborine</i> L.
<i>Salix lapponum</i> L.	<i>Serratula arvensis</i> L.
<i>Salix myrsinites</i> L.	<i>Sibbaldia procumbens</i> L.
<i>Salix myrtilloides</i> L.	<i>Silene acaulis</i> (L.) Jacq.
<i>Salix pentandra</i> L.	<i>Silene dioica</i> (L.) Clairv.
<i>Salix triandra</i> L.	<i>Silene rupestris</i> L.
<i>Salix xrubens</i> Schrank	<i>Silene uniflora</i> Roth

Silene vulgaris (Moench) Garcke
Sinapis arvensis L.
Sisymbrium islandicum Oeder
Sisymbrium nasturtium-aquaticum L.
Sisymbrium officinale (L.) Scop.
Sisymbrium sophia L.
Solanum dulcamara L.
Solanum tuberosum L.
Solidago virgaurea L.
Sonchus alpinus L.
Sonchus arvensis L.
Sonchus oleraceus L.
Sonchus palustris L.
Sorbus aucuparia L.
Sorbus hybrida L.
Sparganium angustifolium Michx.
Sparganium erectum L.
Sparganium natans L.
Spergula arvensis L.
Spergula nodosa L.
Spergula pentandra L.
Spergularia media (L.) C.Presl
Spergularia marina (L.) Besser
Spergularia rubra (L.) J.Presl & C.Presl
Sphaerophorus fragilis (L.) Pers.
Sphagnum palustre L.
Spiraea filipendula L.
Spiraea ulmaria L.
Stachys palustris L.
Stachys sylvatica L.
Statice armeria L.
Stellaria biflora L.
Stellaria cerastoides L.
Stellaria crassifolia Ehrh.
Stellaria graminea L.
Stellaria holostea L.
Stellaria media (L.) Vill.
Stellaria nemorum L.
Stereocaulon paschale (L.) Hoffm.
Stereocaulon vesuvianum Pers.
Stuckenia pectinata (L.) Börner
Succisa pratensis Moench
Suillus bovinus (L.: Fr.) Roussel
Suillus luteus (L.: Fr.) Roussel
Symphytum officinale L.
Tanacetum parthenium (L.) Sch.Bip.
Tanacetum vulgare L.
Taxus baccata L.
Thalictrum alpinum L.
Thalictrum flavum L.
Thalictrum minus L.
Thinopyrum junceum (L.) Á.Löve.

Thlaspi arvense L.
Thlaspi bursa-pastoris L.
Thymus officinalis L.
Thymus pulegioides L.
Thymus serpyllum L.
Tilia cordata Mill.
Tofieldia pusilla (Michx.) Pers.
Tormentilla erecta L.
Tremella hemisphaerica L.
Tremella nostoc L.
Trentepohlia aurea (Linnaeus) Martius
Trichophorum cespitosum (L.) Hartm.
Trientalis europaea L.
Trifolium agrarium L.
Trifolium aureum Pollich
Trifolium pratense L.
Trifolium repens L.
Triglochin maritima L.
Triglochin palustris L.
Tripleurospermum inodorum (L.) Sch.Bip.
Tripleurospermum maritimum (L.) W.D.J.Koch
Tripolium pannonicum (Jacq.) Dobrocz.
Trisetum flavescens (L.) P.Beauv.
Triticum repens L.
Trollius europaeus L.
Turritis glabra L.
Turritis hispida Hemsl.
Tussilago farfara L.
Typha latifolia L.
Ulmus glabra Huds.
Ulva compressa Linnaeus
Ulva intestinalis Linnaeus
Ulva lactuca Linnaeus
Umbilicaria proboscidea (L.) Schrader
Urtica dioica L.
Urtica urens L.
Usnea barbata (L.) F. H. Wigg
Vaccinium myrtillus L.
Vaccinium oxycoccus L.
Vaccinium uliginosum L.
Vaccinium vitis-idaea L.
Vahlodea atropurpurea (Wahlenb.) Fr. ex Hartm.
Valeriana officinalis L.
Valeriana sambucifolia J.C.Mikan ex Pohl
Verbascum nigrum L.
Verbascum thapsus L.
Veronica agrestis L.
Veronica alpina L.
Veronica alpina subsp. *alpina*
Veronica arvensis L.
Veronica beccabunga L.
Veronica chamaedrys L.

Veronica officinalis L.
Veronica serpyllifolia L.
Veronica spicata L.
Veronica verna L.
Viburnum opulus L.
Viburnum opulus var. *roseum* L.
Vicia cracca L.
Vicia sativa L.
Vicia sepium L.
Vicia sylvatica L.
Viola alba Besser
Viola biflora L.
Viola canina L.
Viola odorata L.
Viola palustris L.
Viola tricolor L.
Viscaria alpina (L.) G.Don
Viscaria vulgaris Bernh.
Vulpicida juniperinus (L.) J.-E. Mattsson & M.J.Lai
Woodsia ilvensis (L.) R.Br.
Xanthoria aureola (Ach.) Erichsen
Xanthoria parietina (L.) Th. Fr.
Zostera marina L.

REFERANSAR

- Agardh**, C.A. 1828. Species algarum rite cognitae, cum synonymis, differentiis specificis et descriptionibus succinctis. Voluminis Secundi. – Sumtibus Ernesti Mauritii, Gryphiswaldiae. 189 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/98337>.
- Amundsen**, L. 1976. Johan Ernst Gunnerus og Carl von Linné. Brevutveksling 1761-1772. – Universitetsforlaget, Trondheim. 205 s.
- Anonymous** 2019. *Carex acuta* var. *nigra* L. – The Plant List. <https://web.archive.org/web/20200722183021/http://www.theplantlist.org/tpl1.1/record/kew-224255>. (Sjekka 05.04.2019).
- Apelseth**, A. 1995. Hans Strøm (1726-1797) Ein kommentert biografi. – Høgskulen i Volda, Volda. 146 s.
- Apelseth**, A. & Døssland, A. 1999. Hans Strøm (1726-1797): eit utsnitt frå norsk opplysningstid. Hans Strøm-seminar, Høgskulen i Volda 8.9.1997. – Høgskulen i Volda, Volda. 86 s.
- Artsdatabanken** 2019. Artskart 2. URL: <https://artskart.artsdatabanken.no> (sjekka 19.12.2019).
- 2022. Artskart 2. URL: <https://artskart.artsdatabanken.no> (sjekka 05.11.2022).
- Balvoll**, G. & Weisæth, G. 1994. Horticultura, Norsk hagebok frå 1694 av Christian Gartner. – Landbruksforlaget, Otta. 96 s.
- Bauhin**, C. 1623. Pinax theatri botanici. - Sumptibus & typis Ludovici Regis, Basileae, Helvetia. 522 s. URL: https://books.google.no/books?id=X0_HApA1UMC
- Bergsgaard**, A. 1947. Hans Strøm: foredrag holdt i Ålesunds museums akademi mars 1947. – Ålesunds museums akademi, Ålesund. 22 s.
- Block**, H. R. 1647. Horticultura Danica, hvorledis en zirlig oc nyttig Urte-Hawe i Dannemarck kand anrettis, beprydis oc ved Mact holdis mestendeel af Forfarenhed beskreffven. – Peter Hake, Kiøbenhaffn. 129 s.
- Brandt**, N. 1973. Potetprester. – Landbruksforlaget, Oslo. 64 s. ISBN: 82-529-0059-3.
- Brandt**, W., Gürke, M., Köhler, F.E., Pabst, G., Schellenberg, G. & Vogtherr, M. 1887. Köhler's Medizinal-Pflanzen in naturgetreuen Abbildungen mit kurz erläüterndem Texte: Atlas zur Pharmacopoea germanica, austriaca, belgica, danica, helvetica, hungarica, rossica, suecica, Neerlandica, British pharmacopoeia, zum Codex medicamentarius, sowie zur Pharmacopoeia of the United States of

America. Band 1. – Fr. Eugen Köhler, Gera-Untermhaus. 84 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/10836>

Baade, P.D. 1768. Trondhiemske Have-Planter. – Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 4: 372–416. URL: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/DKNVS_skrifter/article/view/758/688

Christophersen, H.O. 1980. Innledning til Hans Strøms Physisk-Oeconomisk Beskrivelse over Eger-Præstegjæld i Aggershuus-Stift i Norge; tilligemed et geographisk Kort over samme. – Grøndahl, Oslo. ISBN: 82-504-0413-0. URL: https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2015062608030

Dahl, O. 1892. Oversigt over Det kongelige norske videnskabers selskabs botaniske samlinger. – Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 1888-1890: 53-100. Interessentskabets Bogtrykkeri, Thronhjelm, URL: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/DKNVS_skrifter/article/view/985/910

Dahl, O.C. 1893. Biskop Gunnerus' virksomhed fornemmelig som botaniker tillegemed en oversigt over botanikens tilstand i Danmark og Norge indtil hans død. – Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter 1893: 22–74. URL: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/DKNVS_skrifter/article/view/1001/925

Descourtilz, M.E. & Descourtilz, J.T. 1827. Flore médicale des Antilles, ou, Traité des plantes usuelles: des colonies Françaises, Anglaises, Espagnoles et Portugaises. Bind 3. – Pichard, Paris. 452 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/21847>

Eckblad, F.E. 1978. Presten Hans Strøm og soppene på Sunnmøre på 1700-tallet. – Friesia Nordisk Mykologisk Tidsskrift XI (4): 228–236.

Elven, R. & Fremstad, E. 2018. *Salix* - vier, selje og pil i Norge. – Gunneria 82, 716 s. URL: <https://www.ntnu.no/documents/10476/66990/Gunneria82.pdf>

Elven, R., Hegre, H., Solstad, H., Pedersen, O., Pedersen, P.A., Åsen, P.A. & Vandvik, V. 2018a. *Glyceria maxima*, vurdering av økologisk risiko. Fremmedartslista 2018. <https://www.artsdatabanken.no/fab2018/N/1250> (Sjekka 27.12.2022).

– 2018b. *Symphytum officinale*, vurdering av økologisk risiko. Fremmedartslista 2018. Artsdatabanken <https://www.artsdatabanken.no/fab2018/N/1103>. (Sjekka 29.01.2023).

Fries, E. 1880. Kritisk ordbok öfver Svenska väkstnamnen. – Svenska akademien, Stockholm. 178 s. URL: <https://runeberg.org/fesvvaxt/>

Friis, I. 2019. G.C. Oeder's conflict with Linnaeus and the implementation of taxonomic and nomenclatural ideas in the monumental Flora Danica project (1761-1883). – Gardens' Bulletin Singapore (Suppl. 2): 53–85.

Frisvoll, A.A. 1983. A taxonomic revision of the *Racomitrium canescens* group (Bryophyta, Grimmiaceae). – Gunneria 41, 181 s. ISBN: 978-82-7126-336-2.

Gartner, C. 1694. Horticultura: det er: En kort Underviisning og Anledning, Hvorledis En liden Lyst-Urte- Frugt- eller Kiøcken-Have i disse Nordiske Lande, særligen her Nordenfields, best kand fundes, anleggis, indhægnis, afdeelis, Jorden dyrkis, plantis, saaes, vandis, formeeris og bevaris. Udi nogle faa Capitler afdeeleet. – Tryckt hos Joh. Phil. Bockenhoffer, Kongl. Majest. og Universit. Bogtr, Kiøbenhafn. 129 s.

Gerard, J., Dodoens, R., Priest, R. & Wright, S. 1597. The Herball, or, Generall historie of plantes. – Iohn Norton, London. 1392 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/109874>

Guiry, M.D. & Guiry, G.M. 2019. Algaebase. World-wide electronic publication, National University of Ireland, Galway. URL: <http://www.algaebase.org> (sjekka 07.04.2019).

Gunnerus, J.E. 1766. Jo. Ern. Gunneri Flora Norvegica: observationibus praesertim oeconomicis, panos- que norvegici locupletata. – Typis Vindingianis, Nidrosiae. 148 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2012081513001

Hagen, I. 1897. Norges bryologi i det 18de århundrede. No. 3. Det kgl. Norske videnskabers selskabs skrifter, Trondheim. 195 s.

– 1913. Norges bryologi i det 18de århundrede. II. No. 7. Det kgl. Norske videnskabers selskabs skrifter, Trondheim. 14 s.

Haller, A. von. 1742. Enumeratio methodica stirpium Helvetiae indigenarum. Bd. 2. Ex officina academiae Abrami Vandenhoek, Gottingae. 396 s. URL: <https://bibdigital.rjb.csic.es/viewer/12011>.

Hassel, K. 2023. Bryophyte herbarium TRH, NTNU University Museum. Version 1.2473. Norwegian University of Science and Technology. <https://doi.org/10.15468/zxu8zu> tilgang via GBIF.org (Sjekka 29.09.2023).

Hornemann, J.W. 1821. Forsøg til en dansk oekonomisk Plantelære. Første deel, Tredie forøgede Oplag. – Schuboth, Kjøbenhavn. 1042 s.

Hudson, W. 1762. Gulielmi Hudsoni, Regiae Societatis Socii et Pharmacopaei Londinensis, Flora Anglica: exhibens plantas per regnum angliae sponte crescentes, distributas secundum systema sexuale: cum differentiis specierum, synonymis auctorum, nominibus incolarum, solo locorum, tempore florendi, officinalibus pharmacopaeorum. 1st. Impensis auctoris, Prostant venales apud J. Nourse & C. Moran, Londini. 506 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/217308>

– 1778. Gulielmi Hudsoni, Regiae Societatis Socii et Pharmacopaei Londinensis, Flora Anglica: exhibens plantas per regnum angliae sponte crescentes, distributas secundum systema sexuale: cum differentiis specierum, synonymis auctorum, nominibus incolarum, solo locorum, tempore florendi, officinalibus pharmacopaeorum. 2nd. Impensis auctoris, Prostant venales apud J. Nourse in the Strand, Londini. 334 s. URL: <https://bibdigital.rjb.csic.es/records/item/11184-redirect>

– 1798. Gulielmi Hudsoni Flora Anglica: exhibens plantas per regnum Britanniae sponte crescentes, distributas secundum systema sexuale: cum differentiis specierum, synonymis auctorum, nominibus incolarum, solo locorum, tempore florendi, officinalibus pharmacopaeorum. 3rd ed. R. Faulder, London. 688 s. URL: <https://books.google.no/books?id=jx05AAAAMAAJ>

Høeg, O.A. 1974. Planter og tradisjon. – Universitetsforlaget, Oslo. 751 s. ISBN: 82-00-08930-4. URL: https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2008052600013.

IPNI 2022. International Plant Names Index. URL: <http://www.ipni.org> (sjekka 05.11.2022).

Jonston, J. 1662. Dendrographicas sive historiae naturalis de arboribus et fructibus tom nostri quam peregrini orbis, libri decem, figuris aeneis adornati. sumptibus haeredum Matthaei, Francofurti ad Moenum. 477 s. URL: <https://books.google.no/books?id=AniACEuwdroC>

Jørgensen, P.M. 2007a. Botanikkens historie i Norge. – Fagbokforlaget, Bergen. 396 s.

– 2007b. Linné og Norge. – Blyttia 65 (1): 45–52. ISSN: 0006-5269.

– 2010. Hans Strøm – Norges første moderne biolog. – Naturen 134 (6): 218–227.

Jørgensen, P.M. & Fremstad, E. 2012. Angivelser av karplanter som det er verdt å merke seg i J.E. Gunnerus' «Flora Norvegica» (1766–76). – Blyttia 70 (2): 90–98. URL: https://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/blyttia/blyttia_pdf/Blyttia_201202_skjermkvalitet_hele.pdf

Jørgensen, P.M., Weidemann, E. & Fremstad, E. 2016. Flora Norvegica av J.E. Gunnerus. På norsk og med kommentarer. – Gunneria 80. 508 s.

Kew Gardens 7. apr. 2019. The Plant List. <http://www.theplantlist.org>

Kraft, J.E. 1845. Historisk-topographisk haandbog over kongeriget Norge. Bd. 1. – C.A. Dybwad, Christiania. 716 s. URL: <https://www.nb.no/items/1ebc731f4c76d086aeeda74c3c519f0f>

Larsen, S.U. 2001. Innledning. *Beskrivelse over Fogderiet Søndmør*. Bd. 1. – Vista, Larsnes. ISBN: 82-92168-00-1.

Lid J. & Lid, D.T. 2005. Norsk flora. 7. utg. ved Reidar Elven. – Samlaget, Oslo. 1230 s. ISBN: 978-82-521-6029-1.

Linder, J. 1728. Flora Wiksbergensis. – John. Laur. Horrn, Stockholm. 42 s. URL: <https://books.google.no/books?id=N0k-AAAACAAJ>

Lindman, C. 1883. Om drifved och andra af Hafströmmar uppkastade naturföremål. – Göteborgs Kungl. Vetenskaps- och Vitterhets-Samhälles handlingar: Humanistiska skrifter. Serien A 18. URL: <https://books.google.no/books?id=MEUxAQAAMAAJ>

Linné, C. von. 1735. Systema naturae. -- B. de graaf, Niewkoop (Faksimileutgåve 1964). 48 s. URL: https://www.kth.se/polopoly_fs/1.199546.1600688273!/Menu/general/column-content/attachment/Linnaeus--_extracts.pdf.

– 1737. Flora Lapponica, exhibens plantas per Lapponiam. – Salomonem Schouten, Amsterdami. 372 s. URL: <https://www.nb.no/items/1bc6687e2f8f4f2b400d7981184d626a>

– 1745. Flora Svecica, Exhibens Plantas Per Regnum Sveciæ Crescentes. – Laurentii Salvii, Lugduni. 420 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/188065>

– 1747. Wästgöta-resa, på riksens högloflige ständers befallning förrättad år 1746: Med anmärkningar uti oeconomien, naturkunnogheten, antiquiteter, inwånarnes seder och lefnads-sätt ... /. – Uplagd på Lars Salvii kostnad, Stockholm: 284 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/bibliography/106703>

– 1753. Species Plantarum, Exhibentes Plantas Rite Cognitas Ad Genera Relatas Cum Differentiis Specifiicis, Nominibus Trivialibus, Synonymis Selectis, Locis Natalibus, Secundum Systema Sexua- le Digestas. – Laurentii Salvii, Holmiæ. 1200 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/browse/collection/linnaeus>

– 1755. Flora Svecica, Exhibens Plantas Per Regnum Sveciæ Crescentes. Editio Secunda. – Laurentii Salvii, Stockholmiae. 1070 s. URL: <https://linnean-online.org/120023/>

– 1759. Systema naturae per regna tria naturae: secundum classes, ordines, genera, species, cum charac- teribus, differentiis, synonymis, locis. Bd. 2. Impensis Direct. Laurentii Salvii, Holmiae. 564 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/10278>

– 1764. Species Plantarum, Exhibentes Plantas Rite Cognitas Ad Genera Relatas Cum Differentiis Spec- iificis, Nominibus Trivialibus, Synonymis Selectis, Locis Natalibus, Secundum Systema Sexuale Di- gestas. Editio Tertia. – Typis Joannis Thomae de Trattner, Vindobonae. 1682 s. URL: <https://bibdigital.rjb.csic.es/records/item/12665-species-plantarum-editio-tertia-tomus-i1>

Linnean Society, The. 2022. The Linnean Collections. <https://linnean-online.org/>. (Sjekka 29.12.2022).

Lynge, B. 1921. Lichens in the Herb. Gunnerus. – Det Konglige Norske Videnskabersselskap Skrifter (3): 3–12.

Løvlie, B. 2021. Med kall fra Kongen. – Heimen 58 (1): 91–108. ISSN: 0017-9841.

Mackenzie, K.K. 1923. Notes on *Carex*– XIII. The identity of *Carex Goodenowii* J. Gay and *Carex Acuta* L. – Bulletin of the Torrey Botanical Club 50 (11): 343–358.

Miller, P. 1754. The Gardeners Dictionary. Bd. 2., 4.utg. – J. & J. Rivington m.fl., London. Upaginert s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/217518>

– 1768. The gardeners dictionary: containing the best and newest methods of cultivating and improving the kitchen, fruit, flower garden, and nursery, as also for performing the practical parts of agriculture... – J. & F. Rivington m fl., London. Upaginert.

Murray, J.A. 1770. Prodomus designationis stirpium Gottingensium. – Io. Chr. Dieterich, Gottingae. 252 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/217518>

Oeder, G.C. 1766. Flora Danica Icones plantarum sponte nascentium in regnis daniæ et norvegiæ, in ducatus slesvici et holsatiæ: et in comitatibus oldenburgi et delmenhorstiae: Ad illustrandum opus de iisdem Plantis, Regio jussu exarandum, Floræ Danicæ, nomine inscriptum. Vol. 1, fasc. 1-3. – Nicolaus Møller, Kiøbenhavn. 241 s.

Olafsen, O., Schnabel, M. & Strøm, H. 1912. Udkast til en Beskrivelse over Hardanger i Bergens Stift i Norge, Omskrevet og forsynet med Rettelser, Oplysninger og en skildring av Forfatteren. – Hardanger historielag, Nordheimsund. 75 s. URL: <https://www.nb.no/items/32c2a1334194f347321438546fa26edd>

Pauli, S. 1648. Flora Danica: Det er Dansk Urtebog Udi hvilcken, efter hans Kongl. Mayst. Christia- ni IV, Vor Allernaadigste Herris skriftlig Befalning til Facultatem Medicam icke alleeniste Urternis Historiske Beskrivelse, Krafter oc Virckninger, med zijrligste Figurer andragis, Men endocsaa Læge- domme til alle Siugdomme gafnlige, korteligen oc klarligen antegniss, Saa at den er baade en Urtebog oc Lægebog. – Melchior Martzan, Kiøbenhafn. 478 s.

Pontoppidan, E. 1752. Det første Forsøg paa Norges naturlige Historie, forestillende Dette Kongeriges Luft, Grund, Fielde, Vande, Væxter, Metaller, Mineralier, Steen-Arter, Dyr, Fugle, Fiske og omsi- der Indbyggernes Naturel, samt Sædvaner og Levemaade. Oplyst med Kobberstykker. Den viise og almægtige Skaber til Ære, saavel som hans fornuftige Creature til videre Eftertankes Anledning. – Berlingske Arvingers Bogtrykkerie, ved Ludolph Henrich Lillie, Kiøbenhavn. 464 s. URL: https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digibok_2016012027001

POWO 2022. Plants of the World Online. Facilitated by the Royal Botanic Gardens, Kew. <http://www.plantsoftheworldonline.org/>. (Sjekka 29.12.2022).

Quensel, C. & Palmstruch, J.V. 1804. Svensk Botanik Tredja bandet. Nummererte artar 145-216, og tilleggstekst av C. Quensel (1805, 14 s.). – Nordström, Stockholm. URL: <https://books.google.no/books?id=GFE-AAAAcAAJ>

Riste, O. 1926. Hans Strøm. Eit 200 års minne. – Syn og Segn 1926: 237–255.

Robert, V., Stegehuis, G. & Stalpers, J. 2005. The MycoBank engine and related databases. <https://www.mycobank.org/> (Sjekka 29.09.2023).

Ross, R. & Irvine, L.M. 1967. The Typification of the Genus Byssus L. (1753). – Taxon 16 (3): 184–186. ISSN: 00400262. URL: <https://www.jstor.org/stable/1216985>

Sandmo, E. 2015. Opplysningstiden i Danmark-Norge. <https://www.norgeshistorie.no/enevelde/1208-opplysningstiden-i-danmark-norge.html>

Schnabel, M. & Strøm, H. 1781. Udkast til en Beskrivelse over Hardanger i Bergens Stift i Norge samlet og sammenskrevet av salige Marcus Schnabels efterladte Papirer. – Gyldendals Forlag, København. 54 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2016120926007

Schübeler, F.C. 1888. Viridarium Norvegicum: Norges Vaextrige. Et bidrag til Nord-Europas Natur- og Kulturhistorie. Vol. 2. – Fabritius & Sønner, Christiania. 587 s. URL: <https://books.google.no/books?id=1RgqnQEACAAJ>

Norwegian University of Science & Technology. 2023. Vascular plant herbarium TRH, NTNU University Museum. Version 30.2239. <https://doi.org/10.15468/zrlqok>. (Sjekka 29.09.2023).

Skuncke, M.C. 2014. Carl Peter Thunberg: botanist and physician: career-building across the oceans in the eighteenth century. – Swedish Collegium for Advanced Study, Uppsala. 376 s. ISBN: 978-9198194807.

Storhaugen, O. 1961. Floghavre, *Avena fatua* L., i Norge. – Blyttia 19 (3): 108–124. URL: https://nhm2.uio.no/botanisk/nbf/blyttia/DR-2010C/Blyttia_19-3.pdf

Stroh, P.A., Humphrey, T.A., Burkmar, R.J., Pescott, O.L., Roy, D.B. & Walker, K.J. 2020. *Doronicum pardalianches* L. in BSBI Online Plant Atlas 2020. <https://plantatlas2020.org/atlas/2cd4p9h.8k5> (Sjekka 04.05.2023).

Strøm, H. 1756. Hans Strøms annotationsbog, Tre handskrevne notatbøker frå ca 1756-1780. Tilgjengeleg i Nationalbibliotekets manuskriptsamling.

– 1759. Ms.8° 61 Annotations-Bog over forefaldende Merkværdigheder i Natur-Historien paa Syndmørs Fogderie, indrettet Ao. 1759. URL: https://www.nb.no/items/URN:NBN:no-nb_digimanus_162415

– 1762. Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge. –Jonas Lindgren, det ridderl. Akad. Bogtrykker, Sorøe. 570 s. URL: <https://www.nb.no/items/681a3bc8d818d36e2513310e8457a0c3>

– 1766. Physisk og Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens Stift i Norge; Anden Part. –Jonas Lindgren, det ridderl. Akad. Bogtrykker, Sorøe. 509 s. URL: <https://www.nb.no/items/>

d74fd65e079cd1a4c8b8c076c44b6a87

- 1770. Beskrivelse over Ti Norske Sjø-væxter. – Det Kiøbenhavnske Selskab af Lærdoms og Videnskabers Elskere Skrifte, Konglige Waysenhuses Bogtrykkerie, Kiøbenhavn, 10: 249-259. URL:
- 1775a. Tilskueren paa Landet. I. Deel. – H.C. Sander, Kiøbenhavn. 396 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019021329003
- 1775b. Tilskueren paa Landet. II. Deel. – H.C. Sander, Kiøbenhavn. 414 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019012229001
- 1779. Eiker kirkebøker, SAKO/A-4/F/Fa/L0008: Ministerialbok nr. I 8. <https://urn.digitalarkivet.no/URN:NBN:no-a1450-kb20061220620068.jpg>
- 1784a. Anmærkinger Til Søndmørs Beskrivelse. – Nye Samling Af Det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter Deel 1:103–170. URL: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/DKNVS_skrifter/article/view/774
- 1784b. Physisk-Oeconomisk Beskrivelse over Eger-Præstegjæld i Aggershuus-Stift i Norge; tilligemed et geographisk Kort over samme. – Gyldendals Forlag, Kiøbenhavn. 288 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019011426003
- 1787. Anmærkinger og Tillæg til Egers Naturhistorie. – Samleren, et Ugeskrift Første bind: 257– 264 & 289–295.
- 1788a. Beskrivelse over endeel Norske Vækster, især Cryptegamister, som et Tillæg til Gunneri Flora Norvegica. Første stykket. – Nye Samling af det Kongelige Danske Videnskabers Selskabs Skrifter 3: 348–382. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/187366>
- 1788b. Fortegnelse over Norske Sjøvekster. – Nye Samling af det Kongelige Norske Videnskabers Selskabs Skrifter, 2: 347–356. URL: https://www.ntnu.no/ojs/index.php/DKNVS_skrifter/article/view/826
- 1792. Prædikener over alle Søn- og Festdages Evangelier til Andagtsøvelse for Almuen, tilligemed en Tilskrift til Eger-Menighed i Norge, samt en tilføiet Anviisning for Almuen til at kiende Gud af hans Gierninger i Naturen. – Gyldendals Forlag. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009030413003
- 1793. Fortegnelse over endeel Norske Vækster, især Cryptogamister som et Tilæg til Gunneri Flora Norvegica. Andre Stykke. *Nye Samling af det Kongelige Danske Videnskabers Selskabs Skrifter*. – Johan Rudolph Thide, Kiøbenhavn, s. 369–397. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/179984>
- 1795. Underretning om den Islandske Moss, Marie-Græsset og Gejtne-Skoven, deres Tilberedelse til Mad. – Trykt hos Johan Frederik Schultz, Hof- og Universitets-Bogtrykker, Kjøbenhavn. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009030312003
- 1796. Selvbiografi. – Magazin for Religionslærere: 636–644.
- 1998 - Harams Præstegjæld. Opprinnelig utgitt 1766, I: Physisk Oeconomisk Beskrivelse over Fogderiet Søndmør, beliggende i Bergens stift, Norge; Anden Part. Sørøe: Trykt hos Jonas Lindgren, det ridderl. Akad. Bogtrykke. – Haram kultur-historiske lag, Skrift nr. 43, Brattvåg. 40 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2015090206051

Strøm, H., Standal, R., Aalberg, K. & Aarset, T. 1997. Annotations Boog over Merkværdigheder Som Udi Syndmørs Fogderie Findes Indrette Anno 1756. Skrifter Frå Haram Kulturhistoriske Lag Nr. 41. – Haram Kulturhistoriske Lag og Høgskolen I Volda, Volda. 311 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2009030404163

Strøm, H. & Strøm, E. 2022. Annotations-bog 1759-1780. – Institutt for arkeologi, konservering og historie Universitetet i Oslo, Oslo. 396 s. ISBN: 9788230354100. URL: <http://urn.nb.no/URN:NBN:no-87765>

Tønning, H. 1773. Norsk medicinsk og oeconomisk Flora: indeholdende adskillige Planter som fornemmelig ere samlede i Tronhiems Stift, hvilke systematisk anføres efter Hr. Archiater og Ridder Linnæi Methode, samt oplyses med fornødne Beskrivelser og Anmærkninger udi Lægekunsten, Landhuusholdningen, Farverier, m.m. – Trykt paa Forfatterens Bekostning hos L.N. Svare, boende i Skindergaden i No. 76, Kiøbenhavn. 185 s. URL: https://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019013129002

Turland, N. J., Wiersema, J.H., Barrie, F.R., Greuter, W., Hawksworth, D.L., Herendeen, P.S., Knapp, S., Kusber, W.-H., Li, D.-Z., Marhold, K., May, T.W., McNeill, J., Monro, A.M., Prado, J., Price, M.J. & Smith, G.F., (red.). 2018. International Code of Nomenclature for algae, fungi, and plants (Shenzhen Code) adopted by the Nineteenth International Botanical Congress Shenzhen, China, July 2017. Reg- num Vegetabile 159. Glashütten: Koeltz Botanical Books. DOI: <https://doi.org/10.12705/Code.2018>.

Weber, G.H. 1778. Spicilegium florae Goettingensis: plantas inprimis cryptogamicas Hercyniae illustrans. – Sumptibus Ettingeri, Gothae. 288 s. URL: <https://books.google.no/books?id=UeAkSQAACAAJ>

Weinmann, J.W., Dieterichs, J.G.N., Bieler, A.K., Seuter, B., Ridinger, J.E., Haid, J.J., Neubauer, H.G. & Lentz, H. 1742. Phytanthoza iconographia, sive, Conspectus aliquot millium: tam indigenarum quam exoticarum, ex quatuor mundi partibus longâ annorum serie indefesoque studio. Bd. 3. – Per Hieronymum Lentzium, Ratisbonae. 488 s. URL: <https://www.biodiversitylibrary.org/item/10359>

White, B. 1791. Transactions of the Linnean Society. – Linnean Society of London. 357 s. URL: <https://books.google.no/books?id=5YPnAAAAMAAJ>

Wille, H. J. 1799. Sørge-Tale over Afdøde Hans Strøm, Forhen Doctor Og Professor I Theologien, Sogne- præst Til Eger Præstegjeld I Aggershuus Stift Og Medlem Af Adskillige Lærde Selskaper. – Willum Stephanson, Trondhiem. 65 s.

– (1786). Beskrivelse over Sillejords Præstegjeld i Øvre-Tellemarken i Norge: tilligemed et geographisk Chart over samme. – Gyldendal forlag, Kiøbenhavn. 292 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2019072326014

Wilse, J.N. & Schwach, S.C. 1779. Physisk, oeconomisk og statistisk Beskrivelse over Spydeberg Præstegjeld og Egn i Aggershuus-Stift udi Norge, og i Anledning deraf adskillige Afhandlinger og Anmærkninger deels Norge i Almindelighed, deels dens Østre-Kant i Særdeleshed vedkommende, med nødvendige Kobbere og Bilager, efter 10 Aars egne Undersøgninger forfattet af J.N. Wilse Mag. Phil. Sognepræst sammesteds. – Trykt af C. S. Schwach, Kongel. Privilegeret Bogtrykker sammesteds. 599 s. URL: http://urn.nb.no/URN:NBN:no-nb_digibok_2015120229001

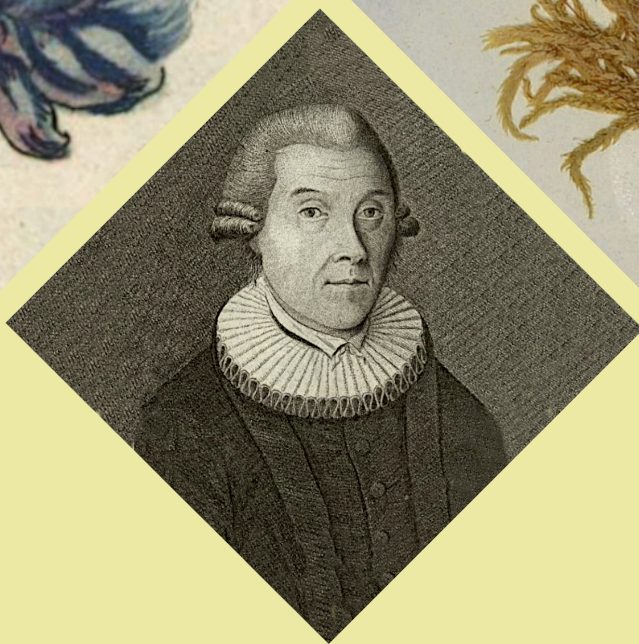
WoRMS Editorial Board. 2020. World Register of Marine Species - *Padina pavonica* (Linnaeus) Thivy, 1960. URL: <https://www.marinespecies.org/aphia.php?p=taxdetails&id=145385> (sjekka 19.03.2020).

Ährling, E. 1888. Carl Von Linnés Ungdomsskrifter.. – K. Vetenskaps-Akademien, Första serien, P.A. Norstedt & Söner Förlag, Stockholm. 378 s. URL: <https://archive.org/details/ungdomsskrifter01linne>

Åsen, P.A. 2003a. Gamle stauder på Agder: *Gullkorg*. Registrering av plantegenetiske ressurser. Agder Naturmuseum og Botaniske hage. <https://www.consideratecandidum.com/gamlestauder/gullkorg.html> (Sjekka 15.12.2022).

– (2003b). Gamle stauder på Agder: *Planteliste*. Registrering av plantegenetiske ressurser. Agder Naturmuseum og Botaniske hage. <https://www.consideratecandidum.com/gamlestauder/planteliste.html> (Sjekka 15.12.2022).

– (2005). Tusenårshagen. Gamle hageplanter på Agder gjennom tusen år. <https://www.consideratecandidum.com/tusenaarshagen/artsdatabase.shtml> (Sjekka 17.04.2023).

ISSN: 1894-7859

ISBN: 978-82-8322-376-7

www.ntnu.edu/museum/gunneria

Handwritten text in a cursive script, likely a historical document or manuscript, partially visible in the bottom right corner.